

INTERNATIONAL
CONGRESS
ON NEW TRENDS
IN EDUCATION

ABSTRACT BOOK ICONTE'25

**16th International
Congress on New Trends in Education**

05-07 December 2025

**Congress Theme
Digital Transformation
Digital Division**

**INTERNATIONAL
CONGRESS
ON NEW TRENDS
IN EDUCATION**

**16th International
Congress on New Trends in Education**

ICONTE'2025 ABSTRACT BOOK

**16. Uluslararası
Eğitimde Yeni Yönelimler Kongresi**

ICONTE'2025 ÖZET KİTABI

**Editor/Editör
Prof. Dr. Erkan KIRAL
Dr. Mehmet BİRGÜN**

**Cover Design/Kapak Tasarım
Nermin SİNAN**

**Publication Date/Yayım Tarihi
December/Aralık, 2025**

16. INTERNATIONAL CONGRESS ON NEW TRENDS IN EDUCATION (ICONTE 2025)

Editörler: Prof. Dr. Erkan KIRAL & Dr. Mehmet BİRGÜN

erkankiral74@gmail.com, ORCID: 0000-0002-1120-7619

mehmet.birgun@adu.edu.tr, ORCID: 0000-0001-6487-3554

Genel Yayın Yönetmeni: Dr.Erkan KIRAL

Kapak Tasarımı: Nermin SİNAN

Yayın Tarihi: Aralık 2025

Yayıncı Sertifika No: 76010

ISBN: 978-625-96758-9-3

© ELA Yayıncılık

Zafer Mah., 152 Sokak No: 39 H, Efeler /Aydın

Not: Kitaptaki çalışmaların intihal, etik ve bilimsel sorumluluğu yazarlara aittir.

Dr. Adem BAYAR, Harran University, Türkiye
Dr. Adem BEYHAN, Ministry Education of Türkiye
Dr. Ayşegül ATALAY, Van Yüzüncü Yıl University, Türkiye
Dr. Barış ÇAVUS, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Berkay ÇELİK, Ministry Education of Türkiye
Dr. Beste DINCER, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Bilgen KIRAL, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Burcu ALTUN BIRGUN, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Caner CERECİ, Ministry Education of Türkiye
Dr. Corinne BRİON, University of Dayton, USA
Dr. Davut ELMACI, Amasya University, Türkiye
Dr. Dilek KIRNIK, Harran University, Türkiye
Dr. Duygu KONAY, Ministry Education of Türkiye
Dr. Ertuğ CAN, Kırklareli University, Türkiye
Dr. Erkan KIRAL, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Eşef Hakan TOYTOK, Kahramanmaraş Sütçü İmam University, Türkiye
Dr. Ferah GÜÇLÜ, Ministry Education of Türkiye
Dr. Fulya TORUN, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. İnci OZTURK ERKOÇAK, Ankara University, Türkiye
Dr. İlknur DURDU, Ministry Education of Türkiye
Dr. Jianfeng YANG, Jiangxi Normal University, China
Dr. Larissa KOZIK, National Academy of Sciences, Belarus
Dr. Mehmet BIRGÜN, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Mehmet ULUTAŞ, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Mehmet MAZLUM, Van Yüzüncü Yıl University, Türkiye
Dr. Nataliya MALAYA, Belorussian State University, Belarus
Dr. Remzi Burçin ÇETİN, Ministry Education of Türkiye
Dr. Saadet KURU CETİN, Muğla Sıtkı Koçman University, Türkiye
Dr. Sinem KALENDER, Ministry Education of Türkiye
Dr. Tahir YILMAZ, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Temel KALAFAT, Çankırı Karatekin University, Türkiye
Dr. Yıldız YILDIRIM GÖRGÜLÜ, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Zeynep EREN, Sinop University, Türkiye
Dr. Xiaochuan JİANG, Jiangxi Normal University, China

HONORARY PRESIDENTS

Dr. Bülent KENT

Aydın Adnan Menderes University, Türkiye

Dr. Mustafa Kasım KARAHOCAGİL

Kırşehir Ahi Evran University, Türkiye

ICONTE 2025 PRESIDENTS

Dr. Ruhi SARPKAYA

Aydın Adnan Menderes University, Türkiye

Dr. Erkan KIRAL

Aydın Adnan Menderes University, Türkiye

CONGRESS COORDINATORS

Dr. Bilgen KIRAL, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye

Dr. Tahir YILMAZ, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye

Dr. Barış ÇAVUS, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye

ORGANIZING COMMITTEE MEMBERS

Dr.	Bertan	AKYOL	Aydin Adnan Menderes University	Düzenleme Kurulu Başkanı
Dr.	Erkan	KIRAL	Aydin Adnan Menderes University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Adem	BAYAR	Harran Üniversitesi	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Adem	BEYHAN	Milli Eğitim Bakanlığı	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Ayşe	ÖZTÜRK SAMUR	Aydin Adnan Menderes University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Beste	DİNÇER	Aydin Adnan Menderes University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Betül	ALTAY	Aydin Adnan Menderes University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Burcu	ALTUN BİRGÜN	Aydin Adnan Menderes University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Caner	CERECİ	Milli Eğitim Bakanlığı	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Durmuş	ÖZBAŞI	Çanakkale Onsekiz Mart University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Ebru	OĞUZ	Mimar Sinan Güzel Sanatlar University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Emrah	HİĞDE	Aydin Adnan Menderes University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Fulya	TORUN	Aydin Adnan Menderes University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Gökhan	AKSU	Aydin Adnan Menderes University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Hüseyin	ŞİMŞEK	Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Nuri	BALOĞLU	Kırşehir Ahi Evran University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Mehmet	BİRGÜN	Aydin Adnan Menderes University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Burak	FEYZİOĞLU	Aydin Adnan Menderes University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Dilek	KIRNIK	Harran University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Davut	ELMACI	Amasya University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Bilgen	KIRAL	Aydin Adnan Menderes University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	İsa	BAHAT	Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Kürşad	YILMAZ	Dumlupınar University	Düzenleme Kurulu Üyesi

Dr.	Berkay	ÇELİK	Milli Eğitim Bakanlığı	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Mehmet	ALTIN	Aydın Adnan Menderes University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Ruken	AKAR VURAL	Aydın Adnan Menderes University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Mehmet	ULUTAŞ	Aydın Adnan Menderes University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Mehmet	MAZLUM	Van Yüzüncü Yıl University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Meltem	ÇENGEL SCHOVILLE	Aydın Adnan Menderes University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Meltem	SÜNKÜR ÇAKMAK	Dicle University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Meltem	YALIN UÇAR	Aydın Adnan Menderes University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Muhammed	EKEN	Aydın Adnan Menderes University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Necati	CEMALOĞLU	Gazi University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Nilgün	YENİCE	Aydın Adnan Menderes University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Nurtaç	ÜSTÜNDAĞ KOCAKUŞAK	Aydın Adnan Menderes University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Osman Tayyar	ÇELİK	İnönü University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Özgür	KIRAN	Samsun University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Ömer Cem	KARACAOĞLU	Aydın Adnan Menderes University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Zeynep	EREN	Sinop University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Şenol	SEZER	Ordu University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Serhan	ULUSAN	Aydın Adnan Menderes University	Düzenlem Kurulu Üyesi
Dr.	Sultan	BAYSAN	Aydın Adnan Menderes University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Saadet	KURU ÇETİN	Muğla Sıtkı Koçman University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Ümit	KAHRAMAN	Bilecik Şeyh Edebali University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Yalçın	ÖZDEMİR	Aydın Adnan Menderes University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Zeynep	AKKUŞ ÇUTUK	Trakya University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Uğur	AKIN	Gaziosmanpaşa University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Ertuğ	CAN	Kırklareli University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Kerim	GÜNDOĞDU	Aydın Adnan Menderes University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Hamit	ÖZEN	Eskişehir Osmangazi University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Esef Hakan	TOYTOK	Kahramanmaraş Sütçü İmam University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Yusuf	GİDİŞ	Milli Eğitim Bakanlığı	Düzenleme Kurulu Üyesi

Dr.	Kadriye Funda	NAYİR EKİZ	Pamukkale Üniversitesi	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Aysegül	ATALAY	Van Yüzüncü Yıl University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Servet	ATİK	İnönü University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Hamza	YAKAR	Kırşehir Ahi Evran University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Sultan Selen	KULA	Kırşehir Ahi Evran University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Sinem	KALENDER	Milli Eğitim Bakanlığı	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Temel	KALAFAT	Çankırı Karatekin University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Tuncer	FİDAN	Alanya Alaaddin Keykubat University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Duygu	KONAY	Milli Eğitim Bakanlığı	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	İlknur	DURDU	Milli Eğitim Bakanlığı	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Yusuf Ziya	OLPAK	Kırşehir Ahi Evran University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Ruhi	SARPKAYA	Aydın Adnan Menderes University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Pınar	YENGİN SARPKAYA	Aydın Adnan Menderes University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Lütfi	BUDAK	Aydın Adnan Menderes University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Mustafa	ERDEM	Kırşehir Ahi Evran University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Mine	BAYAR	Harran University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Özgür	BOLAT	Özgür Bolat Özel Eğitim Ve Ltd. Şti.	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Yusuf	POLAT	Sanko University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	Ferah	GÜÇLÜ	Milli Eğitim Bakanlığı	Düzenleme Kurulu Üyesi
Dr.	İnci	ÖZTÜRK ERKOÇAK	Ankara University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Eğitimci/ Yazar	Sadi	YILMAZ	Aydın Adnan Menderes University	Düzenleme Kurulu Üyesi
Arş.Gör.	Hilal	İSTANKÖYLÜ	Kırklareli Üniversitesi	Düzenleme Kurulu Üyesi
Blm.Uzm.	Orhan	BAYRAKTAR	Milli Eğitim Bakanlığı	Düzenleme Kurulu Üyesi
Blm.Uzm.	Dilek	TANRISEVEN	Milli Eğitim Bakanlığı	Düzenleme Kurulu Üyesi
Blm.Uzm.	Mustafa	ÇETİN	Milli Eğitim Bakanlığı	Düzenleme Kurulu Üyesi
Blm.Uzm.	Kadriye	ÇETİN	Milli Eğitim Bakanlığı	Düzenleme Kurulu Üyesi
Öğretmen	Pelin Fulya	TORUN	Milli Eğitim Bakanlığı	Düzenleme Kurulu Üyesi
Blm.Uzm.	Anıl	KÖSEHANCİ	Novaprime Grup Yazılım Danışmanlık Eğitim Proje Sanayi Ve Ticaret Ltd.Şti	Düzenleme Kurulu Üyesi
Makine Mühendisi	Gökalep	YILMAZ	Ovg Makine	Düzenleme Kurulu Üyesi

FOREIGN ORGANIZING COMMITTEE MEMBERS

Dr. Adriana Denisa Manea	Babeş-Bolyai University	Educational Sciences	Romania	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Aleksandra Pejatovic	University of Belgrade	Educational Sciences	Serbia	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Alexios Mastrogiannis	University of Patras Pátra	Educational Sciences	Greece	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Ali H. Raddaoui	University of Wyoming	Educational Sciences	Tunisia	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Alicia García-Holgado	University of Salamanca	Educational Sciences	Spain	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Antoinette J. Muntjewerff	Amsterdam University	Social Sciences	Netherlands	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Antonis Lionarakis	Hellenic Open University	Educational Sciences	Greece	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Augustyn Bańka	Nicolaus Copernicus University	Educational Sciences	Poland	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Boriss Misnevs	Transport and Telecommunication Institute	Social Sciences	Latvia	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Carlos Machado	Vrije Universiteit	Educational Sciences	Belgium	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Carmencita L. Castolo	Polytechnic University	Educational Sciences	Philippines	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Charlie Russo	University of Dayton	Educational Sciences	USA	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Corinne Brion	University of Dayton	Educational Sciences	USA	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Danièle Moore	Simon Fraser University	Educational Sciences	Canada	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Danny Bernard Martin	University of Illinois at Chicago	Mathematics and Science Education	USA	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Debasis Mahapatra	Sambalpur University	Educational Sciences	India	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Demetrios G. Sampson	University of Piraeus	Social Sciences	Greece	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Gillian Roehrig	University of Minnesota	Science Education	USA	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Harold Bekkering	University of Nijmegen	Educational Sciences	Netherlands	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Heba Eldeghaidy	American University in Cairo	Humanities and Social Sciences	Egypt	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Heli Ruokamo	University of Lapland	Behavioral Sciences	Finland	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Jianfeng Yang	Jiangxi Normal University	Educational Sciences	China	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Kamala Qahraman	Baku Devlet University	Social Sciences	Azerbaijan	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Kristian Adi Putra	Universitas Sebelas Maret,	Social Sciences	Indonesia	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Leena Vainio	e Learning Centre	Social Sciences	Finland	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Liliana Ezechil	University of Piteşti,	Educational Sciences	Romania	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Lorella Terzi	Roehampton University,	Educational Sciences	United Kingdom	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Margaret Sands	Nottingham University,	Educational Sciences	United Kingdom	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Marie J. Myers	Queen's University	Humanities and Social Sciences	Canada	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Mateja Bubić	University of Zagreb	Social Sciences	Croatia	Bilim Kurulu Üyesi

Dr. Min Jou	National Taiwan Normal University	Engineering Sciences	Taiwan	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Modafar Ati	Abu Dhabi University	Engineering Sciences	UnitedArab Emirates	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Mohamed Dawabsheh	Arab American University	Social Sciences	Palestine	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Mohd Roslan Rosnon	University Putra Malaysia	Anthropology and Sociology	Malaysia	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Mohamed Abolgasem Artemimi	Zawia Engineering College	Engineering Sciences	Libya	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Natalia Rzhnevskaya	Pereyaslav-Khmel'nitsky State Pedagogical University	Social Sciences	Ukraine	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Natalya Vladimirovna Malaya	Belorussian State University	Social Sciences	Belarus	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Natalija Lepkova	Vilnius Gediminas Technical University	Engineering Sciences	Lithuania	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Nigel Bagnall	The University of Sydney	Educational Sciences	Australia	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Nikos Terzis	Aristotle University of Thessaloniki	Educational Sciences	Greece	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Nino Kandelaki	Tbilisi State Medical University is a leading medical university in Tbilisi	Educational Sciences	Georgia	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Olcay Yavuz	SouthernConnecticut State University	Educational Sciences	USA	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Recka Liljana	Eqrem Cabej University	Educational Sciences	Albania	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Rositsa Doneva	Paisii Hilendarski University of Plovdiv	Social Sciences	Bulgaria	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Rozhan M. Idrus	University Sains	Social Sciences	Malaysia	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Ricardo Lozano	Texas A&M International University	Educational Sciences	USA	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Santosh Panda	Indira Gandhi National Open University	Educational Sciences	India	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Sharif H. Guseynov	Transport and Telecommunication Institute	Mathematics and Science Education	Latvia	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Simon Stobart	University of Teesside	Educational Sciences	United Kingdom	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Steve Wheeler	University of Plymouth	Eğitim Bilimleri	United Kingdom	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Tanja Betz	Goethe University	Educational Sciences	Germany	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Valerya Sokolchik	Belarusian Medical Academy of Postgraduate Education	Social Sciences	Belarus	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Valentina Dagiene	Institute of Data Science and Digital Technologies	Educational Sciences	Lithuania	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Violeta Mircheva	St. Kliment Ohridski, University of Sofia	Educational Sciences	Bulgaria	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Vüsale Ismayilova	Nakhchivan State University	Science Education	Nakhchivan	Bilim Kurulu Üyesi
Dr. Zdena Lustigova	Charles University	Health sciences	Czech Republic	Bilim Kurulu Üyesi

SCIENTIFIC COMMITTEE

Dr.	Bertan Akyol	Aydin Adnan Menderes University	Educational Sciences	Düzenleme Kurulu Başkanı
Dr.	Erkan Kırıl	Aydin Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Abdurrahman Ilgan	Izmir Democracy University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Adem Bayar	Harran University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Adem Beyhan	Ministry Education of Türkiye	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Adil Aslan Öztürk	Aydin Adnan Menderes University	Social Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ahmet Ok	Middle East Technical University	Science Education	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ahmet Pehlivan	Cyprus International University, Turkish Republic of Northern Cyprus (TRNC)	Social Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ali Balcı	Educator – Author	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ali Cetin	Siirt University	Science Education	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ali Culha	Ministry Education of Türkiye	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ali Derya Atik	Aydin Adnan Menderes University	Science Education	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ali Güneş	Istanbul Aydın University	Engineering	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ali İlker Kurt	Ministry Education of Türkiye	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ali Rıza Erdem	Pamukkale University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ali Serdar Sagkal	Aydin Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ali Simsek	Anadolu University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üye
Bilim uzmanı	Anıl Kösehanç	Novaprima Grup Yazılım Danışmanlık Eğitim Proje Sanayi ve Ticaret Ltd.Şti, Türkiye	Software and Consultancy, Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Asuman Seda Saracalioglu	Aydin Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Aycan Cicek Saglam	Mugla Sitki Kocman University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi

Dr.	Aysegul Atalay	Van Yuzuncu Yil University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ayşe Öztürk Samur	Aydin Adnan Menderes University	Primary Education	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Baris Cavuş	Aydin Adnan Menderes University	Social Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Basak Coskun	Nevsehir Hacı Bektas Veli University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Berkay Celik	Ministry Education of Türkiye	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Beste Dinçer	Aydin Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Betül Altay Öztürk	Aydin Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Bilgen Kiral	Aydin Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Burak Feyzioğlu	Aydin Adnan Menderes University	Science Education	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Burcu Altun Birgün	Aydin Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Burcu Akkaya Köçekçi	Ministry Education of Türkiye	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Busra Bozanoglu	Ministry Education of Türkiye	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Cemal İyem	Aydin Adnan Menderes University	Human Resources	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Canay Karcı Aktaş	Aydin Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Caner Cereci	Ministry Education of Türkiye	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Davut Elmaci	Amasya University	Basic Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Didem Guven	İstanbul Medipol Üniversitesi	Special Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Dilek Kırnik	Harran University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Durmus Ozbasi	Canakkale Onsekiz Mart University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Duygu Konay	Ministry of National Education	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ebru Oguz	Mimar Sinan University, Türkiye	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi

Dr.	Elif Aladağ	Aydin Adnan Menderes University	Social Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Emine Demiray	Anadolu University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Emine Kolac	Anadolu University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Emrah Hiğde	Aydin Adnan Menderes University	Science Education	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Emre Dinçer	Aydin Adnan Menderes University	Distance Education	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ertug Can	Kirklareli University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Esef Hakan Toytok	Kahraman Maras Sutcu Imam Univesity	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Esmahan Agaoglu	Anadolu University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Esra Yıldız	Atatürk University	Health Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Fatos Silman	Near East University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ferah Güçlü	Ministry Education of Türkiye	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Feyzi Ulug	Gazi University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Fırat Kıyas Birel	Dicle University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Fulya Torun	Aydin Adnan Menderes University	IT Technology	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Kadriye Funda Nayir	Ağrı İbrahim Çeçen University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Mühendis İş İnsanı	Gökalp Yılmaz	OVM Makine	IT Technology	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Gökhan Aksu	Aydin Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Gokhan Arastaman	Hacettepe University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Gonca Telli Yamamoto	Maltepe University	Social Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Hamza Yakar	Kirşehir Ahi Evran University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Halil Kıymaz	Rollins College, USA	Economics	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	H. Ferhan Odabasi	Anadolu University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Hamit Ozen	Eskişehir Osmangazi Univesity	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Hayriye Koc Basara	Sakarya University	Fine Arts	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Hilal Aktamış	Aydin Adnan Menderes University	Science Education	Bilim Kurulu Üyesi

Dr.	Huseyin Serin	Istanbul University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Hüseyin Şimşek	Kirşehir Ahi Evran University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	İlknur Durdu	Ministry Education of Türkiye	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ilknur Istifci	Anadolu University	Social Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Inayet Pehlivan Aydın	Ankara University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Inci Öztürk Erkoçak	Ankara University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Irfan Erdogan	İstanbul University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	İsa Bahat	Kirşehir Ahi Evran University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	I. Hakki Mirici	Hacettepe University	English Language Teaching	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Kasim Karakutuk	Ankara University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Kerim Gündoğdu	Aydın Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Kismet Deliveli	Mugla Sitki Kocman University	Primary Education	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Kursad Yılmaz	Kutahya Dumlupınar University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Levent Yigittepe	Karamanoglu Mehmetbey University	International Relations	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Lütfi Budak	Aydın Adnan Menderes University	Social Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Mahmut Polatcan	Karabuk University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Mavi Akkaya Yılmaz	Aydın Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Mehmet Ali Hamedoğlu	Sakarya University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Mehmet Altın	Aydın Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Mehmet Birgün	Aydın Adnan Menderes University	English Language Teaching	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Mehmet Caglar	Near East University,	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Mehmet Katrancı	Kirikkale University	Primary Education	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Mehmet Kesim	Anadolu University	Distance Education	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Mehmet Korkmaz	Gazi University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Mehmet Ulutas	Aydın Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi

Dr.	Meltem Çengel Schoville	Aydin Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Mehmet Ali Hamedoğlu	Sakarya University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Meltem Yalin Ucar	Aydin Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Meral Aksu	Middle East Technical University, Turkey	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Merih Taskaya	Akdeniz University	Communication Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Metin Isik	Kirsehir Ahi Evran University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Muhammed Eken	Aydin Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Muhammet Mehmet Mazlum	Van Yuzuncu Yil University	Primary Education	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Murat Ozdemir	Hacettepe University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Murat Taşdan	Kafkas University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Mustafa Akkaya	Aydin Adnan Menderes University	Socia Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Mustafa Caner	Akdeniz University	English Language Teaching	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Mustafa Erdem	Kirsehir Ahi Evran University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Müslime Güneş	Aydin Adnan Menderes University	Social Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Nazan Doğruer	Eastern Mediterranean University, Turkish Republic of Northern Cyprus (TRNC)	English Language Teaching	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Necati Cemaloğlu	Gazi University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Necmi Gokyer	Firat University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Nerguz Bulut Serin	European University of Lefke	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Nermin Koruklu	Aydin Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Nezahat Guçlu	Gazi University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Nilgün Yenice	Aydin Adnan Menderes University	Science Education	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Nuray Turker	Karabuk University	Tourism	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Nuri Baloglu	Kirsehir University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi

Dr.	Nuri Karasakaloğlu	Aydin Adnan Menderes University	Social Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Nurtaç Üstündağ Kocakuşak	Aydin Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Oguz Serin	European University of Lefke, Turkish Republic of Northern Cyprus (TRNC)	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Olca Yavuz	Southern Connecticut State University, USA	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Osman Tayyar Celik	Inonu University	Social Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ozgur Bolat	Özgür Bolat Özel Eğitim ve Ltd. Şti.	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ozgur Batur	Girne American University, Turkish Republic of Northern Cyprus (TRNC)	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ozgur Kiran	Ondokuz Mayıs University	Sociology	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ömer Cem Karacaoğlu	Aydin Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Pınar Arslan	Ministry Education of Türkiye	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Pınar Ayyıldız	Ankara Medipol University	Management Information Systems	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Pınar Yengin Sarpkaya	Aydin Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ramazan Erturk	Ministry Education of Türkiye	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Recep Demirci	Gazi University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Refik Balay	Kirsehir Ahi Evran University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Remzi Burcin Cetin	Ministry Education of Türkiye	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ruhi Sarpkaya	Aydin Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Rukiye Aydoğan	Aydin Adnan Menderes University, Türkiye	Sport Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Saadet Kuru Cetin	Mugla Sıtkı Koçman University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Selahattin Gelbal	Hacettepe University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Semra Mirici	Gazi University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Senol Sezer	Ordu University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi

Dr.	Servet Atik	Inonu University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Serhan Ulsan	Aydin Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Sultan Baysan	Aydin Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Sultan Selen Kula	Kirsehir Ahi Evran University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Tarik Totan	Aydin Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Temel Kalafat	Cankiri Karatekin University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Tahir Yilmaz	Aydin Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Tuncay Akcadag	Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Tuncer Fidan	Alanya Alaadin Keykubat University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Turker Kurt	Gazi University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ugur Akin	Tokat Gaziosman Pasa University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Umit Kahraman	Bilecik Şeyh Edebali University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ummühan Aslan	Bilecik University	Economics	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ufuk Tanyeri	Ankara University	Computer Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Veysel Karani Ceylan	Ministry Education of Türkiye	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Yalçın Özdemir	Aydın Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Yasemin Kepenekci	Ankara University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Ruken Akar Vural	Aydın Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Yavuz Akpınar	Bogaziçi University	Computer Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Yildiz Ozerhan	Gazi University	Economics	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Yurdagül Bogar	Hakkari University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Yusuf Gidiş	Ministry of National Education	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Yusuf Murat Genç	Mekik Online Eğitim Yazılım Hizmetleri San. ve Tic. A.Ş.	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Yusuf Polat	Sanko University	Foreign Language Education	Bilim Kurulu Üyesi

Dr.	Yusuf Ziya Olpak	Kirsehir Ahi Evran University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Zeynep Akkus Cutuk	Trakya University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Zeynep Eren	Sinop University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Dr.	Yıldız Yıldırım Görgülü	Aydın Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Öğretim Görevlisi	Sadi Yılmaz	Aydın Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Öğretmen	Dilek Keser	Ministry of National Education	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Blm. Uzmanı	Kadriye Cetin	Ministry of National Education	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Blm. Uzmanı	Mustafa Cetin	Ministry of National Education	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi
Blm. Uzmanı	Naciye Çalışıcı Çelik	Aydın Adnan Menderes University	Educational Sciences	Bilim Kurulu Üyesi

IT Manager

Altan Öztaban, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye

IT Comitee

Teacher, Ali Aktaş, Association for Excellence in Education, Türkiye
Teacher, Görkem Çengiz, Association for Excellence in Education, Türkiye
Teacher, Selin Kocaer, Association for Excellence in Education, Türkiye

INVITED SPEAKERS

Presentation Title: Digital Transformation-Digital Division

Prof. Dr. Ruhi SARPKAYA (ICONTE 2025 President)

Prof. Dr. Bilgen KIRAL (EMUDER President)

Prof. Dr. Yalçın ÖZDEMİR (ADÜ EF. Dean)

Prof. Dr. Hüseyin ŞİMŞEK (Ahi Evran University Vice President)

Prof. Dr. Erkan SALAN (ADÜ Vice President)

Presentation Title: Education Under Occupation in Palestine

Raja ARET RASHED FARAH, MA

Palestinian Ministry of Education

Presentation Title: Digital Technologies: A Good Servant or a Bad Master?

Assoc. Prof. Dr. Nikola SAGAPOVA

University of South Bohemia in České Budějovice, Czech Republic

PANELS

There are two panels in this congress. Panels, their topics, and panelists are below.

PANEL 1

Different Perspectives on Artificial Intelligence in Education

The topic of "Different Perspectives on Artificial Intelligence in Education" will be discussed by the panelists in front of the audience in this panel.

1-Panelists

Prof. Dr. Kazım ÇELİK, Pamukkale University, Türkiye

Prof. Dr. Ali ÜNAL, Necmettin Erbakan University (Moderator)

Doç. Dr. Hüseyin ÖZÇINAR, Pamukkale University

Dr. Öğr. Üyesi, Hanife CAN ŞEN, Aydın Adnan Menderes University

PANEL 2

Digital Inequalities

The topic of "Digital Inequalities" will be discussed by the panelists in front of the audience in this panel.

2-Panelists

Prof. Dr. Mehmet FIRAT, Anadolu University, Türkiye

Prof. Dr. Sema OĞLAK, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye

Dr.Öğr. Üyesi, Elif İLİMAN PÜSKÜLLÜOĞLU, Ege University, Türkiye

Dr.Öğr. Üyesi, Tahir YILMAZ, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye (Moderator)

WORKSHOPS

There are two workshops in this congress. The workshops, their topics, and trainers are below.

WORKSHOP 1

From Interaction to Transformation: Professional Learning Communities

The topic of " From Interaction to Transformation: Professional Learning Communities " will be examined interactively by the relevant trainer with the participants in this workshop.

Prof. Dr. Pınar YENGİN SARP KAYA, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Burcu ALTUN BİRGÜN, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye

WORKSHOP 2

Text Data Mining

The topic of " Text Data Mining " will be examined interactively by the relevant trainer with the participants in this workshop.

Doç. Dr. Mehmet Taha ESER, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye

ART EXHIBITION

Printmaking/Painting Exhibition themed "Memory and Remembrance"

Invited Artist

Prof. Dr. Elçin ÜNAL

Aydin Adnan Menderes University, Türkiye

MUSIC CONCERT

Music concert themed "Toward the Light"

Invited Artists

Öğr. Gör. K. Olcay SAHİN (Soprano)

Aydin Adnan Menderes University, Türkiye

Öğr. Gör. Aytekin KANDEMİR (Pianist)

Aydin Adnan Menderes University, Türkiye

ICONTE 2025 MANY THA

ICONTE 2025 ABSTRACTS

Abst. Num.	Abstract Title and Author/s	Page
2501	Metaphors Reflecting Veterinary Students' Distance Education Experiences..... Fulya Torun	14
2502	Öğretmenlerin Hibrit Tabanlı Sınıf Yönetimi Algıları Ölçeği..... Cüneyt Demir Esef Hakan Toytok	15
2503	İklim Eğitiminde LLM Tabanlı Öğrenci Performans Değerlendirmesi Eceay Çeltik Gökhan Ince Ibrahim Delen	16
2504	Yönetim Bilişim Sistemleri Öğrencilerinin Kariyer Hedeflerine Ulaşmada Karşılaştıkları Engeller ve Çözüm Önerileri..... Zeynep Aksoy Metin Işık	17
2505	Afet Eğitiminde Dijital Dönüşüm ve Dijital Uçurum Arasında Köprü Kurmak..... Ömer Cem Karacaoğlu	18
2506	Direktör Görüşlerine Göre Dijital Okuryazarlık ve Afet Hazırlığı..... Ömer Cem Karacaoğlu	19
2507	Kapsayıcı Eğitim Sürecinde PIKTESLİ Öğretmen Eğitimi..... Meltem Yalın Uçar Turgay Kaymakçı	20
2508	Sporun İlkokul Öğrencilerinin Davranışlarına Olan Etkisi..... Didem Onat Meltem Yalın Uçar	21
2509	Mentör Eğitimine Giriş: Mentör Sorumlulukları Meltem Yalın Uçar Mehmet Ali Hamedoğlu	22
2510	Öğretmenlerin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortaokul 5. Sınıf Matematik Dersi Öğretim Programı Uyarlamaları Üzerine Bir İnceleme..... Sanem Tabak Duygu Şahin Arslan	23
2511	Kültürel-Tarihsel Aktivite Teorisi: Kuramsal Temeller ve Eğitim Ortamlarında Uygulama Olanakları..... Ayşe Yavuz	24

2512	Hak, Özgürlük ve Katılım Temelli Eğitim: Türkiye Yüzyılı Maarif Modelinin Demokratikleşme Vizyonu.....	25
	Ferdi Şirin	
2513	Dijital Dönüşümün Eşiğinde: Müzelerde Oyun Tabanlı Öğrenme.....	26
	Alev Çelik Banu Çulha Özbaş	
2514	Öğretmen Adaylarının Sosyal-Duygusal Yeterliklerinin Sosyal Etkinliklere ve Öğrenci Topluluklarına Katılım Durumu Açısından İncelenmesi.....	27
	Sevde Gül Dinçer İbrahim Tuncel	
2515	Bir Alternatif Eğitim Yaklaşımı; Özgür Demokratik Okullar.....	28
	Senem Erdoğan	
2516	Eğitimde Dijitalleşme Sürecinde Eğitsel Oyunların Evrimi: Bir Literatür Çalışması.....	29
	Olgun Han Elçin Deveden	
2517	Geleceğin Sınıfı Laboratuvarı Uygulamalarının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi: Nitel Bir Çalışma.....	30
	Canay Karcı Aktaş	
2518	Sınıf Duvarlarının Ötesinde Bir Program Entegrasyonu: Orman Okulu Uygulamalarında Müzik Eğitiminin Yeri Üzerine Bir Eylem Araştırması.....	31
	Esin Turan Güllaç	
2519	Öğretmenlerde Görülen Sessiz İstifa Davranışının Sebepleri ve Etkileri.....	32
	Tuğçe Issier Bilgen Kırıl	
2520	Öğretmenlerin Cesaretlendirilmelerine İlişkin Okul Yöneticilerinin Ve Öğretmenlerin Deneyimleri.....	33
	Feride Karasu Bilgen Kırıl	
2521	Formasyon Öğrencilerinin Etik İnkilem Deneyimlerinin İncelenmesi.....	34
	Ramazan Şamil Tatık Hüseyin Abalı	
2522	Dijital Liderlik İle Yenilikçi İş Davranışı İlişkisi: Bilgi-İletişim Teknolojileri Öz-Yeterliliğinin Aracı Etkisi.....	35
	Inci Öztürk Erkoçak Tuncay Zorba	
2523	Okul Yöneticilerindeki Yönetici Körlüğüne İlişkin Öğretmen Deneyimleri.....	36
	Nazmiye Karaoğlu Bilgen Kırıl	

2524	Eğitim Örgütlerinde Dışlanma.....	37
	Savaş Kamalı Bilgen Kırıl	
2525	Fenomen Öğretmenler Üzerine Bir İnceleme.....	38
	Ertuğ Can Hilal İstanköylü	
2526	Algı Yönetimi: Okul Yöneticilerinin Bakış Açısıyla Bir Değerlendirme.....	39
	Emel Patı Pınar Yengin Sarpkaya	
2527	Sözel Şiddet: Bir Anlatı Araştırması.....	40
	Şeyma Asena Şimşek Mehmet Ulutas	
2528	Okul Müdürlerinin Kapsayıcı Liderlik Davranışları ile Öğretmenlerin Bilgi Paylaşımı ve İşle Bütünleşmeleri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi: Bir Yapısal Eşitlik Modellemesi.....	41
	Gökhan Savaş	
2529	Ruhsal Liderlik Perspektifinden Okul Yöneticiliği: Fry'ın Modeli ile Mevlâna ve Gandhi Öğretilerinin Karşılaştırılması.....	42
	Erkan Kırıl Mustafa Çetin	
2530	Öğretimsel Liderlik ve Kapsayıcı Öğretim Arasındaki İlişkide Güven İklimi, İşbirliği ve Öğretmen Özyeterliliğinin Aracı Etkisi.....	43
	Tuncer Fidan	
2531	Yönetici ve Öğretmen Perspektifinden Eğitim Örgütlerindeki Mesleki Hırs.....	44
	Mustafa Çetin Bilgen Kırıl	
2532	Eğitimde Fırsat Eşitliği ve Fırsat Eşitliğini Etkileyen Faktörlere İlişkin Deneyimler: Kırsalda Görev Yapan Öğretmenlerin Görüşleri.....	45
	Sanem Tabak Feryad Doğuş	
2533	Eğitim Yöneticilerinin İletişim Becerilerinin Öğretmenlerin Örgütsel Sinizm Algıları Üzerine Etkisi.....	46
	Sezgin Akgün İsa Bahat	

2534	Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Sosyal Medya Bağımlılığı ile Toplumsal Cinsiyet Rollerine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişki.....	47
	Hatice Karakılıç Merve Turğul Tolga Ari Aydan Ordu	
2535	Reggio Emilia Yaklaşımında Yönetim Pratikleri: Eleştirel Pedagoji Perspektifinden Bir İnceleme.....	48
	Çağlar Durulan Tahir Yılmaz	
2536	KKTC'de Okul Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Becerileri İle İlgili Yapılan Araştırmaların Değerlendirilmesi.....	49
	Gamze Dağ	
2537	The Ron Clark Story” Filminin Çokkültürlülük Ölçütleri Bağlamında Değerlendirilmesi.....	50
	Ramazan Şamil Tatık Buket Öz	
2538	Durumsal Liderlik: Bir Sentez Çalışması.....	51
	Ayşe Önal Nuri Baloğlu	
2539	Freedom Writers” Filminin Çokkültürlülük Ölçütleri Açısından İncelenmesi.....	52
	Ramazan Şamil Tatık Aslı Akkuş	
2540	Ülkelerin Üretken Yapay Zekânın Eğitim Sisteminde Kullanımına Yönelik Politika Belgelerinin Değerlendirilmesi.....	53
	Mustafa Yavuz Sibel Şirin	
2541	Yönetim Bilişim Sistemleri Öğrencileri İçin Yapay Zekâ Destekli Kariyer Rehberliği Platformu.....	54
	Eda Turan	
2542	Eğitim Kurumu Yönetiminin Biçimsel Ve Politik Modeller Açısından İncelenmesi Ve Eğitim Kurumlarındaki Politik Davranışlar.....	55
	Ruhi Sarpkaya Altan Öztaban	
2543	Okul Müdürlerinin Temel Liderlik Becerileri Hakkında Eğitim Yönetimi Tezsiz Yüksek Lisans Öğrencilerinin Görüşleri.....	56
	Didem Dağtekin Nuri Baloğlu	

2544	SCID Analizine Göre E-Okul Yönetim Bilgi Sistemi' nin Kullanım Sürecinin Yönetimi.....	57
	Bahar Gül Çiğdem Apaydın	
2545	Hollanda'da Öğretmen Yetiştirme, İstihdamı ve Geliştirme: Groningen Üniversitesi Örneği.....	58
	Burcu Altun Birgün	
2546	Stratejik Bir Yatırım Aracı Olarak Üstün Yeteneklilerin Eğitimi: Güney Kore ve Türkiye Karşılaştırması.....	59
	Özge Yiğit Fatma Çobanoğlu	
2547	Yapay Zekâ Çağında Ev Okullarını Yeniden Düşünmek.....	60
	Ayşegül Atalay	
2548	Lisansüstü Eğitiminde Yapay Zeka Kullanımının Akademik Gelişime ve Başarıya Etkisi.....	61
	Meltem Sünkür Çakmak Nesrin Hark Söylemez	
2549	Okullarda Dijital Dönüşüm Sürecinde Ruhsal Liderlik.....	62
	Erkan Kırıl Orhan Bayraktar	
2550	Sorumluluğun İki Yüzü: Sorumlu Olma ve Sorumluluk Alma.....	63
	Erkan Kırıl	
2551	Okul Öncesi Öğretmenlerinin Örgütsel Adalet Algıları, İş Doyumları ve Mesleğe Yönelik Tutumları Arasındaki İlişki.....	64
	Emine Büşra Yurtsever Kemal Kayıkçı	
2552	Okul Yöneticilerinin Yönetim Süreçlerine İlişkin Mükemmel Liderlik Ölçeği Geliştirme Çalışması.....	65
	Oğuzhan Altun Erkan Kırıl	
2553	Yeni Bir Sorun mu, Yeni Bir Çözüm mü? K12 Düzeyinde Yapay Zeka ve Öğrenme Araştırmalarının Bulguları Üzerine bir Değerlendirme.....	66
	Deniz Gülmez Mustafa Yavuz	
2554	Eğitim Yönetiminde Etik Liderliğin Rolü.....	67
	Bünyamin Aras Orhan Bayraktar	

2555	Beden Eğitimi ve Spor Derslerinde Sınıf Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlar, Sorunların Temel Kaynakları ve Başetme Yöntemleri Üzerine Nitel Bir Çalışma.....	68
Kemal Nazlı		
2556	Okul Yöneticilerinin Yeşil Liderlik Becerilerinin Öğretmen Algılarına göre İncelenmesi.....	69
Ayşe Kübra Günel Sait Akbaşlı		
2557	Yapay Zekâ Temelli Öğrenme Sistemlerinde Eşitsizliğin Algoritmik Üretimi.....	70
Tuğba Hoşgörür		
2558	Dezavantajlı Bir Köy Okulunda Eğitim Yaşamını Etkileyen Sorunlara İlişkin Bir Durum Çalışması.....	71
Tayfur Şan Pınar Yengin Sarpkaya		
2559	Eğitim Örgütlerinde İzlenim Yönetimi: Kavramsal Çerçeve.....	72
Şahinde Tekerek Necla Şahin Fırat		
2560	Adaletsizlikten Misillemeye: Örgütsel İntikamın Psikolojik ve Yapısal Dinamikleri.....	73
Esra Topaloğlu Bahar Doruk		
2561	Okul Müdürlerinin Mesleki Gelişimi: Algılar, Öğrenme Yolları ve Sınırlayıcı Etmenler.....	74
Adem Beyhan İlhami Sarıçam		
2562	Öğretmenlerin Öz Gelişim ile Ertelemecilik Kavramlarına İlişkin Algılarının İncelenmesi.....	75
Betül Akçakoyun Esef Hakan Toytok		
2563	İlkokul Kademesi Okul Yöneticilerinin Tükenmişlikle Başa Çıkma Stratejileri.....	76
Gülsüm Başer Ruhi Sarpkaya		
2564	Kontrol Odağı ve Liderlik: Kuramsal Bir Bütünleştirme.....	77
Erkan Kırıl		
2565	Yapay Zekâ Destekli Öğrenme Modellerinin Performanslarının Karşılaştırılması: Dijital Dönüşüm Sürecinde Öğrenmenin Kişiselleştirilmesi.....	78
Hande Kafadar Gökhan Aksu İbrahim Engin Öztürk		

2566	Oyun Temelli Değerlendirme Literatürünün Bibliyometrik Analizi.....	79
	Sinem Demirkol Merve Ayvalli Karagöz	
2567	Maarif Model Öğrenme Çıktıları İle Oluşturulan Stem Etkinliklerine Katılan 5. Sınıf Öğrencilerinin Uygulama Hakkındaki Görüşleri.....	80
	Burcu Akgündüz Dilek Karışan Hilal Aktamış	
2568	STEM Temelli Öğretim Bağlamında 2018 Fen Bilimleri Öğretim Programı ile Türkiye Yüzyılı Maarif Modelinin Karşılaştırılması.....	81
	Berna UYAR Dilek KARIŞAN	
2569	2024 Maarif Model Biyoloji Öğretim Programına Göre Dokuzuncu Sınıf Biyoloji Ders Kitaplarındaki Etkinliklerin Bilimsel Süreç Becerileri, Yaklaşım ve Açık Uçluluk Açısından Değerlendirilmesi.....	82
	Nilda Temelli Burak Feyzioğlu	
2570	Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Yapay Zekâ Farkındalığı: Görüşler, Deneyimler ve Gelecek Beklentileri.....	83
	Duygu Akkoç Dilek Karışan Hanife Can Şen	
2571	Öğretmen Adaylarının Su Okuryazarlığı, Çevre Bilinci ve Sürdürülebilir Yaşam Algılarının İncelenmesi.....	84
	Beyzanur Börklü Dilek Karışan	
2572	Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Sahte Bilimsel ile Bilimsel Metin Hakkındaki Görüşleri.....	85
	Nursema Benice Hanife Can Şen	
2573	Ortaokul 8. Sınıf Öğrencilerinin Akraba Evliliği Sosyobilimsel Konusuna Yönelik Toplumsal Değer Algıları.....	86
	Mehmet Yakışan Nilüfer Baytuz	
2575	Dijital Dönüşüm, Sürdürülebilirlik Ve Fen Eğitimi.....	87
	Gamze Aksoy Nilgün Yenice	
2576	Sürdürülebilir Yaratım Çerçevesi.....	88
	Rukiye Uçar Hilal Aktamış	

2577	Fen Bilimlerinde Matematiğin İşlevi: 6. Sınıf Fen Bilimleri Ders Kitabı Etkinliklerinde Matematik Kullanımının İncelenmesi.....	89
	Eda Karasoy Burak Feyzioğlu	
2578	Dijital Dönüşüm Çağında Müzik Üretimi: Yapay Zekâ Destekli Besteleme ve Mix-Mastering Süreçleri.....	90
	Avşar Yengin	
2579	Samsun Türkülerinin Değer İçerikleri Açısından İncelenmesi.....	91
	Betül Toprak	
2580	Sosyal Dayanıklılığı Artırmak İçin Dijital Bir Araç Olarak Aile Eğitimi Kapsamında Aile Acil Durum Planlayıcısı Web Uygulaması.....	92
	Ömer Cem Karacaoğlu Hatice Büber Kaya	
2581	İnformal Öğrenmeden Formal Derecelere: Yükseköğretimde Mikro-Kredi Entegrasyon Stratejilerinin Sistematik Analizi.....	93
	İlker Kayabaş Buket Kip Kayabaş	
2582	Üretken Yapay Zeka Çağında Ölçme ve Değerlendirme Süreçlerinin Yeniden İnşası: Akademik Dürüstlük ve Yeni Formatlar.....	94
	İlker Kayabaş Buket Kip Kayabaş	
2583	Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Kapsamında 5. Sınıf Matematik Eğitiminin Öğrenci Perspektifinden İncelenmesi.....	95
	Sıdika Aybüke Ipek Ayşegül Gökhan	
2584	Mobil Uygulamaların Eğitsel Amaçlı Kullanımı: Matematik Öğretmen Adayları Üzerine Yarı DeneySEL Bir Çalışma.....	96
	Yusuf Can Süha Yılmaz	
2585	Bir Mesleki ve Teknik Okuldaki Öğrencilerin Tercihleri, Beklentileri ve Gelecek Planlarının Karşılaştırmalı İncelenmesi.....	97
	Serkan Güner Ali Ünal	
2586	Sürdürülebilirliğin Sesi: Ortaokul Müzik Dersi Öğretim Programının Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları Bağlamında İncelenmesi.....	98
	Esin Turan Güllaç	

2587	Non-Visible Hierarchy Between Giftedness and Disability: Metaphoric Perceptions on Twice Exceptionality.....	99
	Yunus Emre Demir Ramazan Karataş	
2588	Özel Gereksinimli Çocuğu Olan Ebeveynlerin Anne ve Baba Stresinde Yaşam Kalitesinin Etkisi.....	100
	Safiye Çoban Rabia Orhan Özen Yıldırım	
2589	Üstün Yeteneklilerin Eğitiminde Tersine Mühendislik Uygulamaları: Bilsem Öğrencileri İçin Yenilikçi Bir Yaklaşım.....	101
	Serap Oktay Sevilay Oktay Hilal Aktamış	
2590	Otizm Spektrum Bozukluğunda Sanal Gerçeklik Uygulamaları: Türkiye’de Yapılan Lisansüstü Tezler Üzerine Bir İnceleme.....	102
	Gülsüm Elif Çorbacı Serin	
2591	PDR Hizmetlerinde Öğrenme Analitiği (ÖA) Kullanımının Teorik Çerçevesi ve Etik İkilemlere Yönelik Hibrit Çözüm Modeli.....	103
	Alperen Kökcü	
2592	Yapay Zekâ Dönüşümü Bağlamında Okul Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik (PDR) Uzmanlarının Yenilenen Dijital ve Mesleki Yeterlilikleri.....	104
	Abdullah Aldemir	
2593	Duygu Düzenleme Esnekliği Ölçeğinin Türkçe Uyarlama: Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması.....	105
	Mehtap Aktaş Zeynep Akkuş Çutuk	
2594	Beliren Yetişkinlikte Bilişsel Esneklik, Hoşgörü ve Minnettarlık İlişkisi.....	106
	Reyhan Gökçeler	
2595	Üniversite Öğrencilerinin Çevrimiçi Romantik İlişkilere Yönelik Görüşleri.....	107
	Şerife Gonca Zeren Beyza Bulut Mihriban Betül Yılmaz Arzu Buyruk Genç Yağmur Amanvermez Kılıçkiran İlayda Doğan	

2596	Çevrimiçi İlişkilerin Anatomisi: Modern Flörtü Anlamak.....	108
	Şerife Gonca Zeren Mihriban Betül Yılmaz Arzu Buyruk Genç Yağmur Amanvermez Kılıçkiran Beyza Bulut Devrim Alıcı Aykut Sevik Eda Nur Takan	
2597	Tersine Mühendislik ve Biyofizik: Tıp Eğitiminde Yenilikçi Yaklaşımlar.....	109
	Serap Oktay Seçil Oktay Hilal Aktamış	
2598	Gerçekçi Matematik Eğitimi İle İlkokul Öğrencilerinin Üst Bilişlerinin Geliştirilmesi.....	110
	Yeşim Bayrak Esin Acar Yürekli	
2599	Sınıflarında Geçici Koruma Altında Öğrenciler Bulunan Sınıf Öğretmenlerinin Çokkültürlü Öğretmen Yeterlilikleri Ve Kapsayıcı Eğitime Yönelik Özyeterlilikleri.....	111
	Aslıhan Selcen Bingöl Ahmet Çelik	
2600	Coğrafya Öğretiminde Dijital Hikâyelerin Kullanımı: Kavramsal Bir Alanyazın İncelemesi.....	112
	Emre Kılıç Bilgin Ünal İbret	
2601	Sosyal Bilgiler Dersinde Bir Beceri Olarak Yapay Zeka Okuryazarlığı.....	113
	Birön Uçan Mustafa Akkaya	
2602	Sınıf Öğretmenlerinin İstenmeyen Davranış Tanımlamaları ve Müdahale Yöntemleri.....	114
	Sanem Tabak Ebru Yılmaz Bakal	
2603	Refik Halit Karay'ın "Eskici" Adlı Hikâyesinin Metindilbilimsel Açıdan İncelenmesi.....	115
	Nuri Karasakaloğlu Sümeyra Muslu	
2604	Statik İçerikten Dinamik Deneyime: Üretken Yapay Zeka Destekli Öğretim Tasarımı Paradigması – Bir Sistemik Literatür Taraması.....	116
	İlker Kayabaş Buket Kip Kayabaş	

2605	Açık ve Uzaktan Öğrenmede Öğrenci Bağlılığını ve Başarısını Artırmak Amacıyla Üretken Yapay Zekâ Ajanlarının Kullanımı.....	117
	İlker Kayabaş Buket Kıp Kayabaş	
2606	Yapay Zekâ ile Oluşturulmuş Dijital Avatarların Gerçeklik, Güvenilirlik ve Sosyal Varlık Algısı: EAIEN Projesi Çevrimiçi Öğretmen Eğitimi Örneği.....	118
	Merve Diyarbakırlı	
2607	Uzaktan Eğitimde Kalite Yönetimi Süreçlerinde Yapay Zekanın Rolü: YÖKAK Çerçevesinde Yükseköğretim Kurumları İçin Sistematiik Bir İnceleme.....	119
	Merve Diyarbakırlı	
2608	Artificial Intelligence in Language Learning and Teaching: A Systematic Review of Applications, Benefits, and Challenges.....	120
	Süleyman Başaran	
2609	Shadowing in the Digital Age: E-Readers, Translation Tools, and Text-to-Speech for Immersive L2 Listening and Reading.....	121
	Süleyman Başaran	
2610	An Examination of EMI Awareness among Preparatory School Instructors in Türkiye.....	122
	Mehmet Birgün	
2611	Navigating Complexities in EMI Course Delivery: University Lecturers' Survival Strategies through Case Exploration.....	123
	Mehmet Birgün	
2612	Öğretmen Adaylarının Matematiksel Merakları ile Matematiğe ilişkin Öğrenilmiş Çaresizlikleri Arasındaki ilişkinin İncelenmesi.....	124
	Nurdan Elif Tatar Şehri Yavuz Zeynep Ayvaz Tuncel	
2613	Bir Devlet Üniversitesinin Bölümlerinin Veri Zarflama Analizi ile Etkinliklerinin İncelenmesi.....	125
	Cem Gurler Mehmet Çağlar Senay Yürür	
2614	OECD Ülkelerinde Dijital Altyapı ve Yükseköğretime Erişim İlişkisinin Panel Veri Analiziyle İncelenmesi.....	126
	Bertan Akyol Afet Sözen Özden İbrahim Karamanlıoğlu	

2615	Ajanik Yapay Zekâyla Sınanan Anlamlar: Deneyimden Terimleşmeye.....	127
	Hatice Büber Kaya Tuğba Mutlu	
2616	Uykusuzluk, Depresyon ve Duygu Düzenleme ile Yaşam Nedenleri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi.....	128
	Ayşenur Yıldırım	
2617	Dijital Çağda Hibrit Okuma Alışkanlıkları: Gençler İçin Yeni Bir Psikometrik Ölçme Aracına Doğru.....	129
	Hatice Büber Kaya	
2618	Tarihsel Romanlarda Karakter İnşası Yoluyla Bireysel ve Toplumsal Hafızanın Öğretimi.....	130
	Lütfi Budak	
2619	Yapay Zekanın Eğitim Alanında Kullanımının Etik Boyutlarına Felsefi Bir Yaklaşım.....	131
	Burçin Yıldız Elif Eylül Örs	
2620	Akademisyenlerde Örgütsel İklim Algısı ve Tükenmişliğin Örgütsel Bağlılığa Etkisi: Bir Literatür Taraması...	132
	Ayşen Berberoğlu Tolga Öz	
2621	Temel Tıp Eğitiminde İnovatif Bir Yenilik: Dijital Besiyeri.....	133
	Emine Kübra Dindar Fatih Taş	
2622	Metafor Temelli Öğretim için Aşamalı Kuramsal bir Model Önerisi.....	134
	Betül Altay Öztürk	
2623	Hızlı Öğrenme Teorisi: Eğitimde Yapay Zekâ ve Bağlantıcılığın Entegrasyonu.....	135
	Alpaslan Durmuş Süleyman Burak Tozkoparan Selami Çekiç	
2624	Belirsizlikte Adalet: Yeni Öğretmen Seçme Sistemi Üzerine Öğretmen Adaylarının Duygusal Deneyimleri.....	136
	Meltem Çengel Schoville	
2625	Öğretmen Adaylarında Refleksif Uygulamalar ve Mesleki Kimlik İnşası: Nitel Bir İnceleme.....	137
	Meltem Çengel Schoville	

16. ULUSLARARASI EĞİTİMDE YENİ YÖNELİMLER KONGRESİ

BİLDİRİ ÖZETLERİ

Bildiri özetlerinde yazarın yanında yer alan * işareti söz konusu yazarın sorumlu yazar olarak bildiriyi ICONTE '25 kongre sistemine yüklediğini göstermektedir.

Metaphors Reflecting Veterinary Students' Distance Education Experiences

Fulya Torun

Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

The study examined veterinary students' metaphorical perceptions of the distance education process they experienced during the pandemic. In this context, students' cognitive, affective, and practice-based perspectives on the process were revealed. The research was grounded in a phenomenological design. The research participants were a total of 254 veterinary students from 17 different universities. Data collected via an online open-ended form were analyzed using content analysis. The study identified 188 metaphors, which were grouped into three main categories: 'educational process', 'educational gains', and 'student status'. Some students described the process as supportive, comforting, or inclusive. However, the majority of students mentioned a lack of practice, inefficiency, and wasted effort, and stated that they felt helpless, trapped, anxious, and alone. All these results highlight the need to strengthen the pedagogical context in online education planning, especially for applied disciplines, to increase virtual clinical simulations, and to develop psycho-social support processes for students.

Anahtar Kelimeler: Metaphor, distance education, veterinary students, applied science

Öğretmenlerin Hibrit Tabanlı Sınıf Yönetimi Algıları Ölçeği

Cüneyt Demir ^{1,*} & Eşef Hakan Toytok ²

¹ Sınıf Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı

² Sınıf Öğretmenliği Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Özet

İnternet ve teknolojinin eğitim sistemine entegrasyonu, yeni neslin internet ve teknolojiyi etkin kullanımı, bireysel öğrenmenin önem kazanması eğitim alanında yeni öğrenme modellerine yönelmeyi sağlamıştır. Öğrenmede kalıcılığı arttırmak için tek bir model kullanmak yerine birden çok modeli birleştirip bu modelleri uygulamaya koyan hibrit eğitim internet ve teknolojinin eğitime yansımalarının en önemli örneklerinden biri olarak görülmektedir. Hibrit eğitim geleneksel eğitimle çevrimiçi eğitimin birlikte kullanılması olarak ifade edilmektedir. Hibrit eğitimin etkili olabilmesi için hibrit sınıf yönetimi büyük önem arz etmektedir. Bu bağlamda araştırmada öğretmenlerin hibrit tabanlı sınıf yönetimi algıları ölçeği geliştirilmiştir. Ölçek geliştirme sürecinde ilk olarak konuyla ilgili literatür taraması yapılmış olup sonrasında konuya ilişkin genel çerçeve belirlenmiştir. Belirlenen genel çerçeveye ilişkin 33 maddeden meydana gelen madde havuzu oluşturulmuştur. Oluşturulan maddelerle ilgili eğitim yönetimi alan uzmanları ve dil uzmanlarından beş uzman tarafından ölçek maddelerine ilişkin görüş belirtilmiştir. Uzman görüşleri göre birbirine benzer anlam taşıdığı düşünülen 8 madde ölçekten çıkarılmıştır. Bu uzmanlardan gelen dönütler doğrultusunda 5 farklı maddede anlam bütünlüğünü sağlamak amacıyla küçük düzeltmeler yapılmış ve nihai hali iki farklı alan uzmanına tekrar gönderilmiştir. Son iki alan uzmanının ölçeğin veri toplamaya uygun olduğu yönünde görüş belirtmesiyle birlikte pilot uygulamaya geçilmiştir. Son olarak 25 maddelik ölçeğin anlaşılabilirliği ve görünüş geçerliliğinin belirlenebilmesi adına ilkokuldan üç öğretmen, ortaokuldan üç öğretmen ve lisede görev yapan üç öğretmenle bilişsel görüşme yapılmıştır. Bilişsel görüşmeler gerçekleştirildikten sonra ölçek Kahramanmaraş ili Onikişubat ilçesinde görev yapmakta olan 582 öğretmene uygulanmıştır. Uygulama sonucunda elde edilen verilere sırasıyla madde analizi, açımlayıcı faktör analizi, FIT uyum istatistikleri ve doğrulayıcı faktör analizleri uygulanmış olup ölçeğe yönelik geçerlilik ve güvenirlik seviyeleri belirlenmiştir. Uygulanan analizler sonucunda ölçeğin hibrit tabanlı sınıf yönetimini açıklayıcılık seviyesinin %64.051 olduğu, ölçeğin Cronbach's Alpha değerinin .943 olduğu, model iyilik uyum indeks değerlerine bakıldığında modelin iyi ve kabul edilebilir bir model olduğu tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda 4 boyutlu ve 23 maddeden oluşan hibrit tabanlı sınıf yönetimi ölçeği geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Hibrit eğitim, sınıf yönetimi

İklim Eğitiminde LLM Tabanlı Öğrenci Performans Değerlendirmesi*

Eceay Çeltik ^{1,*}, Gökhan Ince ¹ & Ibrahim Delen ²

¹ Bilgisayar Mühendisliği İstanbul Teknik Üniversitesi

² Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Boğaziçi Üniversitesi

Özet

İklim için Tasarla mobil uygulaması kapsamında dört yapay zekâ sohbet robotu geliştirilmiştir. Bu çalışma, ortaokul öğrencilerinin iklim temalı sohbet robotları ile gerçekleştirdikleri doğal dil etkileşimlerini analiz etmek amacıyla Büyük Dil Modelleri (LLM) tabanlı otomatik bir değerlendirme sistemi önermektedir. Önerilen sistemde, RAG (Retrieval-Augmented Generation) mimarisiyle bütünleştirilmiş Qwen 2.5 modeli kullanılmıştır. Modele daha önce değerlendirilmiş örnek mesajlar sağlanarak few-shot learning uygulanmış; modelin çıktıları GPT-4o ve GPT-5 ile karşılaştırılarak performans farkları incelenmiştir. Qwen 2.5'in yerel olarak çalışabilmesi, kullanım sınırlaması olmaması ve performans açısından genel amaçlı GPT modellerini aşması önemli bir avantaj olarak görülmüştür. Öğrenci mesajlarını değerlendirmek için kavramsal derinliği ölçen "Konu Sofistikasyonu" (0-3 puan) ve etkileşim kalitesini değerlendiren "Diyalog ve Muhakeme Düzeyi" (A-D) olmak üzere iki boyutlu özgün bir rubrik tasarlanmıştır. Model, gerçek öğrenci-chatbot diyaloglarından oluşan bir veri seti üzerinde çoklu iterasyonlarla test edilmiş; insan değerlendiricilerden alınan geri bildirimler doğrultusunda rubrik maddeleri ve model iyileştirilmiştir. Bir sınıf üzerinde ayrıntılı değerlendirmeler yapılmış olup sistem tüm sınıflara uygulanmak üzere genişletilecektir. Değerlendirme güvenilirliği, insan puanlamalarıyla model çıktıları arasındaki tutarlılığı ölçmek amacıyla Cohen's Kappa katsayısı üzerinden analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular, ince ayar uygulanmış Qwen 2.5 modelinin kavramsal doğruluk, konu seviyesi ve öğrenci niyetini belirleme açısından yüksek uyum gösterdiğini ortaya koymaktadır. Geliştirilen bu sistem, öğretmenlere öğrencilerin hem bilgi seviyesi hem de katılım düzeyleri hakkında detaylı raporlar sunarak kişiselleştirilmiş eğitim süreçlerini destekleme potansiyeline sahiptir.

Anahtar Kelimeler: LLM, bilgi izleme, rubrik, otomatik değerlendirme

*Bu çalışma, Design for the Climate: Learning and Retention in Design-based Learning başlıklı ve TÜBİTAK 1001 programı tarafından desteklenen projenin (08/2024-08/2027) çıktılarından üretilmiştir.

Yönetim Bilişim Sistemleri Öğrencilerinin Kariyer Hedeflerine Ulaşmada Karşılaştıkları Engeller ve Çözüm Önerileri

Zeynep Aksoy ^{1,*} & Metin Işık ¹

¹ Yönetim Bilişim Sistemleri Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi

Özet

Bu çalışma, Yönetim Bilişim Sistemleri (YBS) öğrencilerinin kariyer hedeflerine ulaşma süreçlerinde karşılaştıkları engelleri bütüncül bir bakış açısıyla ortaya koymayı ve bu engellerin giderilmesine yönelik uygulanabilir çözüm önerileri geliştirmeyi amaçlamaktadır. Teknoloji ve yönetim becerilerinin uyumunun giderek daha önemli hale geldiği iş dünyasında, YBS öğrencilerinin yaşadığı zorluklar, eğitim süreçlerinin ve kariyer planlamalarının etkili bir şekilde değerlendirilmesini gerektirmektedir. Çalışma, nitel yöntem ile Yönetim Bilişim Sistemleri bölümünden mezun 25 öğrenciyle görüşme tekniği ile demografik bilgiler ve araştırma ile ilgili sorular içeren önceden hazırlanmış bir görüşme formu kullanılarak yapılmıştır. Toplanan veriler, içerik analiz yapılarak Kariyer ana teması; *Üniversite dönemi*, *YBS eğitimi*, *İş bulma süreci*, *Mesleki deneyim* ve *Kariyer tavsiyeleri* alt temaları ortaya çıkmıştır. Kariyer teması, mezunların kariyer hedefleri ve bu süreçte karşılaştıkları engelleri içermektedir. YBS mezunlarının kariyer beklentilerinin karşılanmasında Üniversite dönemi (proje ve topluluk etkinliklerine katılım, alınan eğitimler ve sertifikalar ile staj ve alan seçimi) ve Mesleki deneyimin (teori/pratik uyumu ile kariyer) önemine ilişkin kodlar öne çıkmaktadır. YBS eğitimi (yetersizlikler, derslerin iş hayatına katkısı, çift disiplinli eğitim ve memnuniyet); iş bulma süreci (bölüm tanınırlığı, deneyim beklentisi, ekonomik zorluklar ve referans) alt temaları ile ifade edilmektedir. Kariyer tavsiyeleri alt teması, YBS eğitim döneminden iş bulma sürecine ve karşılaşılan zorlukların aşılması kariyer beklentilerinin karşılanması için öne çıkan kodları (yabancı dil, sektörel deneyim, alan seçimi, teknik yeterlilikler ve profesyonel iş ve eğitim ağı) ele almaktadır. Araştırmada bireysel ve ekonomik sebeplerin YBS mezunlarına kariyer hedeflerine ulaşmada engel oluşturduğu görülmektedir. Bu bulgular, YBS eğitiminin sektörel ihtiyaçlar doğrultusunda yeniden yapılandırılmasının önemini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kariyer, YBS eğitimi, kariyer engelleri, mesleki deneyim, üniversite

Afet Eğitiminde Dijital Dönüşüm ve Dijital Uçurum Arasında Köprü Kurmak

Ömer Cem Karacaoğlu

Department of Educational Sciences Adnan Menderes University

Özet

Bu çalışma, eğitim bilimcileri ve öğretim teknolojisi uzmanlarının, Amerika Birleşik Devletleri'nde geliştirilen Beceri Tabanlı Dijital Afet Okuryazarlığı Programı (DIDILIC) bağlamında dijital dönüşümü ve dijital uçurumu nasıl kavramsallaştırdıklarını incelemektedir. Veriler, eğitim programı tasarımı, dijital pedagoji ve afet hazırlık eğitimi konusunda uzmanlaşmış dokuz uzmanla gerçekleştirilen 70 dakikalık bir odak grup oturumu aracılığıyla toplanmıştır. Tartışma, erişilebilirliği ve kapsayıcılığı artıracak pedagojik, teknolojik ve etik öncelikleri belirleyerek dijital eğitim programını iyileştirmeyi amaçlamıştır. Bulgular, afet okuryazarlığında dijital dönüşümün, yapılandırmacı ilkelerle uyumlu, yapay zekâ destekli uyarlanabilir öğrenme, simülasyonlar, oyunlaştırma ve deneyimsel öğrenme yaklaşımlarının dengeli bir şekilde bütünleştirilmesini gerektirdiğini göstermektedir. Katılımcılar, dijital dayanıklılık için temel yeterlilikler olarak eleştirel düşünme, problem çözme ve yanlış bilgi okuryazarlığını vurgulamışlardır. Bununla birlikte, hızlı dijitalleşmenin, özellikle altyapı veya öğretmen eğitiminin eksik olduğu düşük gelirli ve kırsal topluluklarda dijital uçurumları daha da kötüleştirebileceği konusunda da uyarılmışlardır. Bu sorunu ele almak için odak grubu, eşit erişimi sağlamak amacıyla yüksek teknoloji ve düşük teknoloji stratejilerini birleştiren karma öğretim modelleri önerdi. Çalışma, dijital afet okuryazarlığının yalnızca teknik bir zorluk değil, aynı zamanda eşit teknolojik tasarım, pedagojik adaptasyon ve eleştirel farkındalık gerektiren çok yönlü bir yaşam becerisi olduğunu vurgulamaktadır. Bu görüşler, dijital dönüşümün eğitim uygulamalarında sosyal adaletle bütünleştirilmesi için bir çerçeve sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Afet okuryazarlığı, dijital dönüşüm, dijital uçurum, eğitim teknolojisi, eleştirel dijital okuryazarlık

Direktör Görüşlerine Göre Dijital Okuryazarlık ve Afet Hazırlığı

Ömer Cem Karacaoğlu

Department of Educational Sciences Adnan Menderes University

Özet

Dijital okuryazarlık, çağdaş afet eğitiminin vazgeçilmez bir bileşeni olup, bireylerin afet öncesinde hazırlıklı olmasını, kriz zamanlarında doğru bilgiye ulaşmasını ve etkili kararlar almasını sağlar. Bu araştırma, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki afet yönetimi yöneticilerinin dijital okuryazarlık ve teknolojik uygulamalara ilişkin bakış açılarını inceleyerek, dijital dönüşümün afet eğitimi süreçlerindeki rolünü araştırmayı amaçlamaktadır. Nitel bir araştırma tasarımına dayanan bu çalışmada, fenomenolojik bir yaklaşım kullanılmış ve sekiz yöneticiyle yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler tematik analiz kullanılarak analiz edilmiştir. Bulgular, dijital okuryazarlığın afet eğitiminde kritik bir yetkinlik alanı olduğunu göstermektedir. Katılımcılar, kriz zamanlarında bilgiye erişim için dijital araçları kullanabilme becerisinin hayati önem taşıdığını vurgulamıştır. İletişim teknolojileri hakkındaki görüşler, sosyal medya ve yedekleme sistemlerinin etkinliğini vurgulamıştır. Ancak, teknolojik erişimdeki eşitsizlikler, özellikle yaşlılar ve kırsal alanlardaki bireyler için afet eğitiminin kapsayıcılığını sınırlayan bir faktör olarak öne çıkmaktadır. Topluluk temelli dijital katkılar ve dijital içerik entegrasyonu, afet eğitiminde yerel kapasitenin ve sürdürülebilir öğrenmenin önemini ortaya koymaktadır. Çalışma, dijital dönüşümün afet eğitime entegre edilmesi gerektiğini ve bu sürecin yalnızca bireysel becerilere değil, aynı zamanda eşit erişim politikalarına da dayandırılması gerektiğini savunmaktadır. Ortaya çıkan temalar, politika yapıcılar ve eğitim planlamacıları için afetlere hazırlıkta dijital yaklaşımların stratejik önemini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dijital okuryazarlık, afet hazırlığı, afet eğitimi, dijital dönüşüm, iletişim teknolojileri

Kapsayıcı Eğitim Sürecinde PIKTESLİ Öğretmen Eğitimi

Meltem Yalın Uçar ^{1,*} & Turgay Kaymakçı ²

¹ Eğitim Bilimleri Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

² Eğitim Yönetimi Milli Eğitim Bakanlığı

Özet

Kapsayıcı eğitimin desteklenmesi amacıyla Avrupa Birliği tarafından fonlanan PIKTES (Promoting Integration of Syrian Kids into the Turkish Education System) projesi, geçici koruma altındaki göçmen çocukların, Türkiye'deki eğitime erişimleri ve sosyal uyumlarını sağlamak amacıyla 2016 yılından bugüne, Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde ilkokul üçüncü sınıf öğrencilerinin, Uyum Sınıflarında Türkçe Dil eğitimi gerçekleştirilmektedir. Bu çalışma ise PIKTES projesinde görevlendirilen öğretmenlerin, pedagojik repertuvarlarını, genişletmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. İstanbul Esenyurt İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ile ortak yürütülen bu çalışma, eylem araştırması ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın katılımcıları sözü edilen ilçenin Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı devlet okullarında görev yapmakta olan gönüllü 20 PIKTES öğretmeninden oluşmuştur. Bu çalışmanın eğitim sürecini, Eğitim Psikolojisi, Bütünleştirici Öğrenme, Kültürel Duyarlılık ve Farkındalık, Eğitim Ortamının Destekleyici Olması, Dil Desteği, Travma Bilinci, Bireyselleştirilmiş Eğitim Planları, Aile Katılımının Önemi, Sınıf Yönetimi, Öğretim İlke-Yöntem ve Teknikleri başlıklarını içeren öğrenme modülleri oluşturmuştur. Araştırmanın sürecinde ve sonunda, katılımcıların mesleki gelişimlerinin yanında, kişisel farkındalıkların arttığına ilişkin sonuçlar elde edilmiştir. Özellikle mesleki doyum, öğrenciye bakış açısı, sınıf yönetimi, öğretim yöntem ve teknikleri, veliler ile olan ilişkiler ve öğrenciyi tanımak ile ilgili mesleki yeterliklerin yanında, reflektif düşünme, öğretmenlik yeterliklerinde önemli gelişimler, araştırmacıları rol model olarak algılama, bakış açılarını geliştirme ve öğrenmeye olan ilginin arttığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: PIKTES, kapsayıcı eğitim, göçmen eğitimi, öğretmen eğitimi

Sporun İlkokul Öğrencilerinin Davranışlarına Olan Etkisi

Didem Onat ¹ & Meltem Yalın Uçar ^{2,*}

¹ Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı

² Eğitim Bilimleri Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

Bu araştırma, ilkokul 4. sınıf öğrencileri arasında düzenli spor yapanlar ile yapmayanlar arasındaki bilişsel, duyuşsal ve motor gelişim farklarını incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın örneklemini Aydın ili Germencik ilçesindeki iki ayrı ilkokul öğrencileri oluşturmuştur. Araştırmanın verileri, uzman görüşü alınarak araştırmacı tarafından öğrencilere ilişkin geliştirilen gözlem formu ve öğretmenler ile yapılan yüz yüze görüşmeler yoluyla elde edilmiştir. Araştırmanın verileri, sıklık çözümlemesi ile analiz edilmiştir. Araştırma bulgularına göre, düzenli spor yapan öğrenciler yönerge takibi, hata farkındalığı gibi bilişsel becerilerde; özgüven, yeniden deneme isteği ve kaygı yönetimi gibi duyuşsal özelliklerde; koordinasyon, denge ve hareket teknikleri gibi motor becerilerde anlamlı şekilde daha gelişmiştir. Gözlem ve öğretmen değerlendirmeleri de bu farkları desteklemektedir. Sonuçlar, sporun sadece fiziksel değil, bilişsel ve duygusal gelişimi de desteklediğini göstermektedir. Bu doğrultuda beden eğitimi derslerinin kapsamının genişletilmesi, okul dışı spor etkinliklerinin teşvik edilmesi ve eğitim politikalarında sporun çok yönlü gelişime katkısının dikkate alınması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: İlkokul öğrencileri, spor, bilişsel davranışlar, duyuşsal davranışlar, psikomotor davranışlar

Mentör Eğitime Giriş: Mentör Sorumlulukları

Meltem Yalın Uçar ^{1,*} & Mehmet Ali Hamedoğlu ²

¹ Eğitim Bilimleri Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

² Eğitim Yönetimi ve Denetimi Sakarya Üniversitesi

Özet

Bu çalışma, araştırmacıların öğretmenlik uygulamaları sürecine ilişkin ders notları, gözlem ve deneyimleri ile literatür taraması sonucunda derlenerek betimlenmiştir. Öğretmenlik uygulamaları, öğretmen eğitimi sürecinin klinik aşamasıdır. Bu klinik süreç, operasyoneldir ve öğretmen eğitimi sürecinin gerçek bir yaşam kesitidir. Öğretmenlik meslek bilgisinin teoriden pratiğe dönüştüğü bu evrede, eğitim fakültesi ve okul eşgüdümünün kesişim noktası, uygulama öğretmeni yani mentördür. Bu çalışma, mentör eğitime giriş aşamasında mentörlüğe ilişkin sorumlulukların neler olduğu ve öğretim etkinliği örneklerine yer verilmiştir. Bu kapsamda informal ilişki, model olma, doğrudan yardım, örnek ders, gözlem ve geribildirim ile mesleki gelişime destek konuları ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mentör, uygulama öğretmeni, öğretmen adayı.

Öğretmenlerin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Ortaokul 5. Sınıf Matematik Dersi Öğretim Programı Uyarlamaları Üzerine Bir İnceleme

Sanem Tabak ^{1,*} & Duygu Şahin Arslan ²

¹ Eğitim Bilimleri Bölümü Ordu Üniversitesi Eğitim Fakültesi

² Perşembe Gazi Ortaokulu Milli Eğitim Bakanlığı

Özet

Bu araştırma, 2024-2025 eğitim-öğretim yılında ülkemizde uygulanmaya başlanan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli 5. sınıf matematik dersi öğretim programını ortaokul matematik öğretmenlerinin uyarlama durumlarını, nedenlerini, süreçlerini ve sonuçlarını incelemek amacıyla yapılmıştır. Bu araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması ile yürütülmüştür. Türkiye'nin kuzeyinde bulunan bir ilde MEB'e bağlı devlet okullarında görev yapan, 5.sınıf matematik derslerine giren ve araştırmaya gönüllü olarak katılan 7 ortaokul matematik öğretmeni ile araştırma gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın katılımcıları amaçlı örnekleme yöntemi türlerinden tipik durum örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanmış yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşmeler metin haline getirilerek içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Analizler sonucunda öğretmenlerin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli 5. sınıf Matematik Dersi Öğretim Programını genel olarak uygulanabilir buldukları, MEB tarafından öğrencilere dağıtılan kitapları genel olarak beğendikleri, MEB'in yayınladığı hazır planları kullandıkları sonuçlarına varılmıştır. Öğretmenlerin öğretim sürecinde yaptıkları uyarlamalar sürede değişiklik yapma, atlama, ekleme, öğretimi zenginleştirme ve öğrenci seviyesine uygun etkinlikler seçme kodları altında incelenmiştir. Bu yapılan program uyarlamalarının öğretim sürecine ve öğrenci başarısına olumlu katkıları olduklarını düşünmektedirler.

Anahtar Kelimeler: Türkiye yüzyılı maarif modeli, ortaokul 5. sınıf matematik programı, program uyarlama

Kültürel-Tarihsel Aktivite Teorisi: Kuramsal Temeller ve Eğitim Ortamlarında Uygulama Olanakları*

Ayşe Yavuz

Eğitim Bilimleri Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

Öğrenme, yalnızca bireyin zihinsel ya da davranışsal özellikleriyle açıklanamayacak kadar çok katmanlı, tarihsel ve toplumsal bir süreçtir; ancak eğitim araştırmaları uzun yıllar boyunca öğrenmeyi davranışçı, bilişsel ve yapılandırmacı kuramlar doğrultusunda bireysel davranışlar ya da zihinsel süreçler üzerinden değerlendirmiştir. Bu yaklaşımlar; kültürel araçlar, tarihsel pratikler ve toplumsal örgütlenmeler gibi belirleyici unsurların öğrenme üzerindeki etkilerini çoğunlukla göz ardı etmiştir. Bu sınırlılığı aşmayı amaçlayan sosyo-kültürel yaklaşım, Vygotsky'nin kültürel aracılığa dayalı yaklaşımından beslenmiş; zamanla Sosyo-Kültürel Teori (SCT), Kültürel-Tarihsel Teori (CHT) ve Kültürel-Tarihsel Aktivite Teorisi (CHAT) gibi kuramsal yapılara dönüşmüştür. Bu çalışma, öğrenmenin toplumsal, tarihsel ve kültürel boyutlarını merkeze alan CHAT'i kuramsal ve uygulamaya dönük yönleriyle ele almaktadır. Türkiye'de bu yaklaşımın sınırlı düzeyde tanındığı ve çoğunlukla yüzeysel biçimde temsil edildiği göz önünde bulundurulduğunda, CHAT'in Türkçe eğitim literatürüne sistematik biçimde kazandırılması hem kuramsal çeşitlilik hem de bağlamsal derinlik açısından önem taşımaktadır. Literatür taraması (scoping review) yöntemiyle yapılandırılan araştırma, CHAT'in gelişim sürecinde öne çıkan yönelimleri, analiz düzeylerini ve müdahale biçimlerini karşılaştırmalı olarak ele almaktadır. Birinci kuşak birey ile kültürel araçlar ilişkisine, ikinci kuşak kolektif etkinlik sistemlerine, üçüncü kuşak sistemler arası etkileşimlere, dördüncü kuşak ise çok aktörlü ve etik sorumluluk içeren toplumsal süreçlere odaklanmaktadır. Her bir yönelim, okul şiddeti olgusu üzerinden örneklendirilmiş ve kuramın eğitim ortamlarındaki uygulanabilirliği tartışılmıştır. Türkiye'de sosyo-kültürel yaklaşımların sıklıkla mikro düzeyde sınırlı kaldığı görülmekte, buna karşın CHAT'in sunduğu çok bileşenli ve bağlama duyarlı çerçeve, eğitim araştırmaları açısından özgün katkılar sunma potansiyeli taşımaktadır. Çalışma, okul şiddeti gibi çok katmanlı toplumsal sorunların bireysel davranış düzeyinin ötesine geçilerek; kültürel normlar, kurumsal yapılar ve sistemler arası ilişkiler bağlamında ele alınması gerektiğine dikkat çekmektedir. Bu yönüyle CHAT, öğrenme süreçlerini açıklamanın ötesinde, dönüşüm odaklı müdahalelere zemin hazırlayan bir kuramsal yapı olarak değerlendirilmektedir. Sonuç olarak, çalışma, CHAT'in eğitim bağlamında etik temelli ve çok düzeyli analiz olanakları sunarak, pedagojik uygulamalarda bütüncül bir anlayış geliştirilmesine katkı sağlayabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Kültürel-Tarihsel Aktivite Teorisi (CHAT), kapsamlı öğrenme döngüsü, okul şiddeti, aktivite sistemleri, sistemler arası ilişkiler

*Araştırma, TÜBİTAK 2214-A Yurt Dışı Doktora Sırası Araştırma Bursu desteğiyle Helsinki Üniversitesi Eğitim Fakültesinde gerçekleştirilmiştir.

Hak, Özgürlük ve Katılım Temelli Eğitim: Türkiye Yüzyılı Maarif Modelinin Demokratikleşme Vizyonu

Ferdi Şirin

Halil Kitapçı İlkokulu Niğde Milli Eğitim Bakanlığı

Özet

Türkiye eğitim sistemi, 2000’li yıllardan itibaren toplumsal katılım, ifade özgürlüğü ve eşitlik değerleri doğrultusunda, bireylerin hak ve özgürlük alanlarını genişletmeyi hedefleyen önemli reform süreçleri yaşamıştır. Bu bağlamda, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 2024 yılında yürürlüğe konulan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM), demokratik değerleri merkezine alarak bu süreci bütüncül bir şekilde ele almaktadır. Bu çalışmanın amacı, TYMM öğretim programları ve ilgili politika belgeleri çerçevesinde, eğitimde demokratikleşme sürecini ve bireysel hak ve özgürlüklerin genişletilmesi adına atılan adımları incelemektir. Nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılarak; Millî Eğitim Temel Kanunu, 2024–2028 MEB Stratejik Planı, İnsan Hakları Eylem Planı ve 2024 programları (DKAB, SB, TDE) incelenmiştir. Veriler; "eşitlik", "katılım", "hak ve özgürlük" gibi temalar altında kodlanmıştır. İçerik analizi sonucunda dört ana tema öne çıkmıştır: Erişimde eşitlik ve kapsayıcılık, ideolojik kısıtlamaların kaldırılması, bireysel özgürlük ve katılım, öğretmenin yetkilendirilmesi ve demokratik liderlik. TYMM, eğitimi hayat boyu erişimin teminat altına alındığı temel bir hak olarak ele almakta, yarıştırmacı ve ayrıştırıcı anlayışlardan uzak durarak bireysel farklılıkları gözetken farklılaştırılmış öğretim yaklaşımını benimsemektedir. Modelin merkezindeki Erdem-Değer-Eylem Çerçevesi; Adalet, Saygı ve Özgürlük gibi değerleri içermektedir. Programlar; eğitim hakkı ile din ve inanç özgürlüğünü temel insani ve hukuki haklar olarak değerlendirmekte, DKAB dersiyle sorgulama eğilimini, TDE dersiyle ise temel hak ve sorumluluk bilincini geliştirmeyi hedeflemektedir. Sosyal Bilgiler programları demokratik katılımın ve çoğulculuk ilkesinin önemini vurgular. Bulgular, eğitimdeki demokratikleşmenin ideolojik kısıtlamaların kaldırılması yerine, temel hak ve sorumlulukların içselleştirilmesi ve kapsayıcı müfredat zenginleştirilmesi yoluyla ilerlediğini göstermektedir. Demokratikleşmenin kalıcı olması için; katılım ve özgürlük ilkelerinin ölçülebilir göstergelerle izlenmesi ve öğretmenlerin demokratik liderlik konusunda desteklenmesi önerilmektedir. Eğitimde demokratikleşme, yalnızca müfredat değil, kurumsal kültür meselesidir.

Anahtar Kelimeler: Hak, özgürlük, katılım, demokratikleşme

Dijital Dönüşümün Eşiğinde: Müzelerde Oyun Tabanlı Öğrenme

Alev Çelik ^{1,*} & Banu Çulha Özbaş ²

¹ Sosyal Bilgiler Eğitimi Dokuz Eylül Üniversitesi

² Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Dokuz Eylül Üniversitesi

Özet

Dijital dönüşümün eğitimde yarattığı yeni öğrenme olanakları, özellikle müzeler gibi kültürel mekânlarda daha etkileşimli, katılımcı ve kapsayıcı modellerin geliştirilmesini gerekli hâle getirmektedir. Buna karşılık dijital bölünme, bireylerin dijital araçlara erişimi, dijital okuryazarlık düzeyi ve teknoloji temelli etkinliklere katılımındaki farklılıklar nedeniyle eğitimde önemli bir eşitsizlik alanı oluşturmaktadır. Bu çalışma, dijitalleşmenin sunduğu imkânları müze eğitimiyle birleştirerek bu ikili yapının nasıl aşılabileceğine yönelik bir model sunmayı amaçlamaktadır. Araştırmada Cumhuriyet Eğitimi Müzesi'nde katılımcıların aktif katılımını merkeze alan dijital bir kaçış oyunu tasarlanmış ve oyun, müze öncesi-müze süreci-müze sonrası olmak üzere bütüncül bir öğrenme döngüsü içinde uygulanmıştır. Web 2.0 aracı kullanılarak hazırlanan dijital oyun, katılımcıların mekânla etkileşime geçmelerini, tarihsel içerikleri araştırmalarını ve problem çözme becerilerini kullanmalarını sağlayan görevler içermektedir. Bu yapı sayesinde katılımcılar Cumhuriyet döneminden günümüze uzanan eğitim tarihini hem dijital hem de fiziksel unsurlarla bütünleşmiş bir öğrenme deneyimi içinde değerlendirmiştir. Nitel araştırma yaklaşımıyla yürütülen çalışmada farklı branşlardan 10 öğretmenle yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmış; uygulamaya ilişkin değerlendirmeler içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Bulgular, dijital oyun temelli müze uygulamalarının öğretmenler tarafından olumlu karşılandığını, öğrenme motivasyonunu artırdığını ve müzenin eğitimsel işlevini güçlendirdiğini göstermektedir. Çalışma ayrıca dijitalleşmenin sadece teknoloji kullanımından ibaret olmadığını; doğru kurgulandığında dijital araçların müzelerde öğrenme fırsatlarını eşitleyebileceğini ve dijital bölünmeyi azaltıcı etkiler yaratabileceğini ortaya koymaktadır. Dijital dönüşüm sürecinde müze temelli oyunlaştırılmış uygulamaların eğitimde kapsayıcı ve yenilikçi bir model olabileceğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dijital dönüşüm, dijital bölünme, müze eğitimi, oyun tabanlı öğrenme, dijital kaçış oyunu

Öğretmen Adaylarının Sosyal-Duygusal Yeterliklerinin Sosyal Etkinliklere ve Öğrenci Topluluklarına Katılım Durumu Açısından İncelenmesi*

Sevde Gül Dinçer ¹ & İbrahim Tuncel ^{2,*}

¹ Fen Bilgisi Öğretmenliği Pamukkale Üniversitesi

² Eğitim Bilimleri Pamukkale Üniversitesi

Türkiye Yüzyılı Maarif Model’inde öğretim programları ile öğrencilere sosyal-duygusal öğrenme becerileri kazandırmak hedeflenmektedir. Öğrencilerin sosyal-duygusal öğrenme becerilerini geliştirecek öğretmenlerin, sosyal-duygusal yeterliliğe sahip olmaları hem öğrencilere rol model olmada hem de programın hedeflerine ulaşmasında oldukça önemli rol oynayabilir. Bu bağlamda öğretmen adaylarının sosyal duygusal yeterlik düzeylerinin ve yeterliklerin gelişimini etkileyecek değişkenlerin araştırılmasına ihtiyaç olduğu söylenebilir. Sosyal etkinliklere ve öğrenci topluluklarına katılım ile sosyal-duygusal yeterlik arasında ilişki olabileceği düşünülerek bu araştırma tasarlanmıştır. Yurtdışındaki bazı üniversitelerde öğretmen adaylarının, sosyal duygusal yetkinlik gelişim düzeyleri dikkate alınarak öğretmen yetiştirme programlarına yerleştirildiği düşünüldüğünde konunun önemi bir kez daha ortaya çıkmaktadır. Bu araştırma ile öğretmen adaylarının sosyal etkinliklere ve öğrenci topluluklarına katılma durumları ile sosyal-duygusal yetkinlik algıları arasındaki ilişkiyi incelemek amaçlanmıştır. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma evrenini, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesinde 2024-2025 eğitim öğretim yılında öğrenim görmekte olan üçüncü ve dördüncü sınıf öğretmen adayları oluşturmaktadır ve 341 öğretmen adayının örnekleme temsil edebileceği belirlenmiştir. Bu sayıya ulaşmaya çalışılırken her bir bölüm/anabilim dalının evrendeki oranı dikkate alınarak örnekleme de aynı oran korunmuştur. Veri toplama aracı olarak ‘kişisel bilgi formu’ ve ‘Sosyal-Duygusal Yetkinlik’ ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada Spearman korelasyon testi sonucunda, öğretmen adaylarının sosyal etkinliklere katılım sıklığı ve öğrenci topluluklarına üyelik durumu ile sosyal duygusal yeterlik ölçek puanı arasında orta düzeyde pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur. Öğretmen adaylarının sosyal etkinliklere katılım sıklığı ve öğrenci topluluklarına birden fazla üyelik durumu ile sosyal-duygusal yeterlik algıları arasındaki pozitif ilişkinin varlığına dayalı olarak biri arttıkça diğerrinin de arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda öğretmen yetiştirme programlarının sosyal etkinlikler ve öğrenci topluluklarına katılımı destekleyecek nitelikte geliştirilmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal-duygusal yeterlik, sosyal etkinlikler, öğrenci toplulukları

* Bu çalışma 2209/A üniversite öğrencileri araştırma desteği kapsamında TÜBİTAK tarafından desteklenmiştir.

Bir Alternatif Eğitim Yaklaşımı; Özgür Demokratik Okullar

Senem Erdoğan

İngilizce Öğretmenliği Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

Günümüzde hızla değişen eğitim ihtiyaçları, geleneksel yaklaşımların tek başına yeterli olmadığını göstermekte ve alternatif eğitim modellerine yönelik ilgiyi artırmaktadır. Alternatif modeller içinde özellikle demokratik eğitim yaklaşımı, öğrencinin kendi öğrenme yolunu seçmesi, karar süreçlerine katılması ve okul yaşamında aktif bir özne olması yönüyle geleneksel anlayışa yeni bir bakış açısı getirmektedir. Bu çalışma, özgür demokratik okul yaklaşımının uygulamadaki örneklerini ortaya koyarak alternatif eğitim modellerine yönelik farkındalığı artırmayı amaçlamaktadır. Skola Gaudi'de yapılan gözlemler, demokratik okul kültürünün çocukların öğrenme süreçlerine nasıl yansıdığını göstermesi açısından önemli bir katkı sunmaktadır. Özgür Demokratik Okul modeli 1921 yılında çocuğun okula uyum sağlaması anlayışının aksine okulun çocuğa uyum sağlaması anlayışını benimseyen Alexander Sutherland Neill tarafından kurulmuştur. Bu okul modelinde derslere girmek zorunlu değil ve öğrenciler istediği dersi seçmekte özgür. Okula yeni bir kural gelecekse bu öğrencilerin ve öğretmenlerin bir arada bulunduğu bir çemberde oylamaya sunuluyor ve çoğunluğun tercihiyle kural onaylanıyor ya da reddediliyor. Araştırmalar geleneksel yöntemlerle eğitim almış öğrenciler ile özgür demokratik okul eğitimi almış öğrenciler arasındaki farkın en çok üniversitede belirgin olarak görüldüğünü gösteriyor. Bulgular özgür demokratik okul öğrencilerinin zaman yönetimini ve dikkat dağınıklarını filtrelemeyi başarıyla yaptıklarını, duygusal anlamda daha sağlam yapıya sahip olduklarını ve kalabalık bir ortamda çekinmeden söz alabildiklerini belirtiyor. Fakat geleneksel yöntemle eğitim almış öğrenciler genellikle onlara ne yapılması gerektiğini söylenmesini bekliyor ve özgür demokratik okul anlayışına sahip öğrencilerin sahip olduğu otonomiye sahip olmadıkları vurgulanıyor. Bu çalışmanın bulguları doğrultusunda, Özgür Demokratik Okul yaklaşımının Türkiye'de uygulanabilirliğinin daha kapsamlı biçimde araştırılması önerilmektedir. Bu amaçla, Türkiye'de belirlenen bir proje okulunda pilot uygulama yapılması, yaklaşımın sürdürülebilirliği, kültürel uyumu ve eğitim ortamına etkilerini değerlendirmek açısından önemli olacaktır. Bu tür bir pilot çalışma, hem Türkiye'de alternatif eğitim modellerine yönelik farkındalık yaratacak hem de özgür demokratik okul yaklaşımının yerel bağlamda nasıl şekillenebileceğine ilişkin yol gösterici veriler sunacaktır.

Anahtar Kelimeler: Alternatif eğitim, özgür demokratik okul yaklaşımı, eğitimde yenilikçi yaklaşımlar

Eğitimde Dijitalleşme Sürecinde Eğitsel Oyunların Evrimi: Bir Literatür Çalışması

Olgun Han ^{1,*} & Elçin Deveden ²

¹ Fen Bilgisi Öğretmenliği Habaş Mehmet Rüştü Başaran Bilim ve Sanat Mrkezi

² Sınıf Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı

Özet

Eğitimde dijitalleşme, öğretim süreçlerini, sınıf içi etkileşimi ve öğrenen rollerini kökten dönüştürmekte ve bu dönüşümün en belirgin hissedildiği alanlardan biri eğitsel oyunlardır. Geleneksel olarak kartlar, fiziki materyaller ve yüz yüze etkileşimle yürütülen eğitsel oyunlar, günümüzde bilgisayar, tablet ve akıllı telefonlar üzerinde çalışan çoklu ortam destekli dijital oyunlara dönüşmüştür. Artık öğrenciler, hikâye örgüsü olan görevler, seviyeler, puanlar, rozetler, liderlik tabloları, geri bildirim ekranları ve animasyonlar eşliğinde hem eğlenmekte hem de ders içeriğiyle etkileşime girmektedir. Bu durum, oyunun yalnızca boş zaman etkinliği olmaktan çıkarak öğrenme ortamının temel bileşenlerinden biri hâline gelmesine yol açmıştır. Bu bildiride, son 10 yılda eğitimde dijitalleşme süreciyle birlikte eğitsel oyunların geçirdiği evrim, literatür temelinde incelenmektedir. Öncelikle geleneksel eğitsel oyunların amaçları, yapısal özellikleri, sınıf içi kullanım biçimleri ve güçlü yönleri özetlenmekte; ardından erken dönem bilgisayar destekli alıştırma yazılımlarından, günümüzün dijital oyun tabanlı öğrenme ortamlarına, oyunlaştırma uygulamalarına uzanan çizgi açıklanmaktadır. Çalışmanın odağı, Türkiye’de yürütülen araştırmalarda öne çıkan eğilimlerdir. Eğitsel dijital oyunların en sık hangi derslerde kullanıldığı, araştırmalarda hangi veri toplama araçlarının tercih edildiği ve sonuçların hangi kavramsal çerçevelerle yorumlandığı betimlenmektedir. Ayrıca uygulanmış çalışmalarda karşılaşılan güçlükler, zaman yönetimi, teknik altyapı eksiklikleri, erişim eşitsizliği, ekran süresi, bağımlılık riski ve öğretmenlerin dijital oyun tasarlama ya da seçme konusundaki yeterlikleri gibi başlıklar altında ele alınmaktadır. Sonuç olarak bu çalışma, eğitimde dijitalleşme bağlamında eğitsel oyunların tarihsel ve kavramsal dönüşümünü bütüncül bir bakış açısıyla ortaya koymayı; araştırmacılar ve uygulayıcılar için gelecekte geliştirilebilecek oyun tasarımlarına ve araştırma gündemlerine yönelik öneriler sunmayı amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda gerçekleştirilen literatür taramasında, farklı eğitim kademelerinde yapılmış tez ve makaleler belirli ölçütlere göre seçilmekte; çalışma desenleri, örneklemeler, kullanılan oyun türleri ve elde edilen bulgular karşılaştırmalı biçimde analiz edilmektedir. Betimsel bir yaklaşım benimsenerek alan yazındaki ortak eğilimler, çelişkili sonuçlar ve henüz yeterince çalışılmamış boşluklar ortaya çıkarılmaktadır. Böylece eğitsel oyunların yalnızca teknik bir yenilik değil, aynı zamanda pedagojik, sosyal ve kültürel boyutları olan çok katmanlı bir yapı olduğu vurgulanmaktadır. Bildirinin, dijitalleşme sürecinde oyun temelli öğrenme tasarlamak isteyen öğretmenlere, politika yapıcılara ve araştırmacılara yol gösterici bir çerçeve sunması beklenmektedir. Ayrıca çalışma, gelecekte geliştirilecek disiplinler arası projeler ve yenilikçi ölçme-değerlendirme yaklaşımları için de fikir üretmeyi hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Eğitimde dijitalleşme, eğitsel oyun, dijital oyun tabanlı öğrenme, oyunlaştırma, literatür incelemesi

Geleceğin Sınıfı Laboratuvarı Uygulamalarının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi: Nitel Bir Çalışma

Canay Karcı Aktaş

Yabancı Diller (İngilizce) Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

Bu araştırmanın amacı, Geleceğin Sınıfı Laboratuvarı (FCL) yaklaşımının öğretmen deneyimleri doğrultusunda nasıl algılandığını, sınıf içi uygulamalara etkisini ve karşılaşılan güçlükleri incelemektir. Çalışma, 2025- 2026 eğitim öğretim yılında farklı okullarda FCL yaklaşımını uygulayan altı öğretmenden elde edilen yarı yapılandırılmış görüşme verilerinin nitel içerik analiziyle çözümlenmesiyle yürütülmüştür. Bulgular, FCL'in öğretmenler tarafından öğrenci merkezli, esnek ve çok boyutlu bir öğrenme ortamı olarak değerlendirildiğini göstermektedir. Öğretmenler, FCL'in motivasyonu artırdığını, işbirliği, yaratıcılık ve dijital okuryazarlık gibi 21. yüzyıl becerilerini geliştirdiğini ifade etmektedir. Teknoloji ise öğretmenlere göre FCL'in temel bileşeni olmakla birlikte, pedagojiyi destekleyen bir araç niteliği taşımaktadır. Araştırmada, öğretmen rollerinin önemli ölçüde dönüşüme uğradığı; öğretmenlerin rehberlik, süreç yönetimi ve koordinasyon gibi rolleri daha belirgin şekilde üstlendikleri bulunmuştur. Bununla birlikte teknik arızalar, donanım eksiklikleri, internet bağlantısı sorunları, kalabalık sınıflar ve zaman yönetimi güçlükleri uygulama sürecinin başlıca engelleri olarak belirlenmiştir. Değerlendirme sürecinde ise süreç odaklı yaklaşımın, rubriklerin ve akran değerlendirmesinin daha yaygın kullanıldığı görülmüştür. Öğretmenler, FCL'in etkili bir şekilde uygulanabilmesi için teknik altyapının güçlendirilmesi, öğretmenlere yönelik uygulamalı eğitimlerin artırılması ve okul içi koordinasyonun geliştirilmesi gerektiğini önermektedir. Sonuç olarak, FCL yaklaşımı öğretim süreçlerini zenginleştiren, öğrenci katılımını artıran ve öğretmenlerin mesleki rollerini dönüştüren yenilikçi bir model olarak ortaya çıkmaktadır. Ancak yaklaşımın sürdürülebilirliği, altyapı ve destek mekanizmalarının güçlendirilmesine bağlıdır.

Anahtar Kelimeler: Geleceğin sınıfı laboratuvarı, FCL, öğretmen görüşleri

Sınıf Duvarlarının Ötesinde Bir Program Entegrasyonu: Orman Okulu Uygulamalarında Müzik Eğitiminin Yeri Üzerine Bir Eylem Araştırması

Esin Turan Güllaç

Sınıf Öğretmenliği Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Özet

Geleneksel müzik eğitimi programları, genellikle yapılandırılmış sınıf ortamlarında ve standart enstrümanlar eşliğinde yürütülmektedir. Ancak yapılandırmacı yaklaşım ve çoklu zeka kuramı, müziğin doğal ortamlarla ve disiplinlerarası bir bağlamda ele alınmasını gerekli kılmaktadır. Bu şekilde öğrencilerin daha özgür ve katılımcı olabileceği öngörülmektedir. Bu çalışmanın amacı, Orman Okulu yaklaşımının müzik eğitimi programı kazanımlarına etkisini ve bu süreçte ortaya çıkan öğretimsel süreçleri incelemektir. Araştırma, eğitim programları ve öğretim alanında uzman bir araştırmacı-uygulayıcı tarafından son 5 yılda gerçekleştirilen doğa temelli müzik atölyelerindeki sistematik gözlemlere dayanan bir eylem araştırmasıdır. Veri seti; araştırmacı günlükleri, video kayıtları ve çocukların doğadaki ses kaynaklarını (taş, ağaç, rüzgar) kullanarak ürettikleri ritmik kompozisyonların analizinden oluşmaktadır. 5 yıllık boylamsal nitelikteki bu veriler içerik analizi ile incelendiğinde; doğanın sunduğu "işitsel peyzajın" (soundscape), çocukların işitsel ayırt etme becerilerini sınıf ortamına göre daha hızlı geliştirdiği görülmüştür. Ayrıca, standart dışı materyallerle yapılan doğaçlamaların, çocukların yaratıcı düşünme becerilerini desteklediği ve müzik programındaki "yaratıcılık" kazanımlarını derinleştirdiği tespit edilmiştir. Sonuç olarak bu çalışma, müzik eğitiminin yalnızca sanatsal bir beceri değil, doğa ile kurulan ekolojik bir bağ ve bütüncül bir program tasarımı olarak ele alınması gerektiğini ortaya koymaktadır. Çalışma, eğitim programcılarına alternatif öğrenme ortamlarının tasarımı konusunda güçlü bir model önerisi sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Orman okulu, eylem araştırması, program entegrasyonu, müzik eğitimi.

Öğretmenlerde Görülen Sessiz İstifa Davranışının Sebepleri ve Etkileri

Tuğçe Issier ^{1,*} & Bilgen Kırıl ¹

¹ Eğitim Yönetimi Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

Öğretmenlerde görülen sessiz istifa davranışının sebeplerinin anlaşılması, örgüte etkilerinin ve önlenmesi için alınabilecek tedbirlerin bizzat öğretmen deneyimlerinden yola çıkılarak araştırılması ve incelenmesi eğitim kalitesi açısından önemlidir. Bu çalışmada 2023- 2024 eğitim ve öğretim yılında, Aydın ili ve ilçelerinde kamuya bağlı ilköğretim, ortaokul ve ortaöğretim kurumlarında görev yapmakta olan öğretmen ve yöneticilerin sessiz istifa davranışına ilişkin deneyimlerini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Araştırmaya 8 öğretmen ve 10 okul yöneticisi olmak üzere 18 katılımcı dahil edilmiştir. Katılımcılar amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan kartopu örnekleme tekniğine göre belirlenmiştir. Araştırma, nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji deseni ile yürütülmüş, veriler görüşme tekniği ile toplanmıştır. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Veriler içerik analizi tekniği ile çözümlenip araştırma bulguları elde edilmiştir. Katılımcı deneyimlerinden elde edilen bulgulara göre; sessiz istifa kavramının çağrışımı duygusal ve mesleki tepki alt temalarında toplanmıştır. Alt temalarda belirlenen kodlar motivasyon kaybı, boş vermişlik ve yasal yükümlülüğü kadar iş olmuştur. Sessiz istifa davranışı gösteren öğretmen özellikleri bireysel ve mesleki özellikler alt temalarında ele alınmıştır. Asosyal ve isteksizlik, işine değer vermeme en çok tekrarlanan kodlardır. Sessiz istifaya neden olan unsurlar; öğrenciden, okul yönetiminden, ekonomik, veliden, bireysel, çevresel, Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) ve diğer öğretmenlerden kaynaklı alt temalarında ele alınmıştır. Katılımcıların görüşlerine göre; sessiz istifa davranışı örgüt içindeki tüm paydaşları olumsuz etkilemektedir. Sessiz istifa davranışı gösteren öğretmenlerin iletişim kurmakta isteksiz olduğu, motivasyon kaybı yaşadıkları, öğrenciyle ilgilenmedikleri ve diğer öğretmenleri olumsuz etkiledikleri sonucuna ulaşılmıştır. Sessiz istifanın önlenmesi için alınabilecek tedbirler okul yönetimi ve MEB tarafından alt temalarında toplanmıştır. Okul yönetiminin açık iletişim kurması ve adil bir yönetim anlayışını benimsemesi, MEB'in ise öğretmen maaşlarında iyileştirme çalışmaları yapması ve öğretmenlere değer vermesi en çok tekrarlanan kodlar olmuştur. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda, önerilerde bulunulmuştur. Sessiz istifa davranışının önlenmesi için bireysel ve örgütsel tedbirler alınabilir.

*Bu bildiri Tuğçe Issier'in Prof.Dr. Bilgen Kırıl danışmanlığında yürütülmüş olan yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İş-yaşam dengesi, okul yöneticisi, öğretmen, sessiz istifa, tepki.

Öğretmenlerin Cesaretlendirilmelerine İlişkin Okul Yöneticilerinin Ve Öğretmenlerin Deneyimleri*

Feride Karasu ^{1,*} & Bilgen Kırıl ¹

¹ Eğitim Yönetimi Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

Cesaret kavramı eski çağlardan beri insanlığın ilerlemesine ve gelişmesine katkı sağlayan bir erdem olarak görülmektedir. Toplumun ilerlemesini ve gelişmesini sağlayacak kurumlar olan okullarda da öğretmenlerin cesaretlendirilmesi önem taşımaktadır. Öğretmenlerin okul yöneticileri tarafından cesaretlendirilmesinin öğrencilere, okula ve yetiştirilecek yeni nesillere katkılar sunacağı düşünülmektedir. Bu araştırmada okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin cesaretlendirmeye ilişkin deneyimlerini, cesaretlendirmenin amaçlarını, etkilerini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Katılımcılar Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi, nitelikli ortaöğretim kurumlarında 2023-2024 eğitim-öğretim yılında görev yapan 12 öğretmen ve 6 okul yöneticisidir. Araştırmada fenomenoloji deseni kullanılmıştır. Katılımcılar ölçüt ve kolay ulaşılabilir örneklem yöntemleriyle belirlenmiştir. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Araştırmanın bulgularına göre cesaretlendirme kavramı motivasyon sağlama, teşvik etme, özgüven kazandırma, mesleki becerilerini destekleme olarak anlamlandırılmaktadır. Cesaretlendirilen öğretmenler atılgan, özerk, motive, özgüvenli olarak değerlendirilirken; cesaretlendirilmeyen öğretmenler tam tersi yönde az etkileşim kuran, düşük mesleki becerilere sahip, motivasyonu az, işini sevmeyen ve pasif davranışlar sergileyen öğretmenler olarak değerlendirilmektedir. Okul yöneticilerinin öğretmenleri cesaretlendirmesinin amacı başarıyı sağlamak, öğretmenleri istekli hale getirmek, özsaygılarını artırmak, olumlu okul iklimini sağlamak ve öğrencileri daha özgüvenli hale getirmek olarak tespit edilmiştir. Öğretmenlerin cesaretlendirilmesi onların mesleki gelişimlerini sağlamakta, mesleğe bağlı hale getirmekte, okul başarısını sağlamaktadır. Öğretmenler eğitim alma, uzmanlık becerilerini geliştirme, psikolojik iyi oluşlarını ve iletişim becerilerini destekleme konularında cesaretlendirilmektedir. Okul yöneticileri öğretmenleri cesaretlendirirken iletişim, etik davranma, okul dışı paylaşımlarda bulunma gibi davranışsal stratejilerin yanında motivasyon, değer verme, güven sağlama, sözel teşvik gibi psikolojik stratejileri de kullanmaktadır. Katılımcıların cesaretlendirme metaforlarının ortak özelliğinin olumlu bir algıyı içerdiği de araştırma sonucunda tespit edilmiştir. Okul yöneticileri öğretmenlerin olumlu algısını güçlendirmek ve onları cesaretlendirmek amacıyla onları alınan kararlara daha fazla katabilir, motivasyonlarını ve öz yeterlilik algılarını destekleyebilirler. Öğretmenlerin okuldaki etkinliklerini artırarak ve mesleki becerilerini geliştirmelerine yardımcı olarak onları cesaretlendirebilirler.

*Bu çalışma, Feride KARASU'nun 2025 yılında Adnan Menderes Üniversitesi'nde Prof. Dr. Bilgen KIRAL danışmanlığında yürütülen “Öğretmenlerin Cesaretlendirilmelerine İlişkin Okul Yöneticilerinin ve Öğretmenlerin Deneyimleri” adlı Yüksek Lisans tezinden üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Cesaret, cesaretlendirme, okul yöneticisi, öğretmen, nitelikli okul.

Formasyon Öğrencilerinin Etik İkilem Deneyimlerinin İncelenmesi

Ramazan Şamil Tatık ^{1,*} & Hüseyin Abalı ²

¹Eğitim Bilimleri/Eğitim Yönetimi, Pamukkale Üniversitesi

²Eğitim Bilimleri/Eğitim Yönetimi, Pamukkale Üniversitesi

Özet

Bu çalışmanın amacı, pedagojik formasyon eğitimi sertifika programı öğrencilerinin lisans eğitimi dönemlerinde kendilerinin veya çevrelerindeki bireylerin yaşadıkları etik ikilem ile ilgili deneyimlerinin incelenmesi ve değerlendirilmesidir. Çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseni ile yürütülmüştür. Çalışma grubu, 35 kadın ve 9 erkek olmak üzere 44 pedagojik formasyon öğrencisinden oluşmaktadır. Katılımcıların 19'u evli ve 25'i bekar; eğitim durumları açısından 1'i doktora öğrencisi, 3'ü yüksek lisans öğrencisi ve 40'ı lisans mezunudur; 25'i çalışmakta iken 19'u bir işte çalışmamaktadır. Katılımcıların yaşları 22-45 aralığındadır. Veri toplama aracı olarak; beş demografik sorudan ve katılımcıların etik ikilem deneyimlerini paylaşmaları için bir açık uçlu sorudan oluşan bir form kullanılmıştır. Form, Google Form ortamında hazırlanmış ve katılımcılara iletilmiştir. Veriler, içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir. 44 katılımcıdan 33 katılımcıya ait veriler geçerli bulunarak analize dahil edilmiştir, 11 katılımcıdan gelen veriler geçerli bulunmadığından analize dahil edilmemiştir. Ulaşılan bulgulara göre; 10 katılımcı, herhangi bir etik ikilem yaşamamıştır. 23 katılımcı, yaşadığı etik ikilem durumunu paylaşmıştır. 7 katılımcı, yaşanan etik ikilem sırasında sessiz kaldığını belirtmiş; 5 katılımcı, etik olan davranışın seçildiğini ifade etmiş; 9 katılımcı, belirli nedenlerle etik olmayan davranışın seçilmek zorunda kaldığını değinmiştir; 2 katılımcı sadece etik ikilem durumunu paylaşmış ve herhangi bir karar alınmadığının altını çizmiştir. Bu bulgulara ulaşılan ve en çok tekrar edilen ikilemler: kopya çekmek, ders yoklamasında hile, ayrımcılıktır. Bu çalışma; bazı durumlarda bireylerin yanlış da olsa koşullar gereği belirli tercihlere yönelmek zorunda kaldıklarını ortaya koymaktadır. Ayrıca; bu çalışmada bireyleri yargılamadan önce koşulların, bağlamın ve bireylerin içinde bulundukları durumun değerlendirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Etik, etik ikilem, ikilem, pedagojik formasyon

Dijital Liderlik İle Yenilikçi İş Davranışı İlişkisi: Bilgi-İletişim Teknolojileri Öz-Yeterliğinin Aracı Etkisi

Inci Öztürk Erkoçak ^{1,*} & Tuncay Zorba ²

¹ Eğitim Bilimleri Ankara Üniversitesi

² Ordu İl Milli Eğitim Müdürlüğü Milli Eğitim Bakanlığı

Özet

Bu araştırmada, dijital liderlik ile yenilikçi iş davranışı arasındaki ilişkide bilgi-iletişim teknolojileri (BİT) öz-yeterliğinin aracılık etkisi incelenmiştir. Bu araştırmanın ana amacı, eğitim yönetimi alanyazınında okul yöneticilerinin dijital liderlik davranışlarına yönelik algının öğretmenlerin yenilikçi iş davranışına etkisini ortaya koymaktır. Bu ilişkisel araştırmanın katılımcılarını Türkiye'nin 12 farklı ilinde görev yapan 299 ilkökul, ortaokul ve lise öğretmenleri oluşturmaktadır. Değişkenler arası yapısal ilişkileri analiz etmek için yapısal eşitlik modellemesi kullanılmıştır. Analiz sonuçlarına göre okul yöneticilerinin dijital liderlik davranışlarına yönelik algının öğretmenlerin yenilikçi iş davranışlarına doğrudan olumlu etkisi bulunmaktadır. Ayrıca okul yöneticilerinin dijital liderlik davranışlarına yönelik algının öğretmenlerin BİT öz-yeterliklerine de doğrudan olumlu etkisi vardır. Okul yöneticilerinin dijital liderlik davranışına yönelik algının öğretmenlerin yenilikçi iş davranışı ile ilişkisinde BİT öz-yeterliğinin aracı rolü bulunmaktadır. Bu bulgular, okul yöneticilerinin okulda dijital teknolojileri teşvik etmede yenilikçi ve destekleyici olmalarının öğretmenlerin BİT öz-yeterliğini geliştirerek onların yenilikçi fikir üretme, yeni yöntemler araştırma ve eğitim paydaşlarını destekleme, iş fikirlerini uygulamaya geçirmesine katkı sağladığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijital liderlik, bilgi iletişim teknolojileri öz-yeterliği, yenilikçi iş davranışı, öğretmenler, okul yöneticileri

Okul Yöneticilerindeki Yönetici Körlüğüne İlişkin Öğretmen Deneyimleri

Nazmiye Karaoğlu ^{1,*} & Bilgen Kırıl ¹

¹ Eğitim Yönetimi Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

Yöneticilerde meydana gelen ve yönetsel bir hastalık olan yönetici körlüğü, yöneticilerin var olan sorunları, zayıf noktaları, oluşabilecek riskleri ya da fırsatları fark edememesi, tanımlayamaması veya bunlara duyarsız kalması durumunu ifade etmektedir. Yönetici körlüğünün okul örgütlerinde pek çok olumsuzluğa sebep olduğu düşünülmektedir. Yönetici körlüğü ile ilişkili olarak örgütlerde yaşanan sorunlar ve bu sorunlara çözüm önerileri getirebilmek amacıyla öğretmenlerin körlük yaşayan yöneticileri ile ilgili deneyimlerinin incelenmesi önemlidir. Bu çalışmada 2023- 2024 eğitim ve öğretim yılında, İzmir ilinde, kamuya bağlı ortaokullarda görev yapmakta olan öğretmenlerin yönetici körlüğüne ilişkin deneyimlerini ortaya çıkarmak amaçlanmaktadır. Çalışmada; yönetici körlüğünün ne anlama geldiği, körlük yaşayan yönetici özellikleri, yönetici körlüğünün sebepleri, etkileri ve nasıl önlenebileceği ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Araştırmaya kamuya bağlı ortaokullarda görev yapan 15 öğretmen katılmıştır. Araştırma, nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji deseni ile yürütülmüş, veriler görüşme tekniği ile toplanmıştır. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Veriler içerik analizi tekniği ile çözümlenip araştırma bulguları elde edilmiştir. Öğretmenler yönetici körlüğünü; algısal yetersizlik, yönetsel yetersizlik ve iletişim yetersizliği alt temalarında tanımlamışlardır. Yönetici körlüğü yaşayan okul yöneticilerinin özellikleri; kişilik, psikolojik, sosyal, etik, duygusal ve mesleki özellikleri olarak alt temalara ayrılmıştır. Yönetici körlüğü yaşayan okul yöneticilerinin yönetim esnasındaki söylemleri, yönetsel söylemler ve negatif söylemler olarak alt temalara ayrılmıştır. Körlük yaşayan okul yöneticilerinin yönetim esnasındaki davranış ve uygulamaları ise yönetim ve iletişim alt temaları ile gruplandırılmıştır. Okul yöneticilerinin yönetici körlüğü yaşama sebeplerinin, kişisel özellikler, eğitim ve donanım, iletişim sorunları, güç ve kontrol sorunları, sosyal ve psikolojik sorunlar alt temalarında olduğu tespit edilmiştir. Yönetici körlüğünün etkileri; okul iklimi üzerinde, öğretmenler üzerinde, eğitim ve öğretim üzerinde, yönetici üzerinde ve veli üzerinde etkiler olmak üzere alt temalara ayrılmaktadır. Yönetici körlüğünün önlenmesi için yapılabilecekler; psikolojik destek, demokrasi ve katılım, yöneticilik yetkinlikleri, iletişim ve okul ortamı alt temalarında olduğu tespit edilmiştir.

*Bu bildiri Nazmiye Karaoğlu'nun Prof. Dr. Bilgen Kırıl danışmanlığında yürütülmüş olan yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Fenomenoloji, Görmezden gelme, İletişimsizlik, Yetersizlik, Yönetici körlüğü.

Eğitim Örgütlerinde Dışlanma

Savaş Kamalı ^{1,*} & Bilgen Kırıl ²

¹ Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Milli Eğitim Bakanlığı

² Eğitim Yönetimi Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

Bu araştırmada öğretmen ve okul yöneticilerinin deneyimlerine dayanarak okullarda dışlanma olgusunu anlamak ve dışlanma sonucu ortaya çıkan sorunlarla baş etmeye ilişkin öneriler ortaya koymak amaçlanmaktadır. Araştırmaya, 2020-2021 akademik yılında Ege bölgesinde ortaöğretim okullarında görev yapan 15 öğretmen ve beş okul yöneticisi katılmıştır. Araştırma nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji deseni yürütülmüştür. Araştırmada katılımcılar amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemine göre seçilmiştir. Veriler görüşme tekniği ile yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmıştır. Elde edilen bulgulara göre olumsuz bir deneyim olarak algılanan dışlanma, çoğunlukla gruba kabul edilmeme ve önemsenmeme olarak görülmektedir. Öğretmen ve okul yöneticileri işyerlerinde dışlanmaya maruz kalmakta ya da dışlanmaya tanıklık etmektedirler. Dışlanmanın nedenleri arasında sendikal ayrışmalar, dünya görüşü farklılıkları, okul yönetiminin adil olmaması gibi unsurlar öne çıkmaktadır. Cinsiyet, yaş gibi kişisel özelliklerin yanında önyargılar, kıskanma, mesleki tembellik, çıkarıcılık ve kişisel çatışmaların da okulda dışlanmaya yol açtığı sonucuna ulaşılmıştır. Dışlanmayla baş etmek için tayin olmak, gruba girmenin yollarını aramak, görünmez olup kendini geri çekmek ya da tam tersi güçlü görünüp kendi grubunu oluşturma çabasını göstermek öne çıkan baş etme yöntemleridir. Dışlanmanın örgütsel etkilerine bakıldığında performans düşüklüğü, iş motivasyonu kaybı, eğitim etkinliklerinin ve okul ikliminin bozulması, takım çalışması sorunları ve aidiyet düşüklüğü, etik problemler ve okulla çatışma gibi örgütsel etkiler tespit edilmiştir. Dışlanmanın kişisel etkileri ise üzüntü duyma ve mutsuz olma, psikolojik sorunlar, ailevi problemler, özgüven ve motivasyon kaybı olmuştur. Dışlanma sonucu örgüte yönelik verilen tepkiler kayıtsız görünme, okuldan soğuma, okulda her duruma muhalif olma şeklinde kendini göstermiştir. Okulda dışlanmanın önlenmesi için adil ve hoşgörülü bir okul yönetiminin olması, okul yönetiminin gerektiğinde arabulucu olması ve yatay hiyerarşik bir yapı kurması gerektiği bulgularına ulaşılmıştır. Dışlanmanın önlenmesi için yapılacak okul kültürü çalışmaları içerisinde sosyal etkinlikler, yardımlaşma, takım ve zümre çalışmaları, ev ziyareti ve okula yeni gelen kişilere oryantasyon hizmeti verilmesi yer almıştır.

* Bu çalışma; 1. yazarın, 2. yazar danışmanlığındaki yüksek lisans tezinden hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dışlama, dışlanma, öğretmen, okul yöneticisi, okul.

Fenomen Öğretmenler Üzerine Bir İnceleme

Ertuğ Can ¹ & Hilal İstanköylü ^{1,*}

¹ Eğitim Bilimleri Kırklareli Üniversitesi

Özet

Sosyal medya kullanımının artmasıyla birlikte eğitimde ve öğretmenlik mesleğinde yeni etkileşim biçimlerinin kullanımı yaygınlaşmaya başlamıştır. Bunun sonucunda “fenomen öğretmen” kavramı ortaya çıkmıştır. Bu çalışmanın amacı fenomen öğretmenlerle ilgili yapılan bilimsel araştırmaların özelliklerini incelemektir. Bu amaç doğrultusunda, çalışmanın yöntemi kapsam incelemesi (scoping review) olarak belirlenmiş olup “fenomen öğretmen” kavramı üzerine 2020 ‘den Şubat 2025’e kadar yapılmış 30 araştırma Prisma-SCR yönergesi kullanılarak sistematik bir şekilde incelenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda araştırma bulguları fenomen öğretmenlerin; özellikleri, ürettikleri içeriklerin özellikleri, öğretmenlik mesleğinin statüsüne etkileri, öğrencilerin öğrenme süreçlerine etkileri, araştırma boşlukları ve gelecek çalışmalar için çıkarımlar olmak üzere beş başlık altında toplanmıştır. Fenomen öğretmenlerin özellikleri temasında; bilgi paylaşımı, genç/deneyimsiz olma ve popülerlik arayışı, profil ve takipçi özellikleri alt temaları ortaya çıkmıştır. Fenomen öğretmenlerin ürettikleri içeriklerin özellikleri temasında; özgünlük, ticari kullanım, çocuk hakları ihlali, kişisel markalaşma, sosyal medyadaki eğitsel içeriklerin konuları, kişisel yaşam, ideolojik kullanım alt temalarına ulaşılmıştır. Fenomen öğretmenlerin öğretmenlik mesleğinin statüsüne etkileri temasının alt temalarında iş birliği ve mesleki gelişim ile öğretmenlik mesleğinin statüsü yer almaktadır. Fenomen öğretmenlerin öğrencilerin eğitim süreçlerine etkileri temasının alt temaları olumlu etkiler ve olumsuz etkiler şeklindedir. Araştırma boşlukları ve gelecek çalışmalar için çıkarımlar temasında; platform çeşitliliği ve karşılaştırmalı analizler, boylamsal ve kültürlerarası çalışmalar, mesleki kimlik ve etik, eğitim ve öğretim çıktıları, ekonomi ve politika boyutları, yöntemsel yenilik alt temaları ortaya çıkmıştır. Çalışma sonucunda, fenomen öğretmen kavramının yarattığı riskler ve fırsatlar açısından iki yönlü ve çok boyutlu bir yapı olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda fenomen öğretmenler bir yandan mesleki bilgi ve deneyimlerini sınıf dışına taşımalarıyla eğitime katkı sağlama potansiyeline sahipken; diğer yandan ticarileşme, etik ihlaller ve yüzeysel öğrenme gibi riskleri de beraberinde getirmektedir. Bu nedenle öğretmenlere sosyal medya hesaplarını mesleki kimlikleriyle kullanırken etik ve yasal sınırlara dikkat etmeleri; eğitim kurumları ve politika yapıcılara ise öğretmen adayları, öğretmen, veli ve öğrencilere yönelik çocuk hakları, dijital etik ve gizlilik üzerine farkındalık eğitimlerinin verilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Fenomen öğretmen, sosyal medyada öğretmenler, öğretmelik mesleği statüsü, sosyal medyada eğitim içerikleri

Algı Yönetimi: Okul Yöneticilerinin Bakış Açısıyla Bir Değerlendirme*

Emel Patı ^{1,*} & Pınar Yengin Sarpkaya ¹

¹ Eğitim Yönetimi Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

Okullar, eğitimcilerin, öğrencilerin, ve okul bileşenlerinin üzerinde algıları şekillendirici bir rol oynar. Okullarda algı yönetimi uygulamaları ise eğitimdeki algı yönetimi sürecini yönlendirici yöntemler, stratejiler ve uygulamalar bütünüdür. Dolayısıyla algı yönetimi okulların kültürünü, itibarını, imajını oluşturmada ve şekillendirmede önemli rol oynar. Bu araştırmanın amacı okul yöneticilerinin kendi algı yönetimi uygulamalarına ilişkin görüşlerini incelemektir. Araştırma, nitel araştırma desenlerinden olgubilim desenine göre yürütülmüştür. Araştırma, 2023/2024 öğretim yılında Aydın ilinde farklı okul türlerinde görev yapan maksimum çeşitlilik ve ölçüt örnekleme yöntemiyle belirlenmiş olan 17 okul müdürüyle gerçekleştirilmiştir. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmış ve içerik analizi ile analiz edilmiştir. Analiz için “MAXQDA 2024” nitel veri analiz programından yararlanılmıştır. Araştırma bulgularına göre okul yöneticilerinin algı yönetimine gerçek ve sanal unsurlar, bilimsel yaklaşım ve amaca ulaşma, düşünceleri değiştirme ve ikna süreci anlamlarını yükledikleri anlaşılmıştır. Öğretmenlerin algılarını okul toplum ilişkisi, öğretmen gelişimi, öğrenci gelişimi, yönetime ilişkin algı ve okul kültürü konularında; üst yöneticilerin algılarını ise yanlış kararlar, imaj oluşturma, sosyal ve akademik gelişim konularında etkilemeye çalıştıkları görülmüştür. Öğretmenlere yönelik algı yönetimi yöntemlerinin konum gücünden yararlanma, uzmanlık gücünü kullanma, birlik duygusunu kullanma, iletişim ve ikna stratejileri kullanma, takdir etme ve ödüllendirme, güven inşa etme olduğu; üst yöneticilere yönelik algı yönetimi yöntemlerinin iletişim ve ikna stratejileri kullanma, görev bilinci gösterme, kurumsal başarıyı sergileme ve güç kullanımı olduğu görülmüştür. Araştırma sonuçları, okul yöneticilerinin algı yönetiminin okulun bileşenleriyle ilişkilerinde ve eğitim yöneticiliğinde önemli bir yer tuttuğunu göstermektedir. Okul yöneticilerinin algı yönetimi uygulamalarına ilişkin olarak mesleki gelişimlerinin desteklenmesine yönelik, uygulamacılara ve araştırmacılara çeşitli öneriler geliştirilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, müdürlerin öğretmen algısını etkilemede öğretmen gelişimi ve okul kültürü konularına odaklandıkları belirlenmiştir. Bu nedenle müdürlerin öğrenen okul kültürünü yerleştirecek okul temelli öğretmen gelişimi yöntemlerini öğrenerek okullarında yerleştirmeleri öneriler arasında yer almaktadır.

*Bu çalışma 1. yazarın 2. yazar danışmanlığındaki yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Algıyı yönlendirme, öğretmenleri etkileme, üst yönetimi etkileme.

Sözel Şiddet: Bir Anlatı Araştırması

Şeyma Asena Şimşek ^{1,*} & Mehmet Ulutas ²

¹ Eğitim Yönetimi Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

² Eğitim Bilimleri Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

Bu araştırma, erken çocukluk döneminde okul ortamında sözel şiddete maruz kalan bir çocuğun yaşantısını annesinin anlatıları üzerinden inceleyerek, bu deneyimin çocuğun psikolojik, sosyal ve gelişimsel süreçleri üzerindeki etkilerini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Nitel araştırma desenlerinden anlatı araştırması yöntemiyle yürütülen çalışmada, 3,5 yaşında anaokulunda öğretmen ve diğer personel tarafından sistematik biçimde sözel şiddete maruz kalan bir çocuğun deneyimi derinlemesine analiz edilmiştir. Yarı yapılandırılmış mülakatlar ve ailenin tuttuğu gözlem kayıtları, anlatısal yöntemin gerektirdiği derinlemesine çözümleme teknikleriyle analiz edilmiştir. Bulgular, çocuğun maruz kaldığı sözel şiddetin güven duygusunu, benlik algısını ve sosyal ilişkilerini ciddi biçimde zedelediğini göstermiştir. Çocukta kaygı, korku, içe kapanma, psikosomatik belirtiler (karın ağrısı, kusma) ve okuldan kaçınma davranışları gözlenmiştir. Travmanın etkileri zaman içinde azalsa da tamamen silinmemiştir. Ancak güvenli, destekleyici bir okul ortamına geçiş, iyileşme sürecini hızlandırmış ve sosyal becerilerinin yeniden gelişmesine katkı sağlamıştır. Bu bulgular, sözel şiddetin çocuk gelişimi üzerindeki derin ve kalıcı etkilerini vurgulamakta; öğretmen eğitimi, okul iklimi ve çocuk koruma politikalarının önemine dikkat çekmektedir. Çalışmada, öğretmenlerin sözel şiddet farkındalığını artırmaya yönelik hizmet içi eğitimlerin yaygınlaştırılması, okullarda çocukların duygusal güvenliğini izleyen sistemlerin kurulması, sözel şiddeti önlemeye yönelik psikososyal müdahale programlarının geliştirilmesi ve aile-öğretmen-öğrenci bağımlı güçlendirecek uygulamalar yapılması önerilmektedir. Ayrıca, gelecekte farklı yaş grupları ve bağlamlarda yürütülecek nitel araştırmaların, sözel şiddetin çok boyutlu etkilerini daha kapsamlı biçimde ortaya koyacağı öngörülmektedir. Sonuç olarak, bu çalışma sözel şiddetin görünmez yüzünü görünür kılarak, çocukların güvenli öğrenme ortamlarında korunmasının toplumsal bir sorumluluk olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sözel şiddet, erken çocukluk, anlatı araştırması, travma, kalıcı etkiler

Okul Müdürlerinin Kapsayıcı Liderlik Davranışları ile Öğretmenlerin Bilgi Paylaşımı ve İşle Bütünleşmeleri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi: Bir Yapısal Eşitlik Modellemesi

Gökhan Savaş

Eğitim Bilimleri Bartın Üniversitesi

Özet

Bu araştırmanın amacı, okul müdürlerinin kapsayıcı liderlik davranışları ile öğretmenlerin işle bütünleşmeleri arasındaki ilişkiyi ve bu ilişkide bilgi paylaşımının aracılık rolünü incelemektir. Kapsayıcı liderlik, öğretmenlerin seslerinin duyulduğu, fikirlerinin önemsendiği ve karar süreçlerine aktif olarak dahil edildikleri güven temelli bir okul iklimi oluşturmayı hedefleyen bir liderlik biçimidir. Mevcut çalışma, kapsayıcı liderliğin öğretmenlerin bilgi paylaşımı davranışlarını teşvik ederek işle bütünleşme düzeylerini artırdığını açıklamaya yönelik bütüncül bir aracılık modeli sunmaktadır. Araştırma, nicel desende ve ilişkisel tarama modeli çerçevesinde yürütülmüştür. Çalışmanın örneklemini, Türkiye'nin farklı bölgelerinde devlet okullarında görev yapan 461 öğretmen oluşturmuştur. Veriler çevrim içi anket yoluyla toplanmıştır. Verilerin analizinde doğrulayıcı faktör analizi ve yapısal eşitlik modellemesi kullanılmıştır. Ölçme araçları olarak; Kapsayıcı Liderlik Ölçeği (Kavrayıcı, 2023), Bilgi Paylaşımı Ölçeği (Agyemang vd., 2016) ve İşle Bütünleşme Ölçeği (Schaufeli vd., 2006) kullanılmıştır. Elde edilen bulgular, okul müdürlerinin kapsayıcı liderlik davranışlarının öğretmenlerin işle bütünleşmeleri üzerinde doğrudan ve anlamlı bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Ayrıca kapsayıcı liderliğin, öğretmenlerin bilgi paylaşımı düzeylerini anlamlı biçimde artırdığı ve bilgi paylaşımının da işle bütünleşmeyi pozitif yönde yordadığı saptanmıştır. Bu bulgu, kapsayıcı liderliğin işle bütünleşme üzerindeki etkisinin bilgi paylaşımı aracılığıyla dolaylı biçimde de gerçekleştiğini göstermekte ve önerilen aracılık modelini doğrulamaktadır. Araştırma sonuçları, kapsayıcı liderliğin yalnızca doğrudan bir motivasyon kaynağı olmadığını, aynı zamanda öğretmenler arasında bilgi akışını güçlendirerek işle bütünleşmeyi dolaylı biçimde desteklediğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kapsayıcı liderlik, öğretmen bilgi paylaşımı, işle bütünleşme, yapısal eşitlik modellemesi

Kaynakça

- Agyemang, F. G., Dzandu, M. D., & Boateng, H. (2016). Knowledge sharing among teachers: The role of the Big Five personality traits. *VINE Journal of Information and Knowledge Management Systems*, 46(1), 64–84.
- Kavrayıcı, C. (2023). Kapsayıcı Liderlik Ölçeği'nin Türk kültürüne uyarlanması: Devlet okulları bağlamında geçerlik güvenirlik çalışması. *Anadolu University Journal of Education Faculty*, 7(3), 628–643.
- Schaufeli, W. B., Bakker, A. B., & Salanova, M. (2006). The measurement of work engagement with a short questionnaire: A cross-national study. *Educational and Psychological Measurement*, 66(4), 701–716.

Ruhsal Liderlik Perspektifinden Okul Yöneticiliği: Fry'ın Modeli ile Mevlâna ve Gandhi Öğretilerinin Karşılaştırılması

Erkan Kırıl¹ & Mustafa Çetin^{1,*}

¹ Eğitim Yönetimi Anabilim Dalı Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

İnsanın başarılı eylemlerinin arkasında fiziksel ve bilişsel süreçlerin yanı sıra psikolojik ve ruhsal süreçler de oldukça önemlidir. Bireyin yaptığı işe ruhunu katması, değerleriyle uyumlu hareket etmesi ve içsel anlam duygusunu davranışlarına yansıtması, performansını belirgin biçimde artıran temel bir etkidir. Bu durum yalnızca bireyin kendi performansını değil, liderlik ettiği kişilerin motivasyon ve bağlılığını da etkileyebilmektedir. Bu etkinin en belirgin görüldüğü kurumların başında okullar gelmektedir. Gelecek nesilleri yetiştiren okullarda yöneticilerden, yönetsel ve teknik becerilerin yanı sıra insanın duygu dünyasına ve değerlerine dokunabilen bir liderlik anlayışı benimsemeleri beklenmektedir. Ruhsal liderlik sergileyen yöneticiler, paydaşların değer ve duygularını dikkate alarak onlarda derin bir “anlam duygusu” oluşturabilir. Böylece okulun hedeflerine ulaşma sürecini daha güçlü ve sürdürülebilir kılabılır. Özellikle geçmişin köklerinden beslenerek geleceği inşa eden okulda, yöneticilere yol gösterebilecek ruhsal liderlik öğretilerinin hem tarihsel hem de çağdaş boyutlarıyla ele alınması bu nedenle önem taşımaktadır. Bu bağlamda, Mevlâna'nın insan merkezli öğretisi ve Gandhi'nin ahlaki liderlik anlayışı, Fry'ın çağdaş ruhsal liderlik yaklaşımı ile birçok noktada kesişebilir. Kadim liderlik öğretilerinin bu çağdaş yaklaşımla bir araya getirilmesi, okul yöneticileri için daha derin ve bütüncül bir perspektif sağlayabilir. Çalışmanın amacı, Fry'ın ruhsal liderlik yaklaşımının temel bileşenlerini, Mevlâna ve Gandhi'nin öğretileriyle karşılaştırarak, okul yöneticileri için geçmiş ile bugünü harmanlayan kapsamlı bir ruhsal liderlik çerçevesi ortaya koymaktır. Bu çalışma, nitel araştırma yaklaşımıyla tasarlanmış ve amaçlı örneklem kullanılmıştır. Araştırmada doküman analizi uygulanarak, Fry'ın ruhsal liderlik yaklaşımındaki temel bileşenler ile Mevlâna ve Gandhi'nin yazılı eserlerindeki öğretiler sistematik biçimde incelenmiş ve karşılaştırmalı olarak analiz edilmiştir. Analizler sonucunda, Fry'ın modelindeki “anlam yaratma”, “özgeci sevgi” ve “umut” unsurlarının; Mevlâna'nın “aşk”, “birlik” ve “insana hizmet” anlayışıyla, Gandhi'nin “hakikat”, “öz disiplin” ve “şiddetsizlik” ilkeleriyle analogik paralellik gösterdiği tespit edilmiştir. Bu durum, ruhsal liderliğin farklı kültür ve dönemlerde ortak insani değerlere dayandığını göstermektedir. Okul yöneticileri performans odaklı yaklaşımların ötesine geçerek değer temelli ve anlam merkezli bir liderlik anlayışı benimseyebilirler. Yöneticiler tarafından kadim öğretiler çağdaş ruhsal liderlik yaklaşımıyla birlikte ele alınabilir. Bu durum onların geçmişle bugünü bütünleştirerek daha kapsayıcı bir liderlik perspektifi geliştirmelerine katkı sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Liderlik, ruhsal, Mevlâna, Gandhi, Fry modeli.

Öğretimsel Liderlik ve Kapsayıcı Öğretim Arasındaki İlişkide Güven İklimi, İşbirliği ve Öğretmen Özyeterliğinin Aracı Etkisi

Tuncer Fidan

Dr. Öğretim Üyesi Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi

Özet

Kapsayıcı öğretim, öğretmenlerin sınıf içi uygulamalarında öğrencilerin aile geçmişlerinden kaynaklı avantajlar ve dezavantajları, öğrencilerin doğuştan getirdikleri yeteneklerini ve ihtiyaçlarını ve öğrenciler arasındaki seviye farklılıklarını göz önünde bulundurmasıdır. Ulusal yasalar ve diğer alt düzey yasal düzenlemeler ile öğretim programları öğretmenlere kapsayıcı öğretim hakkında sorumluluklar yüklemektedir. Kapsayıcı öğretim öğretimsel liderlik, güven iklimi ve işbirliği gibi örgüt düzeyi değişkenler ile öğretmen özyeterliği gibi bireysel değişkenlerin etkisi altında şekillenmektedir. Bu itibarla, bu çalışmanın amacı PISA 2022 veri setine dayalı olarak öğretimsel liderlik ve kapsayıcı öğretim arasındaki ilişki ile bu ilişkide güven iklimi, işbirliği ve öğretmen özyeterliğinin aracı rolünü incelemektir. PISA 2022 sınavına katılan ülkelerin başarı düzeyi kontrol değişkeni olarak çalışmaya dahil edilmiştir. Bu çalışmada ara kesitsel yordama deseni kullanılmıştır. On yedi ülkeden 42,290 öğretmen bu çalışmaya katılmıştır. PISA 2022 öğretmen anketinde yer alan kapsayıcı öğretim, öğretimsel liderlik, güven iklimi, işbirliği ve öğretmen özyeterliğiyle ilgili sorular veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Çalışma sonuçlarına göre öğretimsel liderlik güven iklimi, işbirliği ve öğretmen özyeterliğini olumlu yönde etkilemektedir. Benzer şekilde güven iklimi ve işbirliği öğretmen özyeterliğini olumlu yönde etkilemektedir. Bunun yanında, güven iklimi, işbirliği ve özyeterlik kapsayıcı öğretimi olumlu yönde etkilemektedir. Güven iklimi, işbirliği ve öğretmen özyeterliği, öğretimsel liderlik ve kapsayıcı öğretim arasındaki ilişkide aracı etkiye sahiptir. Ülkelerin PISA başarı düzeyleri yükseldikçe öğretmenlerin kapsayıcı öğretim, öğretimsel liderlik, güven iklimi ve öğretmen özyeterliği algıları zayıflamaktadır. İşbirliği algısına ilişkin PISA başarı düzeyine göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Çalışma bulgularına dayalı olarak hesapverebilirlik ve standardizasyon politikalarının öğretmenler üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmak amacıyla öneriler geliştirilmiştir. Bu bağlamda, okullar ve öğrenciler arası rekabet yerine öğretmenleri destekleyici nitelikte geribildirim sistemlerinin kurulması ve okullardaki güvene dayalı ilişkilerin geliştirilmesi için grup çalışmalarına yasal düzenlemelerde yer verilmesi önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kapsayıcı öğretim, öğretimsel liderlik, özyeterlik, işbirliği, güven iklimi

Yönetici ve Öğretmen Perspektifinden Eğitim Örgütlerindeki Mesleki Hırs*

Mustafa Çetin ^{1,*} & Bilgen Kırıl ¹

¹ Eğitim Yönetimi Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

Mesleki hırs, bireyin motivasyonunu yönlendiren ve onu amaçlarına ulaşmada kararlı kılan bir içsel güç olarak değerlendirilebilir. Bu hırs, kişinin saygınlık kazanma sürecinde önemli bir rol oynayabilir ve uygun biçimde yönlendirildiğinde pozitif bir değer niteliği taşıyabilir. Ancak mesleki hırsın anlamı ve etkisi, bireyin onu hangi amaçla ve hangi yollarla kullandığına bağlı olabilmektedir. Bu çalışma, eğitim örgütlerinde mesleki hırs olgusunu yönetici ve öğretmenlerin algılarına dayanarak incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın temel odağı, mesleki hırsın bireysel ve örgütsel düzeydeki nedenlerini, etkilerini ve sonuçlarını belirleyerek bu kavramın eğitim kurumlarındaki yansımalarını anlamaktır. Araştırma, 2021–2022 eğitim-öğretim yılında Aydın ili Nazilli ilçesinde görev yapan yönetici ve öğretmenlerle yürütülmüştür. Araştırma nitel bir yaklaşımla, fenomenoloji deseninde gerçekleştirilmiş; veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Elde edilen veriler içerik analiziyle çözümlenmiş ve analiz sürecinde MAXQDA yazılımından yararlanılmıştır. Bulgular, hırsın hem bireysel yaşamda hem de eğitim örgütlerinde gözlemlenen doğal bir olgu olduğunu ortaya koymaktadır. Yönetici ve öğretmenler, mesleki hırsı bir yandan hedef belirleme, sorumluluk alma, gelişim gösterme ve başarıya odaklanma olarak görürken; diğer yandan rekabet, kıskançlık, stres ve tükenmişlik gibi olumsuz sonuçlar doğurabileceğini ifade etmişlerdir. Araştırma sonuçlarına göre hırsın hem gündelik yaşamda hem de eğitim örgütlerinde yaygın bir olgu olduğu belirlenmiştir. Katılımcılar, kişisel yaşamlarında kendilerini hırslı görmemelerine rağmen, öğrencilerin başarısı söz konusu olduğunda mesleklerine yönelik hırslı davranabildiklerini ifade etmişlerdir. Mesleki hırsın kaynağının rekabete dayandığı ve zaman zaman başarıyı artırıcı etkiler yarattığı ortaya çıkmıştır. Ancak bu hırsın dengeyle yönetilmesi gerektiği, aksi durumda etik dışı davranışlarla sonuçlanabileceği de görülmüştür. Sonuç olarak, yüksek motivasyona sahip, özgüvenli, cesaretli, mesleki hırsı olan ve mesleğine kendini adanmış yönetici ve öğretmenlerin hem öğrenci başarısına hem de örgütsel performansa katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu nedenle, eğitim kurumlarında yöneticiler ve öğretmenler arasında sağlıklı bir rekabet anlayışının, işbirliği kültürünün ve mesleki gelişim motivasyonunun desteklenmesi önerilmektedir.

* Bu çalışma birinci yazarın yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Mesleki hırs, başarı, eğitim yönetimi, örgütsel davranış

Eğitimde Fırsat Eşitliği ve Fırsat Eşitliğini Etkileyen Faktörlere İlişkin Deneyimler: Kırsalda Görev Yapan Öğretmenlerin Görüşleri

Sanem Tabak ^{1,*} & Feryad Doğuş ²

¹ Eğitim Bilimleri Bölümü Ordu Üniversitesi Eğitim Fakültesi

² Eğitim Programları ve Öğretim Anadolu Üniversitesi

Özet

Eğitimde fırsat eşitliği, tüm bireylerin sosyoekonomik durumları, coğrafi konumları, cinsiyetleri, etnik kökenleri veya diğer kişisel özellikleri ne olursa olsun, kaliteli eğitime erişebilme ve bu eğitimden aynı düzeyde faydalanabilme imkânına sahip olması anlamına gelir. Araştırmada kırsal bölgede görev yapan öğretmenlerin eğitimde fırsat eşitliği ve fırsat eşitliğini etkileyen faktörlere ilişkin deneyimlerini incelemek amaçlanmıştır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim ile desenlenmiştir. Araştırmanın katılımcılarını Türkiye'nin kuzeyinde bir ilin kırsal bölgelerinde devlet okullarında görev yapan üç ilkokul, üç ortaokul ve dört lise olmak üzere 10 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formu ile veriler toplanmıştır. Araştırmada elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırmanın sonuçları incelendiğinde, öğretmenler eğitimde fırsat eşitliğini cinsiyet, ailenin sosyoekonomik durumu, bölgesel farklılıklar, bireysel farklılıkları temele alma ile öğretim materyallerine ulaşma bağlamında tanımlamaktadır. Öğretmenlerin tümü öğrencilerinin eğitimde fırsat eşitliğine sahip olmadıklarını belirttikleri görülmektedir. Öğretmenler kırsaldaki okulların fiziksel olanakları, ailelerin sosyoekonomik durumları, yaşadıkları yerin kültürü, bölgesel farklılıkların öğrencilerin fırsat eşitliğini etkilediğini belirtmektedir. Öğretmenler okulun fiziksel olanakları bağlamında öğretim materyallerinin eksikliğini; kültürel özellikler bağlamında ailelerin eğitime bakış açısını, sosyal alanların yetersizliğini, sanatsal ve sportif faaliyetlerin yetersizliğini; ailelerin sosyoekonomik durumları özelinde ailelerin maddi durumlarının yetersiz olması sebebiyle öğrencilerin akademik olarak gelişimlerinin olumsuz etkilenmesi, öğretim materyali desteğinin sağlanamamasını vurguladıkları sonucuna ulaşmıştır. Araştırmanın katılımcıları olan öğretmenler öğrencilerin cinsiyet farklılıklarının eğitime erişimde bir sorun oluşturmadığını ifade ettikleri görülmektedir. Öğretmenler ayrıca görev yaptıkları okullarda kültürel çeşitlilik ve farklı inanç gruplarının olmaması nedeniyle bu konuda eğitime erişimde de bir farklılık olmadığını ifade etmektedir. Öğretmenler ayrıca Türkiye'de eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanabilmesi adına öğrencinin daha fazla dikkate alındığı, öğretim materyali desteğinin artırıldığı, kent-kırsal bölgelerdeki eğitime erişimin temele alındığı eğitim politikalarının geliştirilmesi gerektiğini ifade etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Eğitimde fırsat eşitliği, eğitime erişim, öğretmen deneyimleri.

Eğitim Yöneticilerinin İletişim Becerilerinin Öğretmenlerin Örgütsel Sinizm Algıları Üzerine Etkisi

Sezgin Akgün ¹ & Isa Bahat ^{2,*}

¹ Eğitim Yönetimi Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi

² Yönetim Bilişim Sistemleri Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi

Özet

Bu çalışma, eğitim yöneticilerinin iletişim becerilerinin öğretmenlerin örgütsel sinizm algıları üzerindeki etkisini incelemektedir. Nicel araştırma yaklaşımıyla yürütülen çalışma, 2024-2025 eğitim-öğretim yılında Kırşehir il merkezindeki liselerde görev yapan öğretmenlerden elde edilen verilerle gerçekleştirilmiştir. İlişkisel tarama modeline dayanan çalışmada, okul müdürlerinin iletişim becerilerini belirlemek için “İletişim Becerileri Ölçeği”, öğretmenlerin sinizm düzeylerini ortaya koymak için ise “Örgütsel Sinizm Ölçeği” kullanılmıştır. Bulgular, yöneticilerin etkili iletişim becerilerinin öğretmenlerin örgütsel sinizm düzeylerini anlamlı biçimde azalttığını göstermektedir. Regresyon analizinde iletişim becerileri ile örgütsel sinizm arasında negatif yönlü güçlü bir ilişki saptanmış ve iletişim becerilerinin sinizmin önemli oranda açıkladığı belirlenmiştir. Bu sonuç, açık, empatik ve şeffaf iletişim süreçlerinin öğretmenlerin kuruma duyduğu güveni artırarak sinik tutumları azaltabileceğini göstermektedir. Demografik değişkenler açısından yapılan analizlerde cinsiyet, medeni durum ve eğitim durumu açısından anlamlı bir farklılık bulunmazken; aynı yöneticilerle uzun süre çalışan öğretmenlerde davranışsal sinizmin yükseldiği görülmüştür. Okul türü değişkeninde ise Sosyal Bilimler Lisesi öğretmenlerinin diğer lise türlerine kıyasla daha yüksek sinizm düzeylerine sahip olduğu saptanmıştır. Ayrıca, yaş değişkeni incelendiğinde, 50 yaş ve üzeri öğretmenlerde duyuşsal sinizmin belirgin biçimde arttığı görülmektedir. Araştırma, okul yöneticilerinin iletişim becerilerinin eğitim örgütlerinde güven, bağlılık ve olumlu örgütsel iklimi destekleyen kritik bir unsur olduğunu ortaya koymaktadır. Çalışma, yöneticilere yönelik iletişim odaklı mesleki gelişim programlarının geliştirilmesi ve okul ikliminin güçlendirilmesine yönelik politika tasarımlarının önemine dikkat çekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Örgütsel sinizm, öğretmen algısı, eğitim yöneticisi

Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Sosyal Medya Bağımlılığı ile Toplumsal Cinsiyet Rollerine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişki*

Hatice Karakılıç ^{1,*}, Merve Turgul ¹, Tolga Ari ¹ & Aydan Ordu ²

¹ Okul Öncesi Öğretmenliği Pamukkale Üniversitesi

² Eğitim Bilimleri Pamukkale Üniversitesi

Özet

Bu araştırma, Eğitim Fakültesinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin sosyal medya bağımlılık düzeyleri ile toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın evrenini 2024-2025 eğitim öğretim yılında Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören 2634 öğrenci oluşturmaktadır. Örneklem evrenden basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile seçilen 365 öğrenciden oluşmuştur. İlişkisel tarama modelinde tasarlanan araştırmada veriler Zeyneloğlu ve Terzioğlu (2011) tarafından geliştirilen "Toplumsal Cinsiyet Rollerine Yönelik Tutum Ölçeği" ve Andreassen ve arkadaşları (2016) tarafından geliştirilen, Demirci (2019) tarafından Türkçeye uyarlanan "Bergen Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği" aracılığı ile toplanmıştır. Bulgular incelendiğinde, eğitim fakültesi öğrencilerinin sosyal medya bağımlılığına ilişkin düzeylerinin "sıkça kullanım" kategorisine karşılık geldiği görülmektedir. Toplumsal cinsiyet rollerine yönelik genel tutumları ise büyük ölçüde "tamamen katılıyorum" düzeyinde eşitlikçi bir yaklaşımı benimsediklerini göstermektedir. Öğrencilerin sosyal medya bağımlılığına ilişkin algılarında cinsiyet ve sınıf düzeyi değişkenine göre, toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin algılarında ise cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark çıkmıştır. Sosyal medya bağımlılığı ile genel toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumlar arasında anlamlı bir ilişki çıkmamıştır. Ancak alt boyutlar bazında bakıldığında düşük düzeyde ilişkiler görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Sosyal medya bağımlılığı, toplumsal cinsiyet, eğitim fakültesi, üniversite öğrencisi.

Kaynakça

- Andreassen, C. S., Billieux, J., Griffiths, M. D., Kuss, D. J., Demetrovics, Z., Mazzoni, E., & Pallesen, S. (2016). The relationship between addictive use of social media and video games and symptoms of psychiatric disorders: A large-scale cross-sectional study. *Psychology of Addictive Behaviors*, 30(2), 252-262.
- Demirci, İ. (2019). Bergen Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeğinin Türkçeye uyarlanması, depresyon ve anksiyete belirtileriyle ilişkisinin değerlendirilmesi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 20(1) 15-22.
- Zeyneloğlu, S., & Terzioğlu, F. (2011). Toplumsal cinsiyet rolleri tutum ölçeğinin geliştirilmesi ve psikometrik özellikleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40(2), 409-420.

*Bu çalışma 2209-A TÜBİTAK projesinden üretilmiştir.

Reggio Emilia Yaklaşımında Yönetim Pratikleri: Eleştirel Pedagoji Perspektifinden Bir İnceleme

Çağlar Durulan ^{1,*} & Tahir Yılmaz ²

¹ Okul Öncesi Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı

² Eğitim Bilimleri Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

Bu çalışmanın temel amacı, okul öncesi eğitim literatüründe kendine önemli bir yer edinen Reggio Emilia Yaklaşımı'nın yönetsel pratiklerini, Eleştirel Pedagoji'nin demokratikleşme, güç paylaşımı ve praksis prensipleri odağında eleştirel bir değerlendirmeye tabi tutmaktır. Analiz; söz konusu iki modelin felsefi zeminini, özellikle de geleneksel hiyerarşinin reddine yönelik yaklaşımlarını, dikkatli bir biçimde karşılaştırmalı olarak incelemektedir. Yaklaşımın kuruluş öyküsü, II. Dünya Savaşı'nın hemen ardından İtalya'da, çocuklarının eğitimi için yerel halkın kolektif inisiyatifle hareket etmesi, hatta savaş artığı araçları satarak okul binalarını finanse etmesi gibi dikkate değer bir öz-örgütlenme pratiği üzerine inşa edilmiştir. Loris Malaguzzi'nin rehberliğinde geliştirilen ve "Çocukların Yüz Dili" metaforuyla somutlaşan pedagojik çerçeve, çocuğun kendini ifade etme ve öğrenme kapasitesini çoklu yollarla yüceltmektedir. Bu durum, eleştirel pedagojik bir perspektifle bakıldığında, diyalogu merkeze alan bir öğrenme ortamının temelini atmaktadır. Reggio Emilia'daki yönetim yapısı, öğretmen, pedagoğista ve ailelerin kolektif karar alma süreçlerine katılımını öngören, yatay ve bileşen temelli bir model olarak belirginleşmektedir. Özellikle, öğretmenlerin "pedagojik belgeleme" yoluyla kendi düşünsel üretimlerini sistematikleştirerek karar alma mekanizmalarına dahil olmaları, Freire'nin ortak bilinç kavramıyla güçlü bir örtüşme içerisindedir. Kuşkusuz, bu pratikler öğretmenlerin pasif uygulayıcı rolünden sıyrılarak profesyonel sorumluluk üstlenmesine zemin hazırlamaktadır. Bununla birlikte, Reggio Emilia yaklaşımı, yerel kültürel uyumu ve dayanışmayı güçlendirmeyi öncelerken, Eleştirel Pedagoji'nin hedeflediği radikal toplumsal dönüşüm ve mevcut güç ilişkilerini doğrudan sorgulayan politik eylem boyutundan bir nebze ayrılmaktadır. Neticede, bu yaklaşım demokratik bir okul kültürünün inşası için Eleştirel Pedagoji'nin ilkelerini uygulamaya döken, son derece ilham verici bir model teşkil etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Reggio Emilia yaklaşımı, eleştirel pedagoji, katılımcı yönetim, erken çocukluk eğitimi, pedagoğista

KKTC'de Okul Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Becerileri İle İlgili Yapılan Araştırmaların Değerlendirilmesi

Gamze Dağ

İlköğretim- Okul Yöneticisi Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı

Özet

Günümüzün hızla değişen ve gelişen ileri teknolojileri, tüm kurumlarda olduğu gibi eğitim örgütlerinde de kapsamlı dönüşümleri beraberinde getirmektedir. Eğitim kurumlarının bu dönüşüm sürecinde başarılı olabilmeleri, teknolojiyi planlı ve bütünlük bir biçimde kullanmalarına, gerekli altyapıyı oluşturmalarına ve sürekli mesleki gelişimi desteklemelerine bağlıdır. Eğitim ortamlarında teknolojinin sürekli yenilenmesi, teknoloji kullanımını stratejik düzeyde ele almayı zorunlu kılmakta ve bu durum eğitimde teknoloji liderliğinin önemini artırmaktadır. Bu bağlamda, eğitim ortamlarında teknolojik yeterliklerin geliştirilmesi ve değişim süreçlerine uyum sağlanması açısından okul yöneticilerinin sergilediği teknoloji liderliği, kritik bir belirleyici olarak ortaya çıkmaktadır. Bu çalışmanın amacı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde okul yöneticilerinin teknolojik liderlik becerileri ile ilgili yapılan araştırmaları değerlendirmek ve bu alanda yapılacak çalışmalar için kaynak oluşturmaktır. Çalışma, 2025 yılında literatür taraması yoluyla yapılmıştır. Daha önce yapılan araştırma sonuçlarından yararlanılarak, doküman analizi ile yapılmış olan araştırma bulgularına göre KKTC'de okul yöneticilerinin teknolojik liderlik becerileri ile ilgili oldukça sınırlı sayıda araştırma yapılmış olduğu görülmüştür. Bu çalışma ile KKTC'de okul müdürlerinin dijital liderliği, okul müdürlerinin teknolojik liderliği ile ilgili öğretmenlerin algıları ve KKTC ilkokullarında görev alan okul yöneticilerinin teknolojik liderliğine ilişkin görüşlerinin incelenmesi üzerine çalışmalar yapıldığı sonucuna varılmıştır. KKTC'de okul yöneticilerinin teknolojik liderlik becerilerine ilişkin araştırmaların artırılması, güncel teknolojik gelişmeler ve eğitim teknolojilerine yönelik yapılan hizmet içi eğitimlere katılan ve katılmayan okul yöneticilerinin teknolojik liderlik yeterliklerini karşılaştıran çalışmalara yer verilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okul yöneticisi, teknoloji, teknolojik lider

The Ron Clark Story” Filminin Çokkültürlülük Ölçütleri Bağlamında Değerlendirilmesi

Ramazan Şamil Tatık^{1,*} & Buket Öz²

¹Eğitim Bilimleri, Eğitim Yönetimi, Pamukkale Üniversitesi

²Eğitim Bilimleri/Eğitim Yönetimi, Pamukkale Üniversitesi

Özet

Çokkültürlü eğitim, farklı kültürel geçmişlere sahip öğrencilerin öğrenme süreçlerinde eşit, kapsayıcı ve duyarlı bir ortam oluşturmayı hedefleyen bir eğitim yaklaşımıdır. Bu anlayış, öğrencilerin kültürel çeşitliliği bir zenginlik olarak algılamalarını, farklı kültürlere yönelik önyargılarını azaltmalarını ve kültürlerarası etkileşim becerisi kazanmalarını amaçlamaktadır. Bu bağlamda; araştırmanın amacı, “The Ron Clark Story” adlı filmin Banks (2014)’in çokkültürlülük ölçütleri bağlamında değerlendirilmesidir. Çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme yöntemi ile yürütülmüştür. Veri toplama aracı olarak Banks’in ölçütleri doğrultusunda hazırlanmış bir inceleme formu kullanılmış; film, bu form çerçevesinde betimsel analiz tekniğiyle çözümlenmiştir. Analiz sonucunda filmde Banks’in çokkültürlülük ölçütleriyle genel olarak örtüşen çeşitli bulgular elde edilmiştir. Özellikle Clark’ın öğrencilerin kültürel arka planlarını tanımaya yönelik ev ziyaretleri ve ailelerle kurduğu yakın iletişimin, aile katılımı açısından önemli bir örnek oluşturduğu görülmüştür. Bunun yanında öğretmenin dersleri öğrencilerin yaşantılarıyla ilişkilendirmesi ve farklı öğretim stratejileri kullanması, eğitim programının ve öğretim yöntemlerinin kültürel çeşitliliğe duyarlı şekilde uyarlanabildiğini ortaya koymuştur. Ayrıca Clark’ın tüm öğrencilere yönelik yüksek beklenti yaklaşımı ve kapsayıcı sınıf kuralları, okul çalışanlarının tutumları ve eğitim politikası beyanı açısından çokkültürlü eğitime uygun bir yapı sergilendiğini göstermektedir. Değerlendirme sürecinde ise öğrencilerin bireysel gelişimlerini dikkate alan esnek uygulamalar kullanılmış; bu durum çokkültürlü denetim-değerlendirme anlayışıyla paralellik göstermiştir. Tüm bu bulgular, filmde çokkültürlülük ölçütlerine ilişkin çeşitli öğelerin doğal bir biçimde yer aldığını göstermektedir. “The Ron Clark Story” filmi, öğrencilerin kültürel bağlamdaki farklılıklarını öğrenme sürecinin bir parçası olarak değerlendiren ve çokkültürlülük ölçütlerini uygulamalı şekilde ortaya koyan örnek bir yapımla, eğitimde kapsayıcılığın ve kültürel duyarlılığın somut bir resmini yansıtmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çokkültürlü eğitim, çokkültürlülük, film analizi

Kaynakça

Banks, J. A. (2014). *An introduction to multicultural education*. Fifth Edition. Pearson.

Durumsal Liderlik: Bir Sentez Çalışması

Ayşe Önal ^{1,*} & Nuri Baloğlu ²

¹ İngilizce Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı

² Eğitim Yönetimi Anabilim Dalı Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi

Özet

Durumsal liderlik teorisyenleri, evrensel bir liderlik tarzının var olmadığını; liderliğin durumlar için en uygun davranışların sergilenmesiyle gerçekleşebileceğini iddia etmektedirler. Bu çalışmada durumsal liderlik teorilerinde ileri sürülen görüşlerin benzer ve farklı yönleri ele alınarak bir çözümleme yapılmış ve teoriler içerik bakımından bütünleştirilmeye çalışılmıştır. Durumsal liderlik hakkında sistematik literatür yöntemine uygun olarak toplanan bilgiler ilk olarak tematik analize tabi tutulmuştur. Bunu, ilgili teorilerde vurgulanan temel noktaların bütünleştirilmesi işlemi izlemiştir. Analiz sonuçları durumsal liderlik girişiminin Bağlamsallık ve Esneklik, Lider ve İzleyici Etkileşimi ile Görev ve İlişki Dengesi olmak üzere üç tema altında toplandığını ortaya koymuştur. Bütünleştirme işlemine göre liderin liderlik davranışının sabit olmadığı, aksine değişken koşullar karşısında esnek ve bağlama duyarlı olarak ortaya çıktığını göstermektedir. İzleyici özellikleri liderlik sürecinin merkezinde yer almakta ve liderlik başarısı liderin izleyici beklenti, ihtiyaç ve hazır bulunuşluk düzeyini doğru analiz etme becerisine bağlı kalmaktadır. Nihayet, durumsal liderlik teorisyenlerine göre liderin görev yönelimlilik ve ilişki yönelimlilik davranışları arasında doğru bir denge kurarak duruma uygun davranabilmesi önemli olmaktadır. Araştırma kapsamında ulaşılan sonuçlar ilgili literatür temelinde tartışılmış ve buna dayalı bazı öneriler de geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Durumsal liderlik, teori, bütünleştirme

Freedom Writers” Filminin Çokkültürlülük Ölçütleri Açısından İncelenmesi

Ramazan Şamil Tatık^{1,*} & Aslı Akkuş²

¹Eğitim Bilimleri/Eğitim Yönetimi, Pamukkale Üniversitesi

²Eğitim Bilimleri/Eğitim Yönetimi, Pamukkale Üniversitesi

Özet

Bu çalışmanın amacı, “Freedom Writers” adlı filmi Banks (2014)’in çokkültürlülük ölçütleri çerçevesinde analiz etmektir. Banks’e (2014) göre; etkili bir çokkültürlü okulu değerlendirmek ve sürdürmek için çokkültürlülük ölçütleri şöyledir: (1) çok kültürlü bir eğitim politikası beyanının çeşitliliği onaylaması ve desteklemesi, (2) personelin çeşitli öğrencilere yönelik tutumunun ve beklentilerinin olumlu olması, (3) okul personelinin etnik ve kültürel çeşitliliği yansıtması, (4) eğitim programının dönüştürücü ve eylem odaklı olması, (5) ebeveyn katılımının öğretim için kültürel bir bağlam ve öğrencinin kişisel/kültürel bilgisiyle bir bağ sağlaması, (6) öğretim stratejilerinin yapılandırıcı, bireyselleştirilmiş, güçlendirici ve katılımcı olması, (7) öğretim materyallerinin olgulara, kavramlara ve sorunlara ilişkin farklı etnik ve kültürel bakış açıları sunması, (8) programın her bir bileşeninin sürekli olarak izlenmesi. Araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Bulgular, öğrencilerin maruz kaldıkları ayrımcılık, şiddet ve sosyal dışlanmanın öğrenmeye yönelik motivasyonlarını olumsuz etkilediğini; öğretmenin empatik, kapsayıcı ve adalet temelli yaklaşımının öğrencilerde güven, aidiyet ve güçlenme duygusu yarattığını göstermektedir. Filmde; öğretmen tutumu, belirgin biçimde temsil edilmekte; öğretmenin olumlu beklentileri, öğrencilerin sınıfa bağlılıklarını artırmaktadır. Buna karşın okul çalışanlarının tutumu, sınırlı düzeyde görünür durumdadır. Eğitim programı, öğrencilerin kendi yaşam öykülerini yazmalarına imkân tanıyan esnek yaklaşım üzerinden kısmen temsil edilmektedir. Aile katılımına yönelik ise açık bir uygulamaya veya sahneye rastlanmamıştır. Öğretim stratejileri, öğretmenin sınıf içi etkileşim temelli yöntemleri kullanması, öğrencilerin duygu ve deneyimlerini paylaşmalarına olanak tanınması ve akran ilişkilerini güçlendirmesi üzerinden sınırlı biçimde görülmektedir. Öğretim materyalleri, öğrencilerin günlükleri ve yazılı anlatımlarına dayalı ürünleri üzerinden çoklu perspektif sunmaktadır. Denetleme ve programın izlenebilirliğine ilişkin olarak açık ve sistematik bir mekanizmaya rastlanmamıştır. Sonuç olarak; “Freedom Writers” filminde, Banks’in çokkültürlülük ile ilgili bazı ölçütleri belirgin bir şekilde gözlemlenebilirken özellikle okul politikası, aile katılımı ve programın sistematik olarak izlenmesi gibi ölçütlerde sınırlı bir temsil sunulmakta; bu açıdan çokkültürlü eğitim uygulamalarının bütüncül olarak uygulanmasının önemli olduğu ortaya çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çokkültürlü eğitim, çokkültürlülük, çokkültürlülük ölçütleri, Freedom Writers

Kaynakça

Banks, J. A. (2014). *An introduction to multicultural education*. Fifth Edition. Pearson.

Ülkelerin Üretken Yapay Zekânın Eğitim Sisteminde Kullanımına Yönelik Politika Belgelerinin Değerlendirilmesi

Mustafa Yavuz ¹ & Sibel Şirin ^{2,*}

¹ Eğitim Bilimleri Necmettin Erbakan Üniversitesi

² Eğitim Yönetimi Necmettin Erbakan Üniversitesi

Özet

Üretken Yapay Zekâ (ÜYZ) teknolojilerinin (ör. ChatGPT, Copilot, Gemini) eğitim ortamlarına hızlı ve yaygın girişi, küresel ölçekte önemli bir politika ve yönetim boşluğu ortaya çıkarmıştır. Bu çalışma, Türkiye, Finlandiya ve Avrupa Birliği (AB) politika belgelerini inceleyerek ÜYZ'nin eğitim sistemlerinde kullanımına yönelik yönetim modellerini, risk yönetimi yaklaşımlarını ve okuryazarlık stratejilerini karşılaştırmalı olarak analiz etmektedir. Araştırma doküman analizi yöntemiyle yürütülmüş; ulusal strateji belgeleri, eylem planları ve AB Yapay Zekâ Yasası (EU AI Act, 2024) içerik analizi ile incelenmiştir. Bulgular, üç farklı yönetim yaklaşımının öne çıktığını göstermektedir: Türkiye, merkezîyetçi ve planlı bir entegrasyon modeli benimsemekte; MEB bünyesinde kurulması planlanan Etik Kurul ve alt komisyonlar ile iç denetim ve etik çerçeve oluşturmayı hedeflemektedir. Finlandiya, insan merkezli ve etik odaklı yaklaşımıyla, yapay zekâ okuryazarlığını toplumun geneline yaymayı; üniversiteler, araştırma merkezleri ve MyData yaklaşımı doğrultusunda ekosistem tabanlı bir kapasite geliştirmeyi esas almaktadır. AB ise EU AI Act düzenlemesi kapsamında, eğitimde kullanılan belirli YZ çözümlerini yüksek riskli kategoride sınıflandırmakta ve piyasaya sürülmeleri için CE işareti, teknik dokümantasyon, şeffaflık ve insan gözetimi gibi zorunlu gereklilikler getirmektedir. Tüm politika yaklaşımlarında öğretmen ve öğrenci YZ okuryazarlığının güçlendirilmesi ortak bir hedef olarak belirlenmiştir. Türkiye ve Finlandiya, UNESCO YZ Yeterlilik Çerçevelerinden yararlanırken, AB'nin risk temelli modeli eğitim teknolojisi sağlayıcılarına karşı bağlayıcı normlar oluşturmaktadır. Sonuç olarak, ülkelerin ÜYZ'ye ilişkin politikaları, eğitimde yapay zekâ yönetiminde tek bir evrensel modelin bulunmadığını; yönetim gelenekleri doğrultusunda merkezi planlama (Türkiye), etik-ekosistem yaklaşımı (Finlandiya) ve normatif/regülatif risk yönetimi (AB) eksenlerinde farklılaşan özgün yönetim paradigmaları geliştiğini göstermektedir. Türkiye'nin politika hedeflerinin sürdürülebilirliği için yüksek riskli eğitim uygulamalarına yönelik bağlayıcı etik ve şeffaflık standartlarının geliştirilmesi ve yerli dil modelleri ile veri güvenliği odaklı eğitim analitiği ekosisteminin desteklenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapay zekâ, yönetim, politika

Yönetim Bilişim Sistemleri Öğrencileri İçin Yapay Zekâ Destekli Kariyer Rehberliği Platformu

Eda Turan

Yönetim Bilişim Sistemleri Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi

Özet

Yapay zekâ destekli kişiselleştirilmiş rehberlik yaklaşımlarının yükseköğretimde giderek önem kazanması, özellikle çok disiplinli bir alan olan Yönetim Bilişim Sistemleri (YBS) öğrencilerinin kariyer hedeflerini belirleme ve yetkinliklerini geliştirme süreçlerinde dijitalleşme ve dijital dönüşümün hızlanmasıyla ortaya çıkan veri temelli çözümlere duyulan ihtiyacı artırmaktadır. Bu bildirinin amacı, YBS öğrencilerine yönelik kişiselleştirilmiş kariyer yönlendirmesi sunan yapay zekâ temelli bir rehberlik platformu geliştirmek ve bu platformun pilot uygulamasını değerlendirmektir. Araştırma, nicel desenli uygulamalı bir geliştirme modeli üzerine kurulmuş olup çalışma 2026–2027 akademik yılı içinde yürütülecektir. Katılımcı grubunu, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi YBS bölümünden rastgele seçilecek en az 20 lisans öğrencisi oluşturmaktadır. Platformun merkezinde yer alan kariyer yol haritası modülü; öneri üretimi, CV analizi ve kullanıcı yönetimi bileşenleriyle birlikte monolitik ASP.NET Core mimarisi altında bütüncül bir yapı olarak tasarlanmıştır. Veriler PostgreSQL’de saklanmakta, kimlik doğrulama Keycloak ile sağlanmakta, kullanıcı etkileşimleri Next.js tabanlı web arayüzü üzerinden toplanmaktadır. Yapay zekâ analiz süreci JSON veya düşük maliyetli TOON formatıyla çalışmakta; öneriler OpenRouter üzerinden farklı büyük dil modelleriyle üretilmektedir. Dosya yönetimi MinIO (S3) ile gerçekleştirilirken sistem içi entegrasyon süreçleri n8n tabanlı otomasyon akışlarıyla yönetilmektedir. Dört haftalık pilot uygulamada öğrencilerin görev tamamlama düzeyleri, yol haritası ilerlemeleri ve geri bildirimleri toplanacak; ön test–son test verileri Cronbach Alpha, korelasyon ve bağımlı örneklem t-testi ile analiz edilecektir. Araştırmanın, YBS öğrencilerinin kariyer farkındalığını ve istihdam edilebilirlik düzeyini artırması; dijitalleşme sürecine uyumlu, sürdürülebilir ve uyarlanabilir bir yapay zekâ tabanlı kariyer rehberliği modeli için güçlü kanıtlar sunması beklenmektedir. Ayrıca platformun ilerleyen dönemlerde farklı üniversitelere uyarlanması, sektörel gereksinimlere göre genişletilmesi ve öneri motorunun daha gelişmiş dil modelleriyle güçlendirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapay zekâ, kariyer rehberliği, Yönetim Bilişim Sistemleri, dijital dönüşüm, ASP.NET Core

Eğitim Kurumu Yönetiminin Biçimsel ve Politik Modeller Açısından İncelenmesi Ve Eğitim Kurumlarındaki Politik Davranışlar

Ruhi Sarpkaya ¹ & Altan Öztaban ^{2,*}

¹ Adnan Menderes Üniversitesi

² Müdür Yardımcılığı Meb

Özet

Bu araştırma ile eğitim kurumu yönetiminin biçimsel ve politik modeller açısından değerlendirilmesi ve eğitim kurumundaki politik davranışların ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. Yönetim süreçlerinin kalbi olarak görünen karar vermede biçimsel modellerin ön gördüğü yetki ve sorumlulukların belirli olduğu hızlı karar vermenin veya politik modellerin ön gördüğü çatışma grupları ve koalisyonların etkisi ile karar almanın hangisinin tercih edildiğini ortaya koymak, eğitim kurumlarının işleyişi ile ilgili bilgi sağlayabilir. Bu araştırma karma yöntemle desenlenmiştir. Karma yöntem deseni, nitel ve nicel araştırma yaklaşımları ve teknikleri bilerek ve sistemli olarak tek çalışmada art arda veya bütünleşik olarak kullanılmaktadır. Araştırmanın nitel kısmıyla ilgili olarak, eğitim kurumlarında biçimsel ve politik modellerin yansımaları ve eğitim kurumlarında ki politik davranışlar ile ilgili görüşleri alınmak üzere Aydın Efeler ilçesinde bulunan ilkokul, ortaokul ve lise düzeyinde eğitim veren eğitim kurumlarından amaçlı örnekleme ile seçilen eğitim kurumlarında çalışan ve maksimum çeşitliliğe göre belirlenen 10 okul yöneticisi ve 20 öğretmen çalışma grubunu oluşturmaktadır. Araştırmanın nicel kısmı ile ilgili olarak, 2025-2026 Eğitim Öğretim yılında Aydın Efeler ilçesinde bulunan ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan öğretmenler araştırma evrenini oluşturmaktadır. Araştırmanın bulgular ve veri toplama aracı geliştirme kısımları henüz yapılmamıştır. Araştırma önerisi olarak bildiri sunumu yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Biçimsel model, politik model, politik davranışlar

Okul Müdürlerinin Temel Liderlik Becerileri Hakkında Eğitim Yönetimi Tezsiz Yüksek Lisans Öğrencilerinin Görüşleri

Didem Dağtekin ^{1,*} & Nuri Baloğlu ²

¹ Eğitim Yönetimi Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi

² Eğitim Yönetimi Anabilim Dalı Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi

Özet

Her sektörde olduğu gibi eğitim alanında da kurumların ihtiyaç duydukları temel liderlik becerilerinin neler olduğu, bunların neden önemli görüldüğü ve nasıl geliştirilebileceğinin paydaş görüşleriyle belirlenmesi oldukça önemlidir. Bu çalışmada Orta Anadolu'daki bir üniversitenin Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi Bilim Dalı'nda tezsiz yüksek lisans eğitimine devam etmekte olan 22 okul yöneticisi ve öğretmeninin okul müdürlerinin sahip olması gereken temel liderlik becerilerine ilişkin görüşleri ele alınmıştır. Araştırmada okul müdürü ve öğretmenlerin algı, deneyim ve yorumlarına doğrudan ulaşılmaya çalışılmış ve "Sizce okul müdürlerinin sahip olması gereken 10 temel liderlik becerisi nedir?" sorusunu elektronik ortamda sıralayarak açıklamaları istenmiştir. Bu yönüyle çalışma teorik bilgiyi sahadaki gerçek uygulamalarla ilişkilendirerek eğitim yönetimi literatürüne özgün bir katkı yapabilmeyi amaçlayan nitel araştırma modeline uygun kurgulanmıştır. Verilerin çözümlenmesi doküman analizi tekniğine uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Çözümleme sürecinde katılımcıların ifade ettiği temel liderlik becerilerine ilişkin kodlar birkaç sözcüğe indirgenmiş ve farklı kategoriler altında toplam 18 kod üretilmiştir. Vizyoner olma, etkili karar verme, adil yönetim, etkili iletişim, motivasyon ve ilham verme, okul kültürü oluşturma, kriz yönetimi, ekip çalışmasını teşvik etme, öğretim liderliği ve dijital okuryazarlık oluşturulan kodlardan bazılarıdır. Çalışma, okul müdürlerindeki temel liderlik becerilerinin yönetim becerileriyle iç içe geçmiş olduğunu, bu kapsamda etik, pedagojik, ilişkisel, stratejik ve dijital becerileri de kapsayacak şekilde bütüncül bir yapı olduğunu göstermektedir. Araştırmada ulaşılan bu sonuçların, eğitim yönetimi alanındaki güncel liderlik tartışmalarına önemli bir katkı yapacağı düşünülmektedir. Araştırma kapsamında elde edilen bulgular ilgili literatür temelinde tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul müdürü, liderlik, beceri, yeterlik.

SCID Analizine Göre E-Okul Yönetim Bilgi Sistemi' nin Kullanım Sürecinin Yönetimi

Bahar Gül ^{1,*} & Çiğdem Apaydın ²

¹ İngilizce Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı

² Eğitim Bilimleri Bölümü Akdeniz Üniversitesi

Özet

Bu araştırma, ortaöğretim kurumlarında görev yapan müdür yardımcılarının E-Okul Yönetim Bilgi Sistemi'ni işlevsel, hatasız ve yönetimsel açıdan tutarlı biçimde kullanma süreçlerini incelemek amacıyla, SCID (Systematic Curriculum and Instructional Development) iş analizi modeli temelinde gerçekleştirilmiştir. Çalışma, 2024–2025 eğitim öğretim yılı kapsamında nitel araştırma yaklaşımıyla, sistematik tarama deseni ve SCID analizi alt deseni kullanılarak yapılandırılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanan resmi yönergeler, yönetmelikler ve kılavuzlar ile e-Okul Yönetim Bilgi Sistemi'nin kullanımına ilişkin dokümanlar; örneklemini ise ortaöğretim kurumlarında görev yapan müdür yardımcılarının sistem üzerinde gerçekleştirdikleri işlem adımları oluşturmaktadır. Bulgular, SCID performans kriterleri doğrultusunda müdür yardımcılarının sistem kullanımına ilişkin görevlerinin altı temel boyutta toplandığını ortaya koymuştur: iş tanımı ve rol beklentisi, giriş ve temel kullanım becerileri, karar verme ve modül seçimi, modül bazlı teknik işlemler, yinelemeli ve kritik işlemler ile mevzuat ve yönetim bilgisi gerektiren işlemler. Analizler, e-Okul Yönetim Bilgi Sistemi'nin kullanımına ilişkin standardize edilmiş bir kılavuzun bulunmayışının hataları artırdığını; yetkilendirme farklılıklarının işlem akışını olumsuz etkilediğini, dijital yeterlik düzeylerindeki değişkenliğin ise doğruluk, hız ve veri güvenliği üzerinde belirleyici olduğunu göstermiştir. SCID modelinin Türkiye'de ilk kez bir tez çalışması kapsamında uygulanmış olması araştırmanın kuramsal ve yöntemsel özgünlüğünü güçlendirmektedir. Araştırma, e-Okul Yönetim Bilgi Sistemi kullanım süreçlerinin standartlaştırılması ve yönetsel verimliliğin artırılması amacıyla SCID temelli bir eğitim kılavuzunun geliştirilmesini, ve teknik destek mekanizmalarının kurumsallaştırılmasını önermektedir.

* Bu çalışma, Prof. Dr. Çiğdem Apaydın'ın danışmanlığında Bahar Gül tarafından yürütülen "SCID Analizine Göre E-Okul Yönetim Bilgi Sisteminin Kullanım Sürecinin Yönetimi" başlıklı yüksek lisans tezinin özetidir.

Anahtar Kelimeler: E-Okul, SCID, dijital yeterlik, eğitim yönetimi, müdür yardımcısı

Hollanda’da Öğretmen Yetiştirme, İstihdamı ve Geliştirme: Groningen Üniversitesi Örneği

Burcu Altun Birgün

Eğitim Bilimleri Bölümü Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

Bu çalışma, Hollanda’daki öğretmen yetiştirme, istihdam ve mesleki gelişim politikalarını inceleyen bir alanyazın taramasıdır. Araştırmanın amacı, Hollanda eğitim sisteminde öğretmenlerin yetiştirilme biçimlerini, mesleğe giriş yollarını ve sürekli mesleki gelişim uygulamalarını incelemektir. Çalışmada OECD (2024), Eurydice (2023, 2024), Netherlands Inspectorate of Education (2024) ve Netherlands Initiative for Education Research (NRO, 2021) gibi ulusal ve uluslararası kaynaklara ek olarak Groningen Üniversitesi’nin öğretmen eğitimi araştırmaları incelenmiştir. Hollanda öğretmen yetiştirme sisteminin yetkinlik temelli, uygulama ağırlıklı ve araştırma odaklı bir yapıya sahip olduğu söylenebilir. İlköğretim ve ortaöğretim öğretmenleri farklı yollarla yetiştirilmektedir. Ayrıca kariyer geçişine olanak sunan esnek programlar mevcuttur (Eurydice, 2023). Öğretmen yetiştirmede öğretmenlik uygulaması önemli bir yere sahiptir ve öğretmen adayları uygulama boyunca mentörlük desteği almaktadırlar. Öğretmen istihdamı yerel bir sistemle yürütülmektedir. Öğretmen niteliğine ilişkin kaygılar ve öğretmen açığı bulunmaktadır. Aday öğretmen yetiştirmede çeşitli yerel projeler uygulanmaktadır. Groningen Üniversitesi’nin yürüttüğü bir proje, aday öğretmen yetiştirme programlarının mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin öğretim becerilerini geliştirdiğini ve meslekte kalma oranlarını artırdığını ortaya koymaktadır (Helms-Lorenz, van de Grift & Maulana, 2016; Helms-Lorenz, 2020). Sonuç olarak Hollanda öğretmen yetiştirme sistemi, uygulama temelli öğretmen eğitimi, güçlü mentörlük yapıları, nitelik ve istihdam sorunları ile buna dönük çözüm arayışlarıyla incelenmeye değer görülmektedir. Böylelikle uluslararası karşılaştırmalar ve çıkarımlar yapılabilir.

Anahtar Kelimeler: Hollanda, öğretmen yetiştirme, aday öğretmen, mesleki gelişim, istihdam

Kaynakça

- Eurydice. (2023). *Teachers and education staff: Netherlands*. European Education and Culture Executive Agency.
- Eurydice. (2024). *Netherlands – Overview of the education system*. European Education and Culture Executive Agency.
- Helms-Lorenz, M. (2020). *Inductie in het Noorden*. Netherlands Initiative for Education Research (NRO).
- Helms-Lorenz, M., van de Grift, W., & Maulana, R. (2016). Longitudinal effects of induction on teaching skills and attrition rates of beginning teachers. *School Effectiveness and School Improvement*, 27(2), 178–204.
- Netherlands Inspectorate of Education. (2024). *Dutch education system – Background information*.
- NRO. (2021). *Teacher professional learning and development: What works?* Netherlands Initiative for Education Research.
- OECD. (2024). *Education at a Glance 2024: Country note – Netherlands*.

Stratejik Bir Yatırım Aracı Olarak Üstün Yeteneklilerin Eğitimi: Güney Kore ve Türkiye Karşılaştırması

Özge Yiğit ^{1,*} & Fatma Çobanoğlu ²

¹ Eğitim Yönetimi Pamukkale Üniversitesi

² Eğitim Bilimleri Pamukkale Üniversitesi

Özet

Üstün yeteneklilerin, yenilik üretme kapasitesi ve ekonomik büyüme açısından sahip oldukları potansiyelin önemi akademik çalışmalarca gösterilmektedir (Shavinina, 2009; Wai & Lovett, 2021). Bu bireylerin eğitimi ülkelerin refahı bakımında oldukça önemli bir getiri sağlamakta ve ulusal inovasyon kapasitesi bakımından kritik bir rol oynamaktadır. Güney Kore, 1960’larda Türkiye ile benzer ekonomik ve eğitim göstergelerine sahipken, günümüzde küresel inovasyon endeksinde üst sıralarda yer almakta ve PISA değerlendirmelerinde yüksek performans sergilemekte; öğrenci başına yaptığı eğitim harcamaları bakımından da Türkiye’nin oldukça üzerinde bulunmaktadır (OECD, 2023, 2025; WIPO, 2025). Özellikle üstün yetenekli bireylerin yüksek katma değer sağlayabildiği inovasyon kapasitesindeki ilerlemeler (Corten, Nauta & Ronner, 2006; Wai & Lovett, 2021) dikkat çekicidir. Bu bağlamda, Güney Kore’nin ülkemizle benzer başlangıç koşullarına rağmen, kaydettiği ilerlemelerde üstün yetenekli bireylere uyguladıkları eğitim politikalarının, uygulamalarının ve bunların dolaylı olarak inovasyon kültürüne sağladığı katkıların karşılaştırılmalı bir analizi önem kazanmaktadır. Bu nedenle, bu araştırma, iki ülkenin üstün yeteneklilerin eğitimine yönelik politika ve uygulamalarını tematik ve yatay karşılaştırma yöntemiyle analiz ederek inovasyon kültürüne olası katkılarını ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırma sonuçları; Güney Kore’nin üstün yetenekli eğitimini ulusal inovasyon stratejisinin merkezine yerleştirdiğini ve bunun kalkınma sürecinde kritik bir rol oynadığını ortaya koymaktadır. Bu ulusal strateji ve politikaların gerçekleşmesinde, özellikle erken yaşlarda yapılan çok boyutlu ve süreklilik gösteren tanılama yöntemleriyle üstün yetenekli bireylerin belirlenmesinin ve eğitim süreçlerinde üniversiteler ve sanayi kuruluşlarıyla geliştirilen işbirliklerinin önemli olduğu görülmektedir. Türkiye’nin benzer bir dönüşümü gerçekleştirebilmesi için üstün yetenekli eğitimini destek hizmeti düzeyinden çıkarıp stratejik bir yatırım alanına dönüştürmesi; üstün yetenekli eğitim politikalarında istikrar, gelişmiş tanılama sistemleri, öğretmen uzmanlığı ve sanayi-üniversite işbirliklerini güçlendirmesi önem arz etmektedir. Bu üstün yetenekli insan kaynağından daha etkili bir şekilde faydalanarak inovasyon kültürünü güçlendirmesine ve küresel rekabetçiliğini artırmasına olanak tanıyabilecektir.

Anahtar Kelimeler: Üstün yetenekli eğitimi, inovasyon kapasitesi, karşılaştırmalı eğitim

Kaynakça

- OECD. (2023). *PISA 2022 results: Country note – Korea*. OECD.
- OECD. (2025). *Education at a Glance 2025: OECD Indicators*. Paris: OECD Publishing.
- Corten, F., Nauta, N., & Ronner, S. (2006, October). Highly intelligent and gifted employees-key to innovation. In *International HRD Conference 2006*.
- Wai, J., & Lovett, B. J. (2021). *Improving gifted talent development can help solve multiple consequential real-world problems*. Journal of Intelligence, 9, Article 31.
- World Intellectual Property Organization. (2025). *Global Innovation Index 2025: The geography of innovation*. WIPO. <https://www.wipo.int/web-publications/global-innovation-index-2025/en/index.html>
- Shavinina, L. V. (2009). On giftedness and economy: The impact of talented individuals on the global economy. In *International Handbook on Giftedness* (pp. 925–944). Springer. https://doi.org/10.1007/978-1-4020-6162-2_47

Yapay Zekâ Çağında Ev Okullarını Yeniden Düşünmek

Ayşegül Atalay

Eğitim Yönetimi Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Özet

Bu çalışma, yapay zekâ teknolojilerinin eğitimde hızla yaygınlaştığı günümüz koşullarında ev okulu (homeschooling) kavramının nasıl yeniden anlamlandırıldığını, öğretmen ve okul yöneticilerinin deneyim ve algıları üzerinden incelemektedir. Dijital eğitim araçlarının, kişiselleştirilmiş öğrenme ve yapay zekâ okuryazarlığına ilişkin kuramsal yaklaşımlar çerçevesinde ele alınan bu araştırma, ev okulunu daha farklı bir alternatif eğitim modeli olarak yeniden gündeme taşımıştır. Literatürde ev okuluna ilişkin çalışmalar çoğunlukla ebeveyn motivasyonları ve çocukların akademik-sosyal gelişim sonuçları üzerine yoğunlaşmakta; eğitim uygulayıcıların konuya ilişkin değerlendirmeleri ve yapay zekâ çağının bu modeli nasıl şekillendirdiğine dair analizler sınırlı kalmaktadır. Bu bağlamda araştırma, söz konusu boşluğu nitel bir bakış açısıyla doldurmayı hedeflemektedir. Araştırmada fenomenolojik desen kullanılmış; amaçlı örnekleme yöntemiyle seçilen 12 öğretmen ve 8 okul yöneticisiyle yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Veriler tematik ve içerik analizi yoluyla çözümlenmiştir. Bulgular genel olarak yapay zekâ tabanlı öğrenme araçlarının ev okulunu teknik açıdan daha uygulanabilir hâle getirebileceğini, öğretimsel geri bildirim ve yönlendirmeyi artırarak evde öğrenme sürecini daha etkili hale getirebileceğini göstermiştir. Buna karşın katılımcılar, ev okulunun sosyal-duygusal gelişim açısından çeşitli riskler barındırdığını, öğrencilerin akran etkileşiminden uzaklaşabileceğini ve Türkiye’de ev okulunun hukuki çerçevesine ilişkin belirsizliklerin devam ettiğini vurgulamıştır. Katılımcı görüşleri ayrıca, yapay zekâ çağında ev okulu modelinin tek başına değil, okul temelli öğrenmeyle bütünleştirilebilecek hibrit modeller üzerinden daha gerçekçi görüldüğünü ortaya koymuştur. Sonuç olarak yapay zekâ destekli yeni koşullar çerçevesinde ev okullarının tercih edilme nedenlerin değişebileceği ve daha güçlü bir alternatif eğitim biçimi olarak görülebileceği anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ev okulu, alternatif eğitim, yapay zekâ

Lisansüstü Eğitiminde Yapay Zekâ Kullanımının Akademik Gelişime ve Başarıya Etkisi

Meltem Sünkür Çakmak ^{1,*} & Nesrin Hark Söylemez ¹

¹ Eğitim Bilimleri Dicle Üniversitesi

Özet

Son yıllarda iletişim teknolojilerinde ortaya çıkan yeni araçlar ve algoritmaların, toplumsal yapılarda olduğu gibi eğitim alanında da önemli değişimler ve yenilikler doğurduğu görülmektedir. Bu yenilikler yeni yaklaşımları ve sorun çözme biçimlerini beraberinde getirmiştir. Uzun yıllar boyunca kullanılan yöntem ve tekniklerin yerini dijital sistemlere bırakması, eğitimin tüm paydaşları açısından yeni ve belirsizlikler içeren bir sürecin başlangıcına işaret etmektedir. Bu nedenle, kullanılan teknolojilerin işlevselliği, eğitimciler ve akademisyenler için güncel bir tartışma alanı hâline gelmiştir. Son dönemde kullanım alanı hızla genişleyen yapay zekânın, öğrencilerin akademik gelişim ve başarıları üzerindeki etkisi bir problem durumu olarak ele alınmaktadır. Yapay zekâ, insan zihninin belirli işleyiş özelliklerine benzer bir sistematığe sahip olması; problem çözme, öğrenme, algılama, karar verme, düzenleme, hızlı veri erişimi, çıkarımda bulunma ve sonuç üretme gibi bilişsel süreçleri önceden tanımlanmış komutlar doğrultusunda yerine getirebilmesi bakımından dikkat çekici bir teknolojik gelişme olarak değerlendirilmektedir. Yapay zekâ, eğitimin tüm kademelerinde olduğu gibi lisansüstü düzeyde de sıklıkla başvurulmuş bir araç olarak öne çıkmaktadır. Bu çalışmanın amacı, lisansüstü öğrenim gören öğrenciler arasında yapay zekâ kullananların akademik gelişim ve başarı düzeylerini belirlemektir. Bu doğrultuda, “Yapay zekâ kullanımının lisansüstü öğrencilerin gelişim ve başarılarına etkisi hangi düzeydedir?” sorusuna yanıt aranmıştır. Araştırmanın, yapay zekânın giderek artan kullanımının lisansüstü eğitimdeki işlevselliğini ortaya koyması bakımından önem taşıdığı düşünülmektedir. Ayrıca, yapay zekânın eğitimdeki etkilerinin ve olası sonuçlarının belirlenmesi açısından katkı sunması beklenmektedir. Bu nitel çalışmanın örneklemini, 2025–2026 eğitim yılında Dicle Üniversitesinde Eğitim Bilimleri alanında lisansüstü eğitim gören ve derslerinde yapay zekâyı aktif biçimde kullandıkları belirlenen 20 öğrenci (10 doktora, 10 yüksek lisans) oluşturmaktadır. Veriler, yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Elde edilen veriler içerik analiziyle çözümlenmiş; örneklem, kodlama ve kategorileştirme süreçleri belirli kurallar çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. Bulgular, yapay zekâ kullanımının öğrencilerin akademik başarı ve gelişimleri üzerinde önemli ölçüde etkili olduğunu göstermektedir. Yapay zekânın veri erişimindeki hızı ve istendik sistematik yapıları oluşturma kapasitesi, öğrencilerin başarısını artırıcı temel faktörler olarak ifade edilmiştir. Ayrıca yapay zekâ kullanımının akademik gelişimi hızlandırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte, derslerde ve akademik etkinliklerde yapay zekâyı aşırı düzeyde başvurulmasının öğrenci yaratıcılığı üzerinde olumsuz etkiler yaratabileceği de elde edilen diğer önemli sonuçlar arasındadır. Bu nedenle yapay zekânın, gerekli durumlarda ve amaca uygun biçimde işlevsel olarak kullanılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapay zekâ, dijitalleşme, lisansüstü eğitim, akademik gelişim

Okullarda Dijital Dönüşüm Sürecinde Ruhsal Liderlik

Erkan Kırıl¹ & Orhan Bayraktar^{2,*}

¹ Eğitim Yönetimi Anabilim Dalı Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

² Türkçe Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı

Özet

Yirmi birinci yüzyılda dijitalleşme hayatının her alanında kendini yoğun bir biçimde göstermektedir. Özellikle eğitim ortamında dijital dönüşüm diğer alanlardan görece daha fazla olmaya başlamıştır. Pek tabidir ki bu durum okul yöneticilerinin liderlik biçimini de değiştirmeye başlamıştır. Okul yöneticileri, yalnızca teknoloji entegrasyonu ve teknik altyapı yönetimiyle değil, dijital dönüşümün öğretmenlerde yarattığı psiko-sosyal etkilerle de ilgilenmek zorundadır. Bu süreçte öğretmenlerin anlam, aidiyet ve içsel motivasyon gibi ruhsal ihtiyaçları daha görünür hâle gelmektedir. Dijitalleşme belirsizlik, stres, uyum baskısı ve tükenmişlik gibi önemli sorunlara yol açabilmektedir. Bu nedenle okul yöneticilerinin, okulun teknik kapasitesini geliştiren bir lider olmanın ötesine geçerek öğretmenlerin ruhsal ihtiyaçları ile de ilgilenmeleri gerekmektedir. Bu bağlamda ruhsal liderlik, dijital dönüşüm sürecinde yöneticilere güçlü bir çerçeve sunabilir. Okul yöneticisi ruhsal liderlik davranışları sergileyerek öğretmenlerin işlerinde anlam bulmalarını, okula yönelik bağlılıklarının artmasını, mesleki dayanıklılıklarının güçlenmesini ve okulda birliktelik duygusunun gelişmesini sağlayabilir. Bu çalışma, dijital dönüşüm sürecinde okul yöneticilerinin ruhsal liderlik davranışlarının okul iklimi, öğretmen motivasyonu, bağlılık, dayanıklılık ve öğrenme toplulukları üzerindeki etkilerini kuramsal olarak incelemeyi amaçlamaktadır. Bu kapsamda okul liderinin vizyon, anlam, umut ve içsel yaşam gibi ruhsal liderlik unsurlarını dijital dönüşümün yarattığı değişimi yönetmede nasıl kullandığı da değerlendirilerek literatürdeki önemli bir boşluğa katkı sunulması hedeflenmiştir. Çalışma, literatür taramasına dayalı nitel bir araştırmadır. Çalışmada ruhsal liderlik, okulun dijital kültürü, dijital dönüşüm yönetimi, öğretmen refahı, dijital tükenmişlik ve okul iklimi gibi güncel araştırmalar sistematik biçimde incelenmiş ve bulgular tematik bütüncül bir yapıda ele alınmıştır. Literatür, ruhsal liderliğin dijital dönüşüm bağlamında okul yöneticileri açısından; anlam ve vizyon yaratarak okul iklimini olumlu yönde şekillendirme, içsel motivasyonu güçlendirme, psikolojik ve ruhsal dayanıklılığı destekleme, örgütsel bağlılığı artırma ve öğrenme topluluklarının gelişimini teşvik etme şeklinde beş temel alanda görece önemli olduğuna işaret etmektedir. Bu doğrultuda dijital dönüşümün okul yönetiminde sadece teknik bir durum olmadığı aynı zamanda güçlü bir değer, anlam ve bağlılık temelli liderlik boyutu gerektirdiği söylenebilir. Ruhsal liderlik davranışları sergileyen okul yöneticileri, öğretmen motivasyonunu artırabilir, okul kültürünü güçlendirebilir, değişime yönelik dirençle daha etkili başa çıkabilir ve sürdürülebilir bir öğrenme ekosistemi oluşturabilir.

Anahtar Kelimeler: Okul, liderlik, ruhsal, dönüşüm, dijital.

Sorumluluğun İki Yüzü: Sorumlu Olma ve Sorumluluk Alma

Erkan Kırıl

Eğitim Yönetimi Anabilim Dalı Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

Çalışma, bireylerin ve örgütlerin sürdürülebilir başarısında belirleyici rol oynayan sorumluluk kavramını, literatür dayalı olarak çok boyutlu bir yaklaşımla incelemektedir. Sorumluluk bilincinin bireyde nasıl geliştiği konusu, gelişimsel, etik ve toplumsal açılardan ele alınmış; kavram yalnızca hukuki ve yönetsel yükümlülüklerle sınırlı kalmayıp, vicdani ve etik sorumluluklar çerçevesinde de değerlendirilmiştir. Çalışmada, maddi ve manevi sorumluluk ayrımı yapılarak dışsal normlara uyum kadar içsel kontrol mekanizmalarının da sorumluluk davranışı üzerindeki etkisi vurgulanmıştır. “Sorumluluk alma” ve “sorumlu olma” kavramları kuramsal düzeyde karşılaştırılmış, çeşitli örnek olaylarla somutlaştırılarak açıklanmıştır. Özellikle örgütsel yapılarda yetki-sorumluluk dengesi ve hesap verebilirlik süreçleri üzerinden yapılan analizler, sorumluluğun yalnızca görev odaklı bir yükümlülük değil, aynı zamanda bireysel etik ve toplumsal değerlerle şekillenen bir tutum olduğunu ortaya koymuştur. Bu kapsamda çalışma, örgütsel bağlamda sorumluluk kültürünün liderlik davranışları üzerindeki etkisini de irdelemiş; yöneticilerin yalnızca sorumlu olmanın gereğini yerine getirmekle kalmayıp, gönüllülük esasına dayalı olarak sorumluluk alabilen bireyler olmalarının önemini vurgulamıştır. Sorumluluk alma, liderlik sürecinde yenilikçi, etik ve vicdani temelli karar alma davranışlarının temel belirleyicisi olarak ele alınmıştır. Bu doğrultuda kavramsal açıdan, sorumluluk alma; gönüllülük, etik duyarlılık ve kişisel inisiyatifle hareket etmeyi ifade ederken, sorumlu olma; görev tanımları doğrultusunda hareket etmeyi ve dışsal otoritelere hesap vermeyi kapsamaktadır. Her iki kavramın birey üzerindeki psikolojik, toplumsal ve etik etkileri bütüncül bir şekilde değerlendirilmiştir. Çalışma, ayrıca yöneticiler ve örgütler için sorumluluk temelli liderlik anlayışının geliştirilmesine yönelik öneriler sunmakta; bireysel sorumluluk bilincinin örgütsel etik iklimin güçlendirilmesinde temel bir unsur olduğunu ortaya koymaktadır. Bu çerçevede çalışma, yöneticiler ile çalışanlar arasında karşılıklı güven, açıklık ve hesap verebilirliğe dayalı bir örgütsel sorumluluk kültürünün geliştirilmesini de önermektedir. Çalışmanın, Türkiye’de sorumluluk kavramını doğrudan odağına alan ilk sistematik kuramsal analizlerden biri olarak yönetim literatürüne teorik düzeyde katkı sunması beklenmektedir. Böylece araştırma, sorumluluğun hem bireysel etik duyarlılığın hem de örgütsel sürdürülebilirliğin yapıtaşı olduğunu ortaya koyarak ileride yapılacak ampirik çalışmalara kavramsal bir zemin oluşturmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sorumluluk, birey, örgüt, etik, yükümlülük

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Örgütsel Adalet Algıları, İş Doyumları ve Mesleğe Yönelik Tutumları Arasındaki İlişki

Emine Büşra Yurtsever ^{1,*} & Kemal Kayıkçı ¹

¹ Eğitim Bilimleri Akdeniz Üniversitesi

Özet

Bu araştırma okul öncesi öğretmenlerinin örgütsel adalet algıları, iş doyumları ve mesleğe yönelik tutumları arasındaki ilişkiyi belirlemeyi amaçlayan nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılarak tasarlanmıştır. Araştırma evrenini Antalya ili Kepez, Muratpaşa, Konyaaltı, Döşemealtı ve Aksu ilçelerinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi ve özel anaokullarında çalışan okul öncesi öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklem grubunu ise 2023-2024 eğitim öğretim yılında Antalya ili beş merkez ilçedeki Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi ve özel anaokullarında görev yapan okul öncesi öğretmenleri oluşturmuştur. Örneklem alınan okullar kolay ulaşılabilir örneklem yöntemine göre, öğretmenler ise seçkisiz küme örneklem yöntemi ile belirlenmiştir. Çalışma grubunu; 272'si resmi anaokulu, 91'i ise özel anaokulunda çalışan toplam 363 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma verilerinin analizi SPSS 27 programı ile yapılmış ve %95 güven düzeyi ile çalışılmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, t testi, varyans analizi ve post-hoc testlerinden LSD ve Scheffe çoklu karşılaştırma testlerine, ölçek puanları arasındaki ilişkilerin belirlenmesinde korelasyon analizine başvurulmuştur. Araştırma bulgularından edilen sonuçlara göre, öğretmenlerin örgütsel adalet algılarının çok yüksek, iş doyumları düzeyleri ve mesleğe yönelik tutumlarının yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Okul öncesi öğretmenlerinin görevli oldukları okul türü göz önünde bulundurulduğunda resmi anaokullarında çalışan okul öncesi öğretmenlerinin, örgütsel adalet algıları, iş doyumları düzeyleri ve mesleğe yönelik tutumları özel anaokulunda çalışan okul öncesi öğretmenlerine göre yüksek düzeyde bulunmuştur. Okul öncesi öğretmenlerinin kıdemlerine göre yapılan analizlerde sadece örgütsel adalet algıları yönünde anlamlı farklılığa ulaşılmıştır. Okul öncesi öğretmenlerin görüşlerine göre, örgütsel adalet, iş doyumları ve mesleğe yönelik tutumları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi, örgütsel adalet, iş doyumları, mesleğe yönelik tutum

Okul Yöneticilerinin Yönetim Süreçlerine İlişkin Mükemmel Liderlik Ölçeği Geliştirme Çalışması*

Oğuzhan Altun ^{1,*} & Erkan Kırıl ²

¹ Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı

² Eğitim Yönetimi Anabilim Dalı Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

Okullar, nitelikli insan gücünün yetiştirildiği ve toplumsal gelişimin sürdürülebilirliğinin sağlandığı görece en önemli kurumların başında gelmektedirler. Okulların en iyi eğitimi vermesi paydaşların bu amaç için çabalamasına ve özelinde okul yöneticisinin yönetim süreçlerini etkili ve en iyi şekilde kullanabilmesine bağlıdır. Alanyazın incelemelerinde, yöneticilerin yönetim süreçlerini ne ölçüde başarıyla yürüttüklerini belirlemeye yönelik geçerli ve güvenilir bir ölçek aracının bulunmadığı tespit edilmiştir. Bu boşluğu gidermek için okul yöneticilerinin yönetim süreçlerine ilişkin mükemmel liderlik düzeylerini ölçebilecek bir ölçek geliştirmek amaçlanmıştır. Araştırma, nicel bir desenle ölçek geliştirmek için yapılandırılmış olup, Manisa ili merkez ilçesi ile Turgutlu ilçesinde görev yapan öğretmenler arasından, basit seçkisiz örnekleme yöntemiyle seçilen ve araştırmaya gönüllü olarak katılan 281 ve 350 kişilik iki ayrı grupta, iki aşamada yürütülmüştür. İlk aşamada kapsamlı bir alanyazın taraması yapılmış, yönetim süreçlerine ilişkin 70 maddelik bir madde havuzu oluşturulmuştur. Maddelerin kapsam ve görünüş geçerliliğini sağlamak amacıyla alan uzmanlarının görüşlerine başvurulmuş ve gelen geri bildirimlere göre gerekli düzenlemeler yapılarak ölçeğin taslak formu oluşturulmuştur. Ölçeğin ilk uygulaması, Manisa'nın Turgutlu ilçesinde görev yapan 281 öğretmen ile gerçekleştirilmiştir. Bu aşamada ölçeğin yapı geçerliğini belirlemek amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) yapılmıştır. AFA sonucunda faktör yük değeri düşük ve binişik maddeler ölçekten çıkarılmıştır. Böylece ölçeğin yedi boyutlu ve 35 maddeden oluşan yapısı ortaya çıkarılmıştır. Ölçeğin iç tutarlılığını belirlemek amacıyla Cronbach Alfa katsayıları hesaplanmış, madde-toplam korelasyonları incelenmiş ve %27'lik alt-üst gruplar karşılaştırması yapılmıştır. Elde edilen bulgular ölçeğin yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermiştir. Ayrıca ölçeğin alt boyutlarının birbiriyle olan ilişkisini test etmek amacıyla Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı hesaplanmıştır. Ortaya çıkan ölçeğe alanyazına dayalı olarak "Yönetim Süreçlerine İlişkin Mükemmel Liderlik Ölçeği" ismi verilmiştir. İkinci aşamada 35 maddelik ölçeğin doğrulanması amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yapılmıştır. Analizler Manisa il merkezindeki kamu ortaokullarında görev yapan 350 öğretmenden elde edilen verilerle gerçekleştirilmiştir. DFA sonuçları, yedi boyutlu modelin iyilik uyum değerlerinin uygun olduğunu ve ölçeğin yapı geçerliğinin doğrulandığını göstermiştir. Çalışma sonunda geliştirilen ölçeğin, geçerli ve güvenilir bir ölçek aracı olduğu belirlenmiştir. Ölçeğin, yöneticilerin yönetim süreçlerindeki mükemmel liderliklerini belirlemede araştırmacı ve uygulayıcılara katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Farklı örneklemlerde ölçeğin yeniden test edilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Liderlik, mükemmellik, okul yöneticisi, ölçek, geliştirme.

* Bu çalışma; 1. yazarın, 2. yazar danışmanlığındaki yüksek lisans tezinden hazırlanmıştır.

Yeni Bir Sorun mu, Yeni Bir Çözüm mü? K12 Düzeyinde Yapay Zekâ ve Öğrenme Araştırmalarının Bulguları Üzerine bir Değerlendirme

Deniz Gülmez ^{1,*} & Mustafa Yavuz ²

¹ Eğitim Yönetimi Necmettin Erbakan Üniversitesi

² Eğitim Bilimleri/Eğitim Yönetimi Necmettin Erbakan Üniversitesi

Özet

Bu çalışma, yapay zekânın (YZ) öğrenci öğrenmesi üzerindeki etkilerini, öğrenme alanlarına göre etkililiğini, eğitim kademelerine göre YZ uygulamalarını ve öğretmenlerin YZ entegrasyonundaki rolünü kapsamlı biçimde incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, betimsel nitelikte olup doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Bu doğrultuda Web of Science veri tabanında gerçekleştirilen sistematik tarama sonucunda 117 çalışmaya ulaşılmıştır. Belirlenen dahil etme ölçütlerini karşılayan 72 çalışma tematik analiz ve içerik analizi ile analiz edilmiş, elde edilen bulgular bütüncül bir sentez hâline getirilmiştir. Araştırma soruları kapsamında temalar belirlenmiş olup, bu temalar çerçevesinde araştırma bulguları içerik analizi ile değerlendirilmiştir. Araştırma bulgularına göre yükseköğretim, YZ'nin öğrencilerin öğrenme başarısı üzerindeki etkisinin en güçlü olduğu kademedir. K-12 düzeyi genel olarak ele alındığında, YZ araçlarının öğrenme motivasyonu ve belirli bilişsel becerilerin kazanımı üzerinde güçlü etkileri olduğu görülmektedir. Ancak akademik başarı üzerindeki etkisi, yükseköğretim düzeyine kıyasla daha düşüktür. Disiplinlere göre YZ'nin en güçlü olduğu alanlar STEM, dil eğitimi ve beşeri bilimler olduğu anlaşılmaktadır. Çalışmalar, öğretmen desteği olmadan YZ etkisi sınırlı olduğunu ortaya koymaktadır. Bulgular, yapay zekânın öğrenci öğrenmesini çok boyutlu biçimde olumlu etkilediğini göstermektedir. YZ'nin başarısı teknolojinin gücünden ziyade pedagojik entegrasyon, öğretmen rehberliği ve etik kullanım gibi insan merkezli faktörlere bağlıdır. Ayrıca araştırmalar, YZ araçlarının öğrenme süreçlerinde pozitif etkiler göstermesine rağmen, belirli koşullar altında bu araçların etkisiz kaldığını veya öğrenmeyi olumsuz yönde etkilediğini ortaya koymaktadır. Öğrencilerin yaratıcı yazma yetenekleri üzerinde negatif bir etkisi olduğu, bilişsel aşırı yüklenme nedeniyle insanların model hatalarını tespit etme ve düzeltme yeteneğini azaltmıştır, bunların yanı sıra kısa süreli müdahaleler, teknik aksaklıklar ve tasarım sorunları, öğretmen desteğinin eksikliği de öğrenmede etkisizliğe yol açmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yapay zekâ, yapay zekâ araçları, öğrenme, eğitimde yapay zekâ

Eğitim Yönetiminde Etik Liderliğin Rolü

Bünyamin Aras ^{1,*} & Orhan Bayraktar ²

¹ Coğrafya Milli Eğitim Bakanlığı

² Türkçe Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı

Özet

Okullar, değer üreten ve insan gelişimini merkeze alan kurumlar olarak liderlikten beklenen etik sorumluluğu diğer örgütsel yapılara göre daha belirgin biçimde hissettirmektedir. Etik liderlik, bireysel erdemlere dayanan; adalet, sorumluluk, doğruluk ve şeffaflık ilkeleri doğrultusunda yönetsel kararlar alma süreci olarak ifade edilebilir. Etik lider ise kişisel değerleriyle okula anlam ve yön veren, karar alma süreçlerinde etik ilkeleri esas alan ve takipçilerinin gelişimini destekleyen kişi olarak görülebilir. Eğitim kurumlarında alınan kararların geniş bir paydaş kitlesi üzerinde etkili olması nedeniyle etik liderliğin niteliği, örgütsel iklimin oluşmasında belirleyici bir rol oynayabilmektedir. Bu çalışma, literatüre dayalı olarak etik liderliğin kavramsal temellerini, karar verme süreçlerindeki rolünü, etik-etik dışı liderlik davranışlarının ayırımı ve okul yönetimine yansımalarını incelemektedir. Literatür incelemesinde etik liderlerin; gücü bireysel çıkar için değil takipçilerin ve okulun yararı için kullanan, adil ve şeffaf davranışlar sergileyen, eleştiriye açık, risk almaktan kaçınmayan ve takipçilerin mesleki gelişimini destekleyen bir profil çizdiği görülmektedir. Etik olmayan liderler ise kişisel menfaati önceleyen, bilgi akışını manipüle eden, eleştiriye bastıran, riskten kaçınan ve çalışanların gelişimini engelleyen kişilerdir. Bu ayırım, etik liderliğin örgütsel güven ve bağlılık üzerindeki olumlu etkisini açıkça göstermektedir. Etik karar verme süreci ise problemin tanımlanmasından alternatiflerin değerlendirilmesine, kararın uygulanmasından sonuçların gözden geçirilmesine kadar uzanan rasyonel ve çok aşamalı bir yapıya sahiptir. Eğitim yönetiminde etik karar verme; kurumun adalet, eşitlik, şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkelerini yaşatan bir kültüre sahip olmasına bağlıdır. Okul yöneticilerinin etik sorumlulukları arasında farklı kültürlerle saygı, eşitlik ilkesini gözetme, kaynakları adil dağıtma, öğrenci yararını temel alma ve gizli-açık etik ihlallere karşı duyarlılık gösterme ön plana çıkmaktadır. Bu çerçevede okul yöneticilerinin etik liderliği, okullarda hem bireysel hem kurumsal davranışları yönlendiren temel bir referans noktası olabilmektedir. Etik liderlik uygulamaları; güven ilişkilerinin güçlenmesine, karar kalitesinin artmasına, kurumsal adalet algısının yükselmesine, çalışan motivasyonu ve bağlılığının gelişmesine katkı sunmakta, böylece okulun bütünsel işlevselliğini olumlu yönde etkileyebilmektedir. Sonuç olarak etik liderlik, okul kültürü, yönetsel pratikleri ve toplumsal sorumluluğu bütüncül olarak etkileyen, sürdürülebilir bir kalite unsuru olarak değerlendirilebilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, etik, liderlik, yönetim

Beden Eğitimi ve Spor Derslerinde Sınıf Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlar, Sorunların Temel Kaynakları ve Başetme Yöntemleri Üzerine Nitel Bir Çalışma

Kemal Nazlı

Çocuk Gelişimi Bingöl Üniversitesi

Özet

Sınıf yönetimi, öğretmenlerin öğretim sürecini planlama, yürütme, sınıf düzenini organize etme, ilişkileri yapılandırma ve paydaş sorumluluklarını belirleme becerisini kapsayan çok boyutlu bir süreçtir. Etkili yönetim, öğrencilerin sorumluluk almalarını sağlayarak istenmeyen davranışları azaltırken; zayıf yönetim ise disiplin sorunlarını artırıp motivasyonu olumsuz etkiler. Beden eğitimi ve spor dersleri, öğrencilerin fiziksel, sosyal ve duygusal gelişimlerini destekleyen özgün bir öğrenme alanı olarak, sınıf yönetimi uygulamalarından yoğun şekilde etkilenmektedir. Bu araştırma, beden eğitimi ve spor derslerinin doğası gereği sınıf yönetiminden yoğun etkilenmesi nedeniyle, öğretmenlerin karşılaştığı disiplin sorunlarını, bu sorunların nedenlerini ve başa çıkma stratejilerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, fenomenolojik desende yürütülmüştür. Katılımcı grubu, 12'si kadın ve 15'i erkek olmak üzere toplam 27 beden eğitimi ve spor öğretmeninden oluşmaktadır. Katılımcıların 13'ü ilköğretim, 14'ü ise ortaöğretim kurumlarında görev yapmaktadır. Araştırmada veriler, yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmıştır. Görüşmeler, yüz yüze gerçekleştirilmiş ve araştırmacı tarafından not tutularak kaydedilmiştir. Elde edilen veriler, betimsel analiz ve içerik analizi teknikleri kullanılarak sistematik bir şekilde değerlendirilmiştir. Araştırma bulguları, beden eğitimi öğretmenlerinin sınıf yönetiminde çeşitli disiplin sorunlarıyla karşılaştıklarını ortaya koymaktadır. Bu sorunlar, “beden eğitimi ve spor dersine yönelik olumsuz tutumlar, spor malzemelerine karşı olumsuz tutumlar, öğrenciler arası fiziksel çatışmalar ve zorbalık, öğrencilerin fiziksel yeterlilik algısı ve öğretmen otoritesine itaatsizlik” olmak üzere beş ana tema altında toplanmıştır. Bu temalar, öğrencilerin derse ilgisizliği, malzemelere zarar verme, akran zorbalığı, özgüven eksiklikleri ve öğretmene karşı saygısızlık gibi çeşitli davranışları kapsamaktadır. Bu sorunların nedenleri, “öğrenci ve veli kaynaklı nedenler, öğretmen kaynaklı nedenler, fiziksel olanak ve çevresel koşullar kaynaklı nedenler ile sosyal çevre ve eğitim sistemi kaynaklı nedenler” olmak üzere dört tema altında toplanmıştır. Öğrencilerin dersleri önemsememesi, öğretmenlerin yetersiz sınıf yönetimi ve çevresel eksiklikler, sınıf yönetimini zorlaştıran başlıca faktörlerdir. Ayrıca, eğitim sisteminin akademik başarıyı önceliklendirmesi ve beden eğitimi dersinin öneminin küçümsenmesi de öğrencilerin derse ilgisini azaltmaktadır. Öğretmenlerin başa çıkma stratejileri, “önleyici sınıf yönetimi stratejileri, motivasyonel stratejiler, iletişim ve rehberlik temelli yaklaşımlar ve tepkisel ve disiplin odaklı stratejiler” gibi dört ana kategoride toplanmaktadır. Öğretmenler, sınıf düzenini sağlamak için önceden hazırlıklı gelmek, dersin ilgi çekiciliğini artırmak ve öğrencilere sorumluluk vererek davranışlarını yönlendirmek gibi yöntemler kullanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Beden eğitimi ve spor öğretmenleri, sınıf yönetimi, disiplin sorunları, öğrenciler arası fiziksel çatışmalar ve zorbalık

Okul Yöneticilerinin Yeşil Liderlik Becerilerinin Öğretmen Algılarına göre İncelenmesi

Ayşe Kübra Günel ^{1,*} & Sait Akbaşlı ²

¹ Eğitim Yönetimi Hacettepe Üniversitesi

² Eğitim Bilimleri / Eğitim Yönetimi Hacettepe Üniversitesi

Özet

Son yıllarda, küresel çevre sorunlarının artmasıyla birlikte yeşil liderlik kavramı ortaya çıkmaktadır. Okulların yalnızca bilgi aktaran kurumlar olmanın ötesinde, çevresel duyarlılık ve sürdürülebilir yaşam bilincini öğrencilere kazandırması küresel çevre sağlığı açısından önem arz etmektedir. Bu bağlamda, okul müdürlerinin liderlik anlayışları büyük önem taşımaktadır. Yeşil liderlik, liderlerin çevresel değerleri okul iklimine ve karar alma süreçlerine entegre etmesi, öğrenci ve öğretmen davranışlarını çevreye duyarlı olacak şekilde yönlendirmesi ve motive etmesi olarak açıklanmaktadır. Ancak literatürde, Türkiye bağlamında okul müdürlerinin yeşil liderlik becerilerini ölçen, bu becerilerin öğretmenler üzerindeki etkilerini ve öğretmen algılarını birlikte ele alan örnekleri oldukça sınırlıdır. Bu araştırmanın amacı, okullarda görev yapan yöneticilerin yeşil liderlik beceri düzeylerini öğretmen görüşlerine dayalı olarak belirlemek ve bu becerilerin çeşitli demografik değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini incelemektir. Eğitim kurumlarında liderlerin çevresel duyarlılık ve yeşil uygulamaları destekleme davranışları, çalışanların tutumlarını ve okulun genel çevreci yaklaşımını şekillendirmektedir. Okul yöneticilerinin yeşil liderlik düzeylerinin belirlenmesi, okullarda çevreci uygulamaların gelişmesine, öğretmen-yönetici iş birliğinin artmasına ve bu alanda politika geliştirilmesine katkı sağlayacaktır. Bu çalışma, okul yöneticilerine yönelik yeşil liderlik konusunda önemli bir bilimsel temel sunmayı amaçlamaktadır. Okullarda çevreci uygulamaların yaygınlaştırılmasında yöneticilerin liderlik anlayışı kritik bir rol oynamaktadır. Yöneticilerin yeşil liderlik davranışlarının öğretmenler tarafından nasıl algılandığı ve bu davranışların ne düzeyde sergilendiği yeterince araştırılmamıştır. Bu nedenle okul yöneticilerinin yeşil liderlik becerilerinin belirlenmesi ve bu becerilerin demografik değişkenlere göre nasıl değiştiğinin incelenmesi gerekmektedir. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılacaktır. Araştırmanın evrenini, 2025-2026 eğitim öğretim yılında Ankara ili merkez ilçelerinde görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Tabakalı örnekleme yöntemiyle seçilen öğretmenler çalışma grubunu oluşturmaktadır. Veriler, “Yeşil Liderlik Ölçeği” kullanılarak dijital ortamda toplanacaktır. Ölçek, yöneticinin yeşil uygulamalara yönelik karar alma, çalışanları destekleme, ilham verme ve çevre dostu yönetim anlayışını yaygınlaştırma davranışlarını ölçen maddelerden oluşmaktadır. Veriler üzerinden betimsel istatistikler (ortalama, standart sapma), bağımsız örneklem t-testi, tek Yönlü ANOVA ve Pearson korelasyon analizleri yapılacaktır. Bu analizlerle yöneticilerin yeşil liderlik düzeyleri ve bu düzeylerin demografik değişkenlere göre farklılaşma durumu belirlenecektir.

Anahtar Kelimeler: Yeşil liderlik becerileri, okul müdürler

Yapay Zekâ Temelli Öğrenme Sistemlerinde Eşitsizliğin Algoritmik Üretimi

Tuğba Hoşgörür

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Özet

Yapay zekâ destekli kişiselleştirilmiş öğrenme sistemleri, her öğrenciye kendi hızında ve seviyesinde öğrenme imkânı sunma vaadi ile eğitim teknolojileri alanında giderek daha fazla kullanılmaya başlanmıştır. Bu sistemler, öğrencilerin dijital davranışlarını, performans verilerini ve etkileşim örüntülerini analiz ederek içerik önerileri sunmakta ve öğrenme yollarını şekillendirmektedir. Ancak kişiselleştirme söyleminin ardında, pedagojik açıdan derinlemesine sorgulanması gereken mekanizmalar bulunmaktadır. Özellikle sosyoekonomik açıdan dezavantajlı öğrencilerin, algoritmaların erken dönem değerlendirmeleri sonucunda daha basit içeriklere yönlendirilmesi ve bu yönlendirmenin zamanla kalıcılaşarak üst düzey düşünme becerilerine erişimi engellemesi, önemli bir eşitsizlik üretme riski taşımaktadır. Geleneksel eğitim sistemlerinde yetenek gruplandırması olarak bilinen ve uzun yıllardır eleştirilen pratikler, sürekli veri toplama yoluyla bu kez dijital ortamlara aktarılmış gibi görünmektedir. Algoritmaların objektif olduğu varsayımı da bu yeni biçimdeki ayrıştırmanın eleştirel sorgulanmasının ihmal edilmesine neden olabilmektedir. Oysa yapay zekâ sistemleri, eğitim verilerini halihazırda eşitsiz olan toplumsal yapılarıdan almakta ve bu eşitsizlikleri kodlayarak pekiştirmektedir. Öğrencilerin bu platformlar ile ilk etkileşimlerinde gösterdikleri performans, ev ortamındaki teknoloji erişimi, dil yeterlilikleri veya dijital okuryazarlık düzeyleri gibi sosyokültürel faktörlerden bağımsız değildir. Ancak algoritmalar bu bağlamı görememekte, salt sayısal verilere dayalı sınıflandırmalar yapmaktadır. Bu süreç aynı zamanda öğretmenlerin pedagojik yaklaşımlarını da aşındırmakta ve algoritma önerilerine bağımlı hale gelerek, mesleki yargıların sayısallaşmaya kurban edilmesi riskini beraberinde getirmektedir. Bununla birlikte sürekli olarak daha basit içeriklerle karşılaşan öğrencilerin özyeterlik algılarının düşmesi, öğrenmeye yönelik içsel motivasyonlarının azalması ve kendilerini yeteneksiz olarak etiketlemeleri söz konusu olabilecektir. Öte yandan eğitim teknolojisi endüstrisinin veri ekonomisi üzerinden değer yaratması, şeffaflık eksikliği ve pedagojik değerlendirme yerine maliyet odaklı satın alma kararları, bu sorunları yapısal düzeyde kalıcı hale getirebilecektir. Sözü edilen gelişmeler ışığında bu çalışmada, yapay zekâ tabanlı kişiselleştirilmiş öğrenme sistemlerinin, öğrenme yollarını daraltan işleyişleri üzerinden nasıl bir eşitsizlik üretme kapasitesine sahip oldukları eleştirel bir çerçevede incelenecektir. Bu kapsamda, algoritmik sınıflandırma ve sabitleme yapıları, öğrenci deneyimi ve failliği ile kurumsal ve ekonomik dinamikler birlikte değerlendirilerek, mevcut sistemlerin pedagojik, etik ve politik sorunları tartışmaya açılacaktır. Yapay zekâ teknolojilerinin eğitime entegrasyonunun kaçınılmaz olduğu gerçeğinden yola çıkan bu çalışma, asıl belirleyici unsurun teknolojinin kendisi değil, nasıl tasarlanıp kullanıldığı olduğunu vurgulayarak, eşitsizliği azaltan ve insan odaklı eğitim modellerinin geliştirilmesine katkı sağlamayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapay zekâ destekli öğrenme, algoritma, eğitimde eşitsizlikler, yeniden üretim

Dezavantajlı Bir Köy Okulunda Eğitim Yaşamını Etkileyen Sorunlara İlişkin Bir Durum Çalışması*

Tayfur Şan ^{1,*} & Pınar Yengin Sarpkaya ²

¹ Sınıf Öğretmenliği Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

² Eğitim Yönetimi Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

Bu araştırmanın temel amacı, dezavantajlı sosyo-ekonomik bağlamda yer alan bir köy okulunda okul yönetiminin çözüm üretebileceği sorunları ve bu sorunlar için üretilebilecek çözüm yollarını belirlemektir. Araştırma nitel yöntemle bütüncül tek durum desenine göre yürütülmüştür. Verilerin elde edildiği çalışma grubunu, ele alınan okulda görev yapan 13 öğretmen ile bir müdür yardımcısı olmak üzere 14 katılımcı oluşturmaktadır. Katılımcıların görüşleri açık uçlu soru formuyla ve yazılı olarak alınmıştır. Formda okulda gözlemledikleri ve ve değişirse okul adına yarar sağlayacağını düşündükleri üç sorun ve bu sorunlara çözüm önerilerini belirtmeleri istenmiştir. Ayrıca bu sorunların, “çözümüne okul yönetiminin katkıda bulunabileceği sorunlar olması” isteği de belirtilmiştir. Böylece öğretmenler ve müdür yardımcısının gözünden özellikle okul müdürünün liderliğinde çözülebilecek sorunlarla olası çözüm yollarını belirlemek amaçlanmıştır. Bu araştırma kapsamında belirlenen sorunların ve çözüm önerilerinin daha sonra, okul müdürünün liderliğinde öğretmen, müdür yardımcısı ve okul aile birliği üyeleriyle tartışılarak çözümlere dönük sistematik bir eylem araştırmasına dönüştürülmesi ve iki yıllık bir çözüm eylem planının yürütülmesi hedeflenmektedir. Kısaca bu çalışma, söz konusu sorun-çözüm eşleştirmelerini tematik düzeyde haritalandırarak katılımcı tespitlerini politik ve yönetsel karar süreçlerine yansıtılabilir hâle getirmeyi hedeflemektedir. Toplanan yazılı yanıtlar tematik analiz sürecine tabi tutulmuştur. Elde edilen bulgular okul yönetimi, öğretmen, veli, okulun fiziksel koşulları, eğitim öğretim ve öğrenci gelişimi olmak üzere beş tema altında sorunlar ve çözüm önerileri olarak sunulmuştur. Getirilen çözüm önerilerinin bir kısmının Bakanlık düzeyinde politikalarla ilişkili olduğu belirlenmiştir. Bulgulardan hareketle öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dezavantajlı, köy okulu, öğretmen görüşü, okul sorunları, okul müdürü liderliği

Eğitim Örgütlerinde İzlenim Yönetimi: Kavramsal Çerçeve

Şahinde Tekerek ^{1,*} & Necla Şahin Fırat ²

¹ Okul Öncesi Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı

² Eğitim Bilimleri Dokuz Eylül Üniversitesi

Özet

Bu çalışmada, izlenim yönetimi kavramı farklı kuramsal yaklaşımlar temelinde ele alınmakta; sosyal ilişkilerdeki işlevi ve etkileşim dinamikleri üzerindeki etkisi tartışılmaktadır. Ayrıca kavramın eğitim bağlamındaki yansımaları incelenerek öğretmenlerin yöneticilerle kurdukları iletişimde benlik sunumunun nasıl işlendiği kuramsal bir çerçevede değerlendirilmektedir. Çalışmanın amacı, izlenim yönetimi kavramına ilişkin bütüncül bir değerlendirme sunmak ve kavramın eğitim ortamlarındaki önemine dikkat çekmektir. İzlenim yönetimi, bireylerin sosyal etkileşimlerde başkalarının kendileri hakkında oluşturdukları değerlendirmeleri etkileyebilmek amacıyla davranışlarını bilinçli veya bilinçsiz biçimde düzenlemelerini ifade eden çok yönlü bir kavramdır. Birey, diğerlerini gözlemleyerek elde ettiği bilgileri belirli amaçlar doğrultusunda kullanır ve bu süreçte sözlü ya da sözsüz davranışlarını hedef kitlenin algılarını şekillendirecek biçimde sergiler. Kavram, sosyal psikoloji ve sosyoloji alanlarında geliştirilen kuramsal temellere sahiptir. Özellikle Goffman'ın dramaturjik yaklaşımı, izlenim yönetimini sahne, rol ve izleyici metaforları üzerinden açıklayarak sosyal yaşamın bir performans alanı gibi işlediğini ortaya koymuştur (Goffman, 2021). Bu yaklaşıma göre birey, gündelik yaşamda, iş ortamında veya arkadaş ilişkilerinde benliğini içinde bulunduğu durumun beklentilerine göre sunar ve karşısındakilerde oluşabilecek izlenimleri yönetmeye çalışır. İzlenim yönetiminin davranışsal boyutu ise Jones ve Pittman'ın (1982) geliştirdiği taktik sınıflandırmasıyla açıklanmıştır. Bu sınıflandırmaya göre bireyler olumlu değerlendirilmek amacıyla kendini sevdirmek, kendini tanıtmak, örnek olmak, gözdağı verme ve kendini acındırma gibi taktikleri kullanabilirler. Literatürde bu taktiklerin özellikle performans, lider-üye ilişkileri, güç dinamikleri, duygusal emek, tükenmişlik ve dijital kimlik gibi örgütsel süreçleri etkilediği gösterilmiştir. Örgütlerde izlenim yönetimi davranışlarının yöneticilerin çalışan performansına ilişkin algılarını değiştirebildiği, çalışanların görünürlüğünü artırdığı veya sosyal kabul sağlamada önemli bir araç olabildiği çeşitli araştırmalar tarafından ortaya konulmuştur. Benzer şekilde eğitim örgütlerinde de öğretmenlerin izlenim yönetimi davranışlarının öğrenciler, veliler ve yöneticiler tarafından algılanma biçimini, öğretmen-öğrenci ilişkisinin niteliğini ve okul içi etkileşim dinamiklerini önemli ölçüde etkilediği belirtilmektedir. Bu nedenle izlenim yönetimi, eğitim kurumlarında hem mesleki iletişimin hem de sosyal etkileşimin anlaşılmasında temel bir kavram olarak değerlendirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: İzlenim yönetimi, örgütsel izlenim yönetimi, eğitim örgütleri

Kaynakça

Goffman, E. (2021). Günlük yaşamda benliğin sunumu (4. Baskı) (B. Cezar, çev.). Metis.

Jones, E. E., ve Pittman, T. S. (1982). Toward a general theory of strategic self-presentation. Psychological perspectives on the self, 1(1), 231-262.

*Bildiri, ikinci yazarın danışmanlığında birinci yazar tarafından yürütülen “Okul Müdürlerinin Liderlik Stilleri ile Öğretmenlerinin İzlenim Yönetimi Davranışları: Karma Yöntem Araştırması” adlı doktora tezinden türetilmiştir.

Adaletsizlikten Misillemeye: Örgütsel İntikamın Psikolojik ve Yapısal Dinamikleri

Esra Topaloğlu ^{1,*} & Bahar Doruk ²

¹ Yabancı Diller Yüksekokulu İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi

² Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Yönetimi ve Deneticiliği

Özet

Örgütsel intikam; işgörenlerin çalışma ortamlarında psikolojik sözleşme ihlali, adaletsizlik ve haksızlık durumlarına şahit olduklarında geliştirdikleri misilleme yaklaşımlarını ifade etmektedir. Bu çalışma örgütsel intikam kavramını tanımından yola çıkarak, psikolojik ve yapısal dinamikleri açısından ele almayı amaçlamaktadır. Literatür taraması sonucunda, psikolojik sözleşme ihlalinin, haksızlığın ve adaletsizliğin yaşandığı çalışma ortamlarında, işgörenlerin duygusal olarak tetiklendikleri, buna bağlı olarak da intikam alma davranışını sergiledikleri görülmektedir. Örgütsel mekanizmaların ve yapıların, örgüt yönetimlerinde söz konusu olan uygulamaların, intikam alma davranışının derecesini etkilediği ifade edilebilir. Örgütsel intikam; işgörenlerin sadece örgüte bağlılığını ve örgütteki verimliliğini değil, örgütsel performansını ve beraberliğini de olumsuz etkilemektedir. İşgörenin olumsuz duygularla tetiklenmesi; intikam davranışıyla özdeşleşerek devamsızlık, sessiz istifa, dedikodu, işten ayrılma gibi sonuçlara yol açabilmektedir. İşverenlerin adaletli tutumları, iletişim becerilerini iyi kullanabilmeleri, uzlaştırıcı ve yol gösterici olmaları işgörenlerin intikam davranışlarını azaltmada etkili olabilir. Sonuç olarak, örgütsel intikam kavramının anlaşılması ve yönetilebilmesi, işgörenlerin psikolojik deneyimlerinin anlaşılmasını ve örgütsel sistemin sağlam temellere dayandırılmasını sağlamaktadır. Bu çalışma, örgüt içerisinde işgörelere yönelik adaletli yaklaşımların benimsenmesi ve işgörenlerin psikolojik olarak güvensiz hissetmemeleri, adaletli yaklaşımlarla karşılaşmaları ve bütün bunların sonucunda pozitif bir örgüt iklimi oluşturulmasına yönelik çıkarımlar sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Örgütsel intikam, misilleme, adaletsizlik

Okul Müdürlerinin Mesleki Gelişimi: Algılar, Öğrenme Yolları ve Sınırlayıcı Etmenler

Adem Beyhan ^{1,*} & İlhami Sarıçam ²

¹ Eğitim Yönetimi Milli Eğitim Bakanlığı

² Eğitim Müfettişi Milli Eğitim Bakanlığı

Özet

Yaşam boyu öğrenmenin eğitim sistemlerinde temel bir unsur haline gelmesi, okul müdürlerinin mesleki gelişimini sürekli ve dinamik bir süreç olarak ele almayı zorunlu kılmaktadır. Bu durum, müdürlerin kendi öğrenmelerini nasıl sürdürdüklerini ve hangi engellerle karşılaştıklarını anlamayı önemli kılmaktadır. Bu araştırma, okul müdürlerinin mesleki gelişim kavramına, mesleki gelişim ihtiyaçlarına, bu ihtiyaçları karşılama biçimlerine ve bu süreçte karşılaştıkları engellere ilişkin algılarını yaşam boyu öğrenme perspektifinden incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma nitel araştırma yaklaşımıyla yürütülmüştür. Farklı okul türlerinde görev yapan 27 okul müdürleriyle görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formuyla toplanmış ve elde edilen veriler içerik analizi tekniğiyle çözümlenmiştir. Bulgular, okul müdürlerinin mesleki gelişimi yalnızca bireysel bilgi artışı olarak değil, sürekli öğrenme, kendini yenileme, değişime uyum sağlama ve kurumsal öğrenme kültürü oluşturma süreçlerini kapsayan çok boyutlu bir olgu olarak değerlendirdiklerini ortaya koymuştur. Müdürlerin en çok ihtiyaç duydukları alanların liderlik ve yönetim becerileri, öğretim liderliği, dijital yeterlilikler, kişisel-sosyal gelişim ve mali-idari yönetim konuları olduğu belirlenmiştir. Ayrıca okul müdürleri mesleki gelişimlerini genellikle hizmetiçi eğitimler, çevrim içi portallar, öğrenme toplulukları ve akran paylaşım ağları aracılığıyla sürdürmektedir. Zaman yetersizliği, yoğun iş yükü, nitelikli eğitim eksikliği ve yönetsel destek yetersizliği ise mesleki gelişime erişimde temel engeller arasında yer almaktadır. Araştırma bulguları doğrultusunda araştırmacı ve uygulayıcılara önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Mesleki gelişim, okul müdürü, yaşam boyu öğrenme, sürekli öğrenme

Öğretmenlerin Öz Gelişim ile Ertelemecilik Kavramlarına İlişkin Algılarının İncelenmesi

Betül Akçakoyun ^{1,*} & Eşef Hakan Toytok ²

¹ Department of Educational Sciences Kahramanmaraş Sütçü İmam University

² Sınıf Öğretmenliği Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

betulakcakoyunn@gmail.com

Özet

Bu araştırmanın amacı, öğretmenlerin öz gelişimleri ile ertelemecilik davranışlarını incelemektir. Öz kavramı, bireyin duygu, düşünce, değer ve deneyimlerinin bütüncül bir yansıması olup kişisel gelişim ve mesleki yeterliğin temelini oluşturmaktadır. Buna karşın ertelemecilik; bilişsel, duygusal ve davranışsal boyutları olan, görevleri bilinçli ya da bilinçsiz biçimde geciktirme eğilimini ifade eden çok boyutlu bir süreçtir. Literatürde her iki kavramın öğretmenler bağlamında birlikte ele alındığı çalışmaların sınırlı olması, bu araştırmanın gerekliliğini ortaya koymaktadır. 2025 yılı içerisinde yürütülen bu nitel araştırmada betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini, Kahramanmaraş ili merkez ilçelerinden birisi olan Onikişubat ilçelerinde Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı devlet okullarında görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Veri toplama sürecinde araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Veriler uygun istatistiksel analizler ile çözümlenmiştir. Araştırma da elde edilen verilere göre, öğretmenlerin öz gelişim farkındalıklarında kavramsal olarak bütünlük göstermediği, öz gelişim kavramının çoğunlukla öz güven ve öz beceri kavramları ile karıştırıldığı görülmüştür. Ertelemecilik kavramına ilişkin algılarının ise birliktelik gösterdiği görülmüştür. Araştırma da verilerin çeşitlenmesi, geçerliliğinin ve güvenilirliğinin artırılması için veri toplama ve analizle süreci halen devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kültür, öz, öz gelişim, ertelemecilik

İlkokul Kademesi Okul Yöneticilerinin Tükenmişlikle Başa Çıkma Stratejileri

Gülsüm Başer ^{1,*} & Ruhi Sarpkaya ²

¹ Okul Öncesi Öğretmenliği Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

² Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

Bu araştırmanın amacı, ilkokul kademesinde görev yapan okul yöneticilerinin tükenmişlik sendromuyla başa çıkma stratejilerini ortaya koymaktır. Okul yöneticilerinin karşılaştıkları yoğun iş yükü, bürokratik baskılar, veli ve öğretmen ilişkilerindeki zorluklar, motivasyon kaybı ve sosyal destek eksikliği gibi etmenler, tükenmişlik düzeylerini artırmakta ve eğitim yönetim süreçlerini olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Bu doğrultuda araştırmada, yöneticilerin tükenmişliği nasıl tanımladıkları, tükenmişliğe neden olan bireysel ve çevresel etmenler, başa çıkma yöntemleri ve sürece ilişkin önerileri incelenmiştir. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden tek durum çalışması deseniyle yürütülmüştür. Çalışma grubu, Aydın ili Koçarlı ilçesinde görev yapan 10 ilkokul yöneticisinden oluşmaktadır. Katılımcılar, maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemiyle seçilmiş; veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Elde edilen veriler betimsel içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiş; bulgular tema, kategori ve kodlar halinde sunulmuştur. Araştırma bulgularına göre okul yöneticileri, tükenmişliği yalnızca fiziksel bir yorgunluk olarak değil; duygusal tükenme, motivasyon kaybı ve mesleki doyumsuzlukla birlikte çok boyutlu bir olgu olarak tanımlamaktadır. Tükenmişliğe yol açan başlıca etmenler arasında yoğun iş yükü, veli baskısı, sistemsel belirsizlikler, duygusal bastırma ve yetersizlik hissi yer almaktadır. Yöneticiler, bireysel düzeyde spor yapma, hobi edinme, işle özel yaşamı ayırma ve sosyal destek arama stratejileri kullanırken; örgütsel düzeyde iş bölümü, açık iletişim, dayanışma ve üst yönetim desteğinin etkili olduğunu belirtmiştir. Katılımcılar, sistemsel düzeyde iş yükünün azaltılması, karar süreçlerine katılımın sağlanması ve yöneticilere psikolojik/mesleki destek mekanizmalarının oluşturulması gerektiğini vurgulamıştır. Bu çalışma, eğitim yönetimi alanında tükenmişlik kavramına yönelik önemli bulgular sunarak hem literatüre katkı sağlamak hem de mevcut ve gelecekteki yöneticiler için yol gösterici öneriler içermektedir.

Anahtar Kelimeler: Tükenmişlik, eğitim yönetimi, okul yöneticileri, başa çıkma stratejileri

Kontrol Odağı ve Liderlik: Kuramsal Bir Bütünleştirme

Erkan Kırıl

Eğitim Yönetimi Anabilim Dalı Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

Çalışma, kontrol odağı ile liderlik yaklaşımlarını bir araya getirerek özellik, davranışsal, durumsal ve modern yaklaşımlar temelinde kapsamlı bir bütünleştirme sunmaktadır. Kontrol odağı, bireyin eylemlerinin sonuçlarını kendi çabalarıyla mı yoksa şans, kader ya da güçlü diğerleri gibi dışsal faktörlerle mi ilişkilendirdiğini belirleyen temel bir bilişsel eğilimdir. Genel olarak liderlerin içsel kontrol odağına sahip olması beklenmektedir. Nitekim çalışmada liderlik yaklaşımlarının tarihsel gelişimi kontrol odağı bakış açısı ile yeniden değerlendirilmiştir. Özellik yaklaşımı bağlamında iç kontrol odaklı bireylerin özgüven, kararlılık, öz-disiplin ve sorumluluk alma eğilimlerinin etkili liderlik nitelikleriyle örtüştüğü görülmektedir. Davranışsal yaklaşımlarda iç kontrol odaklı liderlerin ilişki yönelimli, katılımcı ve destekleyici davranışlar sergilediği; dış kontrol odaklı liderlerin ise görev yönelimli, kuralcı ve otoriter tutumlara daha yatkın olduğu belirlenmiştir. Durumsal liderlik yaklaşımlarında kontrol odağı, liderin çevresel koşulları nasıl anlamlandırdığını belirleyen kritik bir bilişsel mekanizma olarak öne çıkmakta; iç kontrol odaklı liderler belirsizliği yönetilebilir bir fırsat, dış kontrol odaklı liderler ise tehdit olarak görmektedir. Modern liderlik yaklaşımlarında (dönüştürücü, otantik, hizmetkâr, kültürel, mükemmel, kuantum liderlik) iç kontrol odağının vizyonerlik, etik tutarlılık, yenilikçilik, ilişkisellik ve öğrenme kültürü oluşturma gibi temel liderlik davranışlarıyla güçlü biçimde uyumlu olduğu görülmektedir. Çalışmanın özgün katkılarından biri olarak, mükemmel liderlik ile kontrol odağı arasındaki ilişki açıklanmış; kendi odaklı mükemmelliğin iç kontrol, sosyal ve başkası odaklı mükemmelliğin ise dış kontrol odağıyla bağlantılı olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak çalışma, kontrol odağının liderliğin bilişsel, etik ve kültürel temellerini bütünleştiren stratejik bir değişken olduğunu göstermektedir. Bu doğrultuda liderlik geliştirme programlarında kontrol odağı farkındalığının sistematik biçimde güçlendirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kontrol odağı, liderlik, kuram, ilişki.

Yapay Zekâ Destekli Öğrenme Modellerinin Performanslarının Karşılaştırılması: Dijital Dönüşüm Sürecinde Öğrenmenin Kişiselleştirilmesi

Hande Kafadar ^{1,*}, Gökhan Aksu ² & Ibrahim Engin Öztürk ³

¹ İşletme Yönetimi Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

² Ölçme ve Değerlendirme Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

³ İnşaat Teknolojisi Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

Dijital dönüşüm süreci, eğitim anlayışında değişikliklere giderek genele değil bireylere odaklanarak kişiselleştirilmiş bir eğitim yaklaşımını ön plana çıkartmaktadır. Bilgiye ulaşmanın kolaylaştığı, özellikle pandemi sonrası dijital öğrenme ortamlarının çeşitlendiği bu dönemde kişiler kendilerine özgü öğrenme modellerine yönelmektedir. Bu dönüşüm sürecinde günümüz yapay zekâ teknolojileri bireylerin öğrenme farklılıklarını anlamada, analiz etmede ve bu yönde uygun öğrenme stratejileri oluşturmada güçlü bir araç olarak öne çıkmaktadır. Ancak bu aşamada farklı yapay zekâ araçlarının varlığı elde edilen sonuçların güvenilirlik ve geçerlik gibi psikometrik özelliklerinin incelenmesi gerektiği gibi önemli bir sorun haline gelmektedir. Bu çalışma ile 40-50 kişilik bir üniversite öğrencisi grubu ile araştırmacılar tarafından belirlenen söylem (prompt) ChatGPT, GROK ve Gemini yapay zekâ araçlarına aynen girilerek öğrencilere onların öğrenme stillerini belirleyip kendilerine en uygun ders çalışma strateji veya yöntemi önermesi istenecektir. Bu araştırmada yapay zekâ araçlarının öğrencileri tanılaması için arka planda hangi testleri uyguladıkları da programa sorularak elde edilen sonuçlar rapor edilecektir. Her bir öğrenci için yapay zekâ araçları tarafından önerilen öğrenme yaklaşımına ilişkin sonuçlar karşılaştırılacak ve elde edilen sonuçlara ilişkin doğru sınıflama oranı ve tutarlılık katsayıları incelenecektir. Böylece yapay zekâ araçlarının öğrencileri tanılama ve onları yönlendirme aşamasında ne derece tutarlı ve güvenilir sonuçlar verdikleri karşılaştırmalı olarak incelenmiş olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Dijital dönüşüm, yapay zekâ, öğrenme modelleri

Oyun Temelli Değerlendirme Literatürünün Bibliyometrik Analizi

Sinem Demirkol ^{1,*} & Merve Ayvallı Karagöz ²

¹ Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Ordu Üniversitesi

² Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Akdeniz Üniversitesi

Özet

Bu çalışma, oyun temelli değerlendirme alanındaki bilimsel üretimi bibliyometrik yöntemlerle inceleyerek bu alandaki eğilimleri, önde gelen yazar ve ülkeleri, iş birliği örüntülerini ve ortaya çıkan araştırma temalarını betimlemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada veri kaynağı olarak, yüksek nitelikli ve hakemli yayınları kapsayan Web of Science (WoS) veri tabanı kullanılmış; SCI, SCI-Expanded, SSCI, AHCI ve ESCI dizinlerinde tarama yapılmıştır. Tarama; başlık, özet, yazar anahtar kelimeleri ve genişletilmiş anahtar kelimeler alanlarında gerçekleştirilmiştir. Yalnızca İngilizce dilinde yayımlanan araştırma makaleleri dâhil edilmiş, kitap bölümleri ve bildiriler kapsam dışı bırakılmıştır. Başlangıçta ulaşılan 141 çalışmadan, ayrıntılı inceleme sonucunda 4 derleme makale ve konu ile ilişkili olmayan 7 makale dışlanmış; analizler 130 araştırma makalesi üzerinden yürütülmüştür. Bibliyometrik analizler R programı ile “bibliometrix” paketi kullanılarak gerçekleştirilmiştir (Aria, & Cuccurullo, 2017). Bulgulara göre oyun temelli değerlendirme literatürü 2011–2024 arasında 78 farklı kaynaktan oluşan 130 makaleyle temsil edilmekte, yıllık bilimsel üretimin %13,18 oranında arttığı ve özellikle 2019 sonrasında belirgin bir yükseliş yaşandığı görülmektedir (2019–2023 yılları arasında yıllık makale sayısı 16’dan 25’e yükselmiştir). Çalışmalar makale başına ortalama 11,62 atıf almakta; toplam 413 yazar katkı sunmakta ve makale başına ortalama 3,75 ortak yazar düşmektedir. Uluslararası ortak yazarlık oranı %27,69 olup, alanda anlamlı bir küresel iş birliği örüntüsü olduğunu göstermektedir. En üretken yazarlar arasında Kim, Y.J. (8 makale), Ru,perez-Valiente, J.A. (7 makale) ve Shute, V.J. (6 makale) öne çıkmaktadır. Ülke düzeyinde ise ABD, Çin, Almanya ve İspanya en fazla yayına sahip ülkelerdir. Anahtar kelime ve eğilim analizleri, oyun temelli değerlendirme çalışmalarının özellikle performans, geçерlik, davranış, kişilik, zekâ, gamification ve metaanaliz gibi temalar etrafında yoğunlaştığını göstermektedir. Trend analizi sonuçları, “game-based assessment”, “selection” ve “intelligence” kavramlarının özellikle 2022 sonrasında hızla öne çıkan yeni odak noktaları hâline geldiğine işaret etmektedir. Sonuç olarak, bulgular oyun temelli değerlendirme alanında hızla büyüyen, çok yazarlı ve uluslararası iş birliğine dayalı bir literatür oluştuğunu; son yıllarda özellikle seçim süreçleri, bireysel farklılıklar ve zekâ/performans odaklı oyun temelli ölçme yaklaşımlarının araştırma gündeminde belirgin şekilde ön plana çıktığını ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Oyun temelli değerlendirme, bibliyometrik analiz

Kaynakça

Aria, M., & Cuccurullo, C. (2017). Bibliometrix: An R-tool for comprehensive science mapping analysis. *Journal of informetrics*, 11(4), 959-975. <https://doi.org/10.1016/j.joi.2017.08.007>

Maarif Model Öğrenme Çıktıları İle Oluşturulan Stem Etkinliklerine Katılan 5. Sınıf Öğrencilerinin Uygulama Hakkındaki Görüşleri

Burcu Akgündüz ^{1,*}, Dilek Karışan ² & Hilal Aktamış ²

¹ Fen Bilgisi Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı, Adı Fen Bilimleri Enstitüsü

² Fen Bilgisi Öğretmenliği Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

Bu araştırmanın amacı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) öğrenme çıktılarıyla uyumlu olarak geliştirilen STEM (Fen, Teknoloji, Mühendislik, Matematik) etkinliklerinin, ortaokul 5. sınıf öğrencilerinin öğrenme deneyimlerine, disiplinler arası ilişki algılarına, problem çözme ve kariyer farkındalıklarına etkisini incelemektir. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden özel durum çalışması deseniyle yürütülmüştür. Çalışma grubu, 2024-2025 eğitim-öğretim yılında Aydın ili Efeler ilçesindeki bir ortaokulda öğrenim gören 28 kız öğrenciden oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak, Gökbayrak ve Karışan (2017) tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmış; veriler içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir. Araştırmada, “Atıktan Geometrik Oyuncak Tasarla”, “Kas ve Eklemle Hareket Eden Kol Tasarımı” ve “Sürtünme Kuvvetine Karşı Yarış Arabası” olmak üzere üç STEM etkinliği uygulanmıştır. Bulgular, öğrencilerin STEM etkinliklerine yönelik genel tutumlarının olumlu olduğunu, etkinliklerin eğlenceli, öğretici ve iş birliğine dayalı bir öğrenme ortamı sunduğunu göstermektedir. Ayrıca öğrenciler, STEM disiplinleri arasındaki ilişkiyi fark etmiş ve bu alanları bütünleşik biçimde kullanabildiklerini ifade etmiştir. Sınırlı malzeme ve zaman koşulları, öğrencilerde sabır, planlama, yaratıcılık ve kaynak yönetimi gibi becerilerin gelişmesine katkı sağlamıştır. Bununla birlikte, grup içi fikir ayrılıkları ve zaman baskısına bağlı stres gibi bazı zorluklar da rapor edilmiştir. Çalışma, STEM uygulamalarının TYMM öğrenme çıktılarıyla uyumlu şekilde 21. yüzyıl becerilerinin kazandırılmasında etkili olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: STEM eğitimi, Maarif modeli, Mühendislik tasarım süreci, 21. yüzyıl becerileri, Nitel araştırma

STEM Temelli Öğretim Bağlamında 2018 Fen Bilimleri Öğretim Programı ile Türkiye Yüzyılı Maarif Modelinin Karşılaştırılması

Berna UYAR^{1,*} & Dilek KARIŞAN²

¹Fen Bilgisi Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı Aydın Adnan Menderes Üniversitesi/Fen Bilimleri Enstitüsü

²Fen Bilgisi Öğretmenliği Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

Bu çalışma 2018 Fen Bilimleri Öğretim Programı ile Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM)'nin 5. sınıf düzeyinde STEM yaklaşımıyla ne ölçüde örtüştüğünü karşılaştırmalı olarak ortaya koymayı hedeflemektedir. Araştırmada, her iki programın içerik yapısı, öğrenme-öğretme süreçleri ve kazanımları STEM eğitiminin temel bileşenleri olan bilim, teknoloji, mühendislik ve matematik alanlarıyla ilişkili olarak incelenmiştir. Yöntem olarak karşılaştırmalı nitel doküman analizi benimsenmiştir. Örneklem; 2018 yılı Fen Bilimleri öğretim programı dokümanları, TYMM Fen Bilimleri programı ve bu programa ait 5. sınıf ders kitaplarından oluşmaktadır. Belgeler, amaçlar, öğretim yöntemleri, kazanımlar, öğretmen rolleri ve öğrenci rolleri olmak üzere beş boyutta sistematik biçimde analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular, 2018 programının fen okuryazarlığı, sorgulama temelli öğrenme, bilimsel süreç becerileri ve öğrenci merkezli etkinlikleri güçlü biçimde desteklediğini göstermektedir. Ancak bu programın mühendislik tasarım döngüsü, disiplinler arası bütünleşme, yenilikçi düşünme ve teknolojiyle üretim boyutlarında sınırlı kaldığı belirlenmiştir. Buna karşın, TYMM'nin disiplinler arası entegrasyonu daha bütüncül bir yaklaşımla ele aldığı; mühendislik-tasarım sürecini sistematik olarak yapılandığı; kodlama, robotik, dijital üretim ve yapay zekâ uygulamaları gibi çağdaş STEM bileşenlerini kazanımlara hem de öğretim sürecine daha net biçimde entegre ettiği saptanmıştır. Sonuç olarak TYMM'nin STEM'e yapısal uyumunun ve 21. Yüzyıl becerileriyle bağlantısının daha yüksek olduğu; 2018 programının ise fen öğretimi açısından temel becerileri destekleyen güçlü bir zemin oluşturduğu değerlendirilmektedir. Elde edilen bulgular, öğretim programı geliştirme süreçlerinde STEM odaklı iyileştirmelere yönelik öneriler sunmakta ve müfredatlar arasındaki dönüşümü sistematik biçimde ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: STEM, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, 2018 Fen Programı, Doküman Analizi, 5. Sınıf

2024 Maarif Model Biyoloji Öğretim Programına Göre Dokuzuncu Sınıf Biyoloji Ders Kitaplarındaki Etkinliklerin Bilimsel Süreç Becerileri, Yaklaşım ve Açık Uçluluk Açısından Değerlendirilmesi

Nilda Temelli ^{1,*} & Burak Feyzioğlu ²

¹ Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Fen Bilgisi Eğitimi Lisansüstü Programı

² Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

Bu araştırmanın amacı, 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Biyoloji Dersi Öğretim Programı'na göre hazırlanan dokuzuncu sınıf biyoloji ders kitabındaki etkinlikleri; bilimsel süreç becerileri, yaklaşım türü (tümevarım/tümdengelim) ve açık uçluluk düzeyi açısından incelemektir. Çalışma, öğrencilerin bilimsel okuryazarlık düzeylerini geliştirmede ders kitabı etkinliklerinin ne ölçüde katkı sağladığını ortaya koymayı hedeflemektedir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılmıştır. Veriler, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 17 Temmuz 2024 tarihinde onaylanan dokuzuncu sınıf biyoloji ders kitabından elde edilmiştir. Araştırmacılar tarafından birinci ve ikinci temalarda yer alan toplam 24 etkinlik incelenmiştir. Etkinliklerde yer alan bilimsel süreç becerileri; temel, nedensel, deneysel, iletişim kurma ve çıkarım yapma becerileri olarak analiz edilmiştir. Laboratuvar yaklaşımları tümevarım ve tümdengelim olarak sınıflandırılmış; açık uçluluk düzeyleri ise doğrulama, yapılandırılmış, rehberli, açık ve otantik sorgulama düzeylerine göre değerlendirilmiştir. Verilerin analizinde araştırmacı ve alan uzmanı iş birliğiyle kodlama yapılmış, güvenirlik katsayısı hesaplanmış ve yüksek düzeyde görüş birliği sağlanmıştır. Bulguların yorumlanmasında etkinliklerde yer alan beceri ve yaklaşımların sıklıkları tablolar hâlinde sunulmuş, elde edilen sonuçlar alan yazındaki benzer araştırmalarla karşılaştırılmıştır. Elde edilen bulgulara göre, incelenen etkinliklerde temel ve nedensel süreç becerilerinin ağırlıklı olarak kullanıldığı, deneysel süreç becerilerinin ise sınırlı düzeyde yer aldığı belirlenmiştir. Etkinliklerin çoğunun tümdengelim yaklaşımıyla tasarlandığı ve yapılandırılmış sorgulama düzeyinde kaldığı görülmüştür. Bu durum, öğrencilerin bağımsız düşünme ve bilimsel sorgulama becerilerini geliştirecek daha açık uçlu etkinliklere ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Bilimsel süreç becerileri, maarif biyoloji ders programı, etkinliklerin açıklık düzeyi, ders kitapları

Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Yapay Zekâ Farkındalığı: Görüşler, Deneyimler ve Gelecek Beklentileri

Duygu Akkoç ^{1,*}, Dilek Karışan ² & Hanife Can Şen ²

¹ Fen Bilgisi Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı Aydın Adnan Menderes Üniversitesi/Fen Bilimleri Enstitüsü

² Fen Bilgisi Öğretmenliği Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

Bu araştırmanın amacı, fen bilgisi öğretmen adaylarının yapay zekâya (YZ) yönelik farkındalıklarını, deneyimlerini, görüşlerini ve geleceğe dair beklentilerini incelemektir. Araştırma, nitel araştırma desenlerinden biri olan durum çalışması yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubunu 2024–2025 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Ege Bölgesi'nde yer alan bir devlet üniversitesinde öğrenim gören 10 fen bilgisi öğretmen adayı oluşturmaktadır. Veri toplama sürecinde yarı yapılandırılmış görüşmeler ve açık uçlu sorular içeren yazılı formlar kullanıldı; toplanan verileri incelemek için içerik analizi yöntemi kullanıldı. Elde edilen bulgular doğrultusunda öğretmen adayları, yapay zekânın öğretme ve öğrenme süreçlerine katkı sağlayarak dersleri daha ilgi çekici hâle getirebileceğini, içeriği zenginleştirebileceğini ve bireysel öğrenme ihtiyaçlarına uygun fırsatlar sunabileceğini ifade etmiştir. Öğretmenlik kariyerleri boyunca, adaylar yapay zekâyı ders planlaması, not analizi, materyal hazırlama ve deneysel prosedürler için kullanmayı düşündüklerini söylemişlerdir. Ancak, bazı öğretmen adayları yapay zekanın öğrencileri fazla rahatlatacağı, yenilikten uzaklaştıracağı ve araştırma ve düşünme yeteneklerine olumsuz etki yapacağı endişelerini dile getirmiştir. Çalışma, yapay zekanın sınıflarda etkili bir şekilde kullanılmasını sağlamak için öğretmen adaylarının yapay zekâ konusundaki bilgilerini artırmanın ne kadar önemli olduğunu vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Fen bilgisi eğitimi, yapay zekâ, öğretmen adayları, nitel araştırma, farkındalık

Öğretmen Adaylarının Su Okuryazarlığı, Çevre Bilinci ve Sürdürülebilir Yaşam Algılarının İncelenmesi

Beyzanur Börklü ^{1,*} & Dilek Karışan ²

¹Fen Bilgisi Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı Aydın Adnan Menderes Üniversitesi/Fen Bilimleri Enstitüsü

²Fen Bilgisi Öğretmenliği Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

Bu araştırmanın amacı, 2. sınıf Fen Bilgisi öğretmen adaylarının sürdürülebilir yaşam bilinci, su okuryazarlığı ve çevre-su farkındalığına ilişkin görüşlerini derinlemesine incelemek ve mevcut farkındalık düzeylerini ortaya koymaktır. Çalışma, nitel araştırma desenlerinden durum çalışması yaklaşımıyla yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu, bir devlet üniversitesinde öğrenim gören 9'u kadın, 1'i erkek olmak üzere toplam 10 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Veri toplama sürecinde araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmış; formda sürdürülebilir yaşam, su okuryazarlığı, çevre ve su bilincinin öğretmen adayları için önemi ve su kaynaklarının geleceğine ilişkin endişeleri sorgulayan dört soru yer almıştır. Elde edilen veriler içerik analizi ile çözümlenmiş ve tema-kategori-kod yapıları oluşturulmuştur. Bulgular, öğretmen adaylarının sürdürülebilir yaşamı ağırlıklı olarak çevresel koruma, kaynak yönetimi, geri dönüşüm, gelecek kuşaklara karşı sorumluluk gibi boyutlarda tanımladığını göstermiştir. Su okuryazarlığı görüşleri incelendiğinde ise adayların kavramı; bilgi ve farkındalık, bilinçli su kullanımı, israfı önleme, su kaynaklarını koruma ve gelecek nesillere aktarma temalarıyla ilişkilendirdikleri görülmüştür. Ayrıca çevre ve su bilincinin öğretmen adayları için önemli olmasının, özellikle mesleki sorumluluk, gelecek nesillere rehberlik, duyarlılık geliştirme ve yaşanabilir çevre oluşturma gerekçelerine dayandığı belirlenmiştir. Su kaynaklarının geleceğine yönelik en büyük endişeler ise su kıtlığı, kaynakların tükenmesi, kuraklık, su savaşları ve yaşamın sürdürülemez hale gelmesi şeklinde ortaya çıkmıştır. Sonuç olarak çalışma, öğretmen adaylarının sürdürülebilirlik ve su farkındalığı konusunda belirli bir bilince sahip olduklarını, ancak davranışsal boyutun güçlendirilmesine yönelik destekleyici öğrenme deneyimlerine ihtiyaç duyduklarını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir yaşam bilinci, su okuryazarlığı, çevre farkındalığı, fen bilgisi öğretmen adayları

Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Sahte Bilimsel ile Bilimsel Metin Hakkındaki Görüşleri

Nursema Benice ¹ & Hanife Can Şen ^{2,*}

¹ Fen Bilgisi Öğretmenliği Tezli Yüksek Lisans Programı Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü

² Fen Bilgisi Öğretmenliği Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

Nitel araştırma desenlerinden durum çalışması yöntemiyle yürütülen bu araştırmanın amacı, fen bilgisi öğretmen adaylarının sahte bilim metinleri ile bilimsel metinleri ayırt edebilme düzeylerini incelemektir. Katılımcılar, 2025–2026 eğitim-öğretim yılında Ege Bölgesi’ndeki bir üniversitenin 4. sınıfında okuyan 10 fen bilgisi öğretmen adayıdır. Veri toplama sürecinde yarı yapılandırılmış görüşmeler kullanılmış ve elde edilen veriler içerik analiziyle incelenmiştir. Öğretmen adaylarına biri sahte bilim diğeri ise bilimsel gerçekleri içeren ve hazırlanmasında ChatGPT’den yararlanılmış olan iki kısa paragraf, gazete kupürlerine benzetilerek sunulmuş ve bu metinlerin inandırıcılığı, güvenilirliği ve bilimselliği hakkındaki düşünceleri sorulmuştur. Düşünceleri alındıktan sonra ise herhangi bir bilginin bilimsel olup olmadığını hangi kriterlere göre değerlendirdikleri sorulmuştur. Hem görüşme soruları hem de metinler alanında doktora derecesine sahip iki uzman araştırmacı tarafından değerlendirilmiş ve gerekli gördükleri düzenlemeler yapılmıştır. Her bir görüşme ortalama 10 dakika sürmüş ve görüşmeler katılımcıların onayları doğrultusunda ses kaydına alınmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğretmen adayları, sahte bilim metni ile bilimsel metni ilk değerlendirdiklerinde her iki metni de inandırıcı ve bilimsel olarak görmüşlerdir. Bunun nedeni olarak metinlerdeki akıcı anlatımı, kişisel deneyimleriyle örtüşmesini ve bilimsel terim kullanımını göstermişlerdir. Ancak iki metni karşılaştırmaları istendiğinde, bilimsel metnin sunduğu veriye dayalı kanıtlar ve daha kesin açıklamalar nedeniyle sahte bilim metnine göre daha güvenilir olduğunu belirtmişlerdir. Bilgi aktaran bir metnin bilimsel olup olmadığına nasıl karar verdikleri sorulduğunda, öğretmen adayları ifadelerin kesin olmasına, kanıt sunulmasına, kurumsal bir yapının varlığı sonuçların aktarılmasına ve çeşitli kaynaklardan aynı bilginin elde edilip edilmediğine baktıklarına dikkat ettiklerini belirtmişlerdir. Bilgiyi doğrulamak için başvurdukları kaynakları ise popüler bilim YouTube ve Instagram hesapları olarak sunmuşlar, Wikipedia gibi web adreslerini de eklemişlerdir. Eğer bir sayfada fazlaca reklam olduğunu görürlerse o sayfayı güvenilir ve inandırıcı bulmadıklarını da eklemişlerdir. Bu sonuçlar, öğretmen adaylarının bilimsel kanıtın önemini bildiklerini fakat sahte bilim içeriklerini ilk bakışta ayırt etmekte zorlanabildiklerini göstermektedir. Çalışma, öğretmen adaylarının eleştirel okuryazarlık becerilerinin geliştirilmesinin sahte bilime karşı farkındalık sağlamada önemli olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Sahte bilim, bilimsel bilgi, fen eğitimi, öğretmen adayları

Ortaokul 8. Sınıf Öğrencilerinin Akraba Evliliği Sosyobilimsel Konusuna Yönelik Toplumsal Değer Algıları

Mehmet Yakışan ^{1,*} & Nilüfer Baytuz ²

¹ Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi, Biyoloji Eğitimi ABD Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

² Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi, Fen Bilgisi Eğitimi Harran Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Özet

Bu çalışmada ortaokul 8. Sınıf öğrencilerinin akraba evliliği sosyobilimsel konusuna ilişkin toplumsal değer algılarını tespit etmeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu Şanlıurfa ili devlet ortaokulunda öğrenim gören toplam 60 gönüllü öğrenci (25 kontrol 35 deney grubu) oluşturmaktadır. Bu çalışmada öğrencilerin ön test verileri ele alınarak incelenmiştir. Araştırma tarama yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen “Akraba Evliliği Toplumsal Değer Algısı Ölçeği” kullanılmıştır. Veriler SPSS yazılımı ile analiz edilmiş, cevapların frekans ve yüzdeleri hesaplanmış ve tablolar halinde sunulmuştur. Veriler incelendiğinde öğrencilerin akraba evliliğine yönelik olumsuz değer algılarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Öğrenciler büyük bir oranda akraba evliliği ile ilgili kültürel değerler, akademik başarı, kişisel ve sosyal ilişkiler bakımından olumlu bir değer algısına sahip değillerdir. Öğrencilerin büyük bir kısmı akraba evliliğinden doğan bireylerin akademik anlamda daha başarılı olduğu görüşüne katılmamaktadır. Benzer şekilde öğrenciler akraba evliliğinin kitap okuma gibi kültürel faaliyetleri desteklediği görüşüne katılmamıştır. Öğrencilerin akademik başarı ve kültürel zenginliği akraba evliliği ile ilişkilendirmedikleri söylenebilir. Akraba evliliğinin doğa sevgisi, ülke sevgisi ve merhamet gibi çevresel ve duygusal özellikleri olumlu etkilediği görüşüne de öğrenciler büyük oranda katılmamıştır. Miras paylaşımı maddi durum ile ilgili “mirasın adil paylaşımına destek olur” maddesinde de öğrencilerin genel olarak olumsuz değer algısına sahip oldukları ifade edilebilir. Akraba evliliği yapan bireylerin ruhen daha sağlıklı olacağına da öğrencilerin büyük oranda katılmadıkları görülmektedir. Ancak, öğrenciler aile ilişkileri, dayanışma gibi konularda daha çok kararsız eğilim göstermişlerdir. Akraba evliliğinin, “aile ilişkilerini güçlendirir”, “gelenek ve törelerin devamını sağlar” gibi bazı maddelerde öğrenciler diğer maddelere oranla daha olumlu eğilim gösterse de bu durum ölçekteki maddelerin geneline yayılmamıştır. Öğrencilerin aile ilişkileri ve dayanışma alt boyutunda, yaşadıkları yörede baskın değerleri ifade eden maddeler dışındaki diğer maddeler bütün olarak değerlendirildiğinde öğrencilerin bu alt boyutta genellikle kararsız kaldığı söylenebilir. Öğrencilerin görüşleri tüm maddeler birlikte ele alındığında akraba evliliğine yönelik toplumsal değer algılarının düşük düzeyde olduğu söylenebilir. Öğrenciler akraba evliliği ile akademik başarı ve kültürel faaliyetleri, sosyal ve çevresel ilişkileri, maddi refah ve ruh sağlığını ilişkilendirmemişlerdir. Fakat aile içi ilişkiler ve kültürel aktarım alt boyutunda öğrenciler kısmen olumlu ve kararsız eğilim göstermişlerdir. Buradan hareketle öğrencilerin yaşadıkları yörenin onların bazı toplumsal değer algıları üzerinde etkili olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal değer algısı, akraba evliliği, sosyobilimsel konular, ortaokul öğrencileri

Dijital Dönüşüm, Sürdürülebilirlik ve Fen Eğitimi

Gamze Aksoy ^{1,*} & Nilgün Yenice ²

¹ Fen Bilgisi Öğretmenliği Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

² Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

Bu çalışmanın amacı, dijital dönüşüm, sürdürülebilirlik ve fen eğitimi arasındaki kesişim noktalarını teorik bir çerçevede incelemek ve bu üç unsurun birbirini nasıl desteklediğini ortaya koymaktır. Çalışmanın örneklemini ulusal ve uluslararası akademik yayınlar, UNESCO raporları ve eğitim programları oluşturmaktadır. Araştırma sonunda ulaşılan temel sonuçlar, fen eğitiminin sadece bilgi aktarımına odaklanan geleneksel bir yaklaşımla sınırlı kalamayacağı; dijital okuryazarlık, bilişimsel düşünme ve veri okuryazarlığı gibi dijital pedagoji becerileriyle zenginleştirilmesi gerektiğidir. Ayrıca simülasyonlar, artırılmış gerçeklik, sanal laboratuvarlar ve yapay zeka temelli uygulamalar gibi dijital öğrenme ortamlarının, soyut kavramları somutlaştırarak ve kişiselleştirilmiş öğrenme deneyimleri sunarak öğrencilerin bilimsel süreç becerilerini ve öğrenme motivasyonunu artırdığı vurgulanmıştır. Çalışmada, sürdürülebilirlik ilkelerinin Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programı'nda farklı ünitelerde nasıl yer aldığı ayrıntılı bir şekilde gösterilmiş ve dijital araçların bu konuların öğretimi daha erişilebilir ve etkileşimli hale getirdiği saptanmıştır. Dijitalleşme sürecinin hızlanmasının, öğretmenlerin teknolojik yeterliliklerinin ve eğitime uyarlama becerilerinin geliştirilmesini zorunlu kıldığı belirtilmiştir. Ulaşılan sonuçlar doğrultusunda sunulan önerilerden bazıları, öğretmenlerin dijital pedagojik yeterliliklerini sürekli destekleyen mesleki gelişim programlarının oluşturulması, özellikle uzak bölgelerde ve dezavantajlı gruplar için teknolojiye erişimin ve dijital okuryazarlığın yaygınlaştırılması ve yapay zeka uygulamalarının etik, gizlilik ve eşitlik ilkeleri gözetilerek dikkatli bir şekilde yönetilmesi gerekliliğidir.

Anahtar Kelimeler: Dijital dönüşüm, sürdürülebilirlik, fen eğitimi

Sürdürülebilir Yaratım Çerçevesi

Rukiye Uçar ^{1,*} & Hilal Aktamış ²

¹ Fen Eğitimi Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü

² Fen Bilgisi Öğretmenliği Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
rukiyeucr94@gmail.com

Özet

Sürdürülebilir yaratım çerçevesi (SYÇ) çevresel sürdürülebilirliği sistem düzeyinde ele almaya odaklanan yeni bir tasarım çerçevesidir. Yeni bir çerçevenin kullanılmasının temel nedenleri çözmeye odaklanmayan, yapıdan yoksun, sürdürülemez tasarımların varlığıdır. İnsanlığın; çevresel bozulmalara, kaynakların tükenmesine, kirlilik ve iklim değişikliğine neden olduğu kanıtlanmıştır. Bu nedenle sürdürülebilirlik SYÇ adı verilen tasarım sürecine entegre edilmiştir. Her görevde kullanılabilecek mevcut araçlar eğitim alanında kullanılmak üzere düzenlenmiştir. SYÇ kapsamında verilen eğitimde öğrencilerin sürdürülebilir çevre, küresel ısınma ve iklim değişiklikleri hakkında sürdürülebilir tasarımlar ortaya çıkarmaları beklenmektedir. Öğrencilere giriş konuları olarak yakın çevrelerinde gözlemleyebildikleri durumlardan örnekler verilmektedir. Verilen örneklerden yola çıkarak problem cümlelerini kurarak sürece başlamaktadırlar. SYÇ'nin yinelemeli tasarımı görevler arasında geçiş yapmayı kolaylaştırmaktadır. Öncelikle mevcut veriler aracılığıyla kök nedenlere değinilerek süreç başlamaktadır. Ardından karışıklığı gidermek için bilgi toplama ve verileri analiz etme görevlerine geçilmektedir. Daraltılmış soruna fikir eklemek için beyin fırtınası araçlarını kullanarak yeni ve yaratıcı fikirlere ulaşmalarına yardımcı olunur. Fikirleri sentezlemek, seçenekleri kategoriye göre daraltmak ve benzer fikirleri araştırmak için değerlendirmeler yapmaları sağlanmaktadır. Prototipleme görevinde seçilen fikirler özgün maket, modellerin ortaya çıkmasını sağlamaktadır. Geri bildirim döngülerinin kullanılması ve görevlerin düzenlenmesi çevre dostu tasarımların ortaya çıkmasını sağlamaktadır. Yineleme görevi, önceki görevlere geri döndürmek için tasarlanmış bir yedektir. Son görev ile öğrencilerin tasarım ürünlerini tanıtarak yaygınlaştırması beklenir. Bu kapsamda nitelikli ve sürdürülebilir bir eğitim için nitelikli programlara duyulan ihtiyacın sürdürülebilir yaratım çerçevesi ile karşılanacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir yaratım çerçevesi, sürdürülebilirlik, iklim değişikliği, küresel ısınma, tasarım, çevre eğitimi

Fen Bilimlerinde Matematiğin İşlevi: 6. Sınıf Fen Bilimleri Ders Kitabı Etkinliklerinde Matematik Kullanımının İncelenmesi

Eda Karasoy ^{1,*} & Burak Feyzioğlu ²

¹ Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Fen Bilgisi Eğitimi Yüksek Lisans Programı

² Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

Günümüzde fen bilimleri öğretim programları, öğrencilere bilimsel sorgulama becerileri kazandırmayı, disiplinler arası ilişkilendirmeyi güçlendirmeyi ve üst düzey düşünme süreçlerini desteklemeyi amaçlayan bütüncül bir yaklaşıma dayanmaktadır. Bu bağlamda matematik, fen bilimlerinde yalnızca işlemsel bir araç olarak değil, bilimsel akıl yürütmenin, model kurmanın, ölçme temelli düşünmenin ve veriye dayalı karar alma süreçlerinin önemli bir bileşeni olarak değerlendirilmektedir. Bu çalışmada, matematiğin bilimsel süreçlerdeki işlevine ilişkin kuramsal temelden hareketle, fen öğretiminde matematiğin kullanım biçimlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın ilk aşamasında bilim tarihi ve bilim felsefesi çerçevesinde yapılan incelemeler ile alan uzmanı bilim insanlarıyla gerçekleştirilen görüşmeler sonucunda matematiğin bilimsel süreçlerde rol aldığı altı tematik kategori belirlenmiştir: literatür taraması ve problem belirleme, hipotez oluşturma, malzeme seçimi, veri toplama, veri analizi ve sonuçların yorumlanması. Bu aşamada matematiğin teorik model kurma, deney tasarımı, oran-orantı hesaplamaları, istatistiksel çözümlemeler ve çıkarımsal yorumlamalarda etkin şekilde kullanıldığı tespit edilmiştir. Çalışmanın ikinci aşamasında söz konusu kategoriler eğitim bağlamına uyarlanmış ve fen öğretimi açısından matematik entegrasyonunu değerlendirmek amacıyla Maarif Modeline göre hazırlanan 6. sınıf Fen Bilimleri ders kitabında “Kuvvetin Etkisinde Hareket” ünitesinde yer alan etkinlikler içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Yapılan analizler matematiğin etkinliklerde ağırlıklı olarak işlem temelli kullanıldığını, öğrencilerin özellikle kuvvet, hız ve sürat kavramlarını sayısal olarak değerlendirme yoluyla öğrendiklerini göstermiştir. Bununla birlikte matematiğin karşılaştırma, problem çözme ve deneysel süreç yapılandırma destekleyici rol üstlendiği; modelleme ve bilimsel çıkarım süreçlerinde ise sınırlı düzeyde kullanıldığı belirlenmiştir. Bu bulgular matematiğin fen öğretiminde çoğunlukla sonucu doğrulamaya yönelik işlev gördüğünü ortaya koymakta; öğrencilerin matematiği bir düşünme aracı olarak değil, daha çok cevaba ulaşmak için araçsal düzeyde kullandığını göstermektedir. Çalışmanın sonuçları, matematiksel düşünmenin disiplinlerarası bir yaklaşımla fen etkinliklerine daha derinlemesine entegre edilmesi gerektiğini ortaya koymakta; öğretim programları ve etkinlik tasarımlarının bu doğrultuda yeniden yapılandırılmasına yönelik öneriler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Fen bilimlerinde matematik, etkinlik analizi, disiplinlerarası öğretim, fen eğitimi, bilimsel sorgulama, bilim tarihi ve felsefesi

*Bu çalışma ‘Bilimsel Sorgulamanın Doğası Çerçevesinde Fen Bilimlerinde Matematiğin Rolü Üzerine Bir İnceleme’ adlı tezin bir bölümünü içermektedir.

Dijital Dönüşüm Çağında Müzik Üretimi: Yapay Zekâ Destekli Besteleme ve Mix-Mastering Süreçleri

Avşar Yengin

Türk Halk Oyunları Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Özet

Bu çalışma, dijital dönüşümün müzik üretim süreçlerinde yarattığı yapısal değişimleri ve yapay zekâ tabanlı otonom araçların besteleme, mix ve mastering aşamalarında ortaya çıkardığı etkileri, dijital bölünme kavramı çerçevesinde incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, betimsel bir desende tasarlanmış olup ulusal ve uluslararası literatürde yer alan güncel çalışmaların sistematik bir biçimde incelenmesine dayanmaktadır. Bu kapsamda generatif yapay zekâ modelleri, otomatik mix-mastering motorları, otonom karar verme sistemleri ve dijital üretim araçlarının erişilebilirlik sorunlarına ilişkin bulgular tematik olarak sınıflandırılmıştır. Literatür taraması, yapay zekâ destekli müzik üretim teknolojilerinin yaratıcı süreçleri hızlandırdığını, üretim maliyetlerini düşürdüğünü ve teknik bilgi gereksinimini azalttığını ortaya koymaktadır. Ancak aynı çalışmalar, bu araçların belirli bir “standart ses estetiği” oluşturma eğiliminde olduğunu; dinamik aralık, frekans dengeleme ve stereo alan tasarımı gibi kritik mix-mastering kararlarının giderek algoritmik olarak homojenleştiğini göstermektedir. Bu durum özellikle kültürel çeşitlilik taşıyan müzik türlerinde tekdüzeliğe yol açabilmekte ve dijital üretim alanında yeni bir niteliksel bölünme doğurmaktadır. Analiz edilen literatür ayrıca, otonom müzik üretim sistemlerine erişimin donanım, yazılım lisansları ve platform maliyetleri nedeniyle eşitsiz dağıldığını; bunun da müzisyenler arasında belirgin bir dijital bölünme yarattığını göstermektedir. Eğitim ortamlarında ise yapay zekâ destekli araçların faydalı bir destekleyici olduğu; ancak yaratıcı karar verme becerilerinin zayıflamaması için dengeli kullanım gerektiği vurgulanmaktadır. Bu araştırmanın sonucunda, dijital dönüşümün müzik üretiminde önemli fırsatlar sunduğu ancak aynı zamanda kültürel üretim, erişilebilirlik ve pedagojik açıdan yeni riskleri beraberinde getirdiği belirlenmiştir. Bu doğrultuda, üretim araçlarında kültürel çeşitliliği koruyan veri setlerinin geliştirilmesi, açık erişimli ve düşük maliyetli müzik teknolojilerinin desteklenmesi ve müzik eğitimi programlarında yapay zekâ araçlarının eleştirel bir çerçeveye öğretilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapay zekâ, otonom müzik üretimi, dijital dönüşüm, dijital bölünme, mix-mastering süreçleri

Samsun Türkülerinin Değer İçerikleri Açısından İncelenmesi

Betül Toprak

Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Amasya Üniversitesi

Özet

Bu araştırmanın amacı, Samsun yöresi türkülerinin Millî Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen on kök değer açısından incelenerek hangi değerleri ne ölçüde yansıttığını ortaya koymaktır. Çalışma, 2025 yılı içerisinde yürütülmüş olup nitel araştırma yaklaşımıyla desenlenmiştir. Veriler, TRT Türk Halk Müziği repertuvarında kayıtlı 36 Samsun türküsü arasından amaçlı örnekleme yöntemiyle seçilen ve içerik bakımından zengin veri sunma potansiyeli taşıyan 15 türküden elde edilmiştir. Bu türküler, doküman analizi tekniğiyle çözümlenmiş ve her bir eser MEB'in kök değerleri doğrultusunda değerlendirilmiştir. Analiz bulguları, kök değerlerin Samsun türkülerinde farklı düzeylerde temsil edildiğini ve bazı değerlerin tematik olarak daha baskın biçimde öne çıktığını göstermektedir. İnceleme sonucunda değerlerin sırasıyla sevgi, sabır, sorumluluk, öz denetim, saygı, dürüstlük, vatanseverlik ve yardımseverlik şeklinde dağıldığı belirlenmiştir. Özellikle sevgi ve sabır değerlerinin Samsun türkülerinde belirgin bir ağırlığa sahip olduğu ve eserlerin büyük bölümünde yoğun biçimde işlendiği görülmüştür. Araştırma sonuçları, Samsun yöresi türkülerinin değerler eğitimi sürecinde kültürel ve pedagojik bir kaynak olarak kullanılabileceğini göstermektedir. Ayrıca, farklı yöre türkülerinin de benzer bir yaklaşımla incelenmesi, yöresel müzik mirasının değerler eğitimi açısından karşılaştırmalı analizlerini mümkün kılacak ve türkülerin sınıf içi etkinliklerle ilişkilendirilmesine yönelik uygulamalı çalışmalara temel oluşturacaktır.

Anahtar Kelimeler: Samsun türküler, değerler eğitimi, Türk Halk Müziği

Sosyal Dayanıklılığı Artırmak İçin Dijital Bir Araç Olarak Aile Eğitimi Kapsamında Aile Acil Durum Planlayıcısı Web Uygulaması

Ömer Cem Karacaoğlu ^{1,*} & Hatice Büber Kaya ²

¹ Department of Educational Sciences Adnan Menderes University

² Yazılım Mühendisliği Kırklareli Üniversitesi

Özet

Küreselleşme ve iklim değişikliğinin tetiklediği doğal ve teknolojik afetlerin artan sıklığı, toplumsal dayanıklılığın temel bir unsuru olarak bireysel ve aile hazırlık planlamasını zorunlu kılmaktadır. Ancak geleneksel afet hazırlık yaklaşımları genellikle tek yönlü bilgi aktarımına dayalı statik materyallerle sınırlı kalmakta ve vatandaş katılımını teşvik etmekte başarısız olmaktadır. Dijital dönüşüm bu alanda önemli fırsatlar sunarken, dijital okuryazarlık farklılıklarından kaynaklanan "dijital uçurum" ve bir afet durumunda teknolojik altyapının çökme riski gibi kritik zorluklar, tamamen dijital çözümlerin kapsamlılığını ve güvenilirliğini sorgulatmaktadır. Bu çalışma, bu ikilemi ele almak için kullanıcı merkezli tasarım ilkeleriyle geliştirilen "Aile Acil Durum Planlayıcısı" adlı etkileşimli bir web uygulamasını sunmaktadır. Hane halkı bazlı risk değerlendirmesi, iletişim ağı kurma ve toplanma noktalarının belirlenmesi gibi adımlara ayrılmış modüler bir yapı aracılığıyla uygulama, karmaşık planlama sürecini yönetilebilir ve erişilebilir hale getirmeyi amaçlamaktadır. Aracın en yenilikçi yönü, dijital olarak oluşturulan kişiselleştirilmiş planın tek bir tıklamayla yazdırılabilir bir PDF belgesine dönüştürülebilmesidir. Bu hibrit yaklaşım, dijital dünyadaki planlama kolaylığını fiziksel dünyanın güvenliğiyle birleştirerek, internet veya elektrik kesintileri gibi teknolojinin yetersiz olduğu durumlarda bile planlamanın hayati bir kaynak olmasını sağlar. Sonuç olarak, bu çalışma, dijital dönüşümün, dijital uçurumu dikkate alan kapsayıcı stratejilerle birleştirildiğinde, toplumsal afet dayanıklılığını artırma ve hazırlık kültürünü geliştirme konusunda güçlü bir potansiyele sahip olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Afet hazırlığı, dijital dönüşüm, dijital uçurum, acil durum planı, Web Uygulaması

İnformel Öğrenmeden Formal Derecelere: Yükseköğretimde Mikro-Kredi Entegrasyon Stratejilerinin Sistemik Analizi

İlker Kayabaş¹ & Buket Kip Kayabaş^{2,*}

¹ Açık ve Uzaktan Öğrenme Anadolu Üniversitesi

² Hayat Boyu Öğrenme ve Yetişkin Eğitimi Anadolu Üniversitesi

Özet

Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki hızlı dönüşüm, bilginin hızlı üretilmesini ve tüketilmesini sağlarken iş gücü piyasasının talep ettiği yetkinliklerin sürekli güncellenmesini de zorunlu hale getirmiştir. Geleneksel yükseköğretim kurumları, kesin sınırlarla çizilmiş müfredat yapıları nedeniyle dönüşüm hızına uyum sağlamakta güçlük çekerken bireyler açık eğitim olanakları ve sertifika programları gibi biçimsel olmayan öğrenme olanaklarına yönelmektedir. Bu araştırmanın temel amacı, değişen iş gücü piyasası dinamikleri ve yaşam boyu öğrenme gereksinimleri bağlamında bireylerin edindikleri öğrenme deneyimlerinin mikro-krediler yoluyla Yükseköğretim kurumları tarafından formal eğitim yapılarına entegre edilmesi sürecinde karşılaşılan fırsatlar ve engellerin literatürde nasıl yapılandırıldığını incelemektir. Nitel araştırma yöntemlerinden sistematik literatür taraması deseni ile yürütülen bu çalışmada, “PRISMA” yönergesi izlenmiştir. Araştırma kapsamında Web of Science ve Scopus veri tabanlarında 2014-2024 yılları arasında İngilizce ve Türkçe dillerinde yayımlanan makaleler incelenmiştir. Örneklem yöntemi olarak ölçüt örnekleme kullanılmış ve tam metnine ulaşılan, mikro-kredilerin akreditasyonu ve entegrasyon modellerine odaklanan çalışmalar analize dahil edilmiştir. Araştırma sonucunda, yığılmalı derece modellerinin ve blokzincir tabanlı doğrulama sistemlerinin, mikro-kredilerin tanınmasında en yaygın stratejiler olduğu belirlenmiştir. Diğer yandan akademik kalite standartlarının korunması konusundaki endişelerin ve standart bir ulusal yeterlilik çerçevesi eksikliğinin, entegrasyon sürecindeki temel engeller olduğu görülmüştür. Entegrasyon sürecinde üniversitelerin sadece bilgi aktaran değil, aynı zamanda farklı kaynaklardan edinilen yetkinlikleri değerli kılan bir rol üstlenmesi gerektiği önerilmektedir. Ayrıca Ulusal Yeterlilik Çerçevesinin mikro kazanımları kapsayacak şekilde esnekleştirilmesi mikro-kredilerin benimsenmesini destekleyecektir.

Anahtar Kelimeler: Yaşam boyu öğrenme, mikro-krediler, yükseköğretim, sertifika programları, sürekli eğitim.

Üretken Yapay Zeka Çağında Ölçme ve Değerlendirme Süreçlerinin Yeniden İnşası: Akademik Dürüstlük ve Yeni Formatlar

İlker Kayabaş¹ & Buket Kip Kayabaş^{2,*}

¹ Açık ve Uzaktan Öğrenme Anadolu Üniversitesi

² Hayat Boyu Öğrenme ve Yetişkin Eğitimi Anadolu Üniversitesi

Özet

Eğitim camiası, Üretken Yapay Zekâ (GenAI) teknolojilerinin yaygın olarak erişilebilir hale gelmesiyle birlikte tarihinin en ciddi güvenilirlik sınavlarından birini vermektedir. Akademik dünyada tespit yazılımları ile üretim modelleri arasında süregelen teknolojik yarış, eğitimcilerin aleyhine sonuçlanmış; bu durum, geleneksel ölçme ve değerlendirme pratiklerinin sonuç odaklı yapısının sürdürülemez olduğunu kanıtlamıştır. Bu araştırma, yapay zekâ kullanımını bir ihlal olarak kodlayan savunmacı yaklaşımın ötesine geçerek, değerlendirme süreçlerinin GenAI gerçekliğiyle nasıl yeniden inşa edilebileceğini tartışmaya açmaktadır. Literatürdeki güncel veriler, akademik dürüstlüğün artık kaynaksız alıntı yapmamaktan öte, yapay zekâ ile şeffaf iş birliği yapmak şeklinde evrildiğini göstermektedir. Araştırmanın ön bulguları ışığında, öğrenci performansını ölçmede üç temel dönüşüm aksı belirlenmiştir: (1) Sadece çıktının değil, bilişsel sürecin ve istem mühendisliği becerilerinin puanlandığı formatlar; (2) Yapay zekâ halüsinasyonlarının öğrenci tarafından denetlendiği eleştirel analiz görevleri; (3) Yazılı metinden, sözlü savunma ve gerçek zamanlı performans dayalı hibrit değerlendirmelere geçiş. Sonuç olarak bu bildiri, üretken yapay zekaya erişimin bu kadar yaygın olduğu bir düzende yasaklamanın teknik olarak imkânsız, pedagojik olarak ise verimsiz olduğunu savunmaktadır. Önerilen yeni çerçeve; öğrencinin yapay zekayı bir "hayalet yazar" olarak değil, bir "düşünme partneri" olarak konumlandığı yeni bir akademik dürüstlük manifestosunu temel almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Üretken yapay zekâ, değerlendirme tasarımı, akademik dürüstlük, süreç odaklı değerlendirme.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Kapsamında 5. Sınıf Matematik Eğitiminin Öğrenci Perspektifinden İncelenmesi

Sıdka Aybüke Ipek ^{1,*} & Ayşegül Gökhan ²

¹ İlköğretim Matematik Öğretmenliği İsmet Paşa Ortaokulu

² İlköğretim Matematik Öğretmenliği Fırat Üniversitesi

Özet

2024 yılı itibarıyla Türkiye’de eğitim sistemine yeni bir soluk getirildi ve Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli olarak adlandırıldı. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’nden en çok değişime uğrayan ders matematik dersi oldu. Bilgi aktarımı yoğunluklu olan öğretim programından etkinlik temelli ve öğrenciyi merkezde tutan bir öğretim programına geçiş yapıldı. Öğretim programındaki bu değişiklik sonucunda öğrencilerin nasıl etkilendiğinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda yapılan araştırmada nitel araştırma modellerinden fenomenolojik desen kullanılmıştır. Araştırmanın katılımcıları Elazığ ilinde Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’ne uygun eğitim alan 10 tane 5. Sınıf öğrencisinden oluşmaktadır. Öğrencilerin yeni model ile ilgili fikirlerine ulaşmak için yarı açık uçlu sorular oluşturuldu ve birebir görüşmeler yapıldı. Elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi kullanılarak yorumlandı. Öğrenci yorumlarına bakıldığında bireylerin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli ile matematik korkusunda anlamlı bir oranda azalma olduğu ve iç motivasyonlarının arttığı elde edilen bulgular arasındadır. Ayrıca öğrencilerin yeni model ile okul kitapları haricindeki kaynak kitap kullanımlarında ciddi oranda azalma olduğu gözlemlenmiştir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’nin hedeflediği üst düzey düşünme becerilerine sahip bireyler yetiştirme durumu incelendiğinde ise öğrencilerin henüz bu hedefe öğrencilerin uzak olduğu elde edilen bir diğer bulgudur. Yapılan araştırmanın bulguları ışığında öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, matematik eğitimi, öğrenci motivasyonu, matematik kaygısı, üst düzey düşünme becerileri.

Mobil Uygulamaların Eğitsel Amaçlı Kullanımı: Matematik Öğretmen Adayları Üzerine Yarı Deneysel Bir Çalışma

Yusuf Can ^{1,*} & Süha Yılmaz ²

¹ İlköğretim Matematik Öğretmenliği Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

² Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Dokuz Eylül Üniversitesi

Özet

Eğitimde dijital dönüşümün hız kazandığı günümüzde, mobil teknolojilerin öğretim süreçlerine entegrasyonu kaçınılmaz bir gereklilik halini almıştır. Ancak alanyazın, öğretmen adaylarının günlük yaşamlarında yüksek mobil teknoloji kullanımına sahip olmalarına rağmen, bu araçları eğitsel bir bağlamda (materyal üretimi, ders takibi, kaynak erişimi vb.) kullanma konusunda yeterli yetkinliğe sahip olmadıklarını göstermektedir. Bu araştırmanın amacı, geometri öğretimine yönelik 12 haftalık yapılandırılmış bir mobil uygulama eğitiminin, matematik öğretmen adaylarının mobil uygulamaları eğitsel amaçlı kullanma düzeyleri üzerindeki etkisini incelemektir. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden tek grup ön test-son test yarı deneysel desen kullanılmıştır. Çalışma grubu, 2025–2026 eğitim-öğretim yılında İzmir’de bir devlet üniversitesinin Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 67 ilköğretim ve ortaöğretim matematik öğretmeni adayından oluşmaktadır. Veri toplama sürecinde, adayların mobil teknolojileri pedagojik amaçlarla kullanma alışkanlıklarını ölçmek amacıyla Çam ve Uysal (2017) tarafından geliştirilen "Mobil Uygulamaların Eğitsel Amaçlı Kullanımı Ölçeği" kullanılmıştır. Uygulama sürecinde GeoGebra Geometri, GeoGebra 3D Grafik Hesap Makinesi, Mathigon/PolyPad, Unit Circle. Trigonometry, Desmos Grafik Hesap Makinesi, Euclidean, Pythagorea ve Pythagorea 60° gibi geometri odaklı mobil uygulamalar tanıtılmış ve bu araçlarla ders materyali geliştirme eğitimleri verilmiştir. Elde edilen verilerin bağımlı örneklem t-testi ile analizi sonucunda, öğretmen adaylarının mobil uygulamaları eğitsel amaçlı kullanım düzeylerinde son test lehine istatistiksel olarak anlamlı bir artış saptanmıştır (anlamlılık değeri olan p, .05 değerinden küçük). Ölçeğin alt boyutları incelendiğinde; "Paylaşım", "Kaynaklara Erişim", "Materyal Hazırlama ve İletişim", "Ders Takibi", "İletişim" ve "Uygulama Mağazalarının Kullanımı" boyutlarının tamamında anlamlı farklılık görülmüştür. Araştırmanın en dikkat çekici bulgusu, en yüksek etki büyüklüğünün (d=0.66) "Uygulama Mağazalarının Kullanımı" boyutunda gerçekleşmesidir. Bu durum, adayların eğitim öncesinde uygulama mağazalarını pasif birer tüketici olarak kullanırken, eğitim sonrasında eğitsel ihtiyaçlarına uygun yazılımları bilinçli bir şekilde arayan, seçen ve değerlendiren aktif birer eğitimci profiline dönüştüklerini göstermektedir. Ayrıca "Materyal Hazırlama" boyutundaki orta düzeyli etki büyüklüğü (d=0.56), adayların teknolojiyi içerik üretim aracı olarak benimsediklerini kanıtlamaktadır. Sonuç olarak, geometri odaklı mobil uygulama eğitiminin, öğretmen adaylarının dijital pedagojik yetkinliklerini ve mobil araçları mesleki gelişim için kullanma alışkanlıklarını önemli ölçüde geliştirdiği belirlenmiştir. Bu doğrultuda, öğretmen yetiştirme programlarında adayların mobil uygulamaları pedagojik bir süzgeçten geçirerek seçmelerine ve özgün materyal geliştirmelerine olanak tanıyan uygulamalı eğitimlerin yaygınlaştırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mobil öğrenme, eğitsel mobil uygulamalar, matematik eğitimi, öğretmen yetiştirme, yarı deneysel desen.

Bir Mesleki ve Teknik Okuldaki Öğrencilerin Tercihleri, Beklentileri ve Gelecek Planlarının Karşılaştırmalı İncelenmesi

Serkan Güner ^{1,*} & Ali Ünal ²

¹ Eğitim Bilimleri Necmettin Erbakan Üniversitesi

² Eğitim Yönetimi Necmettin Erbakan Üniversitesi

Özet

Mesleki eğitimde öğrencilerin okul ve alan tercihlerinin; bireysel ilgi, aile yönlendirmesi ve iş piyasası beklentileri gibi çok boyutlu etkenlerle şekillendiği bilinmektedir. Bu etkenlerin zaman içinde değişimi, öğrencilerin akademik ya da mesleki yönelimlerini ve mezuniyet sonrası planlarını önemli ölçüde etkilemektedir. Özellikle staj ve rehberlik uygulamalarının mesleki doyum ve kariyer hazırlığı üzerindeki belirleyici rolü, öğrencilerin bu süreçleri nasıl deneyimlediklerinin incelenmesini gerekli kılmaktadır. Bu çalışma, bir Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde bilişim teknolojileri ile elektrik/elektronik alanlarında öğrenim gören öğrencilerin okul tercih nedenlerini, mesleki beklentilerini ve gelecek planlarını sınıf düzeyine göre karşılaştırmalı olarak incelemeyi amaçlamaktadır. Nicel araştırma yaklaşımı benimsenmiş; mevcut durumu betimlemeyi hedefleyen betimsel tarama modeli uygulanmıştır. Çalışma tek bir okul bağlamında yürütüldüğü için bulgular genelleme amacı taşımamaktadır. Araştırmanın evrenini Anadolu'daki bir Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde 2025–2026 öğretim yılında bilişim teknolojileri ve elektrik/elektronik alanlarında 9. ve 12. sınıfta öğrenim gören tüm öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklemi ise bu evrenden kolayda örnekleme yoluyla ulaşılan ve gönüllü katılım sağlayan toplam 179 öğrenci meydana getirmektedir (9. sınıf n=107; 12. sınıf n=72). Veriler, demografik bilgiler, tercih nedenleri, okul deneyimleri ve mezuniyet sonrası planlara ilişkin kapalı uçlu maddelerin yanı sıra bir açık uçlu sorudan oluşan çevrimiçi anket aracılığıyla toplanmıştır. Analizlerde tanımlayıcı istatistikler kullanılmış; sınıf düzeyleri ve alanlar arasındaki farklar betimleyici ortalama karşılaştırmalarıyla değerlendirilmiştir. Açık uçlu yanıtlar kelime frekansları ve temel temalar doğrultusunda çözümlenmiştir. Bulgular, 9. sınıf öğrencilerinin okul tercihlerini daha olumlu değerlendirdiğini; 12. sınıf öğrencilerinde ise akademik hedeflerin güçlenip mesleki beklentilerin zayıfladığını göstermektedir. Mezuniyet sonrası planlarda üst sınıflarda üniversiteye yönelim artarken, işe başlama ve ustalık beklentisi düşmektedir. Sonuçlar, mesleki eğitimde staj ve kariyer rehberliği süreçlerinin öğrencilerin beklentileriyle uyumlu biçimde güçlendirilmesi gerektiğine işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mesleki eğitim, mesleki yönelim, kariyer beklentisi, alan seçimi

Sürdürülebilirliğin Sesi: Ortaokul Müzik Dersi Öğretim Programının Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları Bağlamında İncelenmesi

Esin Turan Güllaç

Sınıf Öğretmenliği Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Özet

Sağlıklı bir toplum ve yaşanabilir bir dünya için insanların estetik bir bakış açısı ve ekolojik farkındalık taşınmasında sanat eğitiminin stratejik bir rolü bulunmaktadır. Evrensel bir dil özelliği taşıması nedeniyle müzik bireylerin kendilerini ifade edebilmesinde en etkili araçtır. Müzik Eğitimi kazanımları ve programının değerlendirilmesi bu bağlamda özel bir önem taşımaktadır. Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'nın (SKA) içselleştirilmesinde disiplinler arası taşıdığı özellikler sayesinde müzik eğitimi özellikli bir potansiyele sahiptir. Bu araştırmanın temel amacı, Türkiye'de yürürlükte olan MEB Ortaokul (5, 6, 7 ve 8. Sınıf) Müzik Dersi Öğretim Programı'nın ve programda önerilen etkinliklerin SKA perspektifinden analiz edilmesidir. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi deseniyle gerçekleştirilecektir. Veri kaynağı olarak Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından yayımlanan 2018 Müzik Dersi Öğretim Programı temel alınmıştır. Verilerin toplanmasında araştırmacı tarafından geliştirilen ve üç boyuttan (Ekolojik, Materyal/Üretim, Kültürel) oluşan "Müzik Eğitiminde Sürdürülebilirlik Matrisi" kullanılmıştır. Elde edilen veriler betimsel analiz yöntemiyle çözümlenecektir. Araştırma sonucunda; öğretim programında yer alan "kendi çalgını yap" etkinliklerinin, atık materyallerin yeniden işlevlendirilmesi yoluyla Sorumlu Tüketim ve Üretim (SKA 12) amacına doğrudan ve uygulamalı katkı sağladığı tespit edilmiştir. Ayrıca yerel müzik kültürü ve türkülerin aktarımını hedefleyen kazanımların Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar (SKA 11) hedefiyle örtüştüğü; ancak İklim Eylemi (SKA 13) vurgusunun programda daha çok duyuşsal (doğa sevgisi) düzeyde kaldığı, bilişsel farkındalık düzeyinin artırılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma, müzik dersinin sadece sanatsal değil, sürdürülebilir yaşam becerileri kazandırmada da etkin bir disiplin olduğunu ortaya koymaktadır. Verilerin analizi devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Müzik eğitimi, sürdürülebilir kalkınma amaçları, öğretim programı, geri dönüşüm, ekolojik okuryazarlık.

Non-Visible Hierarchy Between Giftedness and Disability: Metaphoric Perceptions on Twice Exceptionality

Yunus Emre Demir ^{1,*} & Ramazan Karataş ¹

¹ Özel Eğitim Öğretmenliği Anadolu Üniversitesi

Özet

This study examines how prospective special education teachers perceive the relationship between giftedness and disability within the context of twice-exceptionality (2E), with particular attention to the presence of a normative hierarchical bias in these perceptions. Employing a qualitative phenomenological approach, the research used content analysis to categorize and interpret the metaphorical expressions provided by participants. Data were collected through an open-ended questionnaire administered to 210 special education teacher candidates at Anadolu University, Türkiye, which was designed to reveal metaphor-based responses. In total, 153 valid metaphors for giftedness, 138 for disability, and 143 for 2E were obtained, with non-metaphorical responses excluded from analysis. Metaphors regarding giftedness and disability were examined collectively, while those related to 2E were compared according to participants' course enrollment. Findings reveal a broad range of metaphorical conceptualizations concerning giftedness, disability, and 2E. A common pattern associated giftedness with rare and highly valued entities, reflecting a widespread belief that giftedness is inherently superior. In contrast, metaphors depicting disability further reinforced this hierarchical framing. Yet, participants who had taken the 2E course demonstrated a more sophisticated and differentiated understanding of 2E, viewing it not simply as a contradiction but as a complex, functional, holistic, and multifaceted construct. These results highlight the need for inclusive educational practices that address both the strengths and challenges of 2E students without privileging one over the other.

Anahtar Kelimeler: Twice-exceptionality, metaphorical perceptions, disability, giftedness, special education

Özel Gereksinimli Çocuğu Olan Ebeveynlerin Anne ve Baba Stresinde Yaşam Kalitesinin Etkisi

Safiye Çoban ¹, Rabia Orhan ¹ & Özen Yıldırım ^{2,*}

¹ Özel Eğitim Öğretmenliği Pamukkale Üniversitesi

² Ölçme ve Değerlendirme Pamukkale Üniversitesi

Özet

Özel gereksinimli çocukların gelişimsel farklılıklarından kaynaklı özel eğitim desteğine ihtiyaçları vardır. Bu çocukların yaş, cinsiyet, sosyokültürel düzey gibi faktörlere bağlı olarak akranlarına göre yeterli becerilere sahip olamaması onların hem fiziksel hem de psikolojik olarak desteklenmesini gerekli kılmaktadır. Bu süreçte sadece profesyonel yardım ve destek değil ailenin rolü çocuğun gelişiminde önemlidir. Normal bir çocuğa göre üstleneceği sorumlulukları artan anne ve babanın ebeveynlik stresi yaşadıkları görülmüştür. Ailelerin özel gereksinimli bir çocuğu yetiştirme, onun gelişimini destekleme ve eğitimine katılma konusunda kendini yeterli hissetmemesi kendine güvenmemesi ebeveynlik stresini ortaya çıkarmaktadır. Oysaki ebeveynlerin çocuğun gelişimini destekleyebilmesi ve ilgili görevleri yerine getirebilmeleri için ebeveynlerin psikolojik olarak sağlam olmaları beklenir. Bireyin yaşama olan uyumunu kolaylaştırma ve kendisini güçlü hissetmesinde rol oynayan yaşam kalitesi algısı, bireyin yaşamında tatmin edici ve değerli kılan yönlerini kapsamaktadır. Bu bağlamda yaşam kalitesi yüksek bir bireyin stres düzeyinin de düşük olması beklenir. Bu çalışmada özel gereksinimli çocuğa sahip anne ve babaların ebeveynlik stresleri üzerinde yaşam kalitesinin etkisi araştırılmıştır. İlişkisel tarama türündeki araştırmanın örneklemi uygun örnekleme yöntemi ile belirlenen özel gereksinim açısından farklı tanımlar almış çocuklara sahip anne ve babalar oluşturmaktadır. Veriler kişisel bilgi formu, Anne Baba Stres Ölçeği ve WHOQOL-KISAFORM aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmanın amacına uygun olarak veriler frekans, yüzdeye dayalı betimsel istatistikler ve anlam çıkarıcı istatistiklerden korelasyon ve çoklu regresyonla analiz edilmiştir. Sonuçlara göre özel gereksinimli çocukları olan anne ve babaların ebeveynlik stres düzeyleri ile ve yaşam kalitesi algıları arasında negatif ilişkinin çıkması, aileye ve çocuğa ait demografik ve sosyoekonomik faktörlerin bu ilişkiyi etkilemesi beklenmektedir. Elde edilen bilgilerin ailelerle çalışan uzmanlara, ailelere sunulacak destek açısından rehber olacağı ve özel eğitim kurumlarında aileler için düzenlenebilecek etkinliklere yol göstereceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Özel eğitim, ebeveyn, anne baba stresi, yaşam kalitesi, özel gereksinimli çocuk

Üstün Yeteneklilerin Eğitiminde Tersine Mühendislik Uygulamaları: Bilsem Öğrencileri İçin Yenilikçi Bir Yaklaşım

Serap Oktay ^{1,*}, Sevilay Oktay ² & Hilal Aktamış ³

¹ Biyofizik Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

² Fizik Öğretmenliği Milli Eğitim

³ Fen Bilgisi Öğretmenliği Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

Tersine mühendislik, mevcut bir cihazın ya da sistemin parçalarına ayrılarak çalışma prensiplerinin anlaşılması ve elde edilen bilgilerin yeniden yapılandırılması sürecidir. Günümüzün karmaşık teknolojik yapısında bu yöntem, yalnızca bir mühendislik yaklaşımı değil; aynı zamanda analitik düşünme, problem çözme ve yaratıcı üretimi destekleyen güçlü bir pedagojik araç olarak öne çıkmaktadır. Özellikle Bilim ve Sanat Merkezlerinde (BİLSEM) eğitim alan özel yetenekli öğrenciler için tersine mühendislik temelli etkinlikler, onların bilimsel akıl yürütme becerilerini geliştirmek ve potansiyellerini ortaya çıkarmak açısından büyük önem taşır. Üstün yetenekli öğrencilerin karmaşık yapıları çözümleme ve sistematik düşünme eğilimleri, bu uygulamaları onların gelişim düzeyine uygun ve zihinsel açıdan uyarıcı hâle getirir. Tersine mühendislik etkinlikleri sayesinde öğrenciler günlük hayatta kullandıkları araçları sökerek iç mekanizmalarını keşfeder, ardından edindikleri bilgilerle alternatif ve işlevsel modeller tasarlarlar. Bu süreç, öğrencilerin mühendislik tasarım döngüsünü deneyimlemelerini, disiplinler arası düşünme becerilerini geliştirmelerini ve yenilikçi çözümler üretmelerini sağlar. TÜBİTAK 4005 Yenilikçi Eğitim Teknolojileri programı kapsamında fen bilimleri öğretmenlerine verilen mesleki gelişim eğitimleri, bu yaklaşımın sınıf ortamlarına etkili şekilde taşınmasına katkıda bulunmuştur. Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2024 Fen Bilimleri Öğretim Programı ile uyumlu yürütülen proje, mühendislik becerilerinin geliştirilmesini, yaratıcılığın desteklenmesini ve bilimsel süreçlerin daha derin kavranmasını hedeflemektedir. Tersine mühendislik uygulamalarının üstün yetenekli öğrencilerin eğitimine dahil edilmesi, yalnızca akademik başarıyı artırmakla kalmayıp bilimsel merakı, üretkenliği ve özgünlüğü besleyerek ülkenin gelecekteki bilimsel insan kaynağının güçlenmesine önemli katkılar sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tersine mühendislik, BİLSEM, fen eğitimi, üstün yetenekliler

Otizm Spektrum Bozukluğunda Sanal Gerçeklik Uygulamaları: Türkiye’de Yapılan Lisansüstü Tezler Üzerine Bir İnceleme

Gülsüm Elif Çorbacı Serin

Özel Eğitim Öğretmenliği Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

Gelişimin erken dönemlerinde ortaya çıkan, iletişim ve sosyal etkileşimde ciddi bozukluklarla tanımlanan Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB), American Psikiyatri Birliği’nin 2013 yılında yayınlamış olduğu DSM 5’te yeniden tanımlanmış olan nöro-gelişimsel bir bozukluktur. Tekrarlayan ve uygun olmayan davranışların sergilenmesi, sosyal etkileşim ile dil ve iletişim becerilerinde yetersizlikler ve rutinlerde ısrarcı olma gibi özellikler, bu bozukluğun genel özellikleri arasında yer almakta ve spektrum erken çocukluktan başlayıp yaşam boyunca devam etmektedir. Yapılan çalışmalar OSB olan çocukların teknoloji kullanımına yatkın olduklarını göstermektedir. Teknolojiye odaklanan program ve etkinliklerinin OSB olan öğrencilere özellikle ilgi çekici gelebileceği ve güçlü yönlerini geliştirebileceği düşünülmektedir. Sanal gerçeklik uygulamaları, bilgisayarlar aracılığıyla üretilen üç boyutlu ortamlarda, etkileşime girmek için yine bilgisayarların, ekranların ve ara yüzlerin kullanıldığı sistemlerdir. Sanal gerçeklik uygulamaları son yıllarda yardımcı teknoloji araçları arasında yer almakta ve bu uygulamalar eğitim müdahalelerinde etkili bir araç olarak ortaya çıkmaktadır. Sanal gerçeklik uygulamalarında oturumlar kontrollü bir ortam sağlar. Bu uygulamalar aynı zamanda öğrenmenin gerçekleşebilmesi için anında geri bildirim verir. Dinamik bir uygulama oldukları için ezberci öğrenmeye odaklanmaz ve genellemeyi kolaylaştırabilir. Uygulamaların öğrencilere özellikle ilgi çekici gelebileceği ve öğrencilerin güçlü yönlerini geliştirebileceği düşünülmektedir. Uluslararası alan yazında yapılan çalışmalar, sanal gerçeklik uygulamalarının OSB olan çocukların eğitimleri üzerinde etkili olduğunu, ilgi alanlarını geliştirebildiğini ve sosyal katılımlarını teşvik ettiğini göstermektedir. Bireyler için kontrollü ve destekleyici bir ortam sağlayarak OSB olan çocukların günlük hayatta karşılaştıkları olumsuz tepkiler ve reddedilme duygusuna da engel olmaktadır. Ayrıca son derece motive edici olan bu uygulamalar, OSB olan çocukların becerileri güvenli bir şekilde prova etmeleri ve uygulamaları için umut verici bir platform gibi görünmektedir ancak ülkemizde bu bulguyu destekleyecek çalışmalar sınırlıdır. Bu bilgilerden hareketle bu çalışmada Türkiye’de OSB olan çocuklarla sanal gerçeklik uygulamaları üzerine yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın veri toplama aşamasında, YÖK Tez Tarama Sistemi’nde “sanal gerçeklik” ve “Otizm Spektrum Bozukluğu” anahtar kelimeleri ile “konu adı” ve “özet” üzerinden arama yapılmış ve bu seçimlerle dizinlenen beş lisansüstü teze ulaşılmıştır. Ulaşılan tezlerden dördü yüksek lisans biri doktora tezidir. Tezlerin üçünde sosyal becerilerin, birinde güvenlik becerilerinin ve birinde günlük yaşam becerilerinin OSB olan çocuklara sanal gerçeklik uygulaması ile öğretimi amaçlanmıştır. Çalışma kapsamında incelenen tüm lisansüstü tezlerde, OSB olan çocuklara hedeflenen becerilerin öğretiminde sanal gerçeklik uygulamalarının etkili olduğu, bunun yanı sıra edinilen becerilerin kalıcı olduğu ve katılımcıların bu becerileri farklı ortamlarda genelledebildikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Otizm spektrum bozukluğu, sanal gerçeklik, eğitim

PDR Hizmetlerinde Öğrenme Analitiği (ÖA) Kullanımının Teorik Çerçevesi ve Etik İkilemlere Yönelik Hibrit Çözüm Modeli

Alperen Kökcü

Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme/Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Sorgun Rehberlik ve Araştırma Merkezi

Özet

Bu bildiri, Öğrenme Analitiği (ÖA) ve yapay zekâ temelli erken uyarı sistemlerinin Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik (PDR) hizmetlerine entegrasyonunun ortaya çıkardığı etik ikilemleri kuramsal bir bütünlük içinde incelemektedir. ÖA'nın öğrencilerin akademik, davranışsal ve sosyal-duygusal göstergelerinden hareketle riskleri öngörme ve erken müdahale süreçlerini destekleme kapasitesi, PDR alanı için önemli fırsatlar sunmakla birlikte gizlilik, özerklik, zarar vermeme ve hesap verebilirlik ilkeleri üzerinde çok katmanlı bir baskı yaratmaktadır. Çalışma, özellikle sürekli dijital izleme uygulamalarının öğrenci özerkliğini ve güven ilişkisini zedeleme olasılığını; algoritmik önyargıların yanlış pozitif tahminler üzerinden damgalayıcı sonuçlara yol açmasını; yapay zekâ modellerinin “kara kutu” niteliğinin mesleki hesap verebilirliği sınırlamasını ve kişisel verilerin işlenmesinde KVKK uyumunun gerektirdiği sorumlulukları ayrıntılı biçimde tartışmaktadır. Bu gerilimleri aşmak amacıyla, yapılandırmacı etik yaklaşımı ile algoritmik sorumluluk ilkelerini bir araya getiren Hibrit Algoritmik Sorumluluk Modeli önerilmektedir. Model, PDR uzmanlarının karar süreçlerinde açıklanabilirlik, zorunlu istişare, müzakere temelli değerlendirme ve veri okuryazarlığı bileşenlerini merkeze alarak hem insan merkezli etik ilkeleri hem de teknolojik doğruluk gereksinimlerini dengeleyen bir çerçeve sunmaktadır. Sonuç olarak çalışma, ÖA'nın PDR bağlamında güvenli, şeffaf ve mesleki etikle uyumlu biçimde kullanılabilmesi için kapsamlı bir yol haritası oluşturarak, alan uzmanlarının etik duyarlılığını ve teknoloji okuryazarlığını güçlendirme gereğini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Öğrenme analitiği, PDR etiği, algoritmik önyargı, hibrit sorumluluk modeli, gizlilik, hesap verebilirlik, erken uyarı sistemleri

Yapay Zekâ Dönüşümü Bağlamında Okul Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik (PDR) Uzmanlarının Yenilenen Dijital ve Mesleki Yeterlilikleri

Abdullah Aldemir

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Özet

Yapay Zeka (YZ) ve Üretken YZ (GenAI) teknolojilerinin eğitim ekosistemine hızla nüfuz etmesi, Okul Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik (PDR) hizmetlerinde operasyonel ve etik bir paradigma değişimini zorunlu kılmaktadır. Bu çalışma; YZ'nin PDR süreçlerine sunduğu idari verimlilik fırsatlarını ve beraberinde getirdiği algoritmik yanlılık, veri mahremiyeti ve "insan olmayan terapist" sorunu gibi riskleri, Teknoloji Kabul Modeli (TAM) ve Sosyal Bilişsel Kariyer Teorisi (SCCT) çerçevesinde incelemeyi amaçlamaktadır. Bütünleştirici bir yaklaşımla (integrative approach) ele alınan bu çalışmada, uluslararası mesleki yeterlilik standartlarının (ASCA Ulusal Modeli ve EBCC/GCDF) YZ çağına adaptasyon stratejileri karşılaştırmalı olarak analiz edilmiştir. Araştırma bulguları, YZ entegrasyonunun PDR uzmanlarında ikili bir tutum oluşturduğunu göstermektedir: TAM bağlamında YZ, program yönetimi ve veri analizi gibi idari görevlerde "Algılanan Kullanışlılık" (PU) düzeyi yüksek bir araç olarak benimsenirken; terapötik ve duyuşsal süreçlerde empati eksikliği ve etik kaygılar nedeniyle "YZ Kaygısı" oluşturmaktadır. Uluslararası standartlar açısından yapılan incelemede; ASCA modelinin YZ'yi veri temelli savunuculuk için pragmatik bir araç olarak konumlandığı, buna karşın Avrupa merkezli standartların AB YZ Yasası (EU AI Act) etkisiyle yasal uyum (compliance) ve risk yönetimine odaklandığı tespit edilmiştir. Sonuç olarak, YZ'nin PDR uzmanının yerini alacak bir ikame değil, mesleki yetkinliği artıran stratejik bir ortak olduğu vurgulanmıştır. Ancak bu ortaklık, uzmanların sadece "teknoloji kullanıcısı" değil, aynı zamanda "dijital adalet savunucusu" ve "etik denetleyici" rollerini üstlenmesini gerektirmektedir. Çalışma, PDR lisansüstü ve hizmet içi eğitim programlarının; algoritmik okuryazarlık, veri etiği ve insan-makine işbirliği yetkinliklerini içerecek şekilde yeniden yapılandırılması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Okul psikolojik danışmanlığı, yapay zekâ, teknoloji kabul modeli (TAM), dijital yeterlilikler, meslek etiği.

Duygu Düzenleme Esnekliği Ölçeğinin Türkçe Uyarlama: Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması

Mehtap Aktaş¹ & Zeynep Akkuş Çutuk^{1,*}

¹ Eğitim Bilimleri Trakya Üniversitesi

Özet

Duygu düzenleme esnekliği, bireylerin farklı duygusal durumlarda çeşitli duygu düzenleme stratejileri arasından bağlama en uygun olanı seçebilme kapasitesine işaret etmektedir. Bu çalışmanın amacı, Duygu Düzenleme Esnekliği Ölçeğinin (Emotion Regulation Flexibility Questionnaire) Türkçe formunun psikometrik özelliklerini inceleyerek geçerlik ve güvenilirliğini değerlendirmek ve böylece ölçeğin Türkçe konuşulan bağlamlarda kullanımını yaygınlaştırmaktır. Bu amaçla öncelikle ölçeğin dil geçerliği çalışmaları sekiz uzman yardımıyla gerçekleştirilmiştir. Ardından, gönüllü katılımcılardan elde edilen iki bağımsız veri seti kullanılmıştır. Birinci grupta açımlayıcı faktör analizi sonuçları, ölçeğin orijinal formu ile uyumlu tek faktörlü bir yapı gösterdiğini ortaya koymuştur. İkinci grupta gerçekleştirilen doğrulayıcı faktör analizi de bu tek boyutlu modeli desteklemiştir. Ayrışan ve bileşen yapı geçerliği bulguları, ölçeğin yapı geçerliğine ek kanıt sunmaktadır. İç tutarlılık güvenilirliği yüksek düzeydedir ve bileşik güvenilirlik katsayıları kabul edilebilir sınırların üzerindedir. Test tekrar test güvenilirlik katsayısının yüksek olduğu bulunmuş, cinsiyete göre yürütülen ölçme değişmezliği analizleri ise gruplar arası ortalama karşılaştırmalarının yapılabileceğini göstermiştir. Bu bulgulardan yola çıkılarak, duygu düzenleme esnekliği ölçeğinin, bilimsel ve psikometrik açıdan güvenilir ve geçerli olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Duygu düzenleme esnekliği, ölçek uyarlama, geçerlik, güvenilirlik, Türkçe form

Beliren Yetişkinlikte Bilişsel Esneklik, Hoşgörü ve Minnettarlık İlişkisi

Reyhan Gökçeler

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık İstanbul Medeniyet Üniversitesi

Özet

Bu araştırmanın amacı; beliren yetişkinlerde bilişsel esneklik, hoşgörü ve minnettarlık düzeyinin birbiriyle ilişkisini anlamak; bu düzeylerinin bazı demografik değişkenlere göre nasıl değiştiğini incelemektir. Araştırma yöntemi olarak nicel araştırma desenlerinden yordayıcı ilişkisel tarama deseni kullanılmıştır. Katılımcılar tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilmiş; 244 kadın, 153 erkek olmak üzere 397 kişiden oluşmuştur. Veriler 2022 yılı nisan, mayıs ve haziran aylarında toplanmıştır. Araştırmada verilerin toplanması için Demografik Bilgi Formu, Bilişsel Esneklik Ölçeği, Hoşgörü Ölçeği ve Minnettarlık Ölçeği olmak üzere toplam 4 veri toplama aracı kullanılmıştır. Verilerin analizinde değişkenler arasındaki ilişkilerin incelenmesi amacıyla Pearson Moment Çarpım Korelasyonu, yordayıcı gücü incelemek amacıyla Basit Doğrusal Regresyon, sürekli değişkenlerin kategorik değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek amacıyla t-Testi ve ANOVA ve LSD post hoc testleri gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonunda elde edilen bulgulara göre; beliren yetişkinlikte bilişsel esneklik, hoşgörü ve minnettarlık arasında pozitif ilişki bulunmuştur. Cinsiyet faktörü açısından bilişsel esneklik ve hoşgörü düzeyinde bir farklılık bulunmazken minnettarlık düzeyinde kadınların erkeklere göre daha yüksek puana sahip olduğu görülmüştür. Sosyo-ekonomik düzey açısından ise bilişsel esneklik ve minnettarlık düzeylerinin yüksek sosyo-ekonomik durumda anlamlı farklılık gösterdiği ancak hoşgörü düzeyinde sosyo-ekonomik düzeyin anlamlı bir fark oluşturmadığı bulunmuştur. Medeni hâle göre minnettarlık düzeyinin evli bireylerde bekarlara göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. Hâlihazırda romantik ilişkinin var olup olmaması durumuna göre ise minnettarlık düzeyinin anlamlı farklılık oluşturmadığı görülmüştür. Gelecek çalışmalara öneri olarak bu konu başlıklarında gelişim dönemlerinin kişi üzerindeki etkisini görmek açısından boyamsal bir çalışma; farklı demografik özelliklerin etkisini görmek açısından spesifik bir inceleme; katılımcı seçiminde yalnızca beliren yetişkinlik değil diğer yaş gruplarıyla da çalışmalar yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Beliren yetişkinlik, bilişsel esneklik, hoşgörü, minnettarlık

Üniversite Öğrencilerinin Çevrimiçi Romantik İlişkilere Yönelik Görüşleri

Şerife Gonca Zeren ^{1,*}, Beyza Bulut ², Mihriban Betül Yılmaz ³, Arzu Buyruk Genç ⁴,
Yağmur Amanvermez Kılıçkırın ⁵ & İlayda Doğan ⁶

¹ Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

² Milli Eğitim Bakanlığı

³ Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Yıldız Teknik Üniversitesi

⁴ Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bahçeşehir Üniversitesi

⁵ Medikal ve Klinik Psikoloji Tilburg Üniversitesi, Hollanda

⁶ Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Özet

Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin çevrimiçi romantik ilişkilere (ÇRİ) yönelik görüşlerini derinlemesine incelemek amaçlanmıştır. TÜBİTAK tarafından desteklenen 223K502 no'lu proje kapsamında, bilgilendirilmiş onamları alınan 34 lisans öğrencisiyle yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Araştırma, fenomenolojik desende yürütülmüştür. Veriler, tematik analiz yöntemi kullanılarak incelenmiş ve MAXQDA 24 programıyla analiz edilmiştir. Katılımcılar, çevrimiçi ortamın kendini ifade etmeyi kolaylaştırdığını ve yazılı-sürekli iletişimin duygusal yakınlığı artırabildiğini belirtmiştir. Bununla birlikte güven ve bağlılık konularında görüşler farklılık göstermektedir. Bazı katılımcılar çevrimiçi ilişkilerin yüz yüze ilişkilerle benzer nitelikte olduğunu savunurken, diğerleri fiziksel mesafeyi önemli bir sınırlılık olarak görmektedir. Fiziksel temasın eksikliği ise çoğunlukla ilişkinin niteliğini belirleyen temel bir unsur olarak görülmemektedir. Katılımcılar çevrimiçi kimlik sunumunun özgüveni artırabildiğini, ancak idealize profillerin güven sorunlarına yol açtığını dile getirmiştir. Teknik aksaklıklar, duygu aktarımındaki sınırlılıklar ve yanlış anlamalar yaygın sorunlar olarak belirtilmiştir. Buna karşın hızlı erişim, sürekli iletişim ve sosyal çevreyi genişletebilme önemli avantajlar olarak görülmektedir. Ayrıca çevrimiçi ilişkilerin daha az sorumlulukla başlatılıp sonlandırılabilmesi hem kolaylaştırıcı hem de riskli bir özellik olarak değerlendirilmiştir. Geçmiş deneyimlerin bireylerin güncel tutumlarını güçlü biçimde etkilediği ifade edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çevrimiçi romantik ilişki, üniversite öğrencileri, tematik analiz.

* Bu çalışma, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) tarafından 223K502 Numaralı proje ile desteklenmiştir. Projeye verdiği destekten ötürü TÜBİTAK'a teşekkürlerimizi sunarız.

Çevrimiçi İlişkilerin Anatomisi: Modern Flörtü Anlamak

Şerife Gonca Zeren ^{1,*}, Mihriban Betül Yılmaz ², Arzu Buyruk Genç ³, Yağmur Amanvermez Kılıçkiran ⁴, Beyza Bulut ⁵, Devrim Alıcı ⁶, Aykut Sevik ⁷ & Eda Nur Takan ⁸

¹ Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

² Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Yıldız Teknik Üniversitesi

³ Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bahçeşehir Üniversitesi

⁴ Medikal ve Klinik Psikoloji, Hollanda Tilburg Üniversitesi, Hollanda

⁵ Millî Eğitim Bakanlığı

⁶ Eğitimde Ölçme Değerlendirme Mersin Üniversitesi

⁷ Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

⁸ Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Özet

Bu araştırmada çevrimiçi romantik ilişkiler ve flört arkadaşlık uygulamalarına yönelik tutumları anlamak amaçlanmaktadır ve bu çalışma TÜBİTAK tarafından 223K502 numaralı proje ile desteklenmektedir. Araştırmada katılımcıların kişilik özelliklerinin ve bağlanma stillerinin, sosyal medyanın cazibesi, romantik ilişkide kendini açma ve yeni teknolojilere yönelik öz yetkinliğin aracı etkileriyle bağlantılı olarak, çevrimiçi romantik ilişkilere ve flört-arkadaşlık uygulamalarına yönelik tutumları nasıl etkilediğine yönelik bir model geliştirmeyi amaçlanmaktadır. Araştırmada nitel ve nicel yöntemlerin bir arada kullanıldığı keşfedici sıralı karma yöntem deseni kullanılmaktadır. Araştırma, üniversite öğrencilerine yönelik hazırlanan ve bu konulardaki görüşlerini almak amacıyla hazırlanan bir anketle başlamış, 318 kişiden toplanan verilerle yapılan analizler sonucunda çevrimiçi romantik ilişki deneyimini en güçlü yordayan değişkenin çevrimiçi iletişim biçimi olduğu, bunu çevrimiçi tanışma ve yaş değişkeninin izlediği, cinsiyetin ise çevrimiçi romantik ilişki deneyimi üzerinde anlamlı bir etkisi olmadığı bulunmuştur. Ardından üniversite öğrencilerinin görüşlerini derinlemesine anlamak amacıyla gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmelerde 34 katılımcının görüşleri alınmış, bu görüşlerin analizi sonrasında Çevrimiçi Romantik İlişkilere Yönelik Tutum Ölçeği ve Flört/Arkadaşlık Uygulamalarına Yönelik Tutum Ölçeği geliştirilmiştir. Araştırma kapsamında ayrıca Yeni Teknolojilere Yönelik Özyetkinlik Ölçeği de Türkçeye uyarlanmıştır. Adı geçen ölçeklerin geçerlik ve güvenirlik çalışmaları tamamlanmıştır. Tüm bu aşamalarda, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Yıldız Teknik Üniversitesi ve Mersin Üniversitesi ağırlıklı olmak üzere çeşitli üniversitelerin lisans öğrencileri olan yaklaşık 2000 kişinin katılımı ile veriler toplanmıştır. Projenin sonraki adımında, kişilik özelliklerinin ve bağlanma stillerinin, sosyal medyanın cazibesi, romantik ilişkide kendini açma ve yeni teknolojilere yönelik öz yetkinliğin çevrimiçi romantik ilişkilere ve flört-arkadaşlık uygulamalarına yönelik tutumlara etkileri yapısal eşitlik modellemesi ile ortaya konacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çevrimiçi romantik ilişkiler, flört arkadaşlık uygulamaları, üniversite öğrencileri

* Bu çalışma, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) tarafından 223K502 Numaralı proje ile desteklenmiştir. Projeye verdiği destekten ötürü TÜBİTAK'a teşekkürlerimizi sunarız.

Tersine Mühendislik ve Biyofizik: Tıp Eğitiminde Yenilikçi Yaklaşımlar

Serap Oktay ^{1,*}, Seçil Oktay ² & Hilal Aktamış ³

¹ Biyofizik Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

² Çocuk Nöroloji Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

³ Fen Bilgisi Öğretmenliği Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

Tersine mühendislik, biyolojik yapıların ve karmaşık tıbbi süreçlerin analizinde giderek daha fazla kullanılan bir yöntem olarak tıp ve biyofizik alanlarında önemli bir yer edinmektedir. Radyografi, bilgisayarlı tomografi, manyetik rezonans görüntüleme, ultrasonografi, elastografi ve optik görüntüleme gibi ileri tıbbi görüntüleme yöntemleri ile üç boyutlu tarama tekniklerinin bütünleştirilmesi, iç ve dış anatomik yapıların yüksek çözünürlükte modellenmesine olanak sağlamaktadır. Bu modelleme süreçleri; kişiye özgü protez, ortez ve implant tasarımı, cerrahi planlama ve biyomodelleme gibi klinik uygulamalarda önemli avantajlar sunmakta ve tersine mühendisliğin tıp eğitimindeki işlevselliğini artırmaktadır. Literatürdeki çalışmalar, tersine mühendisliğin doğrudan klinik uygulamalara katkısının yanı sıra, tedarik zinciri yönetimi ve medikal üretim süreçleri gibi dolaylı alanlarda da önemli rol oynadığını göstermektedir. Üç boyutlu tarama ve eklemeli üretim teknolojilerinin tıp alanına entegrasyonu, diş hekimliği, doku mühendisliği, tıbbi cihaz tasarımı ve hareket analizi gibi disiplinlerde geniş kapsamlı kullanım fırsatları sunmaktadır. Femur rekonstrüksiyonuna yönelik kavram kanıtı çalışmasında, anatomik model ile referans model arasındaki %0,1'den düşük farklılıklar, tersine mühendislik tabanlı modellemenin yüksek doğruluk ve güvenilirliğini desteklemektedir. Yöntemin uygulanabilirliğini doğrularken aynı zamanda tutarlı ve güvenilir sonuçlar üretme potansiyelini vurgulamaktadır. Bulgular, tersine mühendisliğin Temel Tıp Biyofizik derslerine entegrasyonunun eğitimsel açıdan güçlü bir değer sunduğunu göstermektedir. Bu entegrasyon, öğrencilere biyolojik yapıların fiziksel ilkelerini kavrama, üç boyutlu biyolojik modeller oluşturma ve kişiselleştirilmiş tıbbi çözümler tasarlama gibi yetkinlikler kazandırma potansiyeline sahiptir. Gelecekte tersine mühendislik ve biyofiziğin daha yakın etkileşimi, tıp eğitiminde uygulamaya dayalı, yenilikçi ve bireyselleştirilmiş öğrenme yaklaşımlarının gelişimine önemli ölçüde katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tersine mühendislik, biyofizik, tıp eğitimi, tıbbi görüntüleme, üç boyutlu modelleme.

Gerçekçi Matematik Eğitimi İle İlkokul Öğrencilerinin Üst Bilişlerinin Geliştirilmesi

Yeşim Bayrak ^{1,*} & Esin Acar Yürekli ²

¹ Sınıf Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı

² Sınıf Öğretmenliği Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

Bu araştırmada Gerçekçi Matematik Eğitimi (GME) yaklaşımı yoluyla matematik problemleri çözerken üst biliş becerilerinin nasıl gerçekleştiği ve bu becerilerin geliştirilme sürecinin ayrıntılı olarak incelenmesi amaçlanmıştır. İlkokul öğrencileri ile yapılan çalışma, eylem araştırması deseninde yürütülmüştür. Çalışma grubunu, Aydın ili merkezde yer alan bir devlet ilkokulunun 4. sınıfında öğrenim gören, üst biliş göstergelerinde eksiklikleri belirlenen ve herhangi bir öğrenme yetersizliği konusunda Rehberlik ve Araştırma Merkezi (RAM) raporu bulunmayan dokuz öğrenci oluşturmaktadır. Veriler matematik problemleri, dereceli puanlama anahtarı ve araştırmacı günlükleri aracılığı ile toplanmıştır. Matematik problemleri Gerçekçi Matematik Eğitimi yaklaşımına uygun olarak hazırlanmış, problemleri çözme sürecinde sesli düşünme protokolü uygulanmıştır. Dört eylem döngüsünden oluşan altı haftalık uygulama sürecinde kullanılan ‘düşünüyorum kartı’, ‘akran düşünme kartı’ ve ‘öz değerlendirme kartı’ gibi araçlar ve ‘model olma’, ‘üst bilişsel yönlendirme’, ‘yüksek sesle düşünme’, ‘çiftli problem çözme’, ‘bilinenleri tanımlama’ gibi stratejiler ile eylem planları sürekli olarak iyileştirilmiştir. Uygulanan eylem planları kapsamında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrencilerin üst bilişsel becerilerinin gelişimine önemli düzeyde katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Gerçekçi matematik eğitimi, ilkokul öğrencileri, üst biliş gelişimi, problem çözme

Sınıflarında Geçici Koruma Altında Öğrenciler Bulunan Sınıf Öğretmenlerinin Çokkültürlü Öğretmen Yeterlilikleri Ve Kapsayıcı Eğitime Yönelik Özyeterlilikleri

Aslıhan Selcen Bingöl¹ & Ahmet Çelik^{2,*}

¹ Amerikan Kültürü ve Edebiyatı Gazi Üniversitesi

² Sınıf Öğretmenliği Milli Eğitim Bakanlığı

Özet

Küreselleşme, zorunlu göç hareketleri ve sosyo-kültürel çeşitlilik, günümüz eğitim sistemlerinin en kritik dönüşüm alanlarından biri hâline gelmiştir. Türkiye, özellikle Suriye ve Irak'taki iç savaşlar sonucunda yoğun bir göç akınıyla karşılaşmış; bu süreçte geçici koruma altındaki öğrencilerin eğitim sistemine entegrasyonu hem pedagojik hem de yapısal açıdan önemli bir ihtiyaç olarak ortaya çıkmıştır. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülen PİKTES projesi geçici koruma altındaki öğrencilerin eğitime erişimini desteklemiş olsa da sınıf öğretmenlerinin çok kültürlü öğretmen yeterlilikleri ve kapsayıcı eğitime yönelik öz yeterlilikleri üzerine yapılan çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Bu araştırma, literatürdeki bu boşluğu doldurmak amacıyla yürütülmektedir. Araştırmanın amacı, Ankara ilindeki devlet ilkokullarında görev yapan ve sınıflarında geçici koruma altındaki öğrenciler bulunan sınıf öğretmenlerinin çok kültürlü öğretmen yeterlilikleri ile kapsayıcı eğitime yönelik öz yeterlilikleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Çalışma nicel araştırma yaklaşımına dayalı betimsel tarama modeli ile yürütülmektedir. Veri toplama aracı olarak Kılcan & Şimşek (2021) tarafından geliştirilen “Kapsayıcı Eğitime Yönelik Farkındalık/Özyeterlilik Ölçeği” ile Babayigit, & Güven (2024) tarafından geliştirilen “Çokkültürlü Öğretmen Yeterlilikleri Ölçeği” kullanılacak; örneklem tabakalı örnekleme yöntemiyle belirlenecektir. Veriler SPSS programında frekans, yüzde, normallik testi ve uygun istatistiksel analiz teknikleriyle değerlendirilecektir. Araştırmanın bulgularının, öğretmenlerin çok kültürlü sınıflarda karşılaştıkları güçlükleri, pedagojik yeterlilik düzeylerini ve kapsayıcı eğitim uygulamalarına yönelik hazır oluştuklarını ortaya koyması; ayrıca eğitim politikalarına, hizmet içi eğitim politikalarına, eğitim programlarına ve kapsayıcı eğitim stratejilerine katkı sunması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kapsayıcı eğitim, çokkültürlü öğretmen yeterlikleri, geçici koruma altındaki öğrenciler, özyeterlilik, sınıf öğretmenleri.

Kaynakça

- Babayigit, B., & Güven, M. (2024). Öğretmen Adaylarına Yönelik Çokkültürlü Öğretmen Yeterlilikleri Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 44(1), 497-525. <https://doi.org/10.17152/gefad.1292079>
- Kılcan, B., & Şimşek, Ü. (2021). Kapsayıcı Eğitime Yönelik Farkındalık Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması (Developing Awareness Scale for Inclusive Education: A Validity and Reliability Study). *Anadolu Kültürel Araştırmalar Dergisi (ANKAD)*, 5(2), 120–130.

Coğrafya Öğretiminde Dijital Hikâyelerin Kullanımı: Kavramsal Bir Alanyazın İncelemesi

Emre Kılıç ^{1,*} & Bilgin Ünal İbret ²

¹ Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Kastamonu Üniversitesi

² Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü Kastamonu Üniversitesi

Özet

Dijital çağda eğitim, mekânsal kavrayışı ve kültürel empatiyi disiplinler arası düzeyde güçlendirmek amacıyla giderek daha fazla anlatı temelli öğretim araçlarını eğitim-öğretim süreçlerine entegre etmektedir. Metin, görsel, işitsel ve video unsurlarını bir araya getiren çok modlu anlatılar olarak dijital hikâye anlatıcılığı; insan-çevre etkileşimleri ve küresel karşılıklı bağımlılık gibi soyut coğrafi kavramları öğrenci merkezli ve ilişkilendirilebilir öğrenme deneyimlerine dönüştürerek, coğrafya öğretimine güçlü bir yaklaşım sunmaktadır. Yenilikçi pedagojilere ihtiyaç duyan coğrafya disiplini, eleştirel sorgulamayı ve duyuşsal katılımı teşvik eden yapılandırmacı öğrenme ilkeleriyle uyum göstermektedir. Bu kavramsal alanyazın incelemesi, bireysel çalışmaların ampirik değerlendirmesine girişmeksizin dijital hikâyelerin coğrafya öğretimindeki kuramsal temellerini ve potansiyel kullanım alanlarını tartışmaktadır. Bruner'in anlatı bilişi ve Vygotsky'nin yakınsak gelişim alanı gibi temel kuramsal çerçevelerden yararlanan inceleme, dijital hikâye anlatıcılığını bilişsel haritalama ile duygusal yankı arasında bir köprü olarak kavramsallaştırmaktadır. Bu çalışma üç temel boyutu ortaya koymaktadır. Bunlar; İklim göçü veya kentsel eşitsizlikler gibi coğrafi temaları açıklamak için eğitimcilerin hikâyeleri birlikte yapılandırdığı anlatı iskeletleri, Mekânsal okuryazarlığı derinleştirmek amacıyla CBS araçları ve çoklu ortam bileşenlerinin entegrasyonunu mümkün kılan çok modlu olanaklar, Kültürel açıdan duyarlı anlatılar yoluyla farklı öğrenen gereksinimlerini karşılamaya yönelik kapsayıcılık potansiyeli şeklindedir. Bu kavramsal çerçeveler; dijital hikâyelerin ezbere dayalı öğrenme gibi geleneksel coğrafya öğretiminin sınırlılıklarını diyalojik öğrenme ve yansıtıcı uygulamalar aracılığıyla nasıl azaltılabileceğini göstermektedir. Kavramsal olarak bu yaklaşım, UNESCO'nun sürdürülebilir kalkınma amaçları bağlamında dijital yeterliklere yaptığı vurguyla uyumlu olup öğretmenleri anlatı süreçlerinin kolaylaştırıcıları konumuna yerleştirmektedir. Bununla birlikte teknolojik araçlara eşit erişim gerekliliği ve kültürel yanlış temsilleri önlemek için etik hikâye anlatımı yönergelerine duyulan ihtiyaç önemli sınırlılıklar olarak öne çıkmaktadır. İnceleme, öğretmen yetiştirme programlarının bu kavramsal araçları içerecek şekilde yapılandırılmasını savunmakta ve coğrafya öğretiminde anlatı temelli pedagojilere doğru bir dönüşümü teşvik etmektedir. Buradan hareketle, gelecekte konuyla ilgili yapılacak olan kavramsal çalışmalarda yapay zekâ destekli hikâye anlatımı kullanılarak coğrafya öğretimi daha etkin bir hale getirilebilecektir.

Anahtar Kelimeler: Coğrafya, coğrafya öğretimi, dijital hikâye.

Sosyal Bilgiler Dersinde Bir Beceri Olarak Yapay Zekâ Okuryazarlığı

Birön Uçan ^{1,*} & Mustafa Akkaya ²

¹ Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

² Tarih Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

Günümüzde hızla gelişen teknoloji ile birlikte artan dijitalleşme mekân ve zaman algısının yeniden tanımlanmasına yol açmaktadır (Çelik ve Akkol, 2025,) Hızla gelişen dijitalleşme ve yapay zeka (YZ) platformlarının (Gemini, ChatGPT, Grok, vb.) yaygınlaşması, bireylerin YZ okuryazarlığı becerisini kazanmasını zorunlu kılmaktadır. YZ okuryazarlığı, sunulan bilgileri eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirmeyi ve analiz etmeyi içerir. Bu beceri, medya okuryazarlığından dijital okuryazarlığa ve nihayetinde YZ okuryazarlığına evrilen sürecin bir devamıdır ve dijital okuryazarlık bir ön koşul haline gelmiştir. YZ okuryazarlığı, 2016'da literatüre girmiş ve 2020'de Long ve Magerko tarafından, YZ teknolojileriyle etkin iletişim, iş birliği ve eleştirel değerlendirme olarak tanımlanmıştır. Alanyazın, YZ okuryazarlığının Sosyal Bilgiler dersi içinde bir beceri olarak verilmesinin olası olduğunu göstermektedir. MEB (2018) programında dijital okuryazarlık yer almış, TYMM (2024) programında ise bu beceri tüm öğrenme alanlarına dahil edilmiştir. YZ okuryazarlığının Sosyal Bilgiler dersine entegrasyonu üzerine 10 Sosyal Bilgiler öğretmeniyle nitel araştırma yöntemiyle yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmış ve veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Dijital okuryazarlığın bir alt türü olan YZ okuryazarlığı, tarih, coğrafya, ekonomi, sosyoloji, vatandaşlık bilgisi, hukuk gibi geniş bir alanı kapsayan Sosyal Bilgiler dersi öğrenme alanlarına konması gereken bir beceridir. Dersin geniş öğretim alanı göz önüne alındığında, geniş kullanım alanına sahip YZ okuryazarlığı becerisini içermesi doğal bir sonuçtur. Gelecek yıllarda YZ okuryazarlığının programa dahil edilmesinin gerekliliği düşünülmekte olup, bu araştırmanın sonuçlarının alana önemli katkılar sunması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapay zekâ, dijital okuryazarlık, sosyal bilgiler

Kaynakça

- Çelik, E., & Akkol, M. L. (2025). Modern Toplumda Dijitalleşme ve Zaman Algısı Üzerindeki Etkileri. *Çağdaş Yönetim Bilimleri Dergisi*, 12(1), 23-43.
- Burgsteiner, H., Kandlhofer, M., & Steinbauer, G. (2016). iRobot: Teaching the Basics of Artificial Intelligence in High Schools. *Proceedings of the AAAI Conference on Artificial Intelligence*, 30(1).
- Long, D., & Magerko, B. (2020). What is AI Literacy? Competencies and Design Considerations. *Proceedings of the 2020 CHI Conference on Human Factors in Computing Systems* (pp. 1-16). Association for Computing Machinery (ACM)
- MEB (2018). *Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı: İlkokul ve Ortaokul 4, 5, 6 ve 7. Sınıflar*. Ankara: T.C. Millî Eğitim Bakanlığı.
- MEB (2024). *TYMM Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı (4, 5, 6 ve 7. Sınıflar)*. <https://mufredat.meb.gov.tr/> adresinden alınmıştır.

Sınıf Öğretmenlerinin İstenmeyen Davranış Tanımlamaları ve Müdahale Yöntemleri

Sanem Tabak ^{1,*} & Ebru Yılmaz Bakal ²

¹ Eğitim Bilimleri Bölümü Ordu Üniversitesi Eğitim Fakültesi

² Perşembe Atatürk İlkokulu Milli Eğitim Bakanlığı

Özet

Bu araştırmanın amacı sınıf öğretmenlerinin sınıf içinde karşılaştıkları istenmeyen davranış tanımlamaları ve bu davranışlara ilişkin müdahale yöntemlerinin neler olduğunu incelemektir. Bu çalışma nitel araştırma metodolojisinde durum çalışması niteliği taşımaktadır. Araştırmanın katılımcılarını Karadeniz Bölgesinde bir ilçede bulunan devlet okuluna bağlı 10 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmaya örnekleme yöntemlerinden amaçlı örnekleme yöntemine uygun olarak 6 kadın, 4 erkek öğretmen katılmıştır. Araştırmada veri toplama yöntemi olarak yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmış ve elde edilen veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Yürütülen analizler sonucunda ortaya çıkan bulgulara incelendiğinde, istenmeyen davranış sınıf ortamı ve sosyal yaşantıya yönelik olarak tanımlanırken, sınıf içerisinde istenmeyen davranış türlerinin başında zorbalık, söz almadan konuşmak, hareketlilik, cinsiyet ve gelişimsel dönem kaynaklı tepkiler ve temiz olmama olarak belirlenmiştir. İstenmeyen davranışın kaynaklarına ilişkin olarak aile tutumu ve aile ortamı, teknoloji ve internet kullanımı, çocuğun sosyal çevresi, çocuğun kişilik yapısı, ailenin ekonomik durumu, çocuğun hayatındaki iletişim ve rehber eksikliği, öğretmen tutumu üzerinedir. Diğer yandan istenmeyen davranışa müdahale yöntemleri olarak öğretmen tutumu ve öğrenciyi sevmek, mahrum bırakma, ödül ceza verme, sınıfa aidiyet duygusu geliştirme, düşünme süresi ve ara verme, drama yaptırma ve empati duygusu aşılama, öğrenci ile konuşma, aile ile görüşme ve rehberlik servisine yönlendirme olarak öne çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İstenmeyen davranış, istenmeyen davranış müdahaleleri, sınıf öğretmeni.

Refik Halit Karay’ın “Eskici” Adlı Hikâyesinin Metindilbilimsel Açıdan İncelenmesi

Nuri Karasakaloğlu ¹ & Sümeyra Muslu ^{2,*}

¹ Türkçe Öğretmenliği Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

² Türkçe Eğitimi Yüksek Lisans Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

Dilsel öğelerin belirli bir düzen içerisinde anlamlı bir bütün oluşturacak şekilde sıralanması olarak kabul edilen metin, yazılı ve sözlü olarak bağlamın oluşturulmasında kritik bir öneme sahiptir. Bu doğrultuda oluşturulan söz gruplarının, şekil ve içerik bakımından bütünsel olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Meydana getirilen yazınsal türlerin metin değeri taşıyabilmesi, alanyazında belirtilen ölçütlere uygunluk arz etmesiyle mümkündür. Söz konusu ölçütlerle gerçekleştirilen çözümlemelerin, metnin anlaşılabilirliğini ve yorumlanmasını kolaylaştırması açısından büyük bir öneme sahip olduğu düşünülmektedir. Bu çalışmanın amacı, Refik Halit Karay’ın Gurbet Hikayeleri isimli eserinde yer alan “Eskici” adlı öyküyü metindilbilimsel ölçütlere göre çözümlemektir. Bu amaç çerçevesinde ilgili öykünün küçük ölçekli yapı bağlaşıklık ve büyük ölçekli yapı bağdaşıklık unsurları belirlenerek yorumlanmaya çalışılmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yöntemiyle gerçekleştirilen bu çalışmada, veriler Dilidüzgün (2008), Aydın ve Torusdağ (2014) gibi çalışmalardan hareketle toplanmış söz konusu öykü içerik analizi ile çözümlenmiştir. Bu çalışma neticesinde, Eskici adlı öykünün küçük ve büyük ölçekli yapı unsurlarını metnin anlamlandırılma düzeyini artıracak biçimde barındırdığı, metinsellik ölçütlerine uygun olarak oluşturulduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Metindilbilim, Refik Halit Karay, eskici, büyük ölçekli yapı, küçük ölçekli yapı.

Kaynakça

- Aydın, İ. Ve Torusdağ, G. (2014). Türkçe öğretimi çerçevesinde yazınsal bir metin çözümleme örneği olarak Refik Halit Karay’ın Garip Bir Hediye’si. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 3(4), 109-134. <https://doi.org/10.7884/teke.340>
- Dilidüzgün, Ş. (2008). *Türkçe öğretiminde metindilbilimsel bağlamda uygulamalı bir yaklaşım* [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. İstanbul Üniversitesi.
- Karay, R.H. (1940). *Gurbet Hikayeleri*. Semih Lûtfi Kitapevi.

Statik İçerikten Dinamik Deneyime: Üretken Yapay Zekâ Destekli Öğretim Tasarımı Paradigması – Bir Sistematik Literatür Taraması

İlker Kayabaş^{1,*} & Buket Kip Kayabaş²

¹ Açık ve Uzaktan Öğrenme Anadolu Üniversitesi

² Hayat Boyu Öğrenme ve Yetişkin Eğitimi Anadolu Üniversitesi

Özet

Büyük Dil Modelleri (LLM) başta olmak üzere Üretken Yapay Zeka (GenAI) teknolojilerindeki hızlı ilerleme, eğitim teknolojileri ve öğretim tasarımı disiplininde köklü bir paradigma değişimini beraberinde getirmektedir. ADDIE ve SAM gibi geleneksel modellerin dayandığı, önceden yapılandırılmış "statik" içerik mimarisinin aksine; GenAI, öğrenen gereksinimlerine gerçek zamanlı yanıt verebilen, uyarlanabilir ve "dinamik" bir içerik üretim sürecine olanak tanımaktadır. Bu çalışma, öğretim tasarımı statik materyal üretiminden dinamik öğrenme deneyimlerine geçiş sürecini, GenAI entegrasyonu perspektifiyle sistematik olarak irdelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada, PRISMA protokolüne sadık kalınarak sistematik literatür taraması yöntemi benimsenmiştir. Veri kümesi; Web of Science ve Scopus veri tabanlarında, 2022-2025 yılları arasında yayınlanmış makaleler ve nitelikli konferans bildirileri bağlamında gerçekleştirilen titiz bir literatür taramasıyla derlenmiştir. Çalışma kapsamında belirlenen dahil etme kriterlerine uygun yayınlar, tematik içerik analizine tabi tutulmuştur. Yapılan ön araştırma bulguları, öğretim tasarımı paradigmasında üç temel eksenle kırılmayı işaret etmektedir: (1) Süreç Dönüşümü: Materyal geliştirme döngülerinin kısalmasıyla birlikte tasarım odağının üretimden, kürasyon ve istem mühendisliğine evrilmesi; (2) İçerik Esnekliği: Sabit müfredat yapılarının, öğrenci etkileşimiyle şekillenen yaşayan içeriklere dönüşmesi ve (3) Rol Değişimi: Öğretim tasarımcısının işlevinin teknik geliştiricilikten stratejik denetleyiciliğe kayması. Sonuç olarak bu araştırma, GenAI'yı salt bir verimlilik aracı olarak değil, öğretim tasarımının ontolojisini yeniden yapılandıran bir katalizör olarak konumlandırmakta ve uygulayıcılar ile araştırmacılar için yeni bir "Dinamik Öğretim Tasarımı Çerçevesi" önermektedir.

Anahtar Kelimeler: Üretken yapay zekâ, öğretim tasarımı, sistematik literatür taraması

Açık ve Uzaktan Öğrenmede Öğrenci Bağlılığını ve Başarısını Artırmak Amacıyla Üretken Yapay Zekâ Ajanlarının Kullanımı

İlker Kayabaş ^{1,*} & Buket Kip Kayabaş ²

¹ Açık ve Uzaktan Öğrenme Anadolu Üniversitesi

² Hayat Boyu Öğrenme ve Yetişkin Eğitimi Anadolu Üniversitesi

Özet

Geleneksel uzaktan eğitim modelleri, kitlesel içerik aktarımında yetkinlik sergilese de öğrencilerin akademik ve psikososyal gereksinimlerini bireysel ölçekte karşılayacak sürdürülebilir mentorluk mekanizmalarından yoksundur. Eğitimci kaynaklı zaman ve maliyet kısıtlarına ek olarak, kural tabanlı eski nesil sohbet botlarının (chatbot) sınırlı etkileşim kapasitesi, öğrenci bağlılığını derinleştirecek gerekli pedagojik bağlantıları oluşturmada yetersiz kalmaktadır. Bu çalışma, sistematik bir literatür taraması aracılığıyla, Üretken Yapay Zeka (GenAI) ajanlarının; Açık ve Uzaktan Öğrenme (AUÖ) ekosisteminde statik bir veri sağlayıcı olmanın ötesine geçerek, dinamik bir 'öğrenme paydaşı' olarak öğrenci başarısını ve bağlılığını nasıl artırabileceğini incelemektedir. Elde edilen bulgular, GenAI ajanlarının süreçteki rolünün salt teknolojik bir entegrasyon meselesi olmadığını; aksine, insan-bilgisayar etkileşimi bağlamında yeniden tanımlanması gereken kritik bir pedagojik dönüşüm olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Açık ve uzaktan öğrenme, üretken yapay zekâ, dijital mentorluk, sohbet ajanı

Yapay Zekâ ile Oluşturulmuş Dijital Avatarların Gerçeklik, Güvenilirlik ve Sosyal Varlık Algısı: EAIEN Projesi Çevrimiçi Öğretmen Eğitimi Örneği

Merve Diyarbakırlı

Yabancı Diller Yüksekokulu Anadolu Üniversitesi

Özet

Bu çalışma, çevrimiçi öğretmen eğitiminde yapay zeka (YZ) ile oluşturulmuş dijital avatarların öğretmenler tarafından nasıl algılandığını incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın kuramsal çerçevesi, Kim ve arkadaşlarının (2022) geliştirdiği “AI Instructor Credibility Model” üzerine temellendirilmiştir. Bu model, YZ tabanlı öğretim videolarında algılanan sosyal varlık ve güvenilirlik unsurlarının öğrenen deneyimini nasıl etkilediğini açıklamaktadır. Araştırma, Erasmus+ tarafından desteklenen EAIEN Projesi kapsamında geliştirilen çevrimiçi öğretmen eğitimi programının pilot aşamasına katılan sekiz öğretmen ile yürütülmüştür. Programda yer alan toplam 21 eğitsel video, Synthesia platformu aracılığıyla üretilmiş ve üç farklı modül (Green Skills, Artificial Intelligence, Open Educational Resources) için yaş, cinsiyet ve görünüm açısından çeşitlilik gösteren üç dijital avatar eğitmen kullanılmıştır. Veriler, katılımcıların bu dijital avatar videolarına ilişkin deneyimlerini, güvenilirlik ve sosyal varlık algılarını ortaya koymak amacıyla yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Elde edilen veriler tematik analiz yöntemiyle çözümlenmiştir. Çalışmanın bulguları, YZ temelli öğretim tasarımlarında gerçeklik algısı, güven ve sosyal varlık boyutlarına ilişkin önemli çıkarımlar sunmaktadır. Bu çalışma, yapay zekâ ile oluşturulan dijital eğitmenlerin öğretmen eğitimi bağlamındaki kabul edilebilirliğini, pedagojik etkilerini ve öğretim tasarımı açısından sunduğu potansiyelleri tartışarak alanyazına katkı sağlamayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Yapay zekâ, dijital avatar, sosyal varlık, güvenilirlik, öğretmen eğitimi, çevrimiçi öğrenme

Kaynakça

Kim, J., Merrill Jr, K., Xu, K., & Kelly, S. (2022). Perceived credibility of an AI instructor in online education: The role of social presence and voice features. *Computers in Human Behavior*, 136, 107383.

Uzaktan Eğitimde Kalite Yönetimi Süreçlerinde Yapay Zekanın Rolü: YÖKAK Çerçevesinde Yükseköğretim Kurumları İçin Sistematik Bir İnceleme

Merve Diyarbakırlı

Yabancı Diller Yüksekokulu Anadolu Üniversitesi

Özet

Bu çalışma, uzaktan eğitimde kalite yönetimi süreçlerinde (planlama, izleme, değerlendirme ve sürekli iyileştirme) yapay zekâ (YZ) teknolojilerinin rolünü incelemeyi amaçlayan bir sistematik alanyazın taramasıdır. Eğitimde dijital dönüşümün hızlandığı son yıllarda, YZ; öğrenme analitiği, öğrenci etkileşim izleme, öngörüsöl değerlendirme, içerik optimizasyonu ve karar destek sistemleri aracılığıyla kalite yönetimi süreçlerini dönüştüren stratejik bir araç hâline gelmiştir. Ancak mevcut literatürde, YZ'nin kalite güvencesi değil, doğrudan kalite yönetimi döngüsündeki işlevleri üzerine odaklanan çalışmalar sınırlıdır. Bu kapsamda çalışma, 2015–2025 yılları arasında yayımlanmış araştırmaları sistematik olarak inceleyerek, YZ uygulamalarının uzaktan eğitimde kalite planlaması, süreç izleme, performans değerlendirme ve sürekli iyileştirme aşamalarına katkılarını tematik olarak analiz etmektedir. Analiz, PRISMA yönergelerine dayalı olarak yürütölmüş ve bulgular alt temalar altında sınıflandırılmıştır. Elde edilen bulgular, YZ'nin kalite yönetiminde veri temelli karar alma süreçlerini güçlendirdiğini, kalite yönetim süreçlerinde iş gücünü optimize ettiğini, memnuniyet ve erişilebilirliği artırdığını, ancak etik veri yönetimi, algoritmik şeffaflık ve insan-merkezli kalite göstergeleri konularında önemli sınırlılıklar bulunduğunu göstermektedir. Çalışmada ayrıca YÖKAK çerçevesinde, kurumun kalite kültürünü ve kalite yönetimi süreçlerini güçlendirecek, Türkiye'de uzaktan eğitim veren yükseköğretim kurumlarına yönelik öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yapay zekâ, uzaktan eğitim, kalite yönetimi, yükseköğretim, YÖKAK.

Artificial Intelligence in Language Learning and Teaching: A Systematic Review of Applications, Benefits, and Challenges

Süleyman Başaran

Batı Dilleri ve Edebiyatları Bölümü Batman Üniversitesi

Abstract

This paper offers a systematic review of how Artificial Intelligence (AI) is reshaping language learning and teaching by synthesizing recent empirical and conceptual research on AI-driven tools in educational contexts. It first examines learner-oriented applications, including intelligent tutoring systems, conversational agents, automated writing and speech feedback, adaptive learning environments, and AI-enhanced immersive experiences. Moreover, the review identifies recurring benefits such as personalization of learning pathways, increased opportunities for low-anxiety practice, fine-grained feedback on productive skills, and gains in motivation and engagement. The article also reviews AI applications for teacher, highlighting how AI can streamline assessment, support virtual teaching assistants, facilitate content creation and differentiated lesson planning, and provide learning analytics for data-informed instruction. On the other hand, the review foregrounds significant challenges and ethical concerns, including algorithmic bias and fairness, data privacy and security, risks of over-reliance and teacher deskilling, uneven access linked to the digital divide, and the persistent limitations of AI's contextual and cultural understanding. The analysis underscores that the irreplaceable human dimensions of teaching; empathy, professional judgment, and nuanced intercultural mediation, remain central, and that AI is most productive when framed as a complement rather than a substitute for human educators. The study concludes with recommendations for responsible integration, emphasizing critical AI literacy for teachers and students, robust governance of educational data, and future research on human-AI collaboration in language education.

Anahtar Kelimeler: Artificial intelligence, language learning, language teaching, systematic review, educational technology

Shadowing in the Digital Age: E-Readers, Translation Tools, and Text-to-Speech for Immersive L2 Listening and Reading

Süleyman Başaran

Batı Dilleri ve Edebiyatları Bölümü Batman Üniversitesi

Abstract

This study explores how contemporary digital technologies enable language learners to combine immersive and intensive listening and reading with the shadowing technique, thereby approximating an input-rich environment outside the classroom. Building on an autobiographical case of learning German and Spanish by copying paragraphs from an English book in the ReadEra app, pasting them into Google Translate, and then shadowing the resulting audio, the paper examines how everyday tools can be repurposed into powerful, low-cost language laboratories. Focusing on mainstream, freely available technologies, the article highlights the pedagogical affordances of e-readers, mobile reading apps, text-to-speech (TTS) systems, online translators, podcast platforms, and AI-driven shadowing applications. When combined thoughtfully, these tools support multimodal input, learner autonomy, and repeated exposure to meaningful language in context. The paper argues that such strategies can blend immersive listening/reading with intensive, line-by-line work in ways that are difficult to achieve in traditional classrooms. The article proposes a practical framework for designing “digital shadowing workflows” that integrate source-text selection, segmentation of input, pacing of listening, and structured repetition. It further discusses how learners can adapt these workflows across different target languages and proficiency levels and how teachers can scaffold them within formal instructional settings. By combining first-person narrative, recent insights from technology-enhanced language learning, and concrete guidelines, the paper aims to help teachers and autonomous learners harness ubiquitous technologies such as reading apps and translation services to create rich, personalized exposure to the target language through shadowing.

Anahtar Kelimeler: Immersive language learning, shadowing technique, digital Technologies, text-to-speech (TTS), mobile-assisted language learning (MALL)

An Examination of EMI Awareness among Preparatory School Instructors in Türkiye

Mehmet Birgün

Yabancı Diller Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi

Abstract

English Medium Instruction (EMI) has been endorsed in increasing numbers as a drive for internationalization by universities across the world. Turkish Higher Education Council (HEC-YOK) adopted EMI covertly in 2024 strategic plans aiming to raise the quality of foreign language medium departments in faculties. Preparatory Schools (PS), generally schools of foreign languages, are one of the profound entities in the endorsement of EMI programs, which can contribute to the quality issues of EMI. Although EMI lecturers, learners and trainers have been probed with particular attention regarding their perspectives and insights over EMI, the PS instructors have rarely been visited regarding their stance as one of the stakeholders in EMI. The present study attempts to dig deep into the perspectives of PS instructors to predict their EMI awareness through an awareness questionnaire. A descriptive quantitative design was followed, utilizing the EMI Awareness and Attitudes Questionnaire, which was developed by the researcher. The findings are expected to provide valuable insight into shaping institutional EMI policies, restructuring preparatory curricula, and identifying professional development needs of PS instructors. Outcomes may also inform national-level strategies to highlight the key, yet often neglected, contribution of Preparatory Schools to successful EMI implementation.

Key Words: English Medium Instruction (EMI), preparatory schools, EMI awareness, instructors' perspectives, higher education in Türkiye, internationalization.

Navigating Complexities in EMI Course Delivery: University Lecturers' Survival Strategies through Case Exploration

Mehmet Birgün

Yabancı Diller Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi
mehmet.birgun@ksbu.edu.tr

Abstract

English Medium Instruction (EMI) has been adopted by a great number of universities across the world. This tremendous dissemination led to specific and non-linear contexts during course delivery. Since EMI is a quite new approach in higher education in non-anglophone countries, it could be indicated that not all institutions are ready for endorsing it although they apply EMI in their active bachelor and graduate programs. The related EMI literature highlights that EMI lecturers need professional development for better delivery of courses as well as the learners need strategies for better intake of EMI courses. Therefore, the present study attempts to uncover most challenging course delivery cases EMI lecturers survived through semi-structured interviews along with document analysis. The semi structured interview questions were formed with an aim to probe the gist behind their survival in EMI course delivery to shed light on new EMI lecturers. The study could be a practical guide for prospective EMI lecturers as well as EMI students in that they could be more knowledgeable regarding the EMI course process and survival strategies held by EMI lecturers. The study could also be potential material which could be visited in EMI professional development sessions since it will compose a case bank in EMI course delivery.

Anahtar Kelimeler: English Medium Instruction, EMI pedagogy, survival strategies in EMI courses, EMI lecturers, EMI students

Öğretmen Adaylarının Matematiksel Merakları ile Matematiğe ilişkin Öğrenilmiş Çaresizlikleri Arasındaki ilişkinin İncelenmesi*

Nurda Elif Tatar ¹, Şehri Yavuz ¹ & Zeynep Ayvaz Tuncel ^{2,*}

¹ İlköğretim Matematik Öğretmenliği Pamukkale Üniversitesi

² Eğitim Bilimleri Pamukkale Üniversitesi

Özet

Öğretmen adaylarının kendilerini meslek öncesinde pek çok açıdan geliştirmeleri ve farklı konularda bilgi sahibi olmaları beklenmektedir. Özellikle matematik dersini doğrudan öğretmek gibi bir sorumlulukları olmasa bile, eğitim sürecinde ve günlük yaşamda matematik bilgisi kritik bir önem sahiptir. Çünkü matematik bilgisi, problem çözme ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirir. Böylece karşılaşılan problemleri analiz etme ve çözüm üretme süreci desteklenebilir. Aynı zamanda mantık yürütme ve analitik düşünme yeteneğinin gelişmesi açısından da matematik bilgisi destek sağlayabilir. Bu beceriler, öğretmen adaylarının eğitim materyallerini değerlendirme, öğretim programlarını anlama ve diğer programlarla ilişkilendirme ve öğretme-öğrenme sürecini çok yönlü tasarlama gibi alanlarda kolaylık sağlayabilir. Tüm bunların yanında matematik bilgisine sahip öğretmenler öğrencilerin matematik korkularını azaltmalarını ve kendileri güven duymalarını sağlayarak matematiğin günlük hayatta faydalarını öğrencilere gösterebilirler. Bu araştırmanın amacı da eğitim fakültesinin farklı bölümlerinde öğrenim göre öğretmen adaylarının matematiksel meraklarını ve matematiğe karşı öğrenilmiş çaresizliklerini belirlemektir. Bu iki değişkenin birbiri ile ilişkisinin incelenmesinin yanında mezun olunan lise türü, sınıf düzeyi, bölüm ve cinsiyetin bu değişkenler üzerinde etkisi olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışma, nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli temele alınarak yürütülmüştür. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim görmekte olan toplam 2753 öğretmen adayı bu araştırmanın çalışma evrenini oluşturmaktadır. Evreni temsil edecek örneklem büyüklüğünün hesaplanması sonucunda 341 öğretmen adayının örneklemini temsil edebileceği belirlenmiştir. Veri toplamak amacıyla “Matematiksel Merak Ölçeği” ve “Matematikte Öğrenilmiş Çaresizlik Ölçeği” kullanılmıştır. Elde edilen verilerin çarpıklık ve basıklık değerleri incelenmiş ve normal dağılım sınırları içinde olmasından dolayı t-testi, ANOVA ve Pearson korelasyon analizleri kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının matematiksel merak düzeylerinin genel olarak orta-yüksek düzeyde ve matematiğe karşı öğrenilmiş çaresizlik düzeylerinin orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte matematiksel merak ile matematiğe yönelik öğrenilmiş çaresizlik arasında orta düzeyde ve negatif yönlü bir ilişki vardır. Öğretmen yetiştirme programlarının uygulama sürecinde öğrenilmiş çaresizlik duygusunu azaltmaya yönelik destekleyici ortamların tasarlanması önerilebilir.

* Bu çalışma 2209/A Üniversite öğrencileri araştırma desteği kapsamında TÜBİTAK tarafından desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Merak, öğrenilmiş çaresizlik, öğretmen adayı.

Bir Devlet Üniversitesinin Bölümlerinin Veri Zarflama Analizi ile Etkinliklerinin İncelenmesi*

Cem Gurler ^{1,*}, Mehmet Çağlar ² & Senay Yürür ³

¹ İşletme, Yalova Üniversitesi

² İşletme, Yıldız Teknik Üniversitesi

³ İşletme, Yalova Üniversitesi

Özet

Performans ve etkinlik ölçümü sadece kâr amacı güden işletmeler için değil, eğitim sisteminin temelini oluşturan ve kâr amacı gütmeyen kamu kurumları olan devlet üniversiteleri için de temel bir yönetim gerekliliğidir. Üniversitelerin ve üniversite bünyesinde yer alan birimlerin etkinlik düzeylerinin ölçümü; mevcut kaynakların kullanılarak akademik çıktı üretim performansının tespiti ve geleceğe yönelik stratejik kararların ve sürdürülebilir başarı politikalarının oluşturulması için temel dayanak oluşturabilir. Bu kapsamda mevcut çalışmada, bir devlet üniversitesinin bünyesinde yer alan lisans düzeyindeki tüm bölümlerin 2024 yılı verileri baz alınarak göreceli etkinliklerinin değerlendirilmesini amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, birimler arasındaki göreceli etkinliği değerlendirmek için kullanılan, doğrusal programlama tabanlı parametrik olmayan bir yaklaşım olan Veri Zarflama Analizi (VZA) yöntemi uygulanmıştır. Analizde girdi değişkenleri olarak ders sayısı, akademik personel sayısı ve öğrenci sayısı; çıktı değişkenleri olarak ise makale, kitap, bildiri ve proje sayıları kullanılmıştır. Bölümlerin etkinlik düzeyleri çıktı odaklı CCR (Sabit Ölçeğe Göre Getiri - CRS) ve BCC (Değişken Ölçeğe Göre Getiri - VRS) modelleri kullanılarak hesaplanmıştır. Analiz sonucunda 31 bölümden 10'u (kimya mühendisliği, polimer malzeme, ulaştırma, hemşirelik, psikoloji, tarih, yeni medya ve iletişim, tıp fakültesi, spor yöneticiliği, antrenörlük eğitimi) hem CRS hem VRS açısından etkin bulunmuştur. Bir başka ifadeyle bu bölümler sahip oldukları kaynakları kullanarak maksimum akademik çıktıyı üretmektedir. Etkin bölümlerin 5 tanesi sosyal bilimler alanında bulunurken 5 tanesi ise mühendislik ve sağlık bilimleri alanındadır. Bu durum, üniversite genelinde girdilerin çıktıya dönüşümünde, disiplinler arası bir denge olduğunu göstermektedir. Analiz sonucunda elde edilen bulgular, etkin olmayan bölümler için akademik personel iş yükü dağılımının gözden geçirilmesi, öğrenci kontenjanlarının yeniden değerlendirilmesi, disiplinler arası yayın teşviki, akademik yazın ve proje yazma kapasitesini artırma gibi stratejik çıkarımlar yapılabileceğini göstermektedir. Bu çalışma, üniversite yönetimine kaynak tahsisi ve performans yönetimi konusunda bilimsel bir dayanak sunmaktadır.

Bu çalışma Yalova Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyonu Tarafından Desteklenmiştir. Proje Numarası: 2024/AP/0006

Anahtar Kelimeler: Etkinlik analizi, veri zarflama analizi, performans değerlendirme, üniversite

OECD Ülkelerinde Dijital Altyapı ve Yükseköğretime Erişim İlişkisinin Panel Veri Analiziyle İncelenmesi

Bertan Akyol ¹, Afet Sözen Özden ^{2,*} & Ibrahim Karamanlioğlu ³

¹ Eğitim Yönetimi Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

² Ekonometri Bağımsız Araştırmacı

³ Sınıf Öğretmenliği Fevzipaşa Akbudak İlkokulu

Özet

Bu çalışmanın amacı, OECD ülkelerinde dijital altyapı düzeyinin yükseköğretime erişim üzerindeki etkisini ampirik olarak incelemektir. Dijital altyapı; internet kullanan bireylerin oranı, güvenli internet sunucularının yoğunluğu ve kişi başına düşen gayrisafi yurt içi hasıla göstergeleriyle temsil edilmiştir. Yükseköğretime erişim iki boyutta ele alınmıştır. Genel katılım düzeyini gösteren yükseköğretime kayıt oranı ve fırsat eşitliğini temsil eden cinsiyet eşitliği endeksi araştırmanın bağımlı değişkenleridir. Araştırmada 2010–2024 dönemi verileri kullanılmış ve 37 OECD ülkesi kapsama alınmıştır. Analizler STATA 17.0 istatistik programı kullanılarak, panel veri yöntemlerinden Driscoll–Kraay dirençli standart hatalar yaklaşımıyla gerçekleştirilmiştir. Bu yöntem; değişen varyans, otokorelasyon ve yatay kesit bağımlılığı sorunlarını gidermesi bakımından tercih edilmiştir. Elde edilen bulgular iki model çerçevesinde değerlendirilmiştir. Model 1, yükseköğretime kayıt oranını bağımlı değişken olarak ele almıştır. Bulgular, internet kullanımı, güvenli internet sunucuları ve Ar-Ge harcamalarının yükseköğretime katılım üzerinde pozitif ve istatistiksel olarak anlamlı etkiler yarattığını göstermiştir. Buna karşılık, kişi başına düşen GSYH'nin katsayısı negatif ve anlamlı bulunmuştur. Bu durum, ekonomik refahın artmasıyla birlikte bireylerin daha erken yaşta iş gücüne katılma eğiliminde olduklarını veya alternatif eğitim yollarına yöneldiklerini düşündürmektedir. Model 2, yükseköğretimde cinsiyet eşitliği endeksini bağımlı değişken olarak incelemiştir. Bu modelde dijital altyapı göstergeleri ile Ar-Ge harcamaları ve kişi başına gelir değişkenlerinin tamamı pozitif ve anlamlı etkiler göstermiştir. Özellikle Ar-Ge harcamalarının yüksek katsayısı, yenilikçi ve araştırma temelli eğitim ortamlarının kadınların yükseköğretime erişimini güçlendirdiğini ortaya koymaktadır. İnternet kullanım oranının ve güvenli dijital altyapının artması, kadınların bilgiye erişimini ve çevrimiçi eğitim olanaklarını genişleterek cinsiyet temelli farkların azalmasına katkı sağlamaktadır. Genel olarak, çalışma bulguları dijitalleşme düzeyi ile yükseköğretime erişim ve cinsiyet eşitliği arasında güçlü ve pozitif bir ilişki bulunduğunu ortaya koymaktadır. Dijital altyapının güçlendirilmesi, güvenli internet erişiminin yaygınlaştırılması ve Ar-Ge yatırımlarının artırılması, OECD ülkelerinde yükseköğretimin kapsayıcılığını ve eşitliğini geliştirmede belirleyici faktörlerdir. Bu sonuçlar, dijital dönüşümün yalnızca teknolojik bir süreç değil, aynı zamanda sosyal kapsayıcılığı ve eğitimde fırsat eşitliğini destekleyen bir kalkınma unsuru olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijital altyapı, yükseköğretim, cinsiyet eşitliği, panel veri, Driscoll-Kraay

Ajanik Yapay Zekâyla Sınanan Anlamlar: Deneyimden Terimleşmeye

Hatice Büber Kaya ^{1,*} & Tuğba Mutlu ²

¹ Yazılım Mühendisliği Kırklareli Üniversitesi

² Yozgat Meslek Yüksekokulu, Büro Hizmetleri ve Sekreterlik, Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı Pr.
Yozgat Bozok Üniversitesi

Özet

Yapay zeka teknolojileri insan-makine etkileşimini dönüştürerek yeni nesil kullanıcı deneyimi yaklaşımlarını ortaya çıkarmaktadır. Bu dönüşümün öncülerinden olan Ajanik Yapay Zeka (*Agentic AI*) sistemleri; çok adımlı düşünme, otonom karar verme ve proaktif etkileşim yetenekleriyle klasik üretken yapay zekâ uygulamalarından farklılaşmaktadır (Bozkurt, 2024). Ancak *Agentic AI* kavramının Türkçe karşılığına dair literatürde henüz uzlaşa bulunmamaktadır. Bu çalışma, akademisyen ve lisans ve üzeri düzeyde öğrencilerden oluşan farklı disiplinlerden katılımcılar ile, gündelik yaşam görevlerinde kullanılan bir *Agentic AI* sisteminin kullanımını izleyen katılımcıların Türkçe terminoloji tercihlerine yönelik eğilimlerini incelemektedir. Araştırmada karma yöntem benimsenmiştir. Bu kapsamda katılımcılara ajanik yapay zekâ sisteminin amacı ve işleyişi tanıtılmış, ardından gerçekçi günlük görev bağlamında bir uyaran içerik üzerinden değerlendirme yapmaları istenmiştir. Çalışmada ayrıca *Agentic AI* teriminin Türkçe karşılığı için ‘etken yapay zekâ’, ‘ajansal yapay zekâ’, ‘temsilci tabanlı yapay zekâ’, ‘özerk yapay zekâ’ ve ‘diğer’ gibi seçenekler çoktan seçmeli olarak sunulmuş, tercih gerekçeleri açık uçlu olarak toplanmıştır. Çoktan seçmeli yanıtlar betimsel istatistiklerle raporlanmış; açık uçlu gerekçeler ise metin madenciliği destekli tematik içerik analizi ile çözümlenmiştir. Çalışmanın, *Agentic AI* sistemlerinin kullanıcı deneyimi tasarımına, Türkçe terminoloji geliştirme çalışmalarına ve post-truth çağında algoritmik araçların kullanıcı algısına (Bozkurt, 2024) katkı sağlayarak özgün bir pencere açması beklenmektedir. Elde edilen bulgular, algoritmik araçların toplumsal anlam üretimindeki rolüne ilişkin daha derinlikli bir anlayış sunacaktır.

Anahtar Kelimeler: Algoritmik araçlar, ajanik yapay zekâ, etken yapay zeka, Türkçe yapay zeka terminolojisi, özerk yapay zeka

Kaynakça

Bozkurt, A. (2024). *Agency, autonomy, and artificial intelligence: Rethinking human-machine interaction in the age of algorithmic mediation*. Anadolu Üniversitesi Yayınları.

Uykusuzluk, Depresyon ve Duygu Düzenleme ile Yaşam Nedenleri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi

Ayşenur Yıldırım

Psikoloji Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

Günümüzde uzayan ergenlik ve genç yetişkinlik döneminde psikolojik iyi oluşu pek çok etmenin etkilediği görülmektedir, bu sebeple birçok etmenin bir arada değerlendirilmesi önemlidir. Depresyon, bireyin duygusal, bilişsel ve bedensel işlevselliğini olumsuz etkileyen yaygın bir ruhsal durumdur. Duygu düzenleme becerileri, bireyin olumlu ve olumsuz duygularını tanıma, yönetme ve uyumlu biçimde ifade etme sürecini kapsar. Uykusuzluk ise hem depresif belirtilerin artmasına hem de duygu düzenlemede güçlük yaşanmasına neden olan önemli bir risk faktörüdür. Yaşam nedenleri bu bağlamda bireyin yaşamını sürdürmesi için anlam, amaç ve tutarlılık duygusunu içeren koruyucu bir psikolojik yapı olarak yer alabilmektedir. Bu araştırmanın amacı, uzamış ergenlik ve genç yetişkinlik döneminde olan bireylerde yaşam nedenleri, depresyon, duygu düzenleme becerileri ve uyku süresi arasındaki ilişkileri incelemek ve yaşam nedenlerinin olası yordayıcılarını belirlemektir. Nicel araştırma yaklaşımına dayalı olarak yürütülen çalışmada, 18–30 yaş aralığında 224 üniversite öğrencisinden elde edilen veriler üzerinde korelasyon ve çoklu doğrusal regresyon analizleri uygulanmıştır. Korelasyon analizi sonuçlarına göre yaşam nedenleri ile depresyon arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki, yaşam nedenleri ile duygu düzenleme becerileri arasında negatif yönlü bir ilişki ve depresyon ile duygu düzenleme becerileri arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Hiyerarşik regresyon analizine göre model genel olarak anlamlıdır. Analiz sonuçları, depresyon ve ebeveyn birliktelik durumu değişkenlerinin yaşam nedenlerinin anlamlı yordayıcıları olduğunu göstermiştir. Diğer değişkenlerin modele anlamlı katkı sağlamadığı belirlenmiştir. Bulgular, depresyon düzeyi yükseldikçe bireylerin yaşam nedenlerinin azaldığını ve ebeveynleri birlikte olmayan öğrencilerde yaşam nedenlerinin daha zayıf olduğunu ortaya koymaktadır. Bu sonuçlar, genç yetişkinlerde intihar riskini azaltmaya yönelik önleyici çalışmaların aile desteği ve duygusal düzenleme becerilerini güçlendirmeye odaklanması gerektiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Yaşam nedenleri, depresyon, duygu düzenleme, uyku kalitesi

Dijital Çağda Hibrit Okuma Alışkanlıkları: Gençler İçin Yeni Bir Psikometrik Ölçme Aracına Doğru

Hatice Büber Kaya

Yazılım Mühendisliği Kırklareli Üniversitesi

Özet

Bu çalışma, 14-29 yaş aralığındaki gençlerin okuma alışkanlıklarını değerlendirmeye yönelik ölçme araçlarının uluslararası ve ulusal düzeydeki gelişimini incelemekte ve Türkiye'nin kendi genç nüfusuna özgü, çok boyutlu bir okuma alışkanlıkları envanterine duyulan ihtiyacı ortaya koymaktadır. Literatür taraması yöntemiyle, uluslararası okuma değerlendirme sistemleri (PIRLS, NAEP, NAPLAN, National Reading Survey vb.) ve Türkiye'de geliştirilen okuma ölçekleri sistematik olarak incelenmiştir. Bulgular, uluslararası uygulamaların okuma performansını motivasyon, tutum, alışkanlık ve sosyal bağlamla birlikte çok boyutlu değerlendirdiğini ve dijital dönüşüme uyum sağladığını göstermektedir. Türkiye'deki mevcut ölçeklerin ise sınırlı yaş gruplarına odaklandığı; dijitalleşme, sosyal medya kullanımı ve gündelik yaşam pratikleriyle iç içe geçen çağdaş okuma davranışlarını bütüncül biçimde ele almadığı tespit edilmiştir. Çalışma, TÜİK gençlik yaş sınıflandırmasına uygun, geleneksel ve dijital okuma biçimlerini kapsayan, sosyal etkileşim ve zaman yönetimi bağlamında şekillenen okuma davranışlarını değerlendiren psikometrik bir ölçme aracına duyulan ihtiyacı vurgulamaktadır. İncelenen literatür; okuma pratikleri ve davranışları, içerik tercihleri, medya kullanımı, dijital okuma, sosyal etkileşim ve okuma motivasyonu gibi boyutların gelecekte geliştirilecek bir envanterin kuramsal çerçevesine temel oluşturabileceğini ortaya koymuştur. Bu derleme, gençlik politikalarının veriye dayalı olarak şekillenmesine hizmet edebilecek özgün bir ölçek geliştirme çalışmasına kavramsal temel sunmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hibrit okuma alışkanlıkları, dijital okuma, okuma kültürü, gençlik, psikometrik ölçme aracı, dijital dönüşüm, okuryazarlık

Tarihsel Romanlarda Karakter İnşası Yoluyla Bireysel ve Toplumsal Hafızanın Öğretimi

Lütfi Budak

Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

Bu bildiri, tarihsel romanlarda karakter inşası yoluyla bireysel ve toplumsal hafızanın öğretimini incelemeyi amaçlamaktadır. Tarihsel roman, geçmiş olayları yalnızca kronolojik bir çizgide aktaran bir tür olmaktan öte, okuyucunun tarihsel gerçekliği duygusal ve bilişsel düzeyde yeniden anlamlandırmasını sağlayan güçlü bir edebî yapı sunar. Bu yapının merkezinde ise karakterler yer alır. Kurmaca karakterlerin yaşantıları, çatışmaları, değerleri ve dönüşümleri aracılığıyla hem bireysel hafıza hem de toplumun kültürel belleği okuyucuya aktarılır. Böylelikle tarih, soyut ve uzak bir gerçeklik olmaktan çıkıp insan deneyimi üzerinden somutlaştırılır. Çalışmada, tarihsel romanlardaki karakter inşasının hafıza öğretimine nasıl aracılık ettiği çözümleyici bir yaklaşımla ele alınmaktadır. Öncelikle karakterlerin tarihsel bağlam içinde nasıl konumlandırıldığı, hangi zihinsel ve duygusal süreçlerle şekillendirildiği tartışılmakta; ardından bu karakterlerin bireysel hafızayı temsil etme ve kolektif hafızayı aktarma işlevleri irdelenmektedir. Bu doğrultuda, edebî metinlerde yer alan hatırlama, unutma, travma, kimlik arayışı ve kuşaklar arası aktarım gibi temaların nasıl işlendiği örneklerle değerlendirilmektedir. Sonuç olarak bildiri, tarihsel romanların eğitim ortamlarında hafıza bilinci kazandırmak için önemli bir araç olarak kullanılabileceğini ortaya koymaktadır. Karakter merkezli anlatılar, öğrencilerin tarihsel olayları empati yoluyla kavramalarını, geçmişle eleştirel bir bağ kurmalarını ve toplumsal hafızanın dinamik yapısını fark etmelerini sağlar. Bu yönüyle tarihsel romanlar, yalnızca edebî bir tür değil, aynı zamanda bireyin ve toplumun belleğini zenginleştiren pedagojik bir kaynaktır.

Anahtar Kelimeler: Tarih öğretimi, tarihsel roman, toplumsal hafıza, karakter inşası.

Yapay Zekanın Eğitim Alanında Kullanımının Etik Boyutlarına Felsefi Bir Yaklaşım

Burçin Yıldız ^{1,*} & Elif Eylül Örs ²

¹ Felsefe Öğretmeni, Aliağa Habaş Mehmet Rüştü Başaran Bilim ve Saant Merkezi

² Öğrenci, Aliağa Habaş Mehmet Rüştü Başaran Bilim ve Saant Merkezi

Özet

Günümüzün en çok tartışılan konularından biri olan yapay zekâyı geniş anlamda, insan zekâsını taklit etmeyi amaçlayan bilgisayar sistemleri olarak tanımlayabiliriz. Bu sistemler veri analizi, örüntüleri tanıma, dili algılama, problem çözme gibi insan zekâsıyla ilişkilendirilen birçok görevleri yerine getirebilir şekilde tasarlanmaktadır. Bu özelliklere sahip yapay zekâ teknolojileri; sağlık, otomotiv, finans, eğitim, iletişim ve endüstriyel üretim gibi alanlarda çeşitli şekillerde kullanılmaktadır. Eğitimde yapay zekâ uygulamaları giderek yaygınlaşmakta ve öğretim süreçlerini hızla değiştirmektedir. Eğitimde yapay zekâ kullanımı, öğrenci performansını izleyerek hedeflere ulaşma düzeylerinin değerlendirilmesi, kişiselleştirilmiş öğrenme deneyimleri sunulması, öğrenme düzeyini artıracak zengin içeriklerin oluşturulması gibi öğretimin etkili bir şekilde yürütülmesine katkı sağlayacak imkanları barındırmaktadır. Yapay zekânın eğitimde kullanımı, birçok potansiyel fayda sunmasına rağmen, önemli etik endişeleri de beraberinde getirmektedir. Bu sorunlar arasında veri gizliliği, algoritmik önyargı, teknoloji bağımlılığı, akademik çalışmalarda düşünsel emek hırsızlığı gibi bir dizi etik sorunu sayabiliriz. Bu problemlerin çözümü, yapay zekânın kullanımı konusunda bazı teknolojik ve yasal düzenleme ve denetlemelerin yapılmasını gerekli kılmaktadır. Ancak, yapılacak düzenlemelerin temelini oluşturacak bazı etik soruların felsefi planda sorgulanması gerektiğini düşünüyoruz. Zira, bir insanı seçimlerinden dolayı ahlaki açıdan sorumlu tutabilmemizin temel şartı özgür irade sahibi olarak eylemde bulunabilme koşuludur. Özgür irade ile seçimde bulunabilmek ise bilinç sahibi olmayı gerektirir. Bu nedenle, yapay zekâ sistemlerinin, insana benzer şekilde bilinçli düşünebilen, ahlaki sorumluluk sahibi sistemler olarak geliştirilmesinin mümkün olup olmadığı sorgulanmalıdır. Bu çalışmanın amacı, söz konusu etik problemleri zihin felsefesinin temel kavramları çerçevesinde tartışmak ve ahlaki makinelerin statüsünü ortaya koymaya çalışmaktır.

Anahtar Kelimeler: Yapay zekâ, eğitim, etik, zihin felsefesi

Akademisyenlerde Örgütsel İklim Algısı ve Tükenmişliğin Örgütsel Bağlılığa Etkisi: Bir Literatür Taraması

Ayşen Berberoğlu ^{1,*} & Tolga Öz ²

¹ İşletme Yönetimi Akdeniz Karpaz Üniversitesi

² Havacılık Yönetimi Akdeniz Karpaz Üniversitesi

Özet

Bu çalışma, akademisyenlerin örgütsel iklim algısı ve tükenmişlik düzeylerinin örgütsel bağlılıkları üzerindeki etkisini literatür taraması yöntemiyle incelemektedir. Araştırma bulguları, olumlu örgütsel iklim algısının akademisyenlerin bağlılığını artırdığını, tükenmişlik sendromunun ise bağlılığı olumsuz etkilediğini göstermektedir. Çalışma, yükseköğretim kurumlarının akademik personel yönetiminde bu faktörleri dikkate almasının önemini vurgulamaktadır. Yükseköğretim kurumlarının başarısı büyük ölçüde akademisyenlerin performansına ve kurumsal bağlılıklarına bağlıdır. Günümüzde akademisyenler, artan iş yükü, yoğun performans baskısı ve değişen yükseköğretim politikaları nedeniyle önemli zorluklarla karşı karşıyadır. Bu bağlamda, örgütsel iklim algısı ve tükenmişlik düzeyinin akademisyenlerin örgütsel bağlılığı üzerindeki etkilerini anlamak kritik önem taşımaktadır. Bu çalışma, sistematik bir literatür taraması yöntemiyle üç temel değişken arasındaki ilişkileri incelemektedir. Örgütsel iklim, çalışanların örgüt içindeki çevreyi nasıl algıladıklarını yansıtan psikolojik bir yapıdır ve akademik ortamda yönetim desteği, iletişim kalitesi, karar alma süreçlerine katılım ve çalışma koşullarını kapsar. Tükenmişlik sendromu, duygusal tükenme, duyarsızlaşma ve kişisel başarı hissinde azalma ile karakterize edilen bir durumdur. Örgütsel bağlılık ise duygusal, devam ve normatif bağlılık boyutlarıyla ele alınmaktadır. Literatür taraması bulguları, örgütsel iklim ile örgütsel bağlılık arasında orta-güçlü düzeyde pozitif ilişkiler olduğunu göstermektedir. Destekleyici liderlik, adil ödüllendirme sistemleri ve katılımcı karar alma mekanizmaları akademisyenlerin bağlılığını artırmaktadır. Öte yandan, tükenmişlik ile örgütsel bağlılık arasında güçlü negatif ilişkiler bulunmaktadır. Özellikle duygusal tükenme boyutu, akademisyenlerin kurumlarına olan duygusal bağlılığını ciddi şekilde azaltmaktadır. Ayrıca, olumsuz örgütsel iklim algısının tükenmişliği artırdığı ve tükenmişliğin örgütsel iklim ile bağlılık arasındaki ilişkide aracı rol oynadığı tespit edilmiştir. Çalışma, yükseköğretim kurumlarına örgütsel iklimi iyileştirme, tükenmişliği önleme ve örgütsel bağlılığı artırma konularında somut önerilerde bulunmayı hedeflemektedir. Katılımcı yönetim mekanizmaları, dengeli iş yükü dağılımı, şeffaf ödüllendirme sistemleri ve psikolojik destek hizmetleri gibi uygulamalar önerilmektedir. Gelecek araştırmalar için boylamsal çalışmalar, karşılaştırmalı analizler ve moderatör değişkenlerin rolünün incelenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Örgütsel iklim, tükenmişlik, örgütsel bağlılık, akademisyenler, yükseköğretim

Temel Tıp Eğitiminde İnovatif Bir Yenilik: Dijital Besiyeri

Emine Kübra Dindar ^{1,*} & Fatih Taş ²

¹ Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Siirt Üniversitesi Tıp Fakültesi

² Histoloji ve Embriyoloji Anabilim Dalı Siirt Üniversitesi Tıp Fakültesi

Özet

Besiyerlerinin kullanım alanları genelde tanı, tedavi ve araştırma olmakla birlikte, tıp eğitimi de bu sürecin önemli bir parçasıdır. Özellikle mikrobiyoloji eğitiminde, farklı besiyerleri ve bu besiyerlerinden hazırlanan preparatlarla mikroorganizmaların tanınabilmesi temel bir gerekliliktir. Günümüzde bu eğitimler için çok sayıda hazır besiyeri ve mikroskop kullanılmaktadır. Bu çalışmanın amacı ise patentini aldığımız ve çok sayıda fiziki besiyerine olan ihtiyacı ortadan kaldıran “Dijital Besiyeri” isimli buluşumuzun çalışma prensibini tanımlamaktır. Buluş, mikroorganizmaların kültür alma işleminde kullanılan petri kabı şeklinde, açılıp kapanabilen, her iki yüzünde de dokunmatik ekran bulunan, akıllı ve dijital özellikte bir eğitim cihazıdır. Ekranlardan biri besiyerine ekilen mikroorganizmaların morfolojik gelişim basamaklarını gösterirken, diğeri mikroorganizmaların orijinal mikroskopik görüntülerini dijital olarak yansıtmaktadır. Bu sayede öğrenci, hem kolonilerin gelişimini hem de mikroskopik yapılarını eş zamanlı olarak gözlemleyebilmektedir. Cihaza yüklenen mikroorganizma sayısı arttıkça, öğrenci tek bir dijital besiyeri üzerinden çok sayıda örneğe ulaşabilmektedir. Buluş kapsamında ayrıca bir nevi “öze” görevi gören, ekranlar arasında örnek transferini sağlayan kalem benzeri bir aparat bulunmaktadır. Bu aparat, içerdği yazılım sayesinde bir ekranda gösterilen gelişmiş koloni örneğini alarak diğeri ekrandaki mikroskopik görüntü ortamına taşımaktadır. Böylece gerçek bir besiyerinden öze ile sürüntü alıp mikroskopta inceleme süreci, dijital ortamda gerçeğe yakın bir deneyimle taklit edilmektedir. Sonuç olarak, dijital besiyeri sayesinde yüzlerce besiyeri hazırlama, sürüntü alma, boyama ve mikroskopik inceleme gibi işlemlere ihtiyaç kalmamaktadır. Tüm bu eğitim süreçleri tek bir cihazla gerçekleştirilebilmektedir. Bu yönüyle buluşun, tıp eğitiminde hem fırsat eşitliğine hem de eğitim süreçlerinin standardizasyonuna önemli katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijital Besiyeri, inovasyon, mikrobiyoloji, tıp eğitimi, patent.

Metafor Temelli Öğretim için Aşamalı Kuramsal bir Model Önerisi

Betül Altay Öztürk

Eğitim Bilimleri Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

Bu çalışma, soyut öğrenme içeriklerinin öğretimini kolaylaştırmak amacıyla metafor kullanımını sistematik bir yapıda aşamalandıran Metafor Temelli Öğretim Modelinin kuramsal temelini ortaya koymakta ve modelin geliştirilme sürecini tasarım-tabanlı araştırma yaklaşımı doğrultusunda açıklamaktadır. Öğrenmede metaforun bilinçli, aşamalı ve yapılandırılmış kullanımı, kavramsal anlamlandırmayı kolaylaştırma ve yanlış öğrenmelerin önüne geçme potansiyeli taşımaktadır. Bu çalışma, metaforun yalnızca örnekleme amacıyla kullanılan ikincil bir araç olmaktan çıkarılarak, kavram öğretiminin özellikle ilk evrelerinde işlevsel bir bilişsel taşıyıcı olarak yapılandırılmasını hedeflemektedir. Önerilen model iki temel evre ve sekiz aşamadan oluşmaktadır: Ön-Anlamlandırma Evresi (metafor sunumu, örüntü keşfi, açıklama) ve Kavramsal Yapılandırma Evresi (pekiştirme, üretim, sunum, yansıtma). Değerlendirme sekizinci aşamada yer alsa da hem süreç hem de sonuç odaklı olabilmekle birlikte tüm aşamalarda yer alabilmektedir. İlk üç aşamada metafor, öğrencinin zihninde kavram için bir ön örgütleyici işlevi görürken; sonraki aşamalar kavramın üretim ve sosyal etkileşim yoluyla yeniden yapılandırılmasını desteklemektedir. Çalışma, Tasarım Tabanlı Araştırma (Design-Based Research) yaklaşımı ile yürütülen daha geniş bir araştırma sürecinin kuramsal aşamasına karşılık gelmektedir. Araştırma, eğitim problemlerine kuramsal ve pratik çözümler üretmeyi hedefleyen Tasarım Tabanlı Araştırma (TTA) yaklaşımı adımları temelinde yapılandırılmıştır. Çalışma, TTA yaklaşımının problem analizi ve çözüm tasarımı aşamalarını kapsamaktadır. Modelin aşamaları sistematik biçimde tanımlanmış olup; çalışma, yinelemeli saha uygulamaları ve deneysel doğrulama evresine hazır bir konumdadır. Bu bağlamda, metafor kullanımının öğretim sürecine farklı disiplin ve yaş düzeylerine yönelik olarak uyarlanabilen, aşamalandırılmış ve sistematik bir öğretim süreci çerçevesinde dahil edilebileceği düşüncesiyle, bu çalışmada gelecekte yapılacak araştırmalar ve uygulamalar için bir öğretim modeli seçeneği önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Metafor, soyut kavramların öğretimi, öğretim modeli, anlamlı öğrenme, tasarım tabanlı araştırma

Hızlı Öğrenme Teorisi: Eğitimde Yapay Zekâ ve Bağlantıcılığın Entegrasyonu

Alpaslan Durmuş ^{1,*}, Süleyman Burak Tozkoparan ² & Selami Çekiç ²

¹ İha Teknolojisi ve Operatörlüğü Ostim Teknik Üniversitesi

² Bilgisayar Teknolojileri Bölümü/Bilişim Güvenliği Teknolojisi Programı Ostim Teknik Üniversitesi

Özet

Dijital çağda, geleneksel öğrenme teorileri teknolojik ilerlemenin hızını ve bilginin ağ tabanlı doğasını karşılamakta zorlanmaktadır. Günümüzde Hızlı Öğrenme Teorisi (RLT) adlı yeni bir çerçeve sunulmaktadır; bu çerçeve, dağıtık ağlar üzerinden öğrenmeyi vurgulayan Bağlantıcılık teorisini, Yapay Zeka (YZ) ile sentezleyerek hızlandırılmış ve uyarlanabilir eğitim deneyimleri sağlamayı amaçlamaktadır. Bağlantıcılığın bilgi olarak bağlantılı kalıplar ilkesine dayanarak ve YZ'nin gerçek zamanlı geri bildirim ve kişiselleştirme kapasitesini kullanarak, RLT öğrenmenin YZ destekli ağlarda yinelenen, kısa döngülü etkileşimler yoluyla gerçekleştiğini, hızlı kalıp tanıma, yansıma ve yenilikçiliği teşvik ettiğini öne sürmektedir. Bağlantıcılık, eğitimde YZ uygulamaları ve hızlı öğrenme yöntemleri üzerine temel literatürü inceleyerek, ChatGPT ve Grammarly gibi araçların programlama ve Yabancı Dil Olarak İngilizce (YDO) yazma becerilerini geliştirmede kullandığı deneysel kanıtları vurgulamaktayız. RLT'nin temel ilkeleri arasında ağ oluşturmada özerklik, YZ destekli anlamlandırma ve deneysel yinelenme yer almaktadır; kişiselleştirilmiş öğrenme ortamları (KÖO'lar) ve öğretmen rollerinin kolaylaştırıcı olarak etkileri vardır. RLT eğitimcilerle YZ'yi insan etkileşiminin bir alternatifi olarak değil, bağlantılı ve özerk hızlı öğrenmenin katalizörü olarak kullanma yolunu sunmaktadır. Bu çalışma, hızlı öğrenme teorisine ilişkin öğrenci görüşlerini arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamaktadır. Nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modelinde yürütülen çalışma, 2025-2026 Akademik Yılı Güz Yarıyılında gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak Kişisel Bilgi Formu (KBF) ve araştırmacılar tarafından Hızlı Öğrenme Teorisine ilişkin görüş ölçeği kullanılmıştır. Araştırma kapsamında verilerin tamamı çevrimiçi ortamda toplanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Hızlı öğrenme teorisi, bağlantıcılık, yapay zekâ

Belirsizlikte Adalet: Yeni Öğretmen Seçme Sistemi Üzerine Öğretmen Adaylarının Duygusal Deneyimleri

Meltem Çengel Schoville

Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

Bu araştırma, Türkiye’de öğretmen adaylarının mesleğe geçiş sürecini belirleyen ani politika değişikliklerini Nancy Fraser’in yeniden dağıtım, tanınma ve temsiliyet eksenlerine dayalı adalet yaklaşımıyla ele alarak, son sınıf öğretmen adaylarının mesleki kaygı ve motivasyonlarını incelemektedir. 2024 yılında “Öğretmen Akademisi” modelinin duyurulması ve KPSS’nin hızlı biçimde yeniden yapılandırılması, öğretmen adaylarının mesleğe erişim yollarını bir gecede dönüştürmüştür; bu durum, özellikle ekonomik güvencesizlik, mesleki saygınlığın zayıflaması ve politika süreçlerinde söz sahibi olamama gibi çok katmanlı adaletsizlik biçimlerini görünür kılmıştır. Öğretmen Akademisi’nin içeriği, değerlendirme kriterleri ve istihdamla ilişkisine dair süregelen belirsizlikler, adayların yalnız bireysel kaygılarını değil, aynı zamanda yeniden dağıtım alanına ilişkin (iş güvencesi, adil fırsat erişimi), tanınma alanına ilişkin (mesleğin toplumsal değeri, öğretmenlik kimliğinin kültürel itibarı) ve temsiliyet alanına ilişkin (politika süreçlerinden dışlanma, karar mekanizmalarına katılamama) kaygılarını da derinleştirmiştir. Nitel desene dayalı olarak farklı bölümlerden son sınıf öğretmen adaylarıyla yürütülen yarı yapılandırılmış görüşmeler, güçlü içsel motivasyon kaynaklarının varlığına rağmen, adayların geleceğe yönelik belirsizlik ve adaletsizlik algılarının dikkat çekici biçimde yükseldiğini göstermektedir. Katılımcılar, yüksek rekabet, sınırlı kadro olanakları ve mesleğin ekonomik koşulları karşısında yeniden dağıtım adaletinin, öğretmenlik mesleğinin toplumsal saygınlığı ve emeğin değerinin düşmesi karşısında tanınma adaletinin, eğitim politikalarındaki ani değişimler sırasında görüşlerinin dikkate alınmaması karşısında ise temsiliyet adaletinin ciddi biçimde zedelendiğini ifade etmiştir. Çalışma, politika değişikliklerinde şeffaf iletişim ve katılımcı süreçlerin yokluğunun öğretmen adaylarının motivasyonel temellerini zayıflattığını, adaletin üç boyutunda da kırılmalık ürettiğini göstermektedir. Bulgular, daha adil ve kapsayıcı bir mesleğe geçiş sistemi için politika tasarımı da temsil, kültürel tanınma ve ekonomik yeniden dağıtım boyutlarının bütüncül biçimde ele alınması gerektiğine işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal adalet, öğretmen aday deneyimi, eğitim politikası belirsizliği

Öğretmen Adaylarında Refleksif Uygulamalar ve Mesleki Kimlik İnşası: Nitel Bir İnceleme

Meltem Çengel Schoville

Adnan Menderes Üniversitesi

Özet

Bu çalışma, tek bir üniversitede öğrenim gören öğretmen adaylarının mesleki kimliklerini nasıl inşa ettiklerini ve bu sürece yön veren refleksif uygulamaları nasıl deneyimlediklerini incelemektedir. Mesleki kimlik literatürü, öğretmen kimliğinin yalnızca pedagojik bilgi ve beceriden değil, aynı zamanda bireyin kendi habitus'u, öğrenme geçmişi, eğitim idealleri ve kurumsal deneyimleri üzerine düşünme kapasitesinden beslendiğini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda reflexivity, öğretmen adaylarının kendilerini hem özne hem de nesne olarak konumlandırmalarına, kendi pedagojik eylemlerini, sınıf içi rollerini ve mesleğe ilişkin anlamlandırmalarını sorgulamalarına imkân veren merkezi bir kavramdır. Bourdieu'nün "reflexive sociology" yaklaşımı ise bireyin kimlik inşasını, içinde yer aldığı sosyal alanın yapılarıyla kurduğu etkileşim üzerinden açıklayarak, öğretmen kimliğinin yalnızca bireysel bir süreç değil, aynı zamanda toplumsal olarak şekillenen bir yapı olduğunu vurgular. Bu nitel araştırmada, farklı öğretmenlik programlarında öğrenim gören son sınıf öğretmen adaylarıyla yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Bulgular, öğretmen adaylarının mesleki kimliklerini üç refleksif boyut üzerinden inşa ettiklerini göstermektedir: (1) Kişisel refleksivite, adayların kendi habitus'ları, geçmiş öğrenme deneyimleri ve kişisel öğretmen imgeleri üzerinden kurdukları sorgulamalar; (2) Pedagojik refleksivite, sınıf içi uygulamalar, mikro öğretim deneyimleri ve gözlemler üzerinden gelişen pedagojik farkındalık; (3) Sosyal refleksivite, öğretmenliğin toplumsal değeri, değişen eğitim politikaları, mesleki geleceğe ilişkin beklentiler ve yapısal kısıtlarla kurulan ilişki. Çalışma, refleksif uygulamaların öğretmen adaylarının mesleki kimliklerini güçlendirdiğini, ancak yapılandırılmış refleksiyon fırsatlarının sınırlı olmasının adayların kimlik gelişiminde boşluk yarattığını göstermektedir. Sonuç olarak, öğretmen yetiştirme programlarında refleksif düşünmeyi destekleyen mentorluk, yazılı yansıtma etkinlikleri ve tartışma temelli öğrenme ortamlarının sistematik biçimde güçlendirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mesleki kimlik inşası, refleksif uygulamalar, öğretmen adayları

iconte

16th International Congress on New Trends in Education

05-07 December

Türkiye

<https://www.iconte.org.tr/>

INTERNATIONAL
CONGRESS
ON NEW TRENDS
IN EDUCATION

ÖZET KİTABI ICONTE'25

**16. Uluslararası
Eğitimde Yeni Yönelimler Kongresi**

05-07 Aralık 2025

**Kongre Teması
Dijital Dönüşüm
Dijital Bölünme**

Dergilerimiz

ELA Yayıncılık Dergilerini Keşfedin

Alanında saygın 8 dergimiz ile akademik yayıncılık hizmeti sunuyoruz.

Tüm dergilerimiz

International Journal on New Trends in Education and Their Implications

Assoc. Prof. Dr. Mehmet Ulutaş

ijn@elapublishing.net

Journal of Research in Education and Teaching

Prof. Dr. Adem İyayur

jret@elapublishing.net

International Journal of Excellent Leadership

Prof. Dr. Erkan Kırıl

ijel@elapublishing.net

International Journal of the Pursuit of Excellence in Education

Assoc. Prof. Dr. Gökhan AKSU

ijpee@elapublishing.net

International Journal of the Pursuit of Excellence in Social Sciences

Dr. Caner Cerci - Dr. Remzi Burçin Çetin

ijpess@elapublishing.net

International Journal of the Pursuit of Excellence in Interdisciplinary

Assoc. Prof. Dr. Mustafa Çiğit

ijpei@elapublishing.net

International Journal of the Pursuit of Excellence in Leadership

Dr. Adem Beyhan

ijpel@elapublishing.net

International Journal of the Pursuit of Excellence Qualitative Research in Education

Prof. Dr. Bilgin Kırıl

ijpeore@elapublishing.net

[illegible]

Universite		Gözetim		Gözetim	
	Erken Çocukluk Çağında Zihinsel Gelişim		Erken Çocukluk Çağında Zihinsel Gelişim		Erken Çocukluk Çağında Zihinsel Gelişim
150.00 TL		280.00 TL		160.00 TL	

INTERNATIONAL
CONGRESS
ON NEW TRENDS
IN EDUCATION
AYDIN

**16th INTERNATIONAL
CONGRESS ON
NEW TRENDS IN EDUCATION**

SCIENTIFIC PROGRAM

05-07 December 2025
Aydın Adnan Menderes University

Atatürk Congress Center - Aydın

Açılış Programı/Opening Ceremony Program

Cuma, 05 Aralık / 09:55 - 10:00 Genel Etkinlik Etkinlik Yeri: **ATATÜRK KONGRE MERKEZİ YÖRÜK ALİ EFE SALONU**

İstiklal Marşı ve Eğitim Şehitleri için Saygı Duruşu

National Anthem and Respectful Silence for the Martyrs of Education

Mini Music Consert

Cuma, 05 Aralık / 10:00 - 10:15 Genel Etkinlik Etkinlik Yeri: **ATATÜRK KONGRE MERKEZİ YÖRÜK ALİ EFE SALONU**

"Işığa Doğru/Toward the Light"

Davetli Sanatçılar - Invited Artists

Öğr. Gör. K. Olcay SAHİN (Soprano)

Aydın Adnan Menderes University

Öğr. Gör. Aytekin KANDEMİR (Pianist)

Aydın Adnan Menderes University

Açılış Konuşması - Opening Speech

Cuma, 05 Aralık / 10:15 - 10:30 Genel Etkinlik Etkinlik Yeri: **ATATÜRK KONGRE MERKEZİ YÖRÜK ALİ EFE SALONU**

Prof. Dr. Ruhi SARP KAYA (ICONTE 2025 President)

Prof. Dr. Bilgen KIRAL (EMUDER President)

Prof. Dr. Yalçın ÖZDEMİR (ADÜ EF. Dean)

Prof. Dr. Hüseyin ŞİMŞEK (Ahi Evran University Vice President)

Prof. Dr. Erkan SALAN (ADÜ Vice President)

Toplantı Linki/ Meeting Link: <https://meet.ahievran.edu.tr/j/isa-z1c-c98-hng>

Davetli Konuşmacı - Invited Speaker

Cuma, 05 Aralık / 10:30 - 11:45 Genel Etkinlik Etkinlik Yeri: **ATATÜRK KONGRE MERKEZİ YÖRÜK ALİ EFE SALONU**

İşgal Altında Filistin'de Eğitim/Education Under Occupation in Palestine

Raja ARET RASHED FARAH, MA

Filistin Eğitim Bakanlığı/Palestinian Ministry of Education

Toplantı Linki/ Meeting Link: <https://meet.ahievran.edu.tr/b/isa-z1c-c98-hng>

Resim Sergisi / Art Exhibition

Cuma, 05 Aralık / 11:45 - 12:15 Genel Etkinlik Etkinlik Yeri: **ATATÜRK KONGRE MERKEZİ YÖRÜK ALİ EFE SALONU**

"Bellek ve Hatırlayış "/Memory and Remembrance

Davetli Sanatçı - Invited Artist

Prof. Dr. Elçin ÜNAL

Aydın Adnan Menderes University

Öğle Arası / Lunch Break

Cuma, 05 Aralık / 12:15 - 13:30 Genel Etkinlik

ADÜ Öğrenci /Öğretim Üyesi Yemek Salonu

Panel – 1

Cuma, 05 Aralık / 13:30 - 14:45 Genel Etkinlik Etkinlik Yeri: **ATATÜRK KONGRE MERKEZİ YÖRÜK ALİ EFE SALONU**

Eğitimde Yapay Zekaya Farklı Bakışlar/Different Perspectives on Artificial Intelligence in Education

Davetli Konuşmacılar -Invited Speakers

Prof. Dr. Kazım ÇELİK, Pamukkale University

Prof. Dr. Ali ÜNAL, Necmettin Erbakan University (Moderatör)

Doç. Dr. Hüseyin ÖZÇINAR, Pamukkale University

Dr. Öğr. Üyesi, Hanife CAN ŞEN, Aydın Adnan Menderes University

Kahve Arası/ Coffee Break

Cuma, 05 Aralık / 14:45 - 15:15 Genel Etkinlik Etkinlik Yeri: **ATATÜRK KONGRE MERKEZİ YÖRÜK ALİ EFE SALONU**

SESSION 1 Güneş KIRAL Hall (Z1 Hall) FACULTY OF EDUCATION GROUND FLOOR

Cuma, 05 Aralık / 15:15 - 16:15 Sözlü Bildiri Oturumu Etkinlik Yeri: EĞİTİM FAKÜLTESİ
DERSLİKLERİ Oturum Başkanı: Moderator 1 : Prof. Dr. Ruhi SARP KAYA Moderator 2 : Prof. Dr. Uğur BATU

- Formasyon Öğrencilerinin Etik İnklem Deneyimlerinin İncelenmesi
Ramazan Şamil Tatık, Hüseyin Abalı (TR)
- Yeni Bir Sorun mu, Yeni Bir Çözüm mü? K12 Düzeyinde Yapay Zeka ve Öğrenme Araştırmalarının Bulguları Üzerine bir Değerlendirme
Deniz Gülmez (TR), Mustafa Yavuz
- Yapay Zekâ Temelli Öğrenme Sistemlerinde Eşitsizliğin Algoritmik Üretimi
Tuğba Hoşgörür (TR)
- EĞİTİM ÖRGÜTLERİNDE İZLENİM YÖNETİMİ: KAVRAMSAL ÇERÇEVE
Şahinde Tekerek (TR), Necla Şahin Fırat

SESSION 1 Prof. Dr. Haydar TAYMAZ Hall (Z4 Hall) FACULTY OF EDUCATION GROUND FLOOR

Cuma, 05 Aralık / 15:15 - 16:15 Sözlü Bildiri Oturumu Etkinlik Yeri: EĞİTİM FAKÜLTESİ
DERSLİKLERİ Oturum Başkanı: Moderator 1 : Doç. Dr. Mehmet ULUTAŞ Moderator 2 : Dr. Öğr. Üyesi Betül ALTAY

- Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Sahte Bilimsel ile Bilimsel Metin Hakkındaki Görüşleri
Nursema Benice (TR), Hanife Can Şen
- Dijital Dönüşüm Çağında Müzik Üretimi: Yapay Zekâ Destekli Besteleme ve Mix-Mastering Süreçleri
Avşar Yengin (TR)
- Samsun Türkülerinin Değer İçerikleri Açısından İncelenmesi
Betül Toprak (TR)
- Statik İçerikten Dinamik Deneyime: Üretken Yapay Zeka Destekli Öğretim Tasarımı Paradigması – Bir Sistemik Literatür Taraması
İlker Kayabaş (TR), Buket Kip Kayabaş

SESSION 1 Prof. Dr. Saim KAPTAN Hall (Z2 Hall) FACULTY OF EDUCATION GROUND FLOOR

Cuma, 05 Aralık / 15:15 - 16:15 Sözlü Bildiri Oturumu Etkinlik Yeri: EĞİTİM FAKÜLTESİ
DERSLİKLERİ Oturum Başkanı: Moderator 1 : Prof. Dr. Nilgün YENİCE Moderator 2 : Doç. Dr. Ayşe ELİTOK KESİCİ

- Afet Eğitiminde Dijital Dönüşüm ve Dijital Uçurum Arasında Köprü Kurmak
Ömer Cem Karacaoğlu (TR)
- Direktör Görüşlerine Göre Dijital Okuryazarlık ve Afet Hazırlığı
Ömer Cem Karacaoğlu (TR)
- Dijital Dönüşümün Eşiğinde: Müzelerde Oyun Tabanlı Öğrenme
Alev Çelik (TR), Banu Çulha Özbaş
- Öğretmen Adaylarının Sosyal-Duygusal Yeterliklerinin Sosyal Etkinliklere ve Öğrenci Topluluklarına Katılım Durumu Açısından İncelenmesi

Sevde Gül Dinçer (TR), İbrahim Tuncel

SESSION 1 Prof. Dr. Ziya BURSALIOGLU Hall (Z3 Hall) FACULTY OF EDUCATION GROUND FLOOR

Cuma, 05 Aralık / 15:15 - 16:15 Sözlü Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: Moderator 1 : Prof. Dr. Adem BAYAR
Moderator 2 : Dr. Muhammed EKEN

- Öğretmenlerde Görülen Sessiz İstifa Davranışının Sebepleri ve Etkileri

Tuğçe Issier (TR), Bilgen Kırıl

- EĞİTİM ÖRGÜTLERİNDE DIŞLANMA

Savaş Kamalı (TR), Bilgen Kırıl

- Yönetim Bilişim Sistemleri Öğrencileri İçin Yapay Zekâ Destekli Kariyer Rehberliği Platformu

Eda Turan (TR)

- Adaletsizlikten Misillemeye: Örgütsel İntikamın Psikolojik ve Yapısal Dinamikleri

Esra Topaloğlu (TR), Bahar Doruk

SESSION 1 Yıldız GÜNİ Hall (PDR-1 Hall) FACULTY OF EDUCATION GROUND FLOOR

Cuma, 05 Aralık / 15:15 - 16:15 Sözlü Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: Moderator 1 : Doç.Dr. Gökhan AKSU
Moderator 2 :Dr. Öğr. Üyesi FULYA TORUN

- Mentör Eğitimine Giriş: Mentör Sorumlulukları

Meltem Yalın Uçar (TR), Mehmet Ali Hamedoğlu

- İnformel Öğrenmeden Formal Derecelere: Yükseköğretimde Mikro-Kredi Entegrasyon Stratejilerinin Sistematik Analizi

İlker Kayabaş, Buket Kip Kayabaş (TR)

- NON-VISIBLE HIERARCHY BETWEEN GIFTEDNESS AND DISABILITY: METAPHORIC PERCEPTIONS ON TWICE EXCEPTIONALITY

Yunus Emre Demir, Ramazan Karataş (TR)

- Öğretmen Adaylarının Matematiksel Merakları ile Matematiğe ilişkin Öğrenilmiş Çaresizlikleri Arasındaki ilişkinin İncelenmesi

Nurdan Elif Tatar (TR), Şehri Yavuz, Zeynep Ayvaz Tuncel

Kahve Arası/ Coffee Break

Cuma, 05 Aralık / 16:15 - 16:30 Genel Etkinlik Etkinlik Yeri: ADÜ EĞİTİM FAKÜLTESİ ÇAY SALONU

Davetli Konuşmacı / Invited Speaker (ONLINE/ÇEVİRİMİÇİ)

Cuma, 05 Aralık / 16:30 - 17:30 Genel Etkinlik Etkinlik Yeri: EĞİTİM FAKÜLTESİ KONFERANS SALONU

Dijital Teknolojiler: İyi Hizmetçi Kötü Bir Efendi Mi?/Digital Technologies: A Good Servant or a Bad Master?

Assoc. Prof. Dr. Nikola Sagapova

University of South Bohemia in České Budějovice, Czech Republic

Toplantı Linki/ Meeting Link: <https://meet.ahievran.edu.tr/b/lisa-z1c-c98-hng>

Kahve Arası/ Coffee Break

Cuma, 05 Aralık / 17:30 - 17:45 Genel Etkinlik Etkinlik Yeri: ADÜ EĞİTİM FAKÜLTESİ ÇAY SALONU

SESSION 2 Güneş KIRAL Hall (Z1 Hall) FACULTY OF EDUCATION GROUND FLOOR

Cuma, 05 Aralık / 17:45 - 18:45 Sözlü Bildiri Oturumu Etkinlik Yeri: EĞİTİM FAKÜLTESİ

DERSLİKLERİ Oturum Başkanı: Moderator 1 : Prof. Dr. Eşef Hakan TOYTOK Moderator 2 : Dr. Neşem ERKOÇ

- SÖZEL ŞİDDET: BİR ANLATI ARAŞTIRMASI

Şeyma Asena Şimşek (TR), Mehmet Ulutas

- “The Ron Clark Story” Filminin Çokkültürlülük Ölçütleri Bağlamında İncelenmesi

Ramazan Şamil Tatık, Buket Öz (TR)

- “Freedom Writers” Filminin Çokkültürlülük Ölçütleri Açısından İncelenmesi

Ramazan Şamil Tatık, Aslı Akkuş (TR)

- Öğretmenlerin Öz Gelişim ile Ertelemecilik Kavramlarına İlişkin Algılarının İncelenmesi
Betül Akçakoyun (TR), Eşef Hakan Toytok

SESSION 2 Prof. Dr. Haydar TAYMAZ Hall (Z4 Hall) FACULTY OF EDUCATION GROUND FLOOR

Cuma, 05 Aralık / 17:45 - 18:45 Sözlü Bildiri Oturumu Etkinlik Yeri: EĞİTİM FAKÜLTESİ

DERSLİKLERİ Oturum Başkanı: Moderator 1 : Doç. Dr. Mehmet ALTIN Moderator 2 : Dr. Ümit GÖZEL

- Metaphors Reflecting Veterinary Students' Distance Education Experiences

Fulya Torun (TR)

- Kapsayıcı Eğitim Sürecinde PIKTESLİ Öğretmen Eğitimi

Meltem Yalın Uçar (TR), Turgay Kaymakçı

- 2024 Maarif Model Biyoloji Öğretim Programına Göre Dokuzuncu Sınıf Biyoloji Ders Kitaplarındaki Etkinliklerin Bilimsel Süreç Becerileri, Yaklaşım ve Açık Uçluluk Açısından Değerlendirilmesi

Nilda Temelli (TR), Burak Feyzioğlu

- Mobil Uygulamaların Eğitsel Amaçlı Kullanımı: Matematik Öğretmen Adayları Üzerine Yarı Deneysel Bir Çalışma

Yusuf Can (TR), Süha Yılmaz

SESSION 2 Prof. Dr. Saim KAPTAN Hall (Z2 Hall) FACULTY OF EDUCATION GROUND FLOOR

Cuma, 05 Aralık / 17:45 - 18:45 Sözlü Bildiri Oturumu Etkinlik Yeri: EĞİTİM FAKÜLTESİ

DERSLİKLERİ Oturum Başkanı: Moderator 1 : Prof. Dr. Ebru OĞUZ Moderator 2 : Doç. Dr. Servet ATİK

- Metafor Temelli Öğretim için Aşamalı Kuramsal bir Model Önerisi

Betül Altay Öztürk (TR)

- ÖĞRETMENLERİN CESARETLENDİRİLMELERİNE İLİŞKİN OKUL YÖNETİCİLERİNİN VE ÖĞRETMENLERİN DENEYİMLERİ

Feride Karasu (TR), Bilgen Kırıl

- OKUL YÖNETİCİLERİNDEKİ YÖNETİCİ KÖRLÜĞÜNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN DENEYİMLERİ

Nazmiye Karaoğlu (TR), Bilgen Kırıl

- Sosyal Bilgiler Dersinde Bir Beceri Olarak Yapay Zeka Okuryazarlığı
Birön Uçan (TR), Mustafa Akkaya

SESSION 2 Prof. Dr. Ziya BURSALIOGLU Hall (Z3 Hall) FACULTY OF EDUCATION GROUND FLOOR

Cuma, 05 Aralık / 17:45 - 18:45 Sözlü Bildiri Oturumu Etkinlik Yeri: EĞİTİM FAKÜLTESİ
DERSLİKLERİ Oturum Başkanı: Moderator 1 : Prof. Dr. Ali ÜNAL Moderator 2 : Prof. Dr. Ali Rıza ERDEM

- DİJİTAL LİDERLİK İLE YENİLİKÇİ İŞ DAVRANIŞI İLİŞKİSİ: BİLGİ-İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ ÖZ-YETERLİĞİNİN ARACI ETKİSİ
İnci Öztürk Erkoçak, Tuncay Zorba (TR)
- Fenomen Öğretmenler Üzerine Bir İnceleme
Ertuğ Can, Hilal İstanköylü (TR)
- İlkokul Kademesi Okul Yöneticilerinin Tükenmişlikle Başa Çıkma Stratejileri
Gülsüm Başer (TR), Ruhi Sarpkaya
- Sosyal Dayanıklılığı Artırmak İçin Dijital Bir Araç Olarak Aile Eğitimi Kapsamında Aile Acil Durum Planlayıcısı Web Uygulaması
Ömer Cem Karacaoğlu (TR), Hatice Büber Kaya

SESSION 2 Yıldız GÜNİ Hall (PDR-1 Hall) FACULTY OF EDUCATION GROUND FLOOR

Cuma, 05 Aralık / 17:45 - 18:45 Sözlü Bildiri Oturumu Etkinlik Yeri: EĞİTİM FAKÜLTESİ
DERSLİKLERİ Oturum Başkanı: Moderator 1 : Prof. Dr. Ruken AKAR VURAL Moderator 2 : Prof. Dr. Bertan AKYOL

- Okullarda Dijital Dönüşüm Sürecinde Ruhsal Liderlik
Erkan Kırıl, Orhan Bayraktar (TR)
- Üretken Yapay Zeka Çağında Ölçme ve Değerlendirme Süreçlerinin Yeniden İnşası: Akademik Dürüstlük ve Yeni Formatlar
İlker Kayabaş, Buket Kip Kayabaş (TR)
- Açık ve Uzaktan Öğrenmede Öğrenci Bağlılığını ve Başarısını Artırmak Amacıyla Üretken Yapay Zeka Ajanlarının Kullanımı
İlker Kayabaş (TR), Buket Kip Kayabaş
- TARİHSEL ROMANLARDA KARAKTER İNŞASI YOLUYLA BİREYSEL VE TOPLUMSAL HAFIZANIN ÖĞRETİMİ
Lütfi Budak (TR)

1st DAY CLOSING/MANY THANKS!

Cuma, 05 Aralık / 18:45 - 19:00 Genel Etkinlik

AKŞAM YEMEĞİ

Cuma, 05 Aralık / 19:00 - 21:35 Genel Etkinlik

GALA YEMEĞİ

Cumartesi Açılış (06/12/2025)

Cumartesi, 06 Aralık / 08:55 - 09:00 Genel Etkinlik Etkinlik Yeri: (ONLINE /ÇEVİRİMİÇİ)

1. OTURUM- 1. SALON/1. SESSION- 1. HALL (ONLINE/ÇEVİRİMİÇİ)

Cumartesi, 06 Aralık / 09:00 - 10:15 Online Bildiri Oturumu Etkinlik Yeri: (ONLINE /ÇEVİRİMİÇİ) Oturum

Başkanı: Moderator 1 : Dr. Öğr.Üyesi Nurtaç ÜSTÜNDAĞ KOCAKUŞAK Moderator 2 : Dr. Lütfi BUDAK

- Kültürel-Tarihsel Aktivite Teorisi: Kuramsal Temeller ve Eğitim Ortamlarında Uygulama Olanakları
Ayşe Yavuz (TR)
- Bir Alternatif Eğitim Yaklaşımı: Özgür Demokratik Okullar
Senem Erdoğan (TR)
- An Examination of EMI Awareness among Preparatory School Instructors in Türkiye
Mehmet Birgün (TR)
- Ajanik Yapay Zekâyla Sınanan Anlamlar: Deneyimden Terimleşmeye
Hatice Büber Kaya (TR), Tuğba Mutlu
- Dijital Çağda Hibrit Okuma Alışkanlıkları: Gençler İçin Yeni Bir Psikometrik Ölçme Aracına Doğru
Hatice Büber Kaya (TR)

ICONTE 2025 - Salon 1

Toplantı Linki/ Meeting Link: <https://meet.ahievran.edu.tr/j/isa-z1c-c98-hng>

1. OTURUM- 2. SALON/1. SESSION-2. HALL (ONLINE /ÇEVİRİMİÇİ)

Cumartesi, 06 Aralık / 09:00 - 10:15 Online Bildiri Oturumu Etkinlik Yeri: (ONLINE /ÇEVİRİMİÇİ) Oturum

Başkanı: Moderator 1 : Dr. Öğr. Üyesi Mehmet MAZLUM Moderator 2 : Dr. Barış ÇAVUŞ

- Öğretimsel Liderlik ve Kapsayıcı Öğretim Arasındaki İlişkide Güven İklimi, İşbirliği ve Öğretmen Özyeterliliğinin Aracı Etkisi
Tuncer Fidan (TR)
- Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Sosyal Medya Bağımlılığı ile Toplumsal Cinsiyet Rollerine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişki
Hatice Karakılıç (TR), Merve Turğul, Tolga Ari, Aydan Ordu
- KKTC'de Okul Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Becerileri İle İlgili Yapılan Araştırmaların Değerlendirilmesi
Gamze Dağ (KK)
- Okul Müdürlerinin Mesleki Gelişimi: Algılar, Öğrenme Yolları ve Sınırlayıcı Etmenler
Adem Beyhan (TR), İlhami Sarıçam
- Sınıflarında Geçici Koruma Altında Öğrenciler Bulunan Sınıf Öğretmenlerinin Çokkültürlü Öğretmen Yeterlilikleri Ve Kapsayıcı Eğitime Yönelik Özyeterlilikleri
Aslıhan Selcen Bingöl (TR), Ahmet Çelik

ICONTE 2025 - Salon 2

Toplantı Linki/ Meeting Link: <https://meet.ahievran.edu.tr/j/isa-4wp-o5t-4kv>

1. OTURUM-3. SALON / 1. SESSION- 3. HALL (ONLINE ÇEVİRİMİÇİ)

Cumartesi, 06 Aralık / 09:00 - 10:15 Online Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: Moderator 1 : Prof. Dr. Meltem YALIN UÇAR Moderator 2 : Dr. Sinem KALENDER

- EĞİTİM KURUMU YÖNETİMİNİN BİÇİMSEL VE POLİTİK MODELLER AÇISINDAN İNCELENMESİ VE EĞİTİM KURUMLARINDAKİ POLİTİK DAVRANIŞLAR
Ruhi Sarpkaya, Altan Öztaban (TR)
- SCID Analizine Göre E-Okul Yönetim Bilgi Sistemi' nin Kullanım Sürecinin Yönetimi
Bahar Gül (TR), Çiğdem Apaydın
- Stratejik Bir Yatırım Aracı Olarak Üstün Yeteneklilerin Eğitimi: Güney Kore ve Türkiye Karşılaştırması
Özge Yiğit (TR), Fatma Çobanoğlu
- Yapay Zekâ Çağında Ev Okullarını Yeniden Düşünmek
Ayşegül Atalay (TR)
- Yapay Zekâ ile Oluşturulmuş Dijital Avatarların Gerçeklik, Güvenilirlik ve Sosyal Varlık Algısı: EAIEN Projesi Çevrimiçi Öğretmen Eğitimi Örneği
Merve Diyarbakırlı (TR)

ICONTE 2025 - Salon 3

Toplantı Linki/ Meeting Link: <https://meet.ahievran.edu.tr/b/isa-4fr-jbg-0ee>

1. OTURUM-4. SALON / 1. SESSION- 4. HALL (ONLINE/ÇEVİRİMİÇİ)

Cumartesi, 06 Aralık / 09:00 - 10:15 Online Bildiri Oturumu Etkinlik Yeri: (ONLINE /ÇEVİRİMİÇİ) Oturum Başkanı: Moderator 1 : Dr. Öğr. Üyesi Mine BAYAR Moderator 2 : Dr. Mehmet BİRGÜN

- STEM Temelli Öğretim Bağlamında 2018 Fen Bilimleri Öğretim Programı ile Türkiye Yüzyılı Maarif Modelinin Karşılaştırılması
Dilek Karışan (TR), Berna Uyar
- ORTAOKUL 8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN AKRABA EVLİLİĞİ SOSYOBİLİMSEL KONUSUNA YÖNELİK TOPLUMSAL DEĞER ALGILARI
Mehmet Yakışan, Nilüfer Baytuz (TR)
- DİJİTAL DÖNÜŞÜM, SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE FEN EĞİTİMİ
Gamze Aksoy (TR), Nilgün Yenice
- Sürdürülebilir Yaratım Çerçevesi
Rukiye Uçar (TR), Hilal Aktamış
- Navigating Complexities in EMI Course Delivery: University Lecturers' Survival Strategies through Case Exploration
Mehmet Birgün (TR)

ICONTE 2025 - Salon 4

Toplantı Linki/ Meeting Link: <https://meet.ahievran.edu.tr/b/isa-ic6-x0d-zzx>

1. OTURUM-5. SALON / 1. SESSION- 5. HALL (ONLINE/ÇEVİRİMİÇİ)

Cumartesi, 06 Aralık / 09:00 - 10:15 Online Bildiri Oturumu Oturum Başkanı: Moderator 1 : Prof. Dr. Tuncay AKÇADAĞ Moderator 2 : Dr. Sevgi GÜRSES BİLGESÖY

- Eğitimde Fırsat Eşitliği ve Fırsat Eşitliğini Etkileyen Faktörlere İlişkin Deneyimler: Kırsalda Görev Yapan Öğretmenlerin Görüşleri
Sanem Tabak, Feryad Doğuş (TR)
- Hollanda’da Öğretmen Yetiştirme, İstihdamı ve Geliştirme: Groningen Üniversitesi Örneği
Burcu Altun Birgün (TR)
- SORUMLULUĞUN İKİ YÜZÜ: SORUMLU OLMA VE SORUMLULUK ALMA
Erkan Kırıl (TR)
- Bir Mesleki ve Teknik Okuldaki Öğrencilerin Tercihleri, Beklentileri ve Gelecek Planlarının Karşılaştırmalı İncelenmesi
Serkan Güner (TR), Ali Ünal
- Sürdürülebilirliğin Sesi: Ortaokul Müzik Dersi Öğretim Programının Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları Bağlamında İncelenmesi
Esin Turan Güllaç (TR)

ICONTE 2025 - Salon 5

Toplantı Linki/ Meeting Link: <https://meet.ahievran.edu.tr/b/isa-j0w-n7z-yed>

Kahve Arası/ Coffee Break

Cumartesi, 06 Aralık / 10:15 - 10:30 Genel Etkinlik Etkinlik Yeri: ADÜ EĞİTİM FAKÜLTESİ ÇAY SALONU

Panel – 2

Cumartesi, 06 Aralık / 10:30 - 12:00 Genel Etkinlik Etkinlik Yeri: EĞİTİM FAKÜLTESİ KONFERANS SALONU
Panel 2

Dijital Eşitsizlikler / Digital Inequalities

Panelistler

Prof. Dr. Mehmet FIRAT, Anadolu Üniversitesi
Prof. Dr. Sema OĞLAK, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi, Elif İLİMAN PÜSKÜLLÜOĞLU, Ege Üniversitesi
Dr.Öğr.Üyesi, Tahir YILMAZ, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi (Moderatör)

ICONTE 2025 - Salon 1

Toplantı linki : <https://meet.ahievran.edu.tr/b/isa-z1c-c98-hng>

Öğle Arası / Lunch Break

Cumartesi, 06 Aralık / 12:00 - 13:30 Genel Etkinlik Etkinlik Yeri: ADÜ KAFETARYALARI

SESSION 2 Güneş KIRAL Hall (Z1 Hall) FACULTY OF EDUCATION GROUND FLOOR

Cumartesi, 06 Aralık / 13:30 - 14:45 Sözlü Bildiri Oturumu Etkinlik Yeri: EĞİTİM FAKÜLTESİ
DERSLİKLERİ Oturum Başkanı: Moderator 1 : Prof. Dr. Erkan KIRAL Moderator 2 : Dr. Öğr. Üyesi Ayşegül ATALAY

- EĞİTİM PROGRAMLARINDA KAVRAMSAL BİR AYRIM: ÖRTÜK MÜFREDAT VE GİZLİ MÜFREDAT
Sadi Dinç (TR), Ali Ünal
- Belirsizlikte Adalet: Yeni Öğretmen Seçme Sistemi Üzerine Öğretmen Adaylarının Duygusal Deneyimleri
Meltem Çengel Schoville (TR)
- Öğretmen Adaylarında Refleksif Uygulamalar ve Mesleki Kimlik İnşası: Nitel Bir İnceleme
Meltem Çengel Schoville (TR)
- OKUL YÖNETİCİLERİNİN YÖNETİM SÜREÇLERİNE İLİŞKİN MÜKEMMEL LİDERLİK ÖLÇEĞİ GELİŞTİRME ÇALIŞMASI
Oğuzhan Altun (TR), Erkan Kırıl
- Eğitim Yönetiminde Etik Liderliğin Rolü
Bünyamin Aras (TR), Orhan Bayraktar

SESSION 2 Prof. Dr. Haydar TAYMAZ Hall (Z4 Hall) FACULTY OF EDUCATION GROUND FLOOR

Cumartesi, 06 Aralık / 13:30 - 14:45 Sözlü Bildiri Oturumu Etkinlik Yeri: EĞİTİM FAKÜLTESİ
DERSLİKLERİ Oturum Başkanı: Moderator 1 : Prof. Dr. Esin ACAR YÜREKLİ Moderator 2 : Doç. Dr. Özgür BOLAT

- Ruhsal Liderlik Perspektifinden Okul Yöneticiliği: Fry'ın Modeli ile Mevlâna ve Gandhi Öğretilerinin Karşılaştırılması
Erkan Kırıl, Mustafa Çetin (TR)
- Yönetici ve Öğretmen Perspektifinden Eğitim Örgütlerindeki Mesleki Hırs
Mustafa Çetin (TR), Bilgen Kırıl
- Okul Öncesi Öğretmenlerinin Örgütsel Adalet Algıları, İş Doyumları ve Mesleğe Yönelik Tutumları Arasındaki İlişki
Emine Büşra Yurtsever (TR), Kemal Kayıkcı
- Gerçekçi Matematik Eğitimi İle İlkokul Öğrencilerinin Üst Bilişlerinin Geliştirilmesi
Yeşim Bayrak (TR), Esin Acar Yüreklİ
- Refik Halit Karay'ın "Eskici" Adlı Hikâyesinin Metindilbilimsel Açıdan İncelenmesi
Nuri Karasakaloğlu, Sümeyra Muslu (TR)

SESSION 2 Prof. Dr. Saim KAPTAN Hall (Z2 Hall) FACULTY OF EDUCATION GROUND FLOOR

Cumartesi, 06 Aralık / 13:30 - 14:45 Sözlü Bildiri Oturumu Etkinlik Yeri: EĞİTİM FAKÜLTESİ
DERSLİKLERİ Oturum Başkanı: Moderator 1 : Prof. Dr. Burak FEYZİOĞLU Moderator 2 : Dr. Öğr. Üyesi Hanife CAN ŞEN

- Dezavantajlı Bir Köy Okulunda Eğitim Yaşamını Etkileyen Sorunlara İlişkin Bir Durum Çalışması*
Tayfur Şan (TR), Pınar Yengin Sarpkaya
- MAARİF MODEL ÖĞRENME ÇIKTILARI İLE OLUŞTURULAN STEM ETKİNLİKLERİNE KATILAN 5. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN UYGULAMA HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ
Burcu Akgündüz (TR), Dilek Karışan, Hilal Aktamış
- Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Yapay Zekâ Farkındalığı: Görüşler, Deneyimler ve Gelecek Beklentileri
Duygu Akkoç (TR), Dilek Karışan, Hanife Can Şen
- Fen Bilimlerinde Matematiğin İşlevi: 6. Sınıf Fen Bilimleri Ders Kitabı Etkinliklerinde Matematik Kullanımının İncelenmesi
Eda Karasoy (TR), Burak Feyzioğlu
- SPORUN İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN DAVRANIŞLARINA OLAN ETKİSİ
Didem Onat (TR), Meltem Yalın Uçar

SESSION 2 Prof. Dr. Ziya BURSALIOGLU Hall (Z3 Hall) FACULTY OF EDUCATION GROUND FLOOR

Cumartesi, 06 Aralık / 13:30 - 14:45 Sözlü Bildiri Oturumu Etkinlik Yeri: EĞİTİM FAKÜLTESİ
DERSLİKLERİ Oturum Başkanı: Moderator 1 : Prof. Dr. Pınar YENGİN SARP KAYA Moderator 2 : Doç. Dr. İsa BAHAT

- Eğitimde Dijitalleşme Sürecinde Eğitsel Oyunların Evrimi: Bir Literatür Çalışması
Olgun Han (TR), Elçin Deveden
- Algı Yönetimi: Okul Yöneticilerinin Bakış Açısıyla Bir Değerlendirme*
Emel Patı (TR), Pınar Yengin Sarpkaya
- Reggio Emilia Yaklaşımında Yönetim Pratikleri: Eleştirel Pedagoji Perspektifinden Bir İnceleme
Çağlar Durulan (TR), Tahir Yılmaz

SESSION 2 Yıldız GÜNİ Hall (PDR-1 Hall) FACULTY OF EDUCATION GROUND FLOOR

Cumartesi, 06 Aralık / 13:30 - 14:45 Sözlü Bildiri Oturumu Etkinlik Yeri: EĞİTİM FAKÜLTESİ
DERSLİKLERİ Oturum Başkanı: Moderator 1 : Prof. Dr. Kerim GÜNDOĞDU Moderator 2 : Dr. Canay KARCI AKTAŞ

- Artificial Intelligence in Language Learning and Teaching: A Systematic Review of Applications, Benefits, and Challenges
Süleyman Başaran (TR)
- Shadowing in the Digital Age: E-Readers, Translation Tools, and Text-to-Speech for Immersive L2 Listening and Reading
Süleyman Başaran (TR)
- UYKUSUZLUK, DEPRESYON VE DUYGU DÜZENLEME İLE YAŞAM NEDENLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN İNCELENMESİ
Ayşenur Yıldırım (TR)

- **YAPAY ZEKANIN EĞİTİM ALANINDA KULLANIMININ ETİK BOYUTLARINA FELSEFİ BİR YAKLAŞIM**
Burçin Yıldız, Elif Eylül Örs (TR)

Kahve Arası/ Coffee Break

Cumartesi, 06 Aralık / 14:45 - 15:00 Genel Etkinlik Etkinlik Yeri: **ADÜ EĞİTİM FAKÜLTESİ ÇAY SALONU**

Atölye - 1 / Workshop – 1

Cumartesi, 06 Aralık / 15:00 - 16:00 Genel Etkinlik Etkinlik Yeri: **EĞİTİM FAKÜLTESİ KONFERANS SALONU**

"Etkileşimden Dönüşüme: Mesleki Öğrenme Toplulukları"/From Interaction to Transformation: Professional Learning Communities

Prof. Dr. Pınar YENGİN SARP KAYA, Aydın Adnan Menderes University

Dr. Öğr. Üyesi Burcu ALTUN BİRGÜN, Aydın Adnan Menderes University

ICONTE 2025 - Salon 1

Toplantı Linki/ Meeting Link: <https://meet.ahievran.edu.tr/b/isa-z1c-c98-hng>

Kahve Arası/ Coffee Break

Cumartesi, 06 Aralık / 16:00 - 16:15 Genel Etkinlik Etkinlik Yeri: **ADÜ EĞİTİM FAKÜLTESİ ÇAY SALONU**

Atölye - 2 / Workshop – 2

Cumartesi, 06 Aralık / 16:15 - 17:15 Genel Etkinlik

Metin Madençiliği/Text Data Mining

Doç. Dr. Mehmet Taha ESER, Aydın Adnan Menderes University

3. OTURUM- 1. SALON/3. SESSION- 1. HALL (ONLINE/ÇEVİRİMİÇİ)

Cumartesi, 06 Aralık / 17:15 - 18:30 Online Bildiri Oturumu Etkinlik Yeri: (ONLINE /ÇEVİRİMİÇİ) Oturum Başkanı: Moderator 1 : Prof. Dr. Nuri BALOĞLU Moderator 2 : Dr. Caner CERECİ

- OKUL MÜDÜRLERİNİN TEMEL LİDERLİK BECERİLERİ HAKKINDA EĞİTİM YÖNETİMİ TEZSİZ YÜKSEK LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN GÖRÜŞLERİ
Didem Dağtekin (TR), Nuri Baloğlu
- Lisansüstü Eğitiminde Yapay Zeka Kullanımının Akademik Gelişime ve Başarıya Etkisi
Meltem Sünkür Çakmak (TR), Nesrin Hark Söylemez
- Okul Yöneticilerinin Yeşil Liderlik Becerilerinin Öğretmen Algılarına göre İncelenmesi
Ayşe Kübra Günel (TR), Sait Akbaşlı
- Sınıf Öğretmenlerinin İstenmeyen Davranış Tanımlamaları ve Müdahale Yöntemleri
Sanem Tabak, Ebru Yılmaz Bakal (TR)
- Bir Devlet Üniversitesinin Bölümlerinin Veri Zarflama Analizi ile Etkinliklerinin İncelenmesi
Cem Gurler (TR), Mehmet Çağlar, Senay Yürür
- Akademisyenlerde Örgütsel İklim Algısı ve Tükenmişliğin Örgütsel Bağlılığa Etkisi: Bir Literatür Taraması
Ayşen Berberoğlu (KK), Tolga Öz

ICONTE 2025 - Salon 1

Toplantı Linki/ Meeting Link: <https://meet.ahievran.edu.tr/b/isa-z1c-c98-hng>

3. OTURUM- 2. SALON/3. SESSION-2. HALL (ONLINE /ÇEVİRİMİÇİ)

Cumartesi, 06 Aralık / 17:15 - 18:30 Online Bildiri Oturumu Etkinlik Yeri: (ONLINE /ÇEVİRİMİÇİ) Oturum Başkanı: Moderator 1 : Prof. Dr. Kürşad YILMAZ Moderator 2 : Dr. Adem BEYHAN

- ÖĞRETMENLERİN TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ ORTAOKUL 5. SINIF MATEMATİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI UYARLAMALARI ÜZERİNE BİR İNCELEME
Sanem Tabak, Duygu Şahin Arslan (TR)
- Okul Müdürlerinin Kapsayıcı Liderlik Davranışları ile Öğretmenlerin Bilgi Paylaşımı ve İşle Bütünleşmeleri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi: Bir Yapısal Eşitlik Modellemesi
Gökhan Savaş (TR)
- EĞİTİM YÖNETİCİLERİNİN İLETİŞİM BECERİLERİNİN ÖĞRETMENLERİN ÖRGÜTSEL SİNİZM ALGILARI ÜZERİNE ETKİSİ
Sezgin Akgün (TR), Isa Bahat
- Özel Gereksinimli Çocuğu Olan Ebeveynlerin Anne ve Baba Stresinde Yaşam Kalitesinin Etkisi
Safiye Çoban (TR), Rabia Orhan, Özen Yıldırım
- ÜSTÜN YETENEKLİLERİN EĞİTİMİNDE TERSİNE MÜHENDİSLİK UYGULAMALARI: BİLSEM ÖĞRENCİLERİ İÇİN YENİLİKÇİ BİR YAKLAŞIM
Serap Oktay (TR), Sevilay Oktay, Hilal Aktamış

ICONTE 2025 - Salon 2

Toplantı Linki/ Meeting Link: <https://meet.ahievran.edu.tr/b/isa-4wp-o5t-4kv>

3. OTURUM-3. SALON / 3. SESSION- 3. HALL (ONLINE ÇEVİRİMİÇİ)

Cumartesi, 06 Aralık / 17:15 - 18:30 Online Bildiri Oturumu Etkinlik Yeri: (ONLINE /ÇEVİRİMİÇİ) Oturum

Başkanı: Moderator 1 : Dr. Öğr. Üyesi Temel KALAFAT Moderator 2 : Dr. Aslı EROL UZMAN

- Hak, Özgürlük ve Katılım Temelli Eğitim: Türkiye Yüzyılı Maarif Modelinin Demokratikleşme Vizyonu
Ferdî Şirin (TR)
- PDR Hizmetlerinde Öğrenme Analitiği (ÖA) Kullanımının Teorik Çerçevesi ve Etik İkilemlere Yönelik Hibrit Çözüm Modeli
Alperen Kökcü (TR)
- Yapay Zekâ Dönüşümü Bağlamında Okul Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik (PDR) Uzmanlarının Yenilenen Dijital ve Mesleki Yeterlilikleri
Abdullah Aldemir (TR)
- Duygu Düzenleme Esnekliği Ölçeğinin Türkçe Uyarlama: Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması
Mehtap Aktaş, Zeynep Akkuş Çutuk (TR)
- Beliren yetişkinlikte bilişsel esneklik, hoşgörü ve minnettarlık ilişkisi
Reyhan Gökçeler (TR)

ICONTE 2025 - Salon 3

Toplantı Linki/ Meeting Link: <https://meet.ahievran.edu.tr/b/isa-4fr-jbg-0ee>

3. OTURUM-4. SALON / 3. SESSION- 4. HALL (ONLINE/ÇEVİRİMİÇİ)

Cumartesi, 06 Aralık / 17:15 - 18:30 Online Bildiri Oturumu Etkinlik Yeri: (ONLINE /ÇEVİRİMİÇİ) Oturum

Başkanı: Moderator 1 : Prof. Dr. Zeynep EREN Moderator 2 : Dr.Öğr.Burcu ALTUN BİRGÜN

- Yönetim Bilişim Sistemleri Öğrencilerinin Kariyer Hedeflerine Ulaşmada Karşılaştıkları Engeller ve Çözüm Önerileri
Zeynep Aksoy (TR), Metin Işık
- DURUMSAL LİDERLİK: Bir Sentez Çalışması
Ayşe Önal (TR), Nuri Baloğlu
- Ülkelerin Üretken Yapay Zekânın Eğitim Sisteminde Kullanımına Yönelik Politika Belgelerinin Değerlendirilmesi
Mustafa Yavuz, Sibel Şirin (TR)
- Coğrafya Öğretiminde Dijital Hikâyelerin Kullanımı: Kavramsal Bir Alanyazın İncelemesi
Emre Kılıç (TR), Bilgin Ünal İbret
- Uzaktan Eğitimde Kalite Yönetimi Süreçlerinde Yapay Zekanın Rolü: YÖKAK Çerçevesinde Yükseköğretim Kurumları İçin Sistemik Bir İnceleme
Merve Diyarbakırlı (TR)

<https://www.elapublishing.net/>

- **OECD Ülkelerinde Dijital Altyapı ve Yükseköğretime Erişim İlişkisinin Panel Veri Analiziyle İncelenmesi**

Bertan Akyol, Afet Sözen Özden (TR), Ibrahim Karamanlioğlu

ICONTE 2025 - Salon 4

Toplantı Linki/ Meeting Link: <https://meet.ahievran.edu.tr/b/isa-ic6-x0d-zzx>

3. OTURUM-5. SALON / 3. SESSION- 5. HALL (ONLINE/ÇEVİRİMİÇİ)

Cumartesi, 06 Aralık / 17:15 - 18:30 Online Bildiri Oturumu Etkinlik Yeri: (ONLINE /ÇEVİRİMİÇİ) Oturum

Başkanı: Moderator 1 : Dr. Remzi Burçin ÇETİN Moderator 2 : Dr. Elif SEYLİM

- **HIZLI ÖĞRENME TEORİSİ: EĞİTİMDE YAPAY ZEKA VE BAĞLANTIÇILIĞIN ENTEGRASYONU**

Alpaslan Durmuş (TR), Süleyman Burak Tozkoparan, Selami Çekiç

- **Oyun Temelli Değerlendirme Literatürünün Bibliyometrik Analizi**

Sinem Demirkol (TR), Merve Ayvalli Karagöz

- **Öğretmen Adaylarının Su Okuryazarlığı, Çevre Bilinci ve Sürdürülebilir Yaşam Algılarının İncelenmesi**

Beyzanur Börklü (TR), Dilek Karışan

- **TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ KAPSAMINDA 5. SINIF MATEMATİK EĞİTİMİNİN ÖĞRENCİ PERSPEKTİFİNDEN İNCELENMESİ**

Sıdika Aybüke Ipek (TR), Ayşegül Gökhan

- **Tersine Mühendislik ve Biyofizik: Tıp Eğitiminde Yenilikçi Yaklaşımlar**

Serap Oktay (TR), Seçil Oktay, Hilal Aktamış

ICONTE 2025 - Salon 5

Toplantı Linki/ Meeting Link: <https://meet.ahievran.edu.tr/b/isa-i0w-n7z-yed>

Kahve Arası/ Coffee Break

Cumartesi, 06 Aralık / 18:30 - 19:00 Genel Etkinlik

AKŞAM YEMEĞİ

Cumartesi, 06 Aralık / 19:00 - 20:00 Genel Etkinlik

ADÜ KAFETARYALARI

Pazar Açılış (07/12/2025)

Pazar, 07 Aralık / 10:25 - 10:30 Online Bildiri Oturumu Etkinlik Yeri: (ONLINE /ÇEVİRİMİÇİ)

ICONTE 2025 - Salon 1

Toplantı Linki/ Meeting Link: <https://meet.ahievran.edu.tr/b/isa-z1c-c98-hng>

1. OTURUM -1. SALON/1.SESSION- 1.HALL (ONLINE/ÇEVİRİMİÇİ)

Pazar, 07 Aralık / 10:30 - 11:30 Online Bildiri Oturumu Etkinlik Yeri: (ONLINE /ÇEVİRİMİÇİ) Oturum

Başkanı: Moderator 1 : Doç. Dr. Davut ELMACI Moderator 2 : Dr. Dr. Hilal ERKOL

- Beden Eğitimi ve Spor Derslerinde Sınıf Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlar, Sorunların Temel Kaynakları ve Başetme Yöntemleri Üzerine Nitel Bir Çalışma

Kemal Nazlı (TR)

- Kontrol Odağı ve Liderlik: Kuramsal Bir Bütünleştirme

Erkan Kırıl (TR)

- Yapay Zekâ Destekli Öğrenme Modellerinin Performanslarının Karşılaştırılması: Dijital Dönüşüm Sürecinde Öğrenmenin Kişiselleştirilmesi

Hande Kafadar (TR), Gökhan Aksu, İbrahim Engin Öztürk

- Temel Tıp Eğitiminde İnovatif Bir Yenilik: Dijital Besiyeri
Emine Kübra Dindar (TR), Fatih Taş

HERHANGİ BİR ŞEKİLDE BİLDİRİSİNİ SUNAMAYAN KATILIMCIMIZ BU OTURUMDA BİLDİRİSİNİ SUNABİLİR.

ICONTE 2025 - Salon 1

Toplantı Linki/ Meeting Link: <https://meet.ahievran.edu.tr/b/isa-z1c-c98-hng>

1. OTURUM -3. SALON/1.SESSION- 3.HALL (ONLINE/ÇEVİRİMİÇİ)

Pazar, 07 Aralık / 10:30 - 11:30 Online Bildiri Oturumu Etkinlik Yeri: (ONLINE /ÇEVİRİMİÇİ) Oturum

Başkanı: Moderator 1 : Dr.Öğr. Üyesi Tahir YILMAZ Moderator 2 : Dr. İlknur DURDU

- Öğretmenlerin Hibrit Tabanlı Sınıf Yönetimi Algıları Ölçeği

Cüneyt Demir (TR), Eşef Hakan Toytok

- Otizm Spektrum Bozukluğunda Sanal Gerçeklik Uygulamaları: Türkiye’de Yapılan Lisansüstü Tezler Üzerine Bir İnceleme

Gülsüm Elif Çorbacı Serin (TR)

- Üniversite Öğrencilerinin Çevrimiçi Romantik İlişkilere Yönelik Görüşleri

Şerife Gonca Zeren (TR), Beyza Bulut, Mihriban Betül Yılmaz, Arzu Buyruk Genç, Yağmur Amanvermez Kılıçkiran, İlayda Doğan

- Çevrimiçi İlişkilerin Anatomisi: Modern Flörtü Anlamak

Şerife Gonca Zeren (TR), Mihriban Betül Yılmaz, Arzu Buyruk Genç, Yağmur Amanvermez Kılıçkiran, Beyza Bulut, Devrim Alıcı, Aykut Sevik, Eda Nur Takan

ICONTE 2025 - Salon 3

Toplantı Linki/ Meeting Link: <https://meet.ahievran.edu.tr/b/isa-4fr-ibg-0ee>

<https://www.elapublishing.net/>

1. OTURUM- 2. SALON/1. SESSION- 2. HALL (ONLINE/ÇEVİRİMİÇİ)

Pazar, 07 Aralık / 10:30 - 11:30 Online Bildiri Oturumu Etkinlik Yeri: (ONLINE /ÇEVİRİMİÇİ) Oturum
Başkanı: **Moderator 1 : Dr. Yusuf GİDİŞ Moderator 2 :Dr. Öğr. Üyesi İnci ÖZTÜRK**

- **Eğitimin Yeni Pusulası: Yapay Zekâ Destekli Öğretim Uygulamaları**

Mehtap Öz (TR), Burcu Atabey Özdemir

- **İklim Eğitiminde LLM Tabanlı Öğrenci Performans Değerlendirmesi**

Eceay Çeltik (TR), Gökhan Ince, Ibrahim Delen

- **Geleceğin Sınıfı Laboratuvarı Uygulamalarının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi: Nitel Bir Çalışma**

Canay Karcı Aktaş (TR)

- **Sınıf Duvarlarının Ötesinde Bir Program Entegrasyonu: Orman Okulu Uygulamalarında Müzik Eğitiminin Yeri Üzerine Bir Eylem Araştırması**

Esin Turan Güllaç (TR)

ICONTE 2025 - Salon 2

Toplantı Linki/ Meeting Link: <https://meet.ahievran.edu.tr/b/isa-4wp-o5t-4kv>

Kapanış Programı

Pazar, 07 Aralık / 11:30 - 12:00 Online Bildiri Oturumu Etkinlik Yeri: (ONLINE /ÇEVİRİMİÇİ) Oturum
Başkanı: **SÖZÜ OLAN TÜM KATILIMCILAR**

Kapanış Konuşmaları - Closing Speeches

Prof. Dr. Erkan KIRAL (ICONTE 2025 President) ve Kendi Kongresinde Sözü Olan TÜM Katılımcılar

ICONTE 2025 - Salon 1

Toplantı Linki/ Meeting Link: <https://meet.ahievran.edu.tr/b/isa-z1c-c98-hng>

<https://www.elapublishing.net/>

<https://www.elapublishing.net/>

Dergilerimiz

ELA Yayıncılık Dergilerini Keşfedin

Alanında saygın 8 dergimiz ile akademik yayıncılık hizmeti sunuyoruz.

Tüm dergilerimiz

International Journal on New Trends in Education and Their Implications

Assoc. Prof. Dr. Mehmet Ulutaş

ijnte.elapublishing.net

Journal of Research in Education and Teaching

Prof. Dr. Adem İyayur

jret.elapublishing.net

International Journal of Excellent Leadership

Prof. Dr. Erkan Kırıl

ijel.elapublishing.net

International Journal of the Pursuit of Excellence in Education

Assoc. Prof. Dr. Gökhan AKSU

ijpee.elapublishing.net

International Journal of the Pursuit of Excellence in Social Sciences

Dr. Caner Cerci - Dr. Remzi Burçin Çetin

ijpess.elapublishing.net

International Journal of the Pursuit of Excellence in Interdisciplinary

Assoc. Prof. Dr. Mustafa Çiğit

ijpei.elapublishing.net

International Journal of the Pursuit of Excellence in Leadership

Dr. Adem Beyhan

ijpel.elapublishing.net

International Journal of the Pursuit of Excellence Qualitative Research in Education

Prof. Dr. Bilgin Kırıl

ijpeore.elapublishing.net

[illegible]

Universite		Universite		Universite		Universite					
	Erken Çocuğun Eğitimi ***** ***** TL		Sosyal Ağ Analizi ve Dayanıklılık ***** ***** TL		Thoughts on the Education of Daughters ***** ***** TL		Women Education ***** ***** TL		John Edwards's A Study in Education and Morality ***** ***** TL		Household Education ***** ***** TL